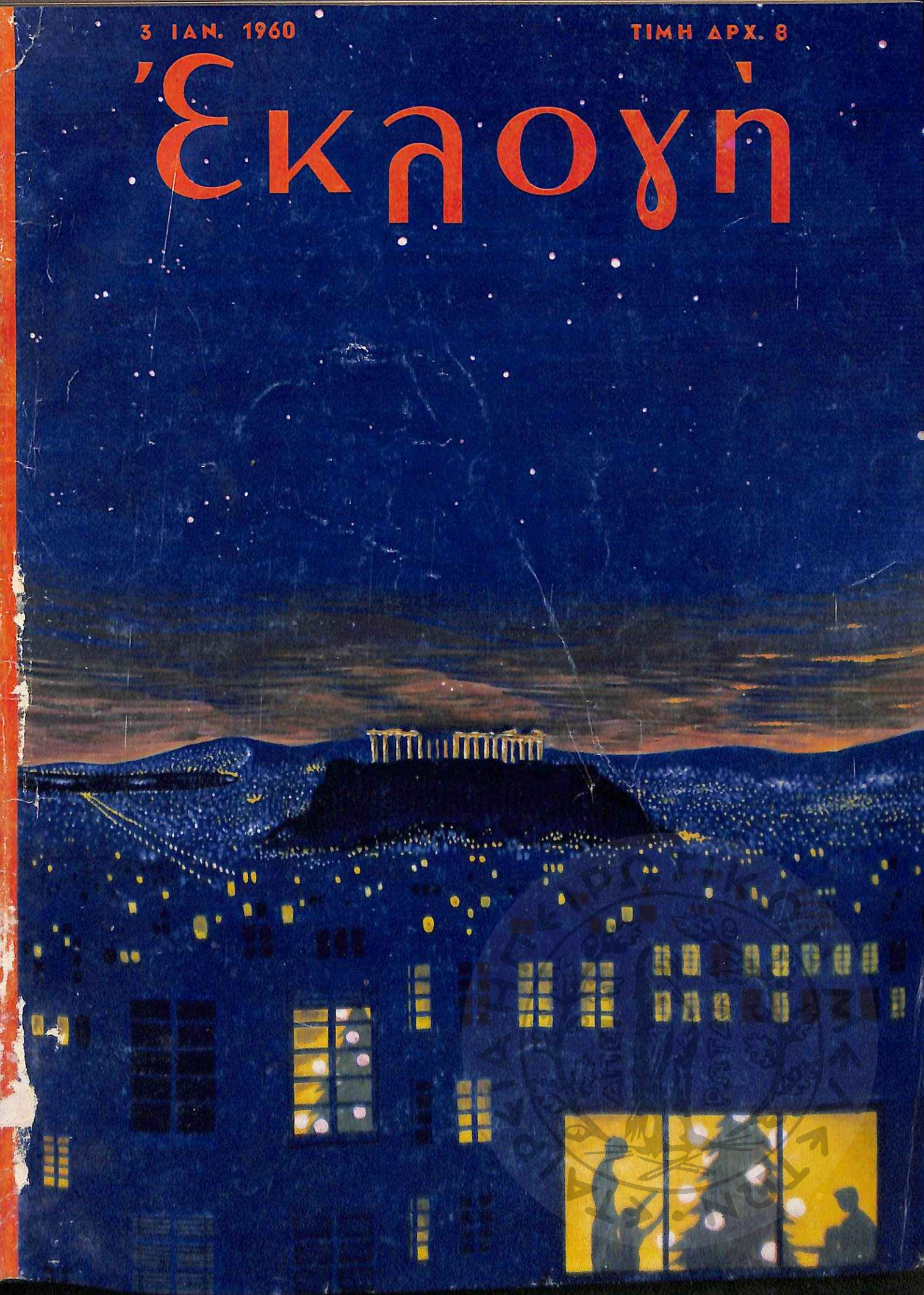
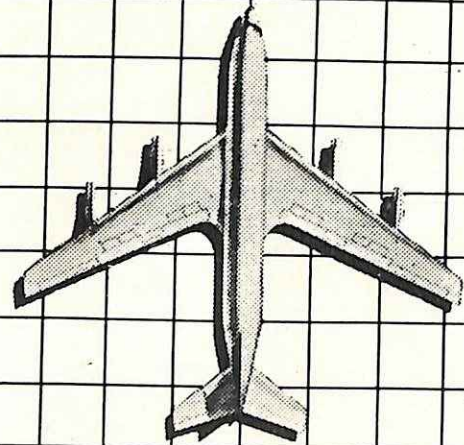

3 ΙΑΝ. 1960

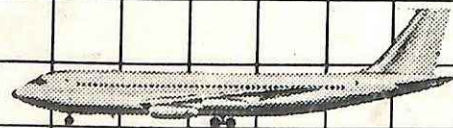
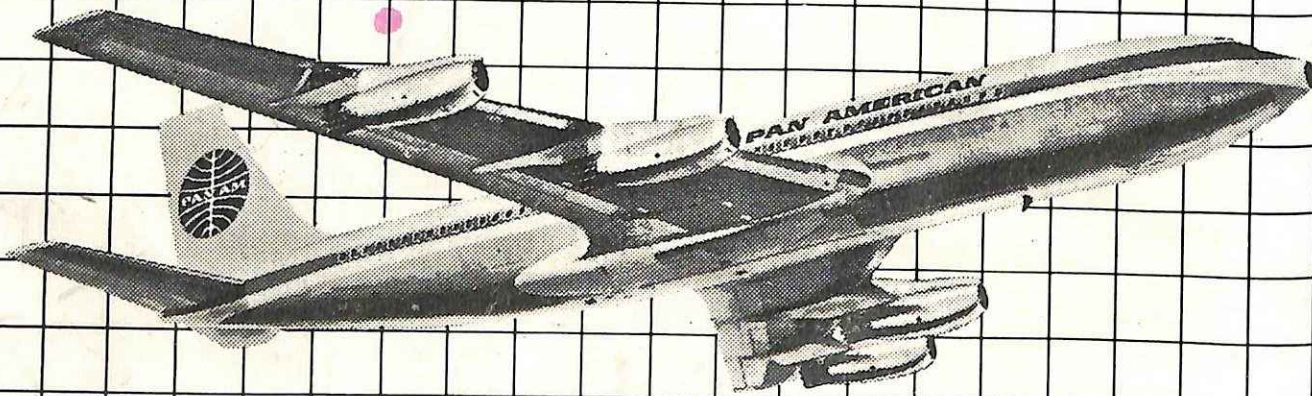
ΤΙΜΗ ΔΡΧ. 8

Ἐκαστὴ

Η PAN AMERICAN Πρώτη με τα μεγάλης ΑΚΤΙΝΟΙΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ INTERCONTINENTAL JET CLIPPER* 707

**Άνευ σταδμού
υπεράνω του Άτλαντικού
και προς τας δύο κατευθύνσεις**

- ✓ ΜΗΚΟΣ - 48.35 μέτρα
- ✓ ΑΝΟΙΓΜΑ ΠΤΕΡΩΝ - 42.72 μέτρα
- ✓ ΥΨΟΣ ΠΗΔΑΛΙΟΥ - 11.60 μέτρα
- ✓ ΟΛΙΚΟΝ ΒΑΡΟΣ - 137.084 χιλιόγρ.
- ✓ ΧΩΡΗΤΙΚΟΤΗΣ ΕΠΙΒΑΤΩΝ - 161 άτομα

*Σήμα κατατεθέν

- ✓ ΜΕΓΙΣΤΗ ΑΚΤΙΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ - 11.000 χλμ.
- ✓ ΜΕΓΙΣΤΗ ΑΛΗΘΗΣ ΤΑΧΥΤΗΣ ΑΕΡΟΣ - 1000 χλμ καθ' ώραν
- ✓ ΤΑΧΥΤΗΣ ΤΑΞΙΔΙΟΥ - 925 χλμ. καθ' ώραν
- ✓ ΥΨΟΣ ΠΤΗΣΕΩΣ - 7.200-12.000 μέτρα
- ✓ ΚΙΝΗΤΕΡΕΣ - 4 κινητήρες των εργοστασίων Pratt & Whitney J.T.-4 A εφοδιασμένοι με αναστροφείς αερίων διά την τροχονόησην και με σιγαστήρας διά την ελάττωσιν του θορύβου.

Έκτακτη

Τόμος ΙΣΤ' Τεύχος 171
3 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1960

Άρθρα

- 25 Η ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ
Γρηγόριον Δαφνή
- 27 ΠΕΡΑ ΕΚΕΙ, ΣΤΗ ΓΗ ΣΕΝΑΑΡ
Νίκου Παπαδόπουλου
- 34 ΟΙ ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΙΣ ΤΟΥ ΛΟΥΝΙΚ Π
Étienne Bertrand
- 43 ΚΟΙΝΟΙ ΤΟΠΟΙ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΤΥΠΑ
Μ. Δημάκη
- 48 ΤΟ ΤΕΡΑΣ ΤΟΥ ΛΟΧΝΕΣ
Bill Warton

Ποιήματα

- 29 ΣΥΝΟΔΕΨΑ ΤΟΥΣ ΝΕΚΡΟΥΣ
Νικηφόρου Βρεττάκου
- 33 ΜΟΙΡΟΛΟΓΙ
Νάνου Βαλαωρίτη
- 52 ΣΧΕΔΟΝ ΕΡΩΤΙΚΟ
Salvatore Quasimodo
- Διηγήματα
- 32 ΤΟ ΧΡΥΣΑΦΕΝΙΟ ΜΑΤΙ
Minou Drouet
- 37 ΚΥΚΛΩΜΑ ΣΥΜΠΑΘΕΙΑΣ
John Windham
- 46 ΚΑΠΟΙΟΣ ΘΑ 'ΘΕΛΑ
ΝΑ Μ' ΑΓΑΠΗΣΗ
Φρ. Γερμανού

- 50 ΠΕΘΑΝΕ ΣΑΝ ΚΥΡΙΑ
*Αστυνομικό μυθιστόρημα
σε συνέχειες
Carter Dixon*

Κριτική

- 11 ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ
- 61 «ΙΩΒ»
- 64 ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΜΟΥΣΙΚΗ

Διάφορα

- 2 ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ
- 21 ΜΙΚΡΑ ΧΡΟΝΙΚΑ
- 60 ΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟ ΤΗ ΡΩΜΗ
Ροζίτας Σώκον - Maradei
- 67 ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Σταυρόλεξο, Σημεία και Τέρατα,
Σκάκι, Λύσεις

Τὸ προτιμοῦν γιὰ τὴν γεῦσιν του,
τὸ ἄρωμα καὶ τὴν εὐωδίαν
παρασκευῇ του...

ὅ' αὐτὰ στηρίζεται ἡ ἐπιτυχία του

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΓΕΙΡΟΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
Κατ. Σατ84
20-8-85
31145

Μάλιστα, τὸ Νεσκαφέ συγκεντρώνει
ὅ,τι χρειάζεται γιὰ νὰ ἀρέσῃ·
ῶραο χρῶμα, λεπτὸ καὶ δαυμάσιο
ἄρωμα, στιγμιαία παρασκευή.
Αὐτὰ εἶναι τὰ τρία πραγματικὰ
μυστικὰ πού ἐπέβαλαν τὸ Νεσκαφέ.

Καὶ σὲ δόσεις ἀρέσει τὸ café au lait,
ΝΕΣΚΑΦΕ με γάλα ΒΛΑΧΑΣ εἶναι
ὁ πρὸ ἰδεώδους συνδυασμός.

NESCAFÉ, ἡ πρὸ περιζήτητη μάρκα διαλυτοῦ καφέ σὲ ὅλο τὸν κόσμον

ΑΘΗΝΑΪΚΟ

ΘΕΑΤΡΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ — ('Αγίου Κωνσταντίνου 22, τηλ. 523-242). «ΦΙΛΑΡΓΥΡΟΣ» του Μολιέρου με τον Χριστόφορο Νέξερ στο ρόλο του 'Αρπαγκών (ως τις 3 'Ιανουαρίου). — 7 'Ιανουαρίου «ΟΡΓΙΣΜΕΝΑ ΝΕΙΑΤΑ» του 'Όσμπορν με την Νέλλυ Αγγελίδου, την Γκέλυ Μαυροπούλου, τον Δημ. Παπαμιχαήλ, τον Στ. Βόκοβιτς και τον Λυκ. Καλλέργη.

ΙΩΒ — Του 'Αμερικανού ποιητού Μακλή, σε σκηνοθεσία Καρόλου Κούν, σκηνικά Γιάννη Στεφανέλλη και μουσική Μάνου Χατζηδάκη. Θέμα: Τό έρωτήμα του 'Ιωβ και όλης της ανθρωπότητας. Πώς μπορεί ό κόσμος να δικαιωθεί. («Θέατρο Τέχνης», υπόγειον «Ορφείας», τηλ. 28-706. 'Απογ. 6.30 μ.μ., Βραδ. 9.30 μ.μ.).

ΤΑ ΔΕΝΔΡΑ ΠΕΘΑΙΝΟΥΝ ΟΡΘΙΑ — Έργο του 'Αλεξ. Κασσόν. Μία συγκινητική ανθρώπινη ιστορία ανάμεσα από ένα γοητευτικό παιγνίδι φαντασίας. Σκηνοθέτης και πρωταγωνιστής ό Βασίλης Διαμαντόπουλος. Κοντά του ή Μαρία 'Αλκαίου. («Νέο Θέατρο» Στουρνάρα 53, τηλ. 527-497. 'Απογ. 6.30 μ.μ., Βραδ. 9.30 μ.μ.).

ΜΑΝΤΩ ΜΑΥΡΟΓΕΝΟΥΣ — Δραματική ιστορική σύνθεση του Γ. Ρούσου, με κεντρική μορφή την ήρωίδα της επανάστασης που ζωντανεύει με έξαιρετικό παλμό ή Μαίρη 'Αρώνη. («'Ακροπόλ» 'Ιπποκράτους 9, τηλ. 614-481. 'Απογ. 6.30 μ.μ., Βραδ. 9.30 μ.μ.).

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΝΤΡΕΪΦΟΥΣ — Διασκευή του Μανώλη Σκουλούδη. Σκηνοθέτης και πρωταγωνιστής ό Δημήτρης Μυράτ που σημειώνει διτλή επιτυχία. Βοηθεί ή Βέρα Ζουμπουλάκη. Μουσική Χατζηδάκη. («Διάνα» 'Ιπποκράτους 7, τηλ. 616-903. 'Απογ. 6.30 μ.μ., Βραδ. 9.30 μ.μ.).

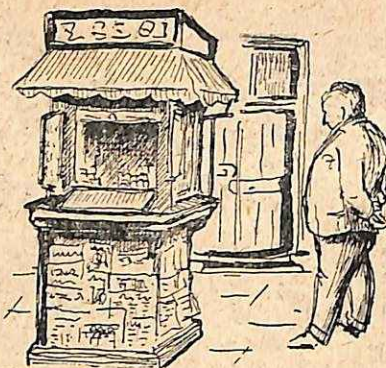
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΘΑΥΜΑΤΩΝ — Κωμωδία του Δημήτρη Ψαθζ που σατυρίζει την εκμετάλλευση του κοσμάκη από τους εύφους («μπίσινεμεν»). Λαμπρός ό Δημήτρης Χόρν στον ρόλο ενός ιδιορρύθμου νέου και εξαιρετική πλάι του ή Βέρα Ζαβιτσιάνου. («Κεντρικόν», Πλατεία Κολοκοτρώνη, τηλ. 21-559. 'Απογ. 6.30, μ.μ. Βραδ. 9.30 μ.μ.).

ΝΙΚΗ ΧΩΡΙΣ ΦΤΕΡΑ — Του Μάξγουελ 'Αντερσον. Σκηνικά Σπ. Βασιλείου. Θέμα: Οι φυλετικές προκαταλήψεις που τόσο βαθιά είναι ριζωμένες στην 'Αμερική. 'Εξαιρετική ή ερμηνεία των δύο πρωταγωνιστών 'Ελσας Βεργή και Τζ. Καρούσου. (Θέατρο «'Ελσας Βεργή», Βουκουρεστίου 1, τηλ. 35-235. 'Απογ. 6.30 μ.μ., Βραδ. 9.30 μ.μ.).

ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΗΘΙΚΗΣ — Κωμωδία του Μαρσέλ Φράνκ σε μετάφραση Α. Κουκούλα και σκηνοθεσία Κατερίνας. (Θέατρο «'Ιντεάλ», Πανεπιστημίου 46, τηλ. 614-596. 'Απογ. 6.30 μ.μ., Βραδ. 9.30 μ.μ.).

ΤΟΠΟ ΣΤΑ ΝΙΑΤΑ — Έλαφρό έργακι του Ούγγρου Λαντισλάς Φοντόρ, με την 'Αλίκη Βουγιουκλάκη σε ένα χαριτωμένο ρόλο. Κοντά της πρωταγωνιστής ό Κώστας Μουσούρης. («Μουσούρη», Πλατεία Καρότσι, τηλ. 27-248. 'Απογ. 6.45 μ.μ., Βραδ. 9.45 μ.μ.).

ΠΑΝΤΕΟΥ ΤΑ ΜΕΣΑΝΥΧΤΑ — Κωμωδία του Γκαίκερ από τό θίασο Βύμας Κύρου. Πρωταγωνιστούν ή Βύμα Κύρου κι ό Δήμος Σταρένιος. (Δημοτικό Θέατρον Πειραιώς, τηλ. 41-351).

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
					1	2
3	4	5	6	7 ^ν	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17 ^ν	18 ^ν	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

1. 'Αγίου Βασιλείου. — 'Αργία
6. Θεοφάνεια — 'Αργία
7. 'Αγίου 'Ιωάννου
17. 'Αγίου 'Αντωνίου
18. 'Αγίου 'Αθανασίου
30. Τριών 'Ιεραρχών — Σχολ. 'Αργία

4.1.1956 'Ιδρυσις «Ε.Ρ.Ε.»
9.1.1938 'Επέτειος Γάμου Βασιλέων Παύλου και Φρειδερίκης

Έκδοχή

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΕΛΕΝΗ Γ. ΒΛΑΧΟΥ, ΜΟΥΡΟΥΖΗ 1
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 57 - ΤΗΛ. 527.081
ΔΙΕΥ/ΝΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ: Ν. ΚΟΝΤΟΡΟΣ, Μ.ΑΣΙΑΣ 1

Γενικώς τά 'Αθηναϊκά Θέατρα άργούν την Δευτέραν όλην την ημέραν και την Παρασκευήν τό άπόγευμα. Πάντως, επειδή είναι ένδεχόμενον όρισμένα προγράμματα να αλλάξουν αινιδιώς, καλόν είναι τό κοινόν να επιβεβαιώνη τον άνωτέρω πίνακα διά της παρακολούθησεως του ήμερησίου τύπου.

ΝΤΟΝ ΚΑΜΙΛΛΟ — Θεατρική διασκευή του έργου του Γκουαρέσι από τον Σ. Πατατζή. 'Ο Φωτόπουλος γεμάτος νέφι και αγωνιστική διάθεση. Καλή ή ερμηνεία της 'Ελένης Χατζηαργύρη. (Θά παίζεται μέχρι 6ης 'Ιανουαρίου). Την 8η 'Ιανουαρίου αρχίζουν «Τά Τρία Μονόπρακτα» που θα παρουσιάση ή «Δωδεκάτη Αύλαία» του Λυκούργου Καλλέργη, 1ον) Β. Ζιώγα: «Τό προξενιό της 'Αντιγόνης» σε

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

σκηνοθεσία Χ. Βαχλιώτη, σκηνογραφία Α. Χριστάκη, μουσική Δ. 'Αγραφιώτη, 2ον) Μ. Κρίστη: «Τά καπέλλα» σε σκηνοθεσία Α. Καλλέργη, σκηνογραφία Γ. Μιγάση, μουσική Μ. 'Αδάμη, 3ον) Θ. Κωσταβάρα: «Οι άνιχητοι» σε σκηνοθεσία Γ. Γιαννίσση, σκηνογραφία Τ. Τσιτσπούλου. (Θέατρο «Φωτοπούλου» Πατησίων και Στουρνάρα, τηλ. 526-888. 'Απογ. 6.30 μ.μ., Βραδ. 9.30 μ.μ.).

ΤΟ ΚΟΡΟΪΔΑΚΙ ΤΗΣ ΔΕΣΠΟΙΝΙΔΟΣ — Κωμωδία των Ν. Τσιφόρου - Π. Βασιλειάδη, με πρωταγωνιστάς τον Ντίνο 'Ηλιόπουλο, Τζένη Καρέζη και Δ. Παπαγιαννόπουλο. («Κοτοπούλη», Πανεπιστημίου 41, τηλ. 614-592. 'Απογ. 6.30 μ.μ., Βραδ. 9.30 μ.μ.).

Η ΓΥΝΗ ΝΑ ΦΩΒΗΤΑΙ ΤΟΝ ΑΝΔΡΑ — 'Ηθογραφική κωμωδία του Γ. Τζαβέλλα που έχει ως κύριο στοιχείο ενδιαφέροντος την ερμηνεία του Βασίλη Λογοθετίδη, ό όποιος συνδυάζει τό κωμικό στοιχείο με την συγκίνηση. («Θέατρο 'Αθηνών», Βουκουρεστίου 10, τηλ. 35-524. 'Απογ. 6.30 μ.μ., Βραδ. 9.30 μ.μ.).

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ

ΣΚΑΝΔΑΛΟ ΣΤΟ ΜΟΥΛΕΝ ΡΟΥΖ — Έλαφρή κωμωδία του Στ. Φωτιάδη. Πρωταγωνιστούν οι Χατζηλήστος και Τζόλυ Γαρμπή. 'Εμφανίζονται σε λαϊκό τραγούδι οι Χιάτης - Λίνα και ή Μπέλλα Στέλλα σε ανατολίτικο χορό. («Διονύσιον», 'Αμερικής 10, τηλ. 22-612. 'Απογ. 6.30 μ.μ., Βραδ. 9.30 μ.μ.).

ΜΟΝΤΕΡΝΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ — 'Επιθεώρησης των Γιαλαμά-Θισβίου-Πρετεντέρη, με την Ρένα Ντόρ, τον 'Ορέστη Μακρή και Βασίλη Αδωνίτη, σε μουσική Μ. Θεοφανίδη, σκηνοθεσία-χορογραφίες Μ. Καστρινού και σκηνογραφίες Γ. 'Ανεμογιάννη. Χορεύουν οι Καστρινός-Ζόκα και τό μπαλέτο τους. («Μπουρνέλλη», Πατησίων 27, τηλ. 525-262. 'Απ. 6.30 μ.μ., Βρ. 9.30 μ.μ.).

'ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ, — 'Επιθεώρησης των Α. Σακελλαρίου - Χρ. Γιαννακόπουλου. Πρωταγωνιστούν 'Αννα και Μαρία Καλουτά, ό Νίκος Ρίζος, ό Γιάννης Γκιωνάκης και ό Τάκης Μηλιάδης. Μουσική 'Ιακωβίδη («Κυβέλης», Πλατεία Συντάγματος, τηλ. 34-491. 'Απογ. 6.30 μ.μ., Βραδ. 9.30 μ.μ.).

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΑΪΚΟ ΘΕΑΤΡΟ — Του Μ. Κατράκη, παίζει στο «Βασιλικό Θέατρο» Θεσσαλονίκης και κατόπιν θα επισκεφθή την Καβάλα και την Δράμα. Στο ρεπερτόριό του περιλαμβάνονται τά έργα «Βασίλισσα 'Αμαλία», «'Εγκλημα και Τιμωρία», «Φουέντε 'Οβεχούνα», «Βαθιές είναι οι ρίζες», «Τέλος του Ταξιδιού», «'Εμπορος της Βενετίας», «Θυσία του 'Αβραάμ» και «'Αδύη των Θουμάτων». Πρωταγωνιστεί ή Ειρήνη Πατζή.

ΘΙΑΣΟΣ ΣΜΑΡΟΥΛΑΣ ΓΙΟΥΛΗ — Παρουσιάζει στην Πάτρα τά έργα «Σ' έρωτεύθηκα σά άνειρά μου», «'Ημερολόγιο της 'Αννας Φράνκ», «Φίλησε και πέσε του», «Τό ραντεβού της Μίση», «'Ανοιξιάντικο Ρομάντζο» και «Τό κουρέλι». Πρωταγωνιστής και σκηνοθέτης ό κ. Κωστής Λειβαδέας.

ΘΙΑΣΟΣ Ν. ΣΤΑΥΡΙΔΗ — Συνεχίζει την περιοδεία του στη Μακεδονία και τη Θράκη, παρουσιάζοντας τά έργα «'Ο χρυσός κι ό τενεκές», «Τό ρομάντζο μάς καρμαίρεσαν» και «ό γαμπρός μου ό δικηγόρος». Πρωταγωνιστεί ή Μαίρη 'Εγγίδου.

ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

ΠΑΙΔΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

ΤΟ ΣΠΟΥΡΓΙΤΑΚΙ — του Δ. Μπουρούνη, μουσική Ι. Ριτσιάρδη. (Κάθε Κυριακή και έορτές, 11 π.μ., Θέατρο «Κυβέλης», πλατεία Συντάγματος, τηλ. 34-491).

ΣΤΕΡΝΗ ΜΟΥ ΓΝΩΣΗ ΚΑΙ Η ΧΙΟΝΑΤΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΠΤΑ ΝΑΝΟΥΣ — Της Σούλας Πιερράκου, με πρωταγωνιστάς μικρούς ήθοποιούς. (Κάθε Κυριακή και έορτές, 11 π.μ., Θέατρο «'Αθητών», Βουκουρεστίου 10, τηλ. 35-524).

Ο ΚΑΚΟΤΥΧΟΣ Κ' Η ΒΑΣΙΛΙΟΠΟΥΛΑ ΤΥΧΕΡΗ — γερμανικό παραμύθι που τό ερμηνεύουν στελέχη του θιάσου Βύμας Κύρου. (Κάθε Κυριακή και έορτές, 11 π.μ., «Δημοτικό Θέατρο Πειραιώς», τηλ. 41-351).

Ο ΧΑΖΟΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΒΑΤΡΑΧΩΝ — Της Κυβέλης Μυράτ. Παίζουν μικροί ήθοποιοι και χορεύει τό μπαλέτο της Σχολής Χαλαιοπούλου. (Κάθε Κυριακή και έορτές, 11 π.μ., Θέατρο «'Ιντεάλ», Πανεπιστημίου 46, τηλ. 614-596).

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ — από τον Εύγενο Σπαθάρη. (Κάθε Κυριακή, 4 μ.μ., «Νέο Θέατρο», Στουρνάρα 53, τηλ. 527-497).

ΜΠΑΡΜΠΑ-ΜΥΤΟΥΣΗΣ — Διασκευές από μύθους του Αισώπου, ένα Μακεδονικό παραμύθι και ή κωμωδία με τον Κλούβιο και την Σουβλίτσα. (Κάθε Κυριακή και έορτές, 11 π.μ. και 4 μ.μ. ΧΕΝ, 'Αμερικής 11).

'ΣΙΝΕΑΚ — Συνεχές πρόγραμμα αποτελούμενο από διάφορα «σέρτ», επίκαιρα και κωμωδίες, διαρκείας άνω της ώρας. Οι παραστάσεις αρχίζουν τις καθημερινές στις 10 π.μ. και τις γιορτές και Κυριακές στις 9.30 π.μ. και τελειώνουν καθημερινώς στις 11.45 μ.μ. 'Εξαιρετικώς για την εβδομάδα της Πρωτοχρονιάς, (28 Δεκεμβρίου - 3 'Ιανουαρίου), τό Σινεακ θα προβάλη μία ταινία μεγάλου μήκους, δηλαδή δύο ώρών, με τίτλο «Ο ΚΟΝΤΟΡΕΒΙΘΟΤΑΗΣ».

ΕΝΑ ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΔΩΡΟ

Ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΨΑΘΑΣ

Ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΟΡΝ

ΚΑΙ

Η ΒΕΡΑ ΖΑΒΙΤΣΑΝΟΥ

προσφέρουν στο άθηναϊκό

κοινό την

ΕΤΑΙΡΙΑ ΘΑΥΜΑΤΩΝ

Κέφι, Χιούμορ, Χαρά

Θέατρο ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ

ΤΟ ΛΥΧΝΑΡΙ
Διακοσμήσεις

Τά πιο πρωτότυπα και φθηνά δώρα

Κουρωάρη 5 Τηλ. 611-691

ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

ΜΟΥΣΙΚΗ

ΛΥΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ—(Ακαδημία 61, τηλ. 612-461. Έναρξιν 8.30). 1, 6 'Ιανουαρίου «Νυχτερίδα» του Σπράους. 2, 9 'Ιανουαρίου «Εύθυμη Χήρα» του Λέχαρ. 3, 5 'Ιανουαρίου «Τζοκόντα» του Πονκιέλλι, με την Σεραφίνη και τον Καπουτσιόλι. 7 'Ιανουαρίου «Μπατερφλάι» του Πουτσίνι. 10 'Ιανουαρίου «Κασσιανή» του Σκλάβου. 14 'Ιανουαρίου «Φαβορίτα». Πρώτη παράσταση της όπερας του Ντονιζέτι. Πρωταγωνιστούν Π. Τζαβάρα, Α. Μορφονιού, Α. Κουρουσόπουλος, Γ. Κοκκοιός, Μ. Άουσεντ. Μαέστρος ο Τ. Καρλίβανος. Σκηνοθεσία Φ. Όμολογίδης. Σκηνικά Ζαίμη και Χορογραφία Α. Γριμάνη.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΑΘΗΝΩΝ—(«Ρέξ», τηλ. 614-591). 11 'Ιανουαρίου, 8.30 μ.μ., συναυλία υπό την διεύθυνση του κ. Ανδρέα Παρίδη, με σολίστ τον Ισπανό πιανίστα κ. Νικανόρ Ζαμπאלέτα. Τιμές εισιτηρίων 30, 25, 20 και 15 δραχμές.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΤΑΛΟΦΣΚΥ—Ο διάσημος πιανίστας δίδει στις 7 'Ιανουαρίου, (10.30 μ.μ.) μοναδικό κονσέρτο με τιμές εισιτηρίων 165, 100, 66 και 33 δραχμές. («Όρφεύς», τηλ. 32-062).

ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ—(Πλατεία Καρύτση, τηλ. 21-917). Δημοτική χορωδία Λαμίας—υπό την διεύθυνση του Α. Αινιά, 2 'Ιανουαρίου, 7 μ.μ. Αττικό Κουαρτέτο—συναυλία, 4 'Ιανουαρίου, 9 μ.μ.

Χ.Ε.Ν.—(Αμερικής 11, τηλ. 20-065). Δίσκοι κλασικής Μουσικής, κάθε Τετάρτη 7.30 μ.μ. Επίσης μουσικό πρόγραμμα με συζητήσεις της μουσικής ομάδας της ΧΕΝ. (Σάββατο 9 'Ιανουαρίου, 7-9 μ.μ.). Είσοδος ελεύθερα.

ΕΛΛΗΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ—Ηρώδου Άττικού 25, τηλ. 71-620. Προγράμματα Τζαζ από δίσκους και από ταινίες μαγνητοφώνου, καθώς επίσης και προγράμματα Έλληνικής μουσικής. (Κάθε Τρίτη, 8.30 - 10 μ.μ.). Είσοδος ελεύθερα.

ΓΚΑΛΕΡΙ «ΣΑΡΛΑ»—(Κολοκοτρώνη 9, τηλ. 32-136). Μουσικό βραδυνό, από δίσκους υψηλής πιστότητας με έργα συνθετών του 20ού αιώνα. (Κάθε Παρασκευή, 8 μ.μ.). Είσοδος ελεύθερα.

ΛΕΣΧΗ ΓΡΑΜΜΟΦΩΝΟΥ—Βρετανικού Συμβουλίου. (Πλ. Φιλικής Έταιρείας 17, τηλ. 614-218). Μουσική από δίσκους κλασικού ρεπερτορίου. (7 'Ιανουαρίου, 8 μ.μ.). Είσοδος ελεύθερα.

«ΡΕΞ»—(Πανεπιστημίου 41, τηλ. 614-592). Ο Γιώργος Οικονομίδης, οι όρχηστρες Γιώργου Μουζάκη και Μίμη Πλέσσα και το ντουέτο Χιώτη - Μαίρης Αίντα συνεχίζουν τα Κυριακάτικα προγράμματα. (11 π.μ.).

ΤΖΙΜΗΣ ΜΑΚΟΥΛΗΣ—14-15 'Ιανουαρίου, «Θέατρο Αθηνών» (Βουκουρεστίου 10, τηλ. 35-524), Ρεσιτάλ ελαφρού τραγουδιού με συνοδεία της όρχηστρας του Γιώργου Φαίχρη.

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

HOTEL DU LAC—Καστοριά, τηλ. αρ. 46. Άνοιξι από 1ης Απριλίου - 31 Οκτωβρίου και από 20 Δεκεμβρίου - 10 'Ιανουαρίου.

ΛΗΤΩ—Μύκονος, τηλ. αρ. 7. Άνοιξι καθ' όλο το έτος.

(Κα' τα δύο είναι ξενοδοχεία Α' κατηγορίας, με κάθε άνεση και πολυτέλεια).

ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ—Εκδόσεις από 'Όλη την Ελλάδα, λογοτεχνικές, ιστορικές, επιστημονικές και περιοδικές. Όργανωτής το Υπουργείο Παιδείας. (Αΐθουσα Αρχαιολογικής Έταιρείας, Πανεπιστημίου 22, άνοιξι καθημερινώς 9 π.μ. - 1 μ.μ. και 5-8 μ.μ.).

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΠΙΤΙ—Ύφαντά, πλεκτά, νταντέλλες, άσημικά, χάλκινα. (Πρακτορείο Πνευματικής Συνεργασίας, Λυκαβηττού 2, 10 π.μ. - 1 μ.μ. και 5-9 μ.μ. Κυριακή κλειστά). Στην ίδια αίθουσα οι μαθηταί της Σχολής εκθέτουν έργα ζωγραφικής, κούκλες και σκηνικά. Άνοιξι έως 5 'Ιανουαρίου.

ΕΚΘΕΣΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΙΚΗΣ—Όμαδική έκθεση των «Νέων Καλλιτεχνών» (Γκαλερί «Τέχνης», Νίκης 2, 9.30 π.μ. - 1 μ.μ. και 5-9 μ.μ. Κυριακή κλειστά).

ΛΑΪΚΕΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ—Του 19ου και 19ου αιώνα, που φιλοτεχνήθηκαν από περιόδους εικονογράφους σε διάφορα μέρη της Ελλάδος και της Σμύρνης με πολλά θέματα της Χριστιανικής Ιστορίας. (Γκαλερί «Σαρλά», Κολοκοτρώνη 9, 10 π.μ. - 1 μ.μ. και 6-9 μ.μ.). Άνοιξι έως 8 'Ιανουαρίου.

Π. ΒΑΣΑΣΑΚΗΣ—15 ελαιογραφίες (Γκαλερί «Σαρλά», Κολοκοτρώνη 9, από 10 'Ιανουαρίου, 10 π.μ. - 1 μ.μ. και 6-9 μ.μ.).

Β. ΒΕΛΙΣΣΑΡΙΟΥ—Έργα ζωγραφικής («Παρνασσός», από 2 'Ιανουαρίου, 9 π.μ. - 1 μ.μ. και 5-8 μ.μ.).

Γ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ—Έργα ζωγραφικής. («Ζυγός», Βουκουρεστίου 11, 10 π.μ. - 1 μ.μ. και 5-9 μ.μ.).

Θ. ΔΡΟΓΓΙΤΗΣ—Έργα ζωγραφικής. («Παρνασσός», από 2 'Ιανουαρίου, 9 π.μ. - 1 μ.μ. και 5-8 μ.μ.).

ΧΡ. ΔΑΓΚΛΗΣ—Ζωγραφική και Χαρακτική, σχέδια και άκουαρέλλες. (Γκαλερί «Τέχνης», Νίκης 2, 9.30 π.μ. - 1 μ.μ. και 5-9 μ.μ.). Κυριακή κλειστά.

Γ. ΚΟΣΜΑΔΟΠΟΥΛΟΣ—Τοπία της Μυκόνου, Κερκύρας και Άττικής. (Γκαλερί «Ζαχαρίου», Ακαδημίας 28, 9 π.μ. - 1 μ.μ. και 5-8 μ.μ.).

ΑΥΓΗ ΣΑΚΑΛΗ—Έργα ζωγραφικής. («Πρακτορείο Πνευματικής Συνεργασίας, Λυκαβηττού 2, από 5 'Ιανουαρίου, 10 π.μ. - 1 μ.μ. και 6-9 μ.μ.).

Η «ΕΚΛΟΓΗ»

Λέχεται ευχαρίστως συνεργασίες:

Διηγήματα

Ποιήματα

Ανέκδοτα (έλληνικά,

πρωτότυπα)

Οι αποστολείς θα λαμβάνουν εντός 10ημέρου απάντηση. Στην περίπτωση αποδοχής, θα πληρώνονται άμέσως με τις τρέχουσες τιμές δημοσιογραφικών συνεργασιών.

ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΠΑΝΤΩΣ ΔΕΝ ΘΑ ΕΠΙΣΤΡΕΦΩΝΤΑΙ

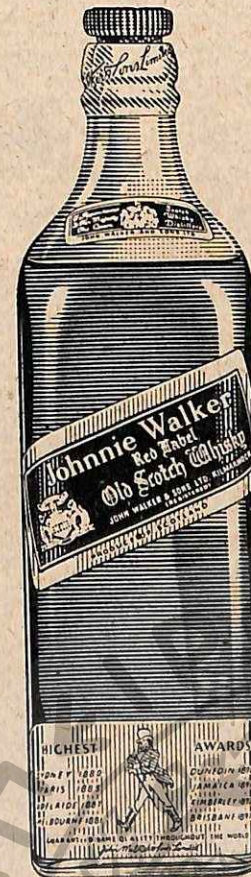
Σημ.—Προτιμώνται τα χειρόγραφα τα ευανάγνωστα, τα γραμμένα από μία πλευρά του χαρτιού, με μεγάλα περιθώρια.

BY APPOINTMENT TO HER MAJESTY THE QUEEN, SCOTCH WHISKY DISTILLERS, JOHN WALKER & SONS, LTD.

Johnnie Walker

Το ούϊσκι
της απόλυτου
υπεροχής

ΕΧΕΙ ΤΟ ΠΡΟΒΑΔΙΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ 1820

Άποκλ. Εισαγωγείς Α. Π. ΚΑΠΡΑΛΟΣ - Πατησίων 21 ΑΘΗΝΑΙ Τηλ. 524.210

Ση' δαδε' σ'ας
ο μαγεωτικός κόσμος
των άρωμάτων.

Η πιο εύγενική
Η πιο διακριτική
προσφορά
στα αγαπημένα σας
πρόσωπα,
στον έαυτό σας

ΚΟΛΩΝΙΕΣ - ΑΡΩΜΑΤΑ

ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ:

Π. Α. ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΓΩΝΙΑ ΠΑΤΗΣΙΩΝ - ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
Ι. Π. ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΑΝΑΡΗ 20 - ΚΟΛΩΝΑΚΙ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ-ΔΩΡΟ

ΑΝΤΙΓΡΑΨΕΤΕ

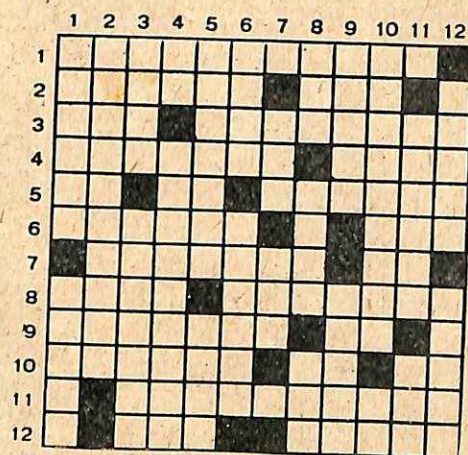
ΜΟΝΟΝ ΑΥΤΟ

ΤΟ ΑΠΟΚΟΜΜΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ "ΕΚΛΟΓΗ"

ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 57 - ΑΘΗΝΑΙ

Σ Τ Α Υ Ρ Ο Λ Ε Ξ Ο

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ :

1. Με αυτήν έσβησε και η βραχυχρόνιος άκμή των Θηβών (αίτ. δημ.).
2. Πνευστόν όργανον των άγροτικών μουσικών συγκροτημάτων — Έπιχείρησις κοινής ώφελείας.
3. Γράφε, βλέπε... — Συστάς πετρωδών νήσων εις τά ΝΔ της Άκαρνανίας.
4. Τούρκος τύραννος των Άθηνών και ώς προσηγορικών, βασανιστής — Γερμανός έλληνοεπιστής και φιλόλογος (1802-1878).
5. Έυποθετικόν — Νότα — Η κάτοικος μιās ήπείρου.
6. Προκλητικά, αυθάδεις (αίτ.) — Δωρική αίτιατική της γής.
7. Εισάγουν φαρμακευτικά σκευάσματα — Έυποθετικόν.
8. Διεθνής μαίτρ του σκακιού (σημαίνει πιάτωμα άγγλιστί) — Ένας χαιρετισμός, ένάρθρως.
9. Κάτοικος μεγάλης γαλλικής έπαρχίας (γεν.) — Γενική άναφορικής άντωνυμίας.
10. Γνωστός έλλην ζωγράφος πολεμικών πινάκων στη γενική (1867-1928) — Παραινετικόν — ουδέτερον άρίστου άντωνυμίας.
11. Μία μεγάλη θάλασσα (αίτ.).
12. Ευκτήριος οίκος (δοτ.) — Χρόνος του σώζω.

ΚΑΘΕΤΩΣ :

1. Αί ώραι ... του έτους — Οί κατοικοῦντες εις αυτούς ζούν την πλέον μονότονον ζωήν.
2. Πασίγνωστος και από τά θεάτρα μας Έταλός συγγραφεύς (1867-1936).
3. Όλος — Αυτή έπιτυγχάνεται με ώρισμένα έμβόλια (αίτ.).
4. Μουσικός φθόγγος — Ηρώς του έργου «Η παναγία των Παρισίων».
5. Βασιλεύς του Ιούδα άποσείσας την πολιτικήν επικυριαρχίαν των Άσσυρίων (726-694 π. Χ.) — Ένα σύμφωνόν μας, ένάρθρως.
6. Άλαλαγμός — Όνομα δύο Αιγυπτίων Φαραώ της 19ης δυναστείας.
7. Δέν είναι όλα τά δάκτυλα της χειρός — Η γενική μιās των Κυκλάδων.
8. Άφετηρία ζωής — Σλαβικών όνομα άνδρών και γυναικών (χαϊδ.) — Έχει ως επί τó πλείστον γεωργούς πελάτας (άρχικά).
9. Έκκεντρικός ύπερρεαλιστικός και μυστικιστικός ζωγράφος — Μικρά νήσος (κυριολ.).
10. Η Άλεξανδρούπολις — Έν αυτή έγεννήθη ο Έπίχαρμος.
11. Όπερα του Βέρντι που είναι δράμα του Ουγκώ — Άρθρον.
12. Περιοχή της Δ. Γερμανίας με πρωτεύουσαν την [Βισμπάντεν (αίτ.) — Σ' αυτά τά φυράματα άνήκει και η μαγιά.

(Λύσεις στη σελ. 72)

Παρακαλώ να έγγράψετε συνδρομητή

Τ Ν Κ

Όδός

Πόλις

Για τó έτος 1960

Μια ιδέα: Άν λησμονήσατε τó δώρο κάποιου φίλου σας, στείλετέ μας 192 δρχ. για να παίρνη στο σπίτι του, ένα όλόκληρο χρόνο, κάθε 15 μέρες, την «Έκλογή».

Μ Ι Α Γ Ω Ν Ι Α Τ Η Σ Α Θ Η Ν Α Σ Π Ο Υ Α Λ Α Ζ Ε Ι

ΤΟ ΠΑΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΑΔΕΛΦΩΜΕΝΑ

ΥΠΟ ΑΣΜΟΔΑΙΟΥ

Θά μιλήσουμε για μιá γωνιά της Άθήνας πολύ γνωστή, που σε λίγο καιρό θά μās άφήση χρόνους. Πρόκειται για τó οίκοδομικό τετράγωνο που βρίσκεται ανάμεσα στην πλατεία του Συντάγματος και στην όδο Νίκης, στην άριστερή πλευρά — καθώς κατεβαίνουμε — της όδοϋ Έρμου. Τό Μετοχικό Ταμείο των Πολιτικών Έπαλλήλων που είναι ό σημερινός ιδιοκτήτης του τετραγώνου αυτού, έπηρε την άπόφασιν' άνεγείρη στην θέσιν του ένα μεγάλο ξενοδοχείο. Η καταδίκη των παλαιών οίκοδομημάτων σε θάνατο είναι τελεσίδικη. Όπου νάσαι θά κληθής ό δήμιος με την σκαπάνη για να έκτελέσει την άπόφασιν. Κι' έπειτα! Ό Θεός να φυλάη την Άθήνα... Δέν άποκλείεται να ξυπνήσουμε ένα πρωϊ και να βρεθούμε μπροστά σ' ένα σωρό από κουτιά, άπ' εκείνους τους σωρούς που όποιοι θέλουνε να συκοφαντήσουνε την μοντέρνα άρχιτεκτονική τους όνομάζουν «οίκοδομές».

Δέν θά ζητήσω χάρι για τόν μελλοθάνατο. Γέρασε πιά. Και δέν πιστεύω ότι τó κέντρο των Άθηνών πρέπει να πάρη μουσειακή μορφή. Έπειτα θαρρώ πως σώζονται κι' άλλα δύο-τρία δείγματα της μεγαλοφυίας του μεγάλου Κλεάνθη — δικό του παιδί είναι και τó κτήριο για τó όποιο σās μιλω — και μπορούμε να τά συντηρήσουμε για να θυμάμαστε ότι ή αισθητική δέν είναι τó τελευταίο πράγμα που πρέπει να λαμβάνη ύπ' όψει του ένας άρχιτέκτονας — κακόμοιρε άρχιτέκτονα, όλα σε σένα τά φορτώνουνε — αλλά τó πρώτο.

Δέν θά ζητήσω χάρι. Δέν θά πάψω, όμως, να θυμάμαι την αισθητική χαρά που μου πρόσφερε μιá ζωή όλόκληρη. Και τώρα άκόμη, που έχει γεράσει, διατηρεί όλη του την φρεσκάδα. Κανένas δέν τόλμησε να του πη «κανε στην μπάντα, γέρο, να περάσουμε». Γέρασε, αλλά δέν ένοχλεί κανένα. Την αισθητική των άπλων γραμμών και των αναλογιών που αντιπροσωπεύει, κανένas, και ό πιο μοντέρνος άκόμα φιλότεχνος, δέν θά την χαρακτηρίσει σαν γεροντική παραξενιά. Είναι πολύ καλοί ποιητές ό Έλύτης και ό Σεφέρης. Ό Σολωμός, όμως, εξακολουθεί να ύπάρχει.

Ηλικία του μελλοθανάτου: Έχει ξεπεράσει τά εκατόν δέκα. Η ιδιοκτησία του πέρασε από πολλά χέρια. Οί Κορομηλάδες στάθηκαν τόν περισσότερο καιρό ιδιοκτήτες του. Θά σās δώσω παρακάτω μερικές βιογραφικές σημειώσεις: Άρχικός ιδιοκτήτης του ήταν ό Ξενοφών Τουφεξής. Από τά 1849 έμφανίζεται ό Άνδρέας Κορομηλάς. Μετά τόν θάνατό του ακολουθούν ό Λάμπρος Α. Κορομηλάς, ό Δημήτριος Α. Κορομηλάς και ή Χριστίνα σύζυγος Δοσίου. Θά άναφέρω μερικούς άκόμη από τους κατά καιρούς ιδιοκτήτες: Άνδρέας Δ. Κορομηλάς, Χριστίνα σύζυγος Γ. Πώπ, Μαρία σύζυγος Ν. Στράτου, Ν. Βλάχκαλης, Ζαφείριος Μάτσας, Γ. Μηνιάκης, Ίφιγένεια σύζυγος Θ. Κιτροέφ, Κωνσταντίνος Γ. Μηνιάκης, Πολύμνια Γ. Μηνιάκη, Άρτεμις σύζυγος Κ. Σφακιανάκη, Αιμιλία Σούλις. Στά 1938, τέλος, τó άκίνητο περιήλθε στην ιδιοκτησία του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Έπαλλήλων.

Τά όνόματα των περισσότερων από τους ιδιοκτήτες του είναι τόσο στενά δεμένα με την ιστορία της Άθήνας — και με την ιστορία της Ελλάδος πολλές φορές — ώστε καταλαβαίνει ό άναγνώστης ότι φεύγοντας από τόν κόσμο τούτο ή τόσο συμπαθητική αυτή γωνιά της πόλεως μας θά πάρη μαζί της μιάν όλόκληρη έποχή. Στις αίθουσές της έδόθησαν χοροί που άφησαν έποχή, έγιναν πολιτικές συγκεντρώσεις, καταρτίσθηκαν σχέδια για τή «σωτηρία του τόπου»...

Έδω και δέκα χρόνια, ό γέρος, στέγασε την Άσφαλιστική Έταιρία «ΑΣΠΙΣ-ΠΡΟΝΟΙΑ». Η Διεύθυνσι της Έταιρίας φαίνεται ότι έχει έπιδοθή μ' έπιτυχία στην έπιστήμη της γεροντολογίας. Έγκαταστάθηκε κι' άρχισε να εφαρμόζει την θεραπεία άνανεώσεως του γερασμένου οργανισμού του κτηρίου. Σύνθημά της ήταν: Άνανέωσις του γέρον, αλλά όχι γελοιοποίησις του. Θά του φορέσουμε καινούργια ρούχα, αλλά θά φροντίσουμε να του πηγαίνουν.

Είναι γενική ή γνώμη, ότι ή «ΑΣΠΙΣ-ΠΡΟΝΟΙΑ» έπέτυχε στην προσπάθειά της αυτή. Ήταν δυνατό να γίνη μοντέρνος ένας γέρος χωρίς να γελοιοποιηθής! Ήταν. Οί φωτογραφίες που δημοσιεύονται στις έπομένες σελίδες δίνουν στον άναγνώστη την εύκαιρία να σχηματίσει μόνος του μιάν ιδέα. Άποδείχθηκε πως ένα παλιό κτήριο μπορεί ν' άποκτήσει μοντέρνα επίπλωσι. Χρειάζεται, όμως, ή ύπαρξις αισθητικής καλλιέργειας. Χρειάζεται να μπορή κανείς να έκτιμήσει σωστά την όμορφιά του παλιού και να σεβαστή όλα της τά χαρακτηριστικά. Τό καινούργιο, τó μοντέρνο, πρέπει να τοποθετηθής με έξαιρετική προσοχή κατά τρόπο που ό γέρος να γίνεται λεβεντόγερος και όχι γεροπαρалуμένος.

(Η συνέχεια του άνωτέρω κειμένου μαζί με τις 14 σχετικές φωτογραφίες, δημοσιεύεται εις τó 18ον τεύχος, Νοεμβρίου-Δεκεμβρίου 1959, της ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ).

ΑΘΛΗΤΙΚΑ

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ — Συνεχίζονται τα πρωταθλήματα Ελλάδος, Εθνικής και Α2 κατηγορίας, με αγώνες στις 3 και 10 Ιανουαρίου.

ΡΑΛΛΥ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ — Από 18-21 Ιανουαρίου διεξάγεται το 29ο Ράλλυ Μόντε Κάρλο για το Ευρωπαϊκό πρωτάθλημα. Μεταξύ των 9 αφετηριών περιλαμβάνονται και οι Αθήναι.

ΠΙΓΚ-ΠΟΚ — Τελικές συναντήσεις του πρωταθλήματος Ελλάδος κατηγορίας παιδών και κορασίδων (3, 4, 5 και 6 Ιανουαρίου). Οι αγώνες θα διεξαχθούν στα εντευκτήρια της Ελληνικής Φιλάθλου Ομοσπονδίας Επιτραπέζιου Αντισφαίρισης (Νίκης 23), της Χ.Ε.Ν. Αθηνών και της Χ.Α.Ν. Νίκαιας.

ΧΕΙΜΕΡΙΝΗ ΚΟΛΥΜΒΗΣΙΣ — Καθημερινώς τα μέλη του «Ομίλου Χειμερινών Κολυμβητών», κολυμπούν από 9 π.μ. - 2 μ.μ. στα λουτρά της Ούλεν (Παλ. Φάληρο). Κάθε Κυριακή πραγματοποιείται η ομαδική εξόρμηση του ομίλου, στην οποία συμμετέχουν όλα τα μέλη.

BINNER ΣΠΟΡ ΚΛΑΜΠ — Η Αυστριακή πρωταθλήτρια ομάδα έρχεται στην Αθήνα για να δώσει τρεις ποδοσφαιρικούς αγώνες με Έλληνικές ομάδες στις 1, 3 και 6 Ιανουαρίου.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΠΑΖΑΡΙ — Ως τις 4 Ιανουαρίου. Μετέχουν γνωστοί ζωγράφοι, γλύπτες και διακοσμητές που παρουσιάζουν είδη διακοσμητικής, αζεσσούρ, κεραμικά, σχέδια και γιορταστικές κάρτες. (Γκαλερί «Σαρλ», Κολοκotronή 9, άνοιξη 10 π.μ.-1 μ.μ. και 5-9 μ.μ.).

ΣΚΟΠΟΒΟΛΗ — Η Πανελλήνια Σκοπευτική Ομοσπονδία διοργανώνει διασυλλογικών αγώνων σταθερού στόχου στο Σκοπευτήριο Τμητοῦ δια πιστολίου ακριβείας από 5 μέτρα (10 Ιανουαρίου, 9 π.μ.). Μετέχουν σκοπευτές του ΠΑΟ, του Πανελληνίου, της Σκοπευτικής Εταιρείας, του Βασιλικού Ναυτικού, της Αστυνομίας πόλεων και της Βασιλικής Χωροφυλακής.

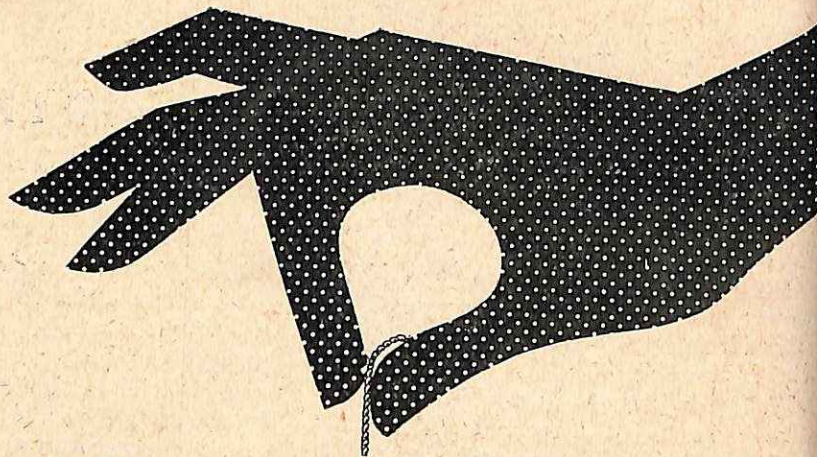
ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΕΛΛΑΔΟΣ — Εθνικής Κατηγορίας — 3 και 10 Ιανουαρίου (3 μ.μ.) μεταξύ των ομάδων Ολυμπιακού, Παναθηναϊκού, Εθνικού, ΑΕΚ, Πανιώνιου, Απόλλωνος Καλαμαριάς, Άρεως Θεσσαλονίκης, Πανιορυνθιακού, Παναγυαλείου, Α.Ε. Νίκαιας, Προοδευτικής Χαλκίδας, Ολυμπιακού Χαλκίδας, Δόξης Δράμας, Ηρακλή Θεσσαλονίκης, Ασπίδος Θεσσαλονίκης, ΠΑΟΚ, Μεγ. Αλεξάνδρου, Απόλλωνος Αθηνών, Έξ Άλλου, εις το πρωτάθλημα Α2 κατηγορίας, που συνεχίζεται 3 και 10 Ιανουαρίου (3 μ.μ.) μετέχουν οι ομάδες Εθνικός Αστέρας, Δόξα Βύρωνος, Α.Ο. Δάφνης, Άττικής, Πανερυθραϊκός, Ήλυσιαικός, Δάφνη, Αμπελόκηποι, Έσπερος, Παγκράτι, Άρης, Χαλάνδρι, Καλογρέζα, Σαφράμπολις, Ηρακλής, Άριων.

ΜΠΑΣΚΕΤ ΜΠΩΛ — Παιδικών πρωτάθλημα, 3 και 10 Ιανουαρίου (10.30 π.μ.). Μετέχουν οι ομάδες Πανιώνιος, Σπόρτινγκ, Αμόντας, Ίωνικός, Τρίτων, Πειραικός, Μίλων, Ολυμπιακός, Τυφών, Έσπερος.

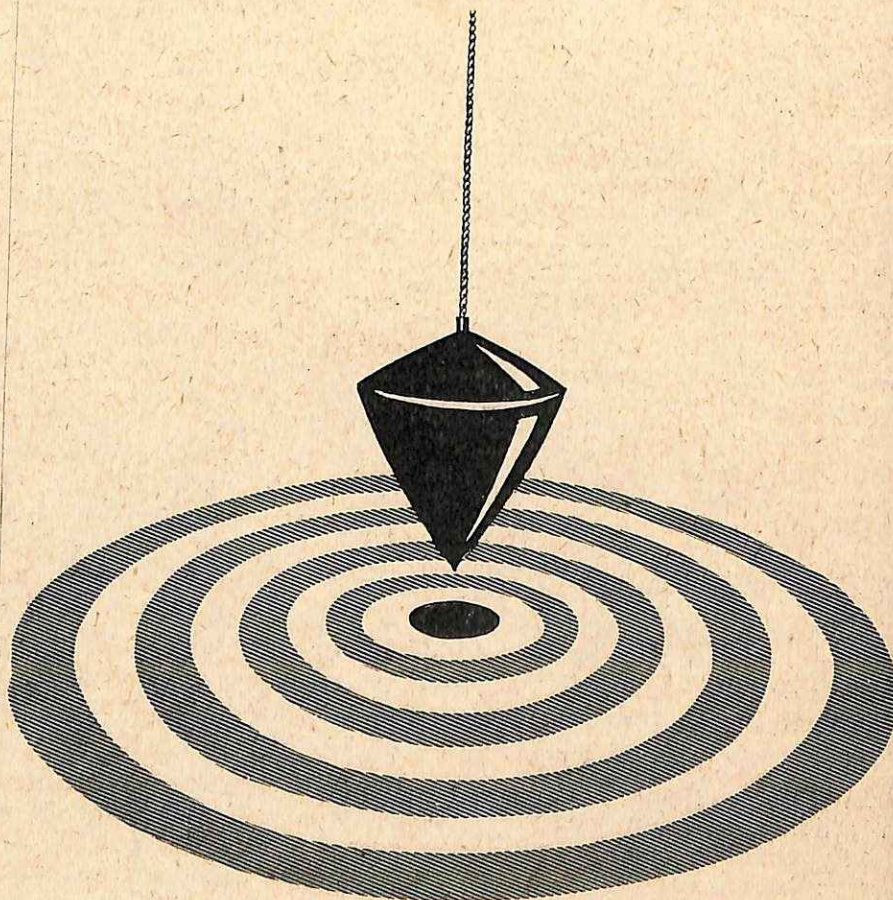
ΑΓΩΝΕΣ ΑΝΩΜΑΛΟΥ ΔΡΟΜΟΥ — Άλσος Νέας Σμύρνης, 3 Ιανουαρίου. Ο αγών θα είναι διπλός, δηλαδή κατηγορίας εφήβων (3000 μ.) που θα τελειώσει στις 11 π.μ. και ανδρών (5000 μ.), 11.30 π.μ. Μετέχουν πολλοί αθλητές. Οι αγώνες οργανώνονται υπό του Πανιωνίου εις μνήμην Κ. Κοτζιά.

ΙΣΤΙΟΠΛΟΙΑ — Φαληρικός όρμος, 3 Ιανουαρίου, 12 μ.μ., για το Πανελλήνιο πρωτάθλημα σκαφών «Στάρ». Συμμετέχουν τα τμήματα Ιστιοπλοίας του Βασιλικού Ναυτικού, του Ολυμπιακού και του Ιστιοπλοϊκού Ομίλου Πειραιώς. Ο πρωταθλητής θα λάβη μέρος στους Ολυμπιακούς αγώνες της Ρώμης.

3 Ιαν. 1960

Στό κέντρον του ενδιαφέροντός μας
βρίσκεται πάντοτε ο καταναλωτής

ΙΣΟΛΑ

Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

ΒΟΥΛΗΣ — Παλαιά Ανάκτορα, 9 π.μ. - 1 μ.μ. (Πλουσιώτατο τμήμα πολιτικών - νομικών βιβλίων, πλήρης σειρά των Εφημερίδων της Ελλάδος από το 1901 - 1937, πλήρης σειρά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως).

ΓΕΝΝΑΔΕΙΟΣ — Σουηδίας 61, 9 π.μ. - 2 μ.μ. και 5-8 μ.μ. Σάββατο απόγευμα κλειστή. (Πλουσιώτατη ιστορική βιβλιοθήκη για τα Βαλκάνια και την Έγγυς Ανατολή, ιδίως την παλαιά και νεώτερη Τουρκία. Απαρέμικτη συλλογή βιβλίων για τη μεσαιωνική και νεώτερη ιστορία της Ελλάδος. Πρώτες εκδόσεις αρχαίων Έλλήνων συγγραφέων. Μικροσκοπικές παλαιές εκδόσεις σπουδαίων έργων. Πρωτότυπα έργα ζωγραφικής, τα έργα του Ζωγράφου που έγιναν καθ' ύποδειξιν του Μακρυγιάννη, 300 χειρόγραφα, συλλογή των έργων των περιηγητών που ήρθαν στην Ελλάδα από τον 15ο-19ο αιώνα, και κειμήλια του Βύρωνος).

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ — Μέγαρον Δημαρχίας, 8 π.μ. - 3 μ.μ. (δχι ενημερωμένη).

ΕΘΝΙΚΗ — Καθημερινώς άνοικτη, 9 π.μ. - 1 μ.μ. και 5-8 μ.μ. (Πλήν των βιβλίων περί Έλληνικής μεσαιωνικής και νεώτερης φιλολογίας, ιστορίας, θεολογίας, πλουσιώτατο τμήμα εφημερίδων και περιοδικών, σπάνιοι γεωγραφικοί χάρτες, εικονογραφημένα παλαιά βιβλία, σπάνιες εφημερίδες και περιοδικά, χαλκογραφίες, βυζαντινά χειρόγραφα, αρχαίον έγγραφα της Τουρκοκρατίας και της Επανάστασης του 1821).

ΜΠΕΝΑΚΕΙΟΣ — Παλαιά Βουλή, Άνθιμου Γαζή 2, 9 π.μ. - 1 μ.μ. και 5-8 μ.μ. Σάββατο απόγευμα κλειστή. (Πλήν άλλων έχει πλήρη σειρά όλων των εφημερίδων της Ελλάδος από το 1822-1900 και από το 1937 έως σήμερα).

ΔΑΝΕΙΣΤΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ — Αθηνών (Σταδίου 29) και Πειραιώς (Πραξιτέλους 136). Άνοικτης 9 π.μ. - 1 μ.μ. και 6-9 μ.μ. Έχουν βιβλία λογοτεχνικά, φιλοσοφικά, επιστημονικά, καλλιτεχνικά και ιστορικά.

ΛΥΚΕΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ — (Δημοκρίτου 14). Άνοικτη καθημερινώς, 10 π.μ. - 1 μ.μ. και τα απογεύματα Τρίτης και Παρασκευής από 5.30 - 7.30 μ.μ. Βιβλία λογοτεχνικά, επιστημονικά, ιστορικά.

Χαρίστε για δώρο στιγμές που θα μείνουν:

PENOU

ΙΣΤΟΡΙΕΣ
ΑΠΟ ΤΙΣ
ΝΟΤΙΕΣ ΑΚΤΕΣ

11 μοντέρνα διηγήματα
του Ρένου Ήρ. Αποστολίδη

Το βιβλίο για το οποίο μέσα σε 5 εβδομάδες γράφηκαν 17 κριτικές, όλες μόνο επαινετικές.

"ΔΛΕΚΤΩΡ,"

Ο έξυπνος
μαθητής ξέρει
και διαλέγει
τη σοκολάτα του...

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ Α.Ε.

ΚΟΥΡΑΜΠΙΕΔΕΣ

ΤΣΟΥΡΕΚΙΑ

Τά γλυκά σας
'Από τους

ΔΟΥΣ ΓΕΡΑΚΑΚΗ
(Κ. ΤΣΙΤΑΣ)

Δεξιώσεις

Γεύματα

Μεζέδες

Για τις γιορτές

'Από τους
ΔΟΥΣ ΓΕΡΑΚΑΚΗ
(Κ. ΤΣΙΤΑΣ)

'Ελ. Βενιζέλου 43 (Πανεπιστημίου)

Τηλεφ. 22-894 25-843

ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ

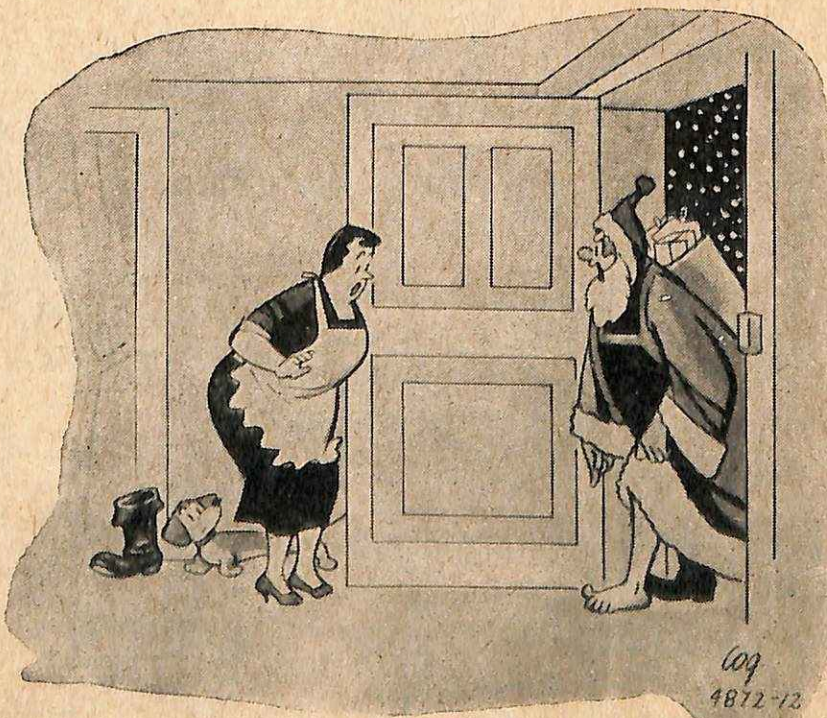
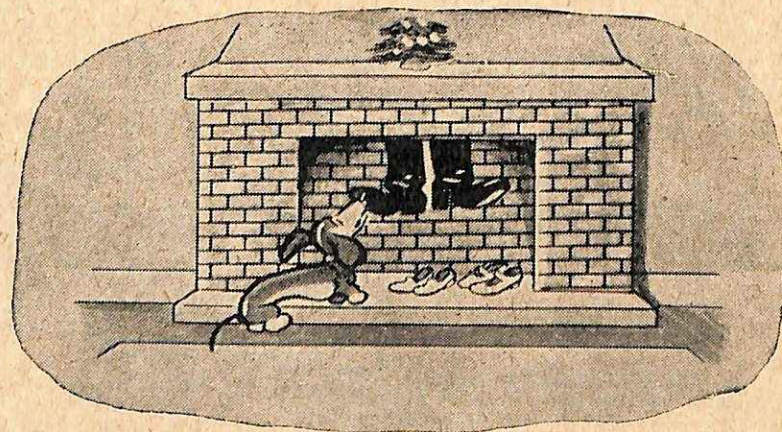
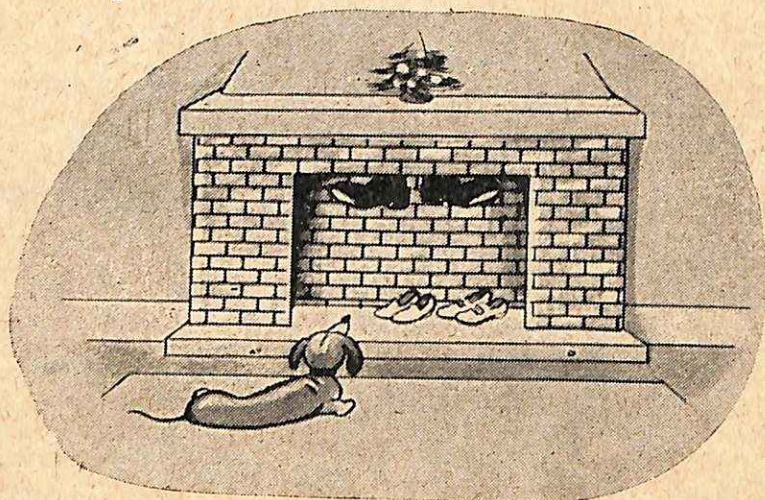
ΑΡΤΟΠΟΙΕΙΟΝ

ΚΟΥΖΙΝΑ - ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ

ΜΠΑΡ

ΚΑΦΕΣ - ΧΥΜΟΙ ΦΡΟΥΤΩΝ

« Ντάξυ »

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ

(Κριτική)

ΕΙΚΟΣΙΕΝΑ χρόνια έχει στην πλάτη της η 'Ελληνική Ραδιοφωνία και κανείς μέχρι σήμερα δε βρέθηκε να ασχοληθή σοβαρά με το θέμα της καλόπιστης κριτικής της. Μέσα στις 800.000 περίπου των δηλωμένων επισημώς συνδρομητών του 'Εθνικού 'Ιδρύματος Ραδιοφωνίας υπάρχει ασφαλώς ένα μεγάλο μέρος καλλιεργημένων ακροατών που θα μπορούσαν να κρίνουν την αισθητική αξία μιας έκπομπής που ακούγεται από το ραδιόφωνό τους. 'Αλλά από τις ίδιες αυτές 800.000, πόσοι δεν θα είναι εκείνοι που θα άκουγαν με ενδιαφέρον την ανάλυση της καθαρώς ραδιοφωνικής ποιότητας μιας έκπομπής με κριτήρια τεχνικά, υποταγμένα στους κανόνες της νεώτερης τέχνης του ραδιοφώνου, της τέχνης δηλαδή του ήχου; 'Αν λοιπόν, κάποιος ακροατής, ο οποίος θέλει να έχει άμεση σχέση με τη ραδιοφωνία, θελήσει να κρίνει την έκπομπή που άκουσε την Κυριακή στις 6.30 το απόγευμα από το 'Εθνικό πρόγραμμα και που έχει τίτλο «'Ηθογραφικά ταξίδια στην 'Ελλάδα», είναι σίγουρο πως θα κρίνει το παίξιμο των ήθοποιών με κριτήρια θεατρικά, τα τραγούδια με κριτήρια μουσικής και το κείμενο ίσως της έκπομπής με κριτήρια λογοτεχνίας. 'Ομως το ραδιόφωνο δεν είναι ούτε θέατρο, ούτε μουσική, ούτε λογοτεχνία. Αυτές οι τέχνες είναι απλώς βοηθητικές για τη σύνθεση μιας έκπομπής ή ενός ολοκληρωμένου προγράμματος. Και εκείνο που πρέπει είναι το ραδιοφωνικό ύψος.

Και μια και αναφέραμε την έκπομπή «'Ηθογραφικά ταξίδια», ας αρχίσουμε σήμερα απ' αυτήν. Πρόκειται για μια νέα σειρά έκπομπών που ο γενικός τίτλος της κατατοπίζει για το περιεχόμενό της. Σκοπός της είναι να γνωρίσει στους ακροατές, τα ήθη και τα έθιμα που επικρατούν σε διάφορες ελληνικές περιοχές, προσφέροντας συγχρόνως και τα τραγούδια τους. Νομίζουμε πως είναι μια πολύ χρήσιμη και ευχάριστη έκπομπή που δίνεται πάντα με τη μορφή του ραδιοχρονικού. 'Η λέξη «ραδιοχρονικό», αντικατέστησε στην ραδιοφωνική ορολογία τη λέξη «φίτσερ». Το ραδιοχρονικό δεν έχει έννοτητα μύθου, με αρχή, μέση και τέλος, παρά μια υποτυπώδη σύνδεση για να προβληθούν τα μέρη που αποτελούν το θέμα της έκπομπής. 'Ενα ραδιοχρονικό μπορεί να περιλαμβάνει μουσική, ειδήσεις, σκέτες, ραδιορεπορτάζ και ότι άλλο. Γενικά, έ-

νώ είναι ένα είδος έκπομπών με πληροφοριακό χαρακτήρα, και μόνο το ραδιοφωνικό του ύψος το καθιστά ενδιαφέρον. Ραδιοχρονικά είναι επίσης και οι έκπομπες που μεταδίδονται κάθε Πέμπτη από το 'Εθνικό Πρόγραμμα στις 18.15 με γενικό τίτλο «'Ιστορίες που τραγούδησε ο λαός μας». Αυτός ο κύκλος έκπομπών παρουσιάζει ζωντανά τα ωραιότερα δημοτικά μας τραγούδια. Μέχρι σήμερα από τις μεταδόσεις της σειράς αυτής άρσε η ραδιοφωνικότητα των διαλόγων, ή εύσυνεδητη ήχογράφηση και η όλη επιμέλεια της έκπομπής.

'Από τις έκπομπες του ραδιοφωνικού θεάτρου ξεχωρίζουν «το θέατρο της Τετάρτης», και η «ώρα της 'Ελληνικής σκηνής». 'Αντιθέτως το μουσικό ραδιοθέατρο που αντιπροσωπεύεται στο Ε.Ι.Ρ. από την «'Επιθεώρηση του Σταθμού μας» είναι κακόγουστο, ψεύτικο, φτηνό στη μουσική και στο λόγο, που αν δεν θα έπρεπε απλώς να καταργηθεί, θα έπρεπε να φροντίσουν οι αρμόδιοι να βελτιώσουν την έκπομπή και σαν κείμενο και σαν εκτέλεση ραδιοφωνική. 'Ας ακούσουν οι παραγωγοί μας τις παρόμοιες έκπομπες των ξένων σταθμών (Μόντε Κάρλο, Β.Β.Σ., Ρ.Α.Ι.) και θα καταλάβουν μόνοι τους πόσο ύστεροί με στο σημείο αυτό.

'Οσο για το ραδιοθέατρο πρόζας μπορεί κανείς να παρατηρήσει το ίδιο: 'Επειδή το ραδιόφωνο έχει δημιουργήσει το καινούργιο είδος της οίκογενειακής ψυχαγωγίας, όπως μας έλεγε κάποιος φίλος, θα έπρεπε όταν τα μεταδιδόμενα έργα είναι ακατάλληλα για τα παιδιά, να υπάρχει μια σχετική υπόμνηση, είτε δημοσιευμένη στο «Ραδιοπρόγραμμα», είτε να εκφωνηθεί πριν αρχίσει η έκπομπή. Γιατί στα εκλεκτά έργα του θεατρικού δραματολογίου (λέγε «θεατρικού» έφ' όσον, τουλάχιστον στην Πατρίδα μας, δεν υπάρχει ακόμα «ραδιοφωνικό» δραματολόγιο), βρίσκονται πάρα πολλά από τα οποία ένα παιδί μπορεί να διδαχθεί ακούγοντάς τα.

Κατά τα άλλα, τα έργα είναι συνήθως διαλεγμένα με προσοχή και η σκηνοθεσία τους επιμελημένη. Μόνο που μερικοί ήθοιοι (ίσως είναι οι περισσότεροι) δεν έχουν αποβάλει την θεατρική τους υπερβολή και δεν έχουν προσαρμοστή στις απαιτήσεις του μικροφώνου.

'Αλλά... θα επανέλθουμε.

—ΑΚΡΟΑΤΗΣ

Στην 'Ελλάδα και παντού
τό προτιμούν !

Σταθερά ποιότης

Μεγάλη κατανάλωσις

DEWAR'S
"White Label"

Καμωάνες ΓΛΥΦΑΔΑΣ

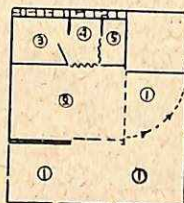
ΧΕΙΜΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Χειμερινά καμπάνες, ειδικώς τροποποιηθείσαι διὰ πρώτην φοράν ἐφέτος. Διαθέτουν: Eau Courante ζεστό καὶ κρύο, θέρμανσιν καὶ ὅλας τὰς ἀνάσεις καὶ εὐκολίας ξενοδοχείου πολυτελείας.

Ἐξωτερικὴ ὄψις Καμπάνας

1. Βεράντα
2. Κρεβατοκάμαρα - Σαλόνι
3. Ντους - Τουαλέτα
4. Κουζίνα
5. Γκαρνταρόμπα

Κάτοψις

ΤΙΜΑΙ

α) 144 ΔΡ. ΕΝΑ ΑΤΟΜΟΝ ΗΜΕΡΗΣΙΩΣ

204 ΔΡ. ΔΥΟ ΑΤΟΜΑ "

TOUT COMPRIS

(ΑΝΕΥ ΠΡΩΪΝΟΥ)

β) 162 ΕΝΑ ΑΤΟΜΟΝ

240 ΔΥΟ ΑΤΟΜΑ

TOUT COMPRIS

(ΜΕΤΑ ΠΡΩΪΝΟΥ)

γ) 252 ΕΝΑ ΑΤΟΜΟΝ

420 ΔΥΟ ΑΤΟΜΑ

TOUT COMPRIS

(DEMI - PENSION)

Ἑκλογὴ

ΑΘΗΝΑΪΚΟ
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

ΔΙΑΦΟΡΑ

ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΤΕΣ—Τὴν Πρωτοχρονιά, θὰ κόψῃ τὴν πίττα τοῦ ὁ Ἑλληνικὸς Ὀρειβατικὸς Σύνδεσμος» στὸ καταφύγιον τῆς Πάρνηθος. Στὶς 2 Ἰανουαρίου, κόβει τὴν πίττα τῆς στὸ «Κίγκς Πάλας» ἡ Μακεδονικὴ Ἑστία, παρουσία τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ Ἑλληνικὴ Περηγητικὴ Λέσχη», ἐπίσης στὸ «Κίγκς Πάλας», μὲ χορευτικὸ τσάι (6-9 μ.μ.), στὶς 3 Ἰανουαρίου. Ὁ Ἄσμιλος Χειμερινῶν Κολυμβητῶν» θὰ κόψῃ τὴν πίττα τοῦ στὰ λουτρά τῆς Οὐλέν (Παλ. Φάληρο) στὶς 6 Ἰανουαρίου καὶ ἡ «Ἰππὶθριος Ζωή», στὶς 10 Ἰανουαρίου στὰ «Θεοξένεια» τῆς Κηφισιάς. Στὶς 14 Ἰανουαρίου, ἐν συνδυασμῷ μὲ γεῦμα καὶ χορὸ, κόβει τὴν πίττα τοῦ τὸ «Ρόταρυ» στὸ «Κίγκς Πάλας».

ΕΓΚΑΙΝΙΑ—Ἐντὸς τοῦ Ἰανουαρίου θὰ τελεσθοῦν τὰ ἐπίσημα ἐγκαίνια τῆς νέας πτέρυγος τῆς «Μεγάλης Βρετανίας». Θὰ ἐπακολουθήσῃ δεξίωσις.

ΚΕΝΤΡΑ

«ΑΣΤΕΡΙΑ»—(Ἀκτὴ Γλυφάδος, τηλ. 33-607 καὶ 04-124). Κέντρο μοντέρνο καὶ πολυτελές, λειτουργεῖ τὴν ἡμέρα ὡς ἐστιατόριον. Τὸ βράδυ (καθὼς καὶ τὴν Κυριακὴν τὸ ἀπόγευμα) δύο ὀρχήστρες, τοῦ Tony Scott καὶ τοῦ Τέλη Ἀποστολάκου, ἐναλλάσσονται ὡς τὸ πρωῒ... **«ΑΘΗΝΑΙΑ»**—(Πανεπιστημίου 6, τηλ. 617-381). Μικρὸ, σκοτεινὸ, συμπαθὲς κέντρο ποὺ στηρίζει τὴν ἀτμόσφαιρά του στὴ λαμπρὴ ὀρχήστρα Λέβ-Κανακάκη. Καλὴ κουζίνα μὲ τιμὲς λογικὰς. Λειτουργεῖ ἀπὸ 9 μ.μ. ὡς τὸ πρωῒ... **«ΤΖΑΚΙ»**—(Μουρούζη 11, τηλ. 71-185). Ἡ Νανά Μούσχουρη εἶναι τὸ πῶς ἐνδιαφέρον στέλεχος μιᾶς ομάδος Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν ποὺ ἀρχίζουν πρόγραμμα εἰς τὰς 11 μ.μ., ὀρχήστρα Σπάθη... **«ΚΑΣΤΡΟ»**—(Μνησι-κλέους 8—Πλάκα, τηλ. 25-447). Ὁ Γιώργος Οἰκονομίδης, ἡ ὀρχήστρα Μουζάκη καὶ οἱ Καστρινοῦ-Ζώνα προσφέρουν τὸ πρόγραμμά τους, ἐνῶ οἱ θαμῶνες τρῶνε καὶ χορεύουν... **«ΚΑΛΑΜΠΟΚΑ»**—Τέρμα Πατησίων (πρὶν Παναθηναϊκὰ). Ἡ Ζωῖτ Σαπουντζάκη μὲ τὴν ὀρχήστρα Μαρκέα... **«ΠΑΛΙΑ ΑΘΗΝΑ»**—Φλέσσα 4 (Πλάκα), τηλ. 22-000. Ἡ ὀρχήστρα Γιώργου Κατσαρού δίνει κέφι καὶ μπῆρο στοὺς θαμῶνες τοῦ κέντρου...

«ΜΟΚΑΜΠΟ»—(Πανεπιστημίου 10, τηλ. 20-236). Πλούσιο διεθνὲς πρόγραμμα ἐμφανίζεται δύο φορές, στὶς 11 ἀκριβῶς καὶ 1.15. Οἱ θαμῶνες χορεύουν μὲ τὸ Ἰταλικὸ κουνιέττο «Καπιτόλ Ρόμα»... **«ΦΛΑΜΙΓΚΟ»**—(Ὁδὸς 6, τηλ. 33-592). Ἀνανεωμένον φέτος, μὲ νέα διαρρύθμιση τῆς σάλλας τοῦ καὶ τὴν ὀρχήστρα τοῦ Γιώργου Καρδάκη ἐπικεφαλῆς τοῦ προγράμματος, προσφέρει καλὴ μουσικὴ, χορὸ καὶ ξένα νοῦμερα... **«ΟΡΕΒΟΥΡ»**—(Πατησίων 126). Διακριτικὴ καὶ πολιτισμένη ἀτμόσφαιρα μὲ σιγαλὴ μουσικὴ καὶ μαγνητόφωνο... **«ΣΕΒΕΝΤΙΝ»**—(Βουκουρεστίου). Συμπαθὲς, μὲ μουσικὴ ἀπὸ μαγνητόφωνο, τζάκι τὸ χειμῶνα καὶ βιβλία καὶ περιοδικὰ γιὰ ὅσους κατεβαίνουν μόνοι... **«ΤΡΙΑΝΑ - ΧΕΙΛΑ»**—(Λεωφ. Συγγρού, τηλ. 960-354). Ὁ Τσιτσάνης παίζει. Ἡ Πόλυ Πάνου τραγουδᾷ... **«ΡΟΣΙΝΙΟΛΑ»**—(Τέρμα Σπολίων, τηλ. 870-853). Ὀρχήστρα Γ. Μητσάκη... **«ΜΑΝΤΟΥΜΠΑΛΑ»**—(Λεωφόρος Ἀλεξάνδρου 10, τηλ. 813-833). Τραγουδᾷ ὁ Καζαντζίδης.

ΒΑΣΙΛΑΪΝΑΣ—Πρωτότυπη ἑλληνικὴ ταβέρνα μὲ θαυμάσιους μεζέδες καὶ ὥραια ρετσίνα. (Αἰτωλικοῦ - Βιτωλίων, Πειραιῆς, τηλ. 462-457).

«ΚΙΝΕΖΙΚΗ ΤΑΒΕΡΝΑ»—(Λεωφόρος Συγγρού 5371, τηλ. 962-151). Προσφέρει στοὺς πελάτες τῆς μιᾶς ποιητικῆς ἀπὸ 44 κινέζικα φαγητὰ, στὴν ὁποία περιλαμβάνονται «Χοιρινὸ μὲ Κινέζικες χυλοπῆττες», «Σοῦπα Πεκίνου» καὶ «Γλυκὲς γαρίδες».

Μερικὰ Ἀθηναϊκὰ καφενεῖα εἶναι ἀνοικτὰ ὅλο τὸ εἰκοσιετράωρο. Μεταξὺ αὐτῶν: «Βυζάντιον»—(Πλατεία Κολωναίου), «Ἡνωμένα Βουτσάσια»—(Πανεπιστημίου 58), «Γαλλία»—(Σταδίου 61), «Ὀλύμπια»—(Πλ. Ὀμόνοιας), «Ερμῆς»—(Πιπίνου 90).

Μουριάδης
ΣΤΑΔΙΟΥ 4

ΑΔΡΟ ΘΑΥΜΑΣΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΟΡΤΕΣ:

Τὸ περίφημο μυθιστόρημα τοῦ
ΝΙΚΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ

«ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ»

(Βραβεῖο Ὀδράνη 1958)

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

Ἐκδόσεις: ΣΤΕΓΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

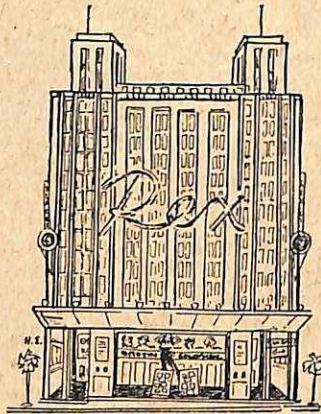
Για τον μήνα Ιανουάριο, αναγγέλλονται οι εξής κινηματογραφικές ταινίες, οι οποίες όπου έχουν ήδη προβληθεί έχουν τραβήξει το ενδιαφέρον του κοινού και της κριτικής.

«ΟΡΦΕΟ ΝΕΓΚΡΟ»—Ο παλιός μύθος μεταφέρεται στη Βραζιλία και συνδυάζεται με όμορφα, πλούτο χρωμάτων, κίνηση και εξωτισμό, χωρίς να χάνει την βαθύτερη του δραματικότητα.

«ΟΣΟ ΘΑ ΥΠΑΡΧΗ Ο ΚΟΣΜΟΣ»—(On the Beach) Μια συνταρακτική εικόνα του κόσμου που πεθαίνει ύστερα από τον 3ον Παγκόσμιο Πόλεμο, με την Άβα Γκάρνερ, τον Γκρέγκορ Πέκ και τον Φρέντ Άσταρ, που έφθασαν μέχρις Αυστραλίας για να το γυρίσουν εκεί σε έντυπωσιακά πλαίσια ερημιάς.

«ΤΑ ΕΞΑΔΕΛΦΙΑ»—Γαλλικό έργο αντιπροσωπευτικό του νέου κύματος, όπου η πρωτοτυπία και ο κυνισμός κρύβουν το κενό της σύγχρονης νεότητος. Θωμάσιοι οι δύο νέοι: Ζεράρ Μπλάιν και Ζάν Κλώντ Μπριζό.

«Η ΩΡΑ ΤΟΥ ΠΕΤΡΩΜΕΝΟΥ»—(A double tour). Γαλλικό φιλμ του Κλώντ Σαμπρόλ, που έπληξε βραβείο έμφυλης στο φεστιβάλ της Βενετίας.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΛΕΣΧΗ ΑΘΗΝΩΝ

(ΚΙΝΗΜ. «ΑΣΤΥ», ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ, 11 Π.Μ. ΠΡΟΒΟΛΗ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΛΗ)

ΟΙ ΤΕΣΣΕΡΕΣ ΙΠΠΟΤΑΙ ΤΗΣ ΑΠΟΚΑΛΥΨΗΣ—Κυριακή, 3 Ιανουαρίου 1960. Με την κλασική αυτή ταινία γυρισμένη το 1921 από τον Ρέξ Γκράμ, η Λέσχη θα δείξει στα μέλη της τον Ροδόλφο Βαλεντίνο, δίνοντας έτσι την ευκαιρία στους νέους να γνωρίσουν αυτόν που μόνον απ' τον θρόνο έχουν ακούσει. Αυτή η ταινία που καθιέρωσε το μεγαλύτερο ανδρικό είδωλο της όθνης θα δώσει αφορμή σε μια ευρύτερη εξήγηση της εποχής εκείνης στο 'Αμερικανικό Κινηματογράφο, όπου οι νεοειδωμένες Εταιρίες του Χόλλυγουντ άρχισαν να τυποποιούν όχι μόνον τους άστρες τους, αλλά και τους σκηνοθέτες τους. Έτσι ο Λιούις π.χ. οι όσκι ακολούθησαν τη σχολή του, έγιναν οι «αμάρι» σκηνοθέτες που γύριζαν τις κοινωνικές κομεντί ή κομεντί με «θέση», ενώ ο Ρίτσαρντ Θόρντ και ο Γουίλιαμ Γουίλντερ άσχοιόταν αποκλειστικά με τα Γουέστερν.

ΑΡΠΑΓΕΣ (Greed)—Κυριακή, 10 Ιανουαρίου 1960. Με την περίφημη ταινία που ο Έρικ Φόν

Στροχάιμ γύρισε το 1924, τα μέλη της Λέσχης θα παρακολουθήσουν την εξέλιξη του 'Αμερικανικού κινηματογράφου στα καλύτερά του χρόνια πριν από την εφεύρεση του ήμιλτοντος και θα δουν το σημαντικότερο έργο αυτού που ονομάστηκε «ο μεγάλος επαναστάτης» του 'Αμερικανικού σινεμά, το σκηνοθέτη που κατέπληξε το Χόλλυγουντ με τις έκκεντρικότητες του και τις δαπάνες του για το γύρισμα κάθε του ταινίας και κατέκτησε όλο τον κόσμο του κινηματογράφου με την τολμηρή του τεχνική και την απροκάλυπτη επίθεση εναντίον θεσμών και σχέσεων που θεωρούντο ως τότε ταμπού. Η ιστορία των 'Αρπάγων» παρήλθε απ' το νατουραλιστικό ρομάντσο του Φράνκ Νόρρις, ξεσήκωσε θύελλα αντιρήσεων και ενθουσιασμού και χαρακτηρίζεται ακόμη και σήμερα σαν ο μεγάλος θρίαμβος του 'Αμερικανικού ρεαλισμού. Η ταινία που στην αρχική της έκδοση κρατούσε 3.30 ώρες και συντομεύτηκε σε δύο ώρες προβολής, έκανε τους κριτικούς του κινηματογράφου όλου του

κόσμου να χαρακτηρίσουν τον Στροχάιμ σαν τον Νίτσε, τον Ζολά και τον Μωπασάν του παγκοσμίου κινηματογράφου και στάθηκε η πηγή απ' όπου άντλησαν και άντλουν έμπνευσεις οι περισσότεροι απ' τους μεγαλύτερους σκηνοθέτες της έβδομης τέχνης.

Η προβολή των 'Αρπάγων» μπορεί να θεωρηθεί κινηματογραφικό γεγονός για την 'Αθήνα, γιατί υπάρχουν ελάχιστα αντίτυπα της ταινίας που κρατιούνται ζηλότοπα από τη Γαλλική Ταινιοθήκη, το Βρετανικό 'Ινστιτούτο του Φίλμ και το Μουσείο της Μοντέρνας Τέχνης της Νέας Υόρκης και σπάνια αφήνουν τις κρύπτες τους για να ταξιδέψουν τόσο μακριά. Η ταινία παραχωρήθηκε στην Κινηματογραφική Λέσχη 'Αθηνών από την Γαλλική Ταινιοθήκη που ο Ιδρυτής και Γενικός της Γραμματέας Άνρι Λαυγκλουά, είναι φίλος και σύμβουλος πολυτίμος της Κινηματογραφικής Λέσχης 'Αθηνών από τα πρώτα βήματα.

ΦΙΛΜΣ ΠΟΥ ΠΑΙΧΘΗΚΑΝ, ΞΕΧΩΡΙΣΑΝ ΚΑΙ ΑΞΙΖΕΙ ΝΑ ΤΑ ΔΗΤΕ ΟΤΑΝ ΠΡΟΒΛΗΘΟΥΝ ΠΑΛΙ

«ΣΥΝΤΡΟΦΟΙ ΤΟΥ ΚΑΚΟΥ»—Δράμα με θέμα την διεστραμμένη νεότητα και τους Όρσον Γουέλλες, Μπράντφορντ Ντέλμυαν και Ντάν Στόνγκουελ στους κεντρικούς ρόλους.

«Ο ΘΕΙΟΣ ΜΟΥ»—Μοντέρνα, πρωτότυπη κομωδία του Ζάκι Τακί, με άπειρες κινηματογραφικές αρετές και πλούτο ερμηνειών.

«Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΜΟΝΑΧΗΣ»—Χάρης στην Όντρεϊ Χέμπορν και την θαυμασία φωτογραφία, το έργο αποκτά ενδιαφέρον.

«ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΑΝΝΑΣ ΦΡΑΝΚ»—Σωστή κινηματογραφική απόδοση της τραγικής ιστορίας, με την Μίλντ Πέρινς ως Άννα Φράνκ.

«Η ΔΙΚΗ ΤΗΣ ΝΥΡΕΜΒΕΡΓΗΣ»—Συνταρακτικό ιστορικό ντοκουμέντο των τραγικότερων κεφαλαίων του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

«Η ΜΟΙΡΑ ΕΝΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥ»—Σοβιετικό αντιπολεμικό φιλμ, από το δώδεκμο έργο του Σολόχωφ, με τον θαυμάσιο Σεργκέι Μποντάρτσουκ.

«ΜΕΡΙΚΟΙ ΤΟ ΠΡΟΤΙΜΟΥΝ ΚΑΥΤΟ»—Σάτιρα της εποχής του τσάτσου, των γκάγκστερς και της ποταπαγορεύσεως, με την Μαίριλιν Μονρόε.

«ΜΕΓΑΛΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ»—Γαλλικό φιλμ, που ανοίγει τις κλειστές πόρτες της αριστοκρατίας των δνομάτων και του χρήματος.

«ΧΕΙΡΑΨΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΔΙΑΒΟΛΟ»—Έργο έμπνευσης από την Ιρλανδική επανάσταση με τον Τζάιμς Κάγκνεθ και μία ομάδα καλών ηθοποιών.

Για μιὰ δλόκληρη ζωή... 'Απαραίτητον διὰ τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον τὸ ἡμερολόγιον χειρὸς

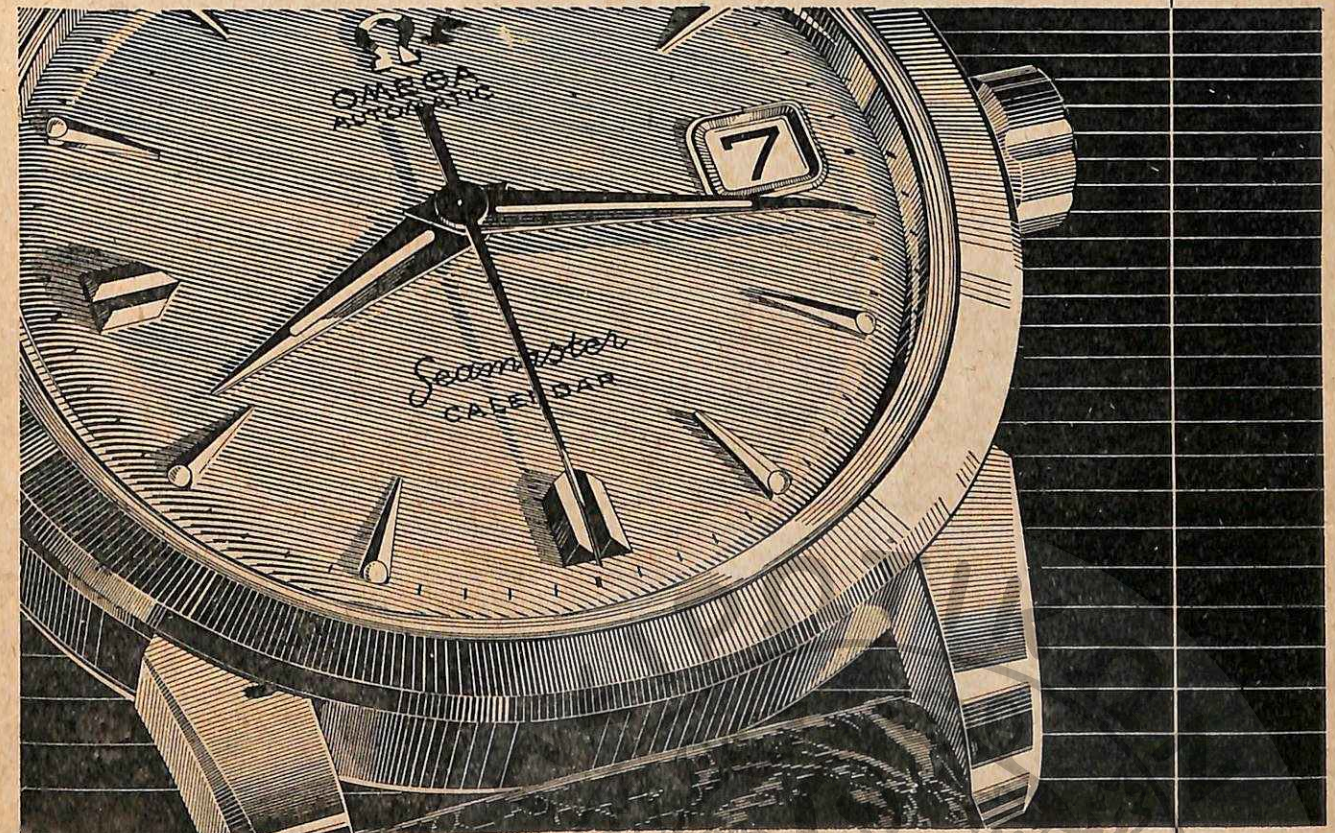
Θὰ εἶσθε ὑπερήφανος νὰ ἔχετε εἰς τὸ χέρι σας μιὰν ἀπὸ τὶς ὠραιότερες δημιουργίες τῆς Ἑλβετικῆς ὠρολογιοποιίας.

Τὸ OMEGA σας δὲν δὰ τὸ βαρεθῆτε ποτέ. Τὸ κλασσικὸν καὶ ὑψηλὴς κλάσεως σχέδιόν του δὲν ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὴν μόδαν. Θὰ εἶναι καὶ σὲ εἴκοσι χρόνια ὅσο ὠραῖο εἶναι σήμερα.

Τὸ OMEGA-SEAMASTER CALENDAR, αὐτόματον καὶ ἀδιάβροχον, σὰς προσφέρει ὅλα τὰ πλεονεκτήματα τοῦ αὐτόματου

ἡμεροδείκτου καὶ μιὰν ἀσφάλειαν καὶ σταθερότητα παροιμιώδη.

Ἐπὶ πλέον δὲν δὰ χρειασθῇ ποτέ νὰ τὸ κουρδίσετε. Κάθε ἡμέραν, ἡ νέα ἡμερομηνία δὰ γλυστρᾷ αὐτομάτως μέσα εἰς τὴν εἰδικὴν θυρίδα. Μιὰ τριπλὴ προστασία καθιστᾷ τὸ αὐτόματον SEAMASTER CALENDAR ἀπολύτως ἀδιάβροχον μέχρι βάθους 60 μέτρων κάτω ἀπὸ τὸ νερό. Ἀκόμη ἡ μεγάλη του ἀκρίβεια διασφαλίζεται ἀπὸ κτυπήματα καὶ μαγνητικὲς ἐπιδράσεις.

Τὸ OMEGA κατέχει τὸ ρεκόρ ἀκρίβειας τῶν ὠρολογίων χειρὸς εἰς τὸ ἀστεροσκοπεῖον τοῦ ΝΙΟΥΣΑΤΕΛ καὶ ἐπὶ πλέον καθιέρωσε τὸ 1958 εἰς τὸ ἀστεροσκοπεῖον τῆς ΓΕΝΕΥΗΣ ἕνα νέον τέστ ἀκρίβειας διὰ τὴν καλύτεραν σειρὰν πέντε ὠρολογίων χειρὸς.

Εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ὀλυμπιακῆς χρονομετρῆσεως ἀπὸ τὸ 1932 τὸ OMEGA, δὰ εἶναι διὰ μιὰν ἀκόμη φοράν τὸ 1960 εἰς τὴν Ρώμην ὁ ἀπολύτως κριτὴς χρόνων ἐπιδόσεως. Τὰ ὠρολόγια OMEGA εἶναι τὰ μόνον ποὺ παραδίδονται με ἐγγύησιν ἐνὸς ἐτους, ἡ ὅποια ἰσχύει χάρις εἰς τὴν OMEGA WORD ORGANIZATION εἰς 129 χώρες.

• ΑΤΣΑΛΙΝΟΝ ΑΝΘΕΙΔΙΟΤΟΝ ΔΡΧ. 2.950
• ΜΕ ΧΡΥΣΗΝ ΣΤΕΦΑΝΗΝ ΔΡΧ. 3.950
• ΧΡΥΣΟΥΝ ΙΒ ΚΑΡΑΤΙΟΝ ΔΡΧ. 8.250

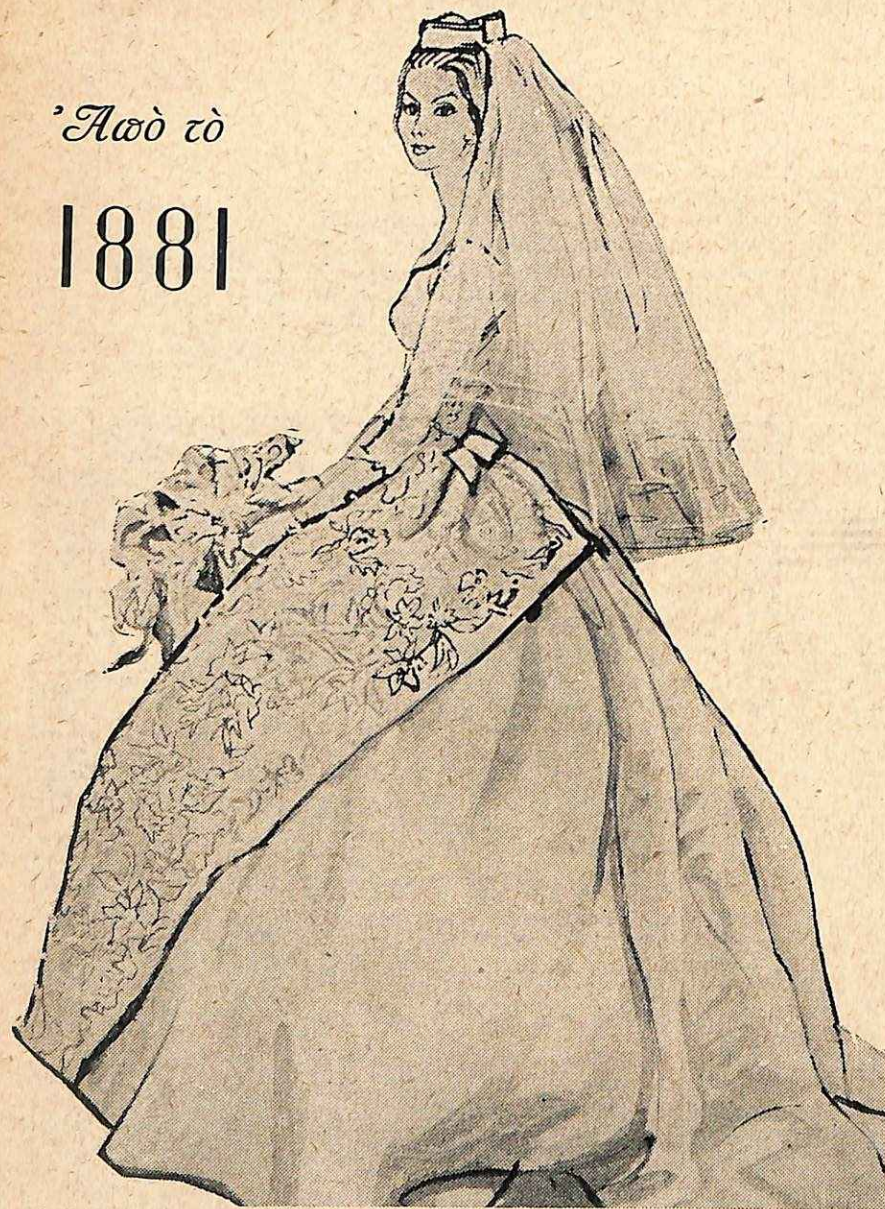
OMEGA Calendar Seamaster

ΕΧΕΙ ΤΗΝ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΝ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΙΑ: Α. ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗΣ | ΣΤΑΔΙΟΥ 29 - ΑΘΗΝΑΙ - ΤΗΛ. 34.496
ΤΕΙΜΙΣΚΗ 36 - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - ΤΗΛ. 74.111

'Από τὸ

1881

ἕως σήμερα, πάντα καὶ παντοῦ

ΚΟΥΦΕΤΑ ΓΩΓΟΥ

Καταστήματα Γώγου, Καλαμιώτου 12

Τηλ. 24-965

ΑΘΗΝΑΪΚΟ
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ

(Από τὰ ἐνδιαφέροντα προγράμματα ποὺ ἀναγγέλλονται γιὰ τὸν Ἰανουάριο).

ΘΕΑΤΡΟ

«ΚΟΥΡΟΣ»—θεατρικὸ ἔργο τοῦ Νίκου Καζαντζάκη. Πρῶτο ἀπὸ μιὰ νέα σειρά ἐκπομπῶν ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ Ἑλληνικὴ ἱστορία μέσα ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸ Θέατρο». Πρωταγωνιστοῦν ἡ Ἄννα Συνοδινού καὶ ὁ Θάνος Κατσόπουλος. Μουσικὴ Γεωργίου Καζάσσηλου. (3 Ἰανουαρίου).

«ΣΙΒΥΛΛΑ»—τοῦ Ἀγγέλου Σικελιανοῦ. (10 Ἰανουαρίου).

«ΜΑΚΒΕΘ»—τοῦ Σαίξπηρ. Μὲ τὸ ἔργο αὐτὸ ἀρχίζει στὴ σειρά «Τὸ Θέατρο τῆς Τετάρτης», ἡ μετὰδοσις ὁλοκληρῶν θεατρικῶν ἔργων. Ραδιοσκηνοθεσία Δημήτρη Μυράτ.

«Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΑΝΤΩΝ»—τοῦ Μπύκνερ. Θὰ μεταδοθῇ ἐπίσης ὁλόκληρο. Ραδιοσκηνοθεσία Δημήτρη Λυγίζου.

«ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΤΟΥ ΜΑΓΕΡΙΝΓΚ»—τοῦ Ντέρφιλντ. Τὸ τραγικὸ ρομάντζο τοῦ Ροδόλφου τῶν Ἀψβούργων καὶ τῆς Μαρίας Βεστερά. Θὰ δοθῇ στὴ σειρά «Θέατρον Συνεχίας».

ΜΟΥΣΙΚΗ

ΜΠΕΤΟΒΕΝ—«Missa Solemnis». Ἦχοληψία ἀπὸ τὸ Φεστιβάλ τοῦ Σάλτσμπουργκ.

ΟΜΙΛΙΕΣ

«ΟΜΙΛΟΥΝ ΟΙ ΕΙΔΙΚΟΙ»—Νέα σειρά ἐκπομπῶν τύπου «Round table», ἡ ὁποία θὰ ἐγκαινιάσθῃ τὸν Ἰανουάριο. Κατὰ τὴν πρώτη συζήτηση, ποὺ θὰ φέρῃ τὸν τίτλο «Ὁ ἄνθρωπος ἔναντι τῶν προβλημάτων ποὺ θέτουν αἱ κατακτήσεις τῆς συγχρόνου Φυσικῆς Ἐπιστήμης», θὰ λάβουν τὸν λόγον οἱ καθηγηταὶ κ.κ. Τριανταφυλλόπουλος, Χόνδρος καὶ Ζέρβας.

«ΑΙ ΠΗΓΑΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΣ ΜΑΣ»—Νέα ἐπίσης ἐκπομπὴ ποὺ θὰ ἐπιδιώξῃ νὰ προβάλῃ ἀπὸ θησαυρὸ τῆς πνευματικῆς καὶ θρησκευτικῆς παραδόσεως τοῦ τόπου.

«ΧΑΜΕΝΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ»—Ἀρχαιότατοι πολιτισμοὶ ποὺ ἀναπτύχθηκαν γύρω ἀπὸ τὴν οτιοδήποτε Ἀσία καὶ τὴν ἀνατολικὴν λεκάνη τῆς Μεσογείου, θ' ἀποτελέσουν τὸ θέμα τῆς ἐκπομπῆς αὐτῆς, ποὺ ἀρχίζει ἐπίσης ἀπὸ τὸν Ἰανουάριο.

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ (Πλ. Καρότση)
Ἀλέξανδρος Βαμβέτσος—«Γενικὴ εἰκὼν τῆς Δικαιοσύνης ἐν Ἑλλάδι». Ὁργανωτὴς ἡ Ἐταιρεία Ἑλληνικῶν Σπουδῶν. (14 Ἰανουαρίου, 7.30 μ.μ.).

ΕΛΛΗΝΟΣΟΒΙΕΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ (Πλ. Ρηγίλλης)
Σπύρος Μαρκεζίνης—Ἀρχηγὸς τῶν Προσευτικῶν. Ὀμιλία ἐπιστημονικοῦ περιχομένου. (14 Ἰανουαρίου, 8 μ.μ.).

«ΚΝΩΣΣΟΣ» (Ὁμήρου 12)
Ἀλ. Νικολαΐδου—«Τὸ Ἑλληνικὸ Δημοτικὸ τραγούδι». Ὁργανωτὴς ὁ Κρητικὸς Σύνδεσμος. (7 Ἰανουαρίου, 8 μ.μ.).

Χ.Ε.Ν.—(Ἀμερικῆς 11). Ὀμιλίες καὶ συζητήσεις. 7.30 μ.μ. Εἰσοδος ἐλευθέρη.
—«Ἡ γυναίκα καὶ τὸ σπῖτιν», διμήτρη ἡ κ. Σ. Τριανταφυλλίδου, κάθε Δευτέρα.
—«Ψυχολογικὰ προβλήματα», ἐπιμέλεια Ν. Χαλβάτη, κάθε Τρίτη.
—«Διαιτητικὴ, Αἰσθητικὴ, Ὑγιεινὴ», ἐπιμέλεια Ν. Μόσκη - Παπαδοπούλου, κάθε Πέμπτη.
—«Πρῶτες Βοήθειες καὶ Βρεφοκομία», κάθε Παρασκευή.

1888 - 1959

Διὰ τὰ ἐβδομηντα χρόνια
συνεχοῦς παγκοσμίου ἐπιβολῆς...ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΑΙ ΤΟΝ Α. Α. Μ. Μ.
ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΥΣΑΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἀποσταγματοποιῖα
Σ. & Η. & Α. ΜΕΤΑΞΑ
ΤΟ ΓΝΗΣΙΟΝ ΜΕΤΑΞΑ
σᾶς προσφέρει ὅ,τι
πιὸ πολύτιμο ἔχει

το
GRANDE FINE METAXA
DRY (SEC)

Τὸ παλαιότερο ἀπόσταγμα Μεταξᾶ.

Μία ἐγγύησις ποιότητος καὶ γνησιότητος

ΜΕΤΑΞΑ

Ἀπὸ τὸ 1888

Krautheim

DAS SCHÖNE MARKENPORZELLAN

PORCELAINES D'ART
ET DE FANTAISIE

ΟΤΙ ΦΕΡΕΙ
ΤΟ ΟΝΟΜΑ

Διονάτο

ΕΧΕΙ ΤΗΝ ΣΦΡΑΓΙΔΑ
ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΛΕΠΤΟΥ ΓΟΥΣΤΟΥ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ &
ΑΠΟΚΛ. ΕΙΣΑΓΩΓΕΥΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΟΔΟΣ ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ 23 - ΤΗΛ. 21.175

ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

ΜΟΥΣΕΙΑ

ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ — Άνοικτό καθημερινώς 9 π.μ. - 4 μ.μ. Εισιτήριο δρχ. 10 και για τὸν χώρο τῆς Ἀκροπόλεως. Πέμπτη καὶ Κυριακὴ εἰσόδος ἐλευθέρη. (Γλυπτὰ καὶ ἀρχιτεκτονικὰ ποὺ βρέθηκαν πάνω στὴν Ἀκρόπολη. Συλλογὴ ἀρχαίων ἔργων (Κόρες) καὶ ἀνάγλυφα ἀπὸ τὸν Παρθενῶνα, Ἐρέχθειο καὶ Ναὸ Ἀπτεροῦ Νίκης, τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος).

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΟ — Άνοικτό κάθε Παρασκευὴ 9 π.μ. - 1 μ.μ. Γουδί. (Σκελετοὶ ἀνθρώπων Νεολιθικῆς ἐποχῆς. Μούμιες καὶ κέρνα ὁμοιώματα διαφόρων ἐθνολογικῶν τύπων).

ΕΘΝΙΚΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ — (Πατησίων). Άνοικτό καθημερινώς 9 π.μ. - 4 μ.μ. Κυριακὴ 10 π.μ. - 2 μ.μ. Δευτέρα κλειστό. Εἰσιτήριο δρχ. 10. Πέμπτη καὶ Κυριακὴ εἰσόδος ἐλευθέρη. (Συλλογὴ ἔργων Μυκηναϊκῆς τέχνης, γλυπτὰ καὶ ἀρχιτεκτονικὰ ἀρχαίης τέχνης, συλλογὴ ἐπιτημῶν στήλων, ἀγγείων, ἀναθηματικὰ ἀνάγλυφα, κοσμήματα, χάλκινα ἀγάλματα - Ποσειδῶν, Ἐφέβος τῶν Ἀντικυθέρων).

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ — (Πλ. Μοναστηρίου). Άνοικτό καθημερινώς, 9 π.μ. - 2 μ.μ. Εἰσόδος ἐλευθέρη. Τετάρτη κλειστό. (Βυζαντινὰ κεραμεϊκὰ, ἔργα ἐκκλησιαστικῆς τέχνης, κοσμήματα, ροδιακὴ κεραμεϊκὴ, κειμήλια Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης, φυλόγλυπτα λαϊκῆς τέχνης. Κοπτικὰ ὑφάσματα θού καὶ Του αἰῶνος, κεντήματα ἀπὸ τὴν Ἠπειρὸν, Ἀρχαῶβα, Λειβαδιά, Τανάγρα, Κυκλάδες, Κρήτη, Σκύρο, Μυτιλήνη, Δωδεκάνησα).

ΖΩΟΛΟΓΙΚΟ — (Ἐθνικὸ Πανεπιστήμιον, Ἀκαδημίας 43). Άνοικτό Δευτέρα, Τετάρτη, Σάββατο καὶ Κυριακὴ, 9 π.μ. - 12. Εἰσόδος ἐλευθέρη. (Ζῶα τῆς Ἑλλάδος, τῶν γειτονικῶν τῆς χωρῶν καὶ τῶν τροπικῶν. Ἑρπετὰ, ἔντομα, πουλιά, κοχύλια καὶ ψάρια τῶν ἐλληνικῶν θαλασσῶν).

ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΘΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ — (Λεωφόρος Ἀμαλίας 38). Άνοικτό καθημερινώς, 9 π.μ. - 1 μ.μ. Εἰσόδος δρχ. 5. Κυριακὴ 10 π.μ. - 2 μ.μ. Εἰσόδος ἐλευθέρη. Τρίτη καὶ Σάββατο κλειστό. (Ἱστορικὰ κειμήλια καὶ ἐνθόμια τῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821).

ΚΕΡΑΜΕΙΚΟΥ — (Χῶρος Κεραμεικοῦ). Άνοικτό καθημερινώς, 10 π.μ. - 5 μ.μ. Εἰσιτήριο δρχ. 5. Πέμπτη καὶ Κυριακὴ εἰσόδος ἐλευθέρη. (Σειρὰ ἐπιτημῶν ἀναγλύφων καὶ ἀγγείων ἀπὸ τάφους).

ΜΠΕΝΑΚΗ — (Κουμπάρη 1). Άνοικτό καθημερινώς μόνον τὸ πρωὶ 9 π.μ. - 2 μ.μ. Εἰσιτήριο δρχ. 5. Δευτέρα εἰσόδος ἐλευθέρη. (Βυζαντινὰ καὶ Μεταβυζαντινὰ ἔργα τέχνης, ὑφάσματα κοπτικῆς καὶ μουσουλμανικῆς τέχνης, ἔργα κεραμικῆς, ὑαλουργίας, μεταλλοτεχνίας, φυλόγλυπτικῆς, φορεσιῆς, κεντήματα κ.ά.).

ΝΑΥΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ — (Ἀκτὴ Τρ. Μουσουλίου 1, Πειραιεύς). Άνοικτό καθημερινώς πλὴν Τετάρτης καὶ Κυριακῆς 9 π.μ. - 1 μ.μ., Τετάρτη καὶ Παρασκευὴ 4-7 μ.μ. καὶ Κυριακὴ 10 π.μ. - 1 μ.μ. καὶ 4-8 μ.μ. Εἰσιτήριο δρχ. 2. Τρίτη καὶ Παρασκευὴ εἰσόδος ἐλευθέρη. (Ἐκθέματα σχετικὰ μὲ τὸ Πολεμικὸ Ναυτικὸ τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὴν ἀρχαιότατὴ ἐποχὴ ὡς σήμερον. Μικρογραφίες πλοίων, κειμήλια τοῦ 1821, τῶν ἀγώνων 1912 καὶ 1940).

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ

ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ — Διαγωνισμὸς γιὰ τὴν ἐπιλογὴ ἑνὸς μουσικοῦ (βιολί), διπλωματούχου ἀνεγνωρισμένου Ὁδείου, ὡς υποτρόφου γιὰ τὴ μετεκπαίδευσή στὸ ἑξωτερικόν. (Πληροφορίαι Λυσικράτους 14, τηλ. 35-580). Προθεσμία συμμετοχῆς ὡς 10 Ἰανουαρίου.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΕΥΡΩΠΗΣ — Διαγωνισμὸς γιὰ τὴν χορηγίαν ὑποτροφίῶν ἐρευνῆς σὲ ἐπιστήμονες γιὰ θέματα πολιτικῆς, οικονομικῆς, κοινωνικῆς, εκπαιδευτικῆς καὶ γεωργικῆς φύσεως. Οἱ υποψήφιοι πρέπει νὰ εἶναι ὡς 45 ἐτῶν, ἀπόφοιτοι Πανεπιστημίου καὶ νὰ ὑποβάλουν τοὺς τίτλους τῶν μέχρι τῆς 30ῆς Ἰανουαρίου 1960.

βάς εὔχεται
ἢ

ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

Πάντοτε εἰς τὴν διάθεσίν σας
μὲ τὴν καλύτεραν ἐξυπηρέτησιν.

"ΑΛΕΚΤΩΡ"

'Από τὰ καλύτερα δημοσιεύματα τοῦ κόσμου

ΜΙΚΡΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

'Αλλαγή

ΑΝ ΟΙ ΤΑΚΤΙΚΟΙ αναγνώστες και φίλοι της παλιάς «Εκλογής» μελετήσουν με προσοχή και φιλία αυτό το τεύχος θα διαπιστώσουν, ότι δεν έχη αφαιρεθῇ κανένα από τα βασικά στοιχεία που συνέθεταν το γνώριμό τους περιοδικό. "Όλα είναι εδώ: άρθρα και διηγήματα, μελέτες και ανέκδοτα, παιχνίδια και διαγωνισμοί, σκίτσα και ποιήματα, «σημεία και τέρατα». "Όλα είναι εδώ, και το μόνο του έχει αλλάξει είναι ο τρόπος της εμφάνισέως τους. Για-

τί όμως έγινε η αλλαγή; Αυτή είναι η ερώτησις ή αναπόφευκτη που ακολουθεί. Λοιπόν, η αλλαγή έγινε γιατί το περιοδικό είχε από καιρό ξεπεράσει τον χαρακτήρα του «Ντάιτσεστ». Τα περιοδικά, όπως και οι εφημερίδες, έχουν μια δική τους περίεργη προσωπικότητα και πολύ συχνά τραβούν δικό τους δρόμο ανεξάρτητο του αρχικού που τους είχαν χαράξει. Στα πρώτα χρόνια, η «Εκλογή» δημοσίευε πειθαρχικά περιλήψεις καλών και ἤδη δημοσιευμένων άρθρων και τίποτε άλλο. Ήταν όμως τότε υπό ξένη διεύθυνση. Μόλις απέκτησε ελληνική υπηκοότητα, ακριβώς πριν από δέκα χρόνια, άρχισε ν' αλλάζει χαρακτήρα, να προσαρμόζεται στις απαιτήσεις των Ελλήνων αναγνωστών, να δημοσιεύη ανέκδοτα κείμενα, να παρουσιάζη τα ξένα άρθρα ολόκληρα, με λίγα λόγια ν' απομακρύνεται από την έννοια του «ντάιτσεστ», δηλαδή της ὕλης της ἤδη επεξεργασμένης, χωνευμένης, κομμένης και ραμμένης στο μικρό σχήμα, τις μικρές σελίδες. Είχε ξεκινήσει για περιοδικό με πιδις περιωρισμένους σκοπούς, με μικρές φιλοδοξίες. 'Αλλά, εδώ στην Ελλάδα, ανάμεσα στα δημοφιλή περιοδικά μεγάλης κυκλοφορίας και στα

αύστηρά λογοτεχνικά περιοδικά, ὕπρχε ένα μεγάλο κενό, που μόνο το ολοκληρωμένο ζωντανό περιοδικό ποικίλης ὕλης μπορούσε να αναπληρώσει. Το περιοδικό που θα κρατούσε την ισορροπία, ανάμεσα στη συντομία και τη διασύνη της δημοσιογραφίας και την αὐστηρότητα της φιλολογίας. 'Η «Εκλογή» λοξοδρόμησε ανεπαίσθητα πρὸς τὰ ἐκεῖ και ἀπὸ καιρό, ἐνὺ κρατούσε τὴ μορφή τοῦ «ντάιτσεστ», εἶχε μεταμορφωθῇ, προβιβασθῇ σὲ ολοκληρωμένο περιοδικό. 'Αλλὰ και ἡ μηνιαία ἐκδοσις και τὸ σχῆμα — και ἄς ἔχῃ αὐτὸ μερικὸς φανατικὸς φίλος — τὴν ἐμπόδιζε νὰ ἐξελιχθῇ. Εἶναι χρόνια που ἡ ἀνάγκη τῆς ἀλλαγῆς φτερουγίζει και ἐμεῖς που παρακολουθοῦσαμε τὴν «Εκλογή» ἀπὸ κοντὰ δὲν μπορούσαμε νὰ μὴν τῆς δώσουμε αὐτὴ τὴν εὐκαιρία νὰ κάνῃ τὴν τύχη τῆς, νὰ μεγαλώσῃ, νὰ πάρῃ τὴ θέση τῆς στὴν κατηγορία τῶν μεγάλων περιοδικῶν, τῶν περιοδικῶν ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὰ «ντάιτσεστ» ἀναδημοσιεύουν ἄρθρα...

'Αστρολόγοι

ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΑΣΤΡΟΛΟΓΟΙ στην Ελλάδα. Κάποιος πέταξε αὐτὴ τὴν ἐρώτησις τυχαία κι ἀποφασίσαμε νὰ ἐρευνήσουμε και νὰ μάθουμε. Λοιπὸν ὕπαρχουν. "Ενας ἀπ' αὐτοὺς εἶναι και ὁ κ. 'Αρὰμ Χαΐρα ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ μᾶς δεχθῇ τὴν περασμένη ἐβδομάδα στὸ σπίτι του στὸ Κουκάκι. Θὰ πρέπει νὰ ποῦμε κατ' ἀρχὴν, ὅτι ὁ κ. 'Αρὰμ δὲν ἔχει τίποτε τὸ κοινὸ με τὸν τύπο τοῦ ἀστρολόγου ὅπως τὸν ἐπιθυμῇ ἡ λαϊκὴ φαντασία. Δὲν κρατᾷ μαγικὸ ραβδί στὰ χέρια του, δὲν ἔχει μυστηριώδες ὕφος. Εἶναι ἀπλὸς, γελαστός κι ὁμιλητικός. «Σὲ τί ὀφείλω τὴν τιμή;» μᾶς ρώτησε καθὼς ἀποχαιρετοῦσε μιὰ πελάτισσά του ἡ ὁποία ἐφευγε τὴν στιγμὴ ἐκείνη. Τοῦ ἐξηγήσαμε ὅτι θέλαμε νὰ μᾶς προβλέψῃ τὸ μέλλον τῶν Ελλήνων πολιτικῶν γιὰ τὸ 1960. 'Ο κ. 'Αρὰμ μᾶς κοίταξε συλλογισμένος. «Θέλετε νὰ κάνω προβλέψεις;» εἶπε. «Μήπως χτυπήσατε λάθος πόρτα; Δὲν εἶμαι προφήτης». 'Ετσι, τὸ πρῶτο πράγμα που μάθαμε ἀπὸ τὴν συνο-

μιλία μας με τὸν κ. 'Αρὰμ εἶναι ὅτι ἡ 'Αστρολογία δὲν εἶναι μαντικὴ τέχνη. «Τίποτε δὲν ἐνοχλεῖ ἕναν καλὸ κ' εὐσυνείδητο ἀστρολόγο», μᾶς εἶπε «ὅσο τὸ νὰ τὸν θεωροῦν προφήτη. 'Η 'Αστρολογία εἶναι μιὰ ἐπιστήμη που στηρίζεται σὲ ὀρισμένα δεδομένα». "Υστερα ἀπὸ τὴν ἐξήγησι αὐτὴ περάσαμε στὸ γραφεῖο που ἐργάζεται συνήθως. Εἶναι ἕνα στενὸ δωμάτιο με πολὺχρωμους πίνακες στοὺς τοίχους. «Αὐτὰ εἶναι ἀστρολογικὰ σχεδιαγράμματα» ἐξηγήσε ὁ ἀστρολόγος μας. «Τὸ καθένα ἔχει τὴ σημασία του. "Όλα εἶναι πολὺ χρήσιμα γιὰ τὴ δουλειά μου». Κάθησε στὸ γραφεῖο και πήρε στὰ χέρια του τὸ σημεῖομα με τὶς ἡμερομηνίες τῆς γεννήσεως μερικῶν πολιτικῶν που εἶχαμε συγκεντρώσει. Τὸν εἶδαμε νὰ χαμογελά πάλι. «Αὐτὰ εἶπε «γιὰ νὰ τὰ μελετήσω, θὰ χρειασθῶ μέρες, ἐβδομάδες». Τοῦ ἐξηγήσαμε ὅτι δὲν ἀναζητοῦσαμε λεπτομέρειες. Θέλαμε νὰ μάθουμε ἂν οἱ οὐράνιοι συνδυασμοί, τὰ ἀστέρια με τὶς μυστικὲς τοὺς δυνάμεις, θὰ ἐπηρεάζαν τὴν πολιτικὴ κίνησι τῆς χώρας. Μποροῦσε νὰ μᾶς τὸ πῇ; 'Ο κ. 'Αρὰμ, με ἀρκετὴ δυσκολία πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε, δέχθηκε νὰ μᾶς δώσῃ τὶς ἐντελὼς γενικὲς γραμμὲς, τοὺς «τίτλους» ἂν θέλετε, που θὰ εἶχε τὸ ὠροσκόπιο τοῦ καθενός. Κι ἄρχισε, κατ' ἀστρολογικὴ σειρὰ με τὸν κ. Παπανδρέου (13 Φεβρουαρίου, ἡμερομηνία γεννήσεως). «Ε-

χει διπλὴ ἐπιτροπὴ Κρόνου» ἀναστέναξε ὁ κ. 'Αρὰμ. «Εἶναι ὁ τύπος τοῦ ἀνθρώπου που πεθαίνει φτωχός». 'Εβγαλε ἀπὸ τὸ συρτάρι του ἕνα κιτρινωμένο βιβλίο και δάλθηκε νὰ τὸ ξεφυλλίξῃ. «Αὐτὸ τὸ βιβλίο εἶναι θησαυρὸς γιὰ ἕναν ἀστρολόγο», ψιθύρισε. «Εἶναι μιὰ Γαλλικὴ 'Αστρολογία τοῦ 1636 γραμμένη ἀπὸ τὸν Περφέτσιο. Συμβουλευ-

ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ

'Απὸ τὸ 1931 διαφημίζει τὰ Ἑλληνικὰ Καπνὰ σ' ὅλον τὸν Κόσμο.

θηκε έναν πίνακα και χάραξε ένα περίεργο σχέδιο στο χαρτί που είχε μπροστά του. «Είναι κουρασμένος» συνέχισε μιλώντας για τον κ. Παπανδρέου. «Τον συμβουλευώ να προσέξει την υγεία του στα τρία επόμενα χρόνια. Αργότερα τον περιμένει ένα σημαντικό γεγονός που θα τον αποζημιώσει για τις άτυχίες του». Η επομένη ήμερομηνία ήταν του κ. Καραμανλή (8 Μαρτίου). «Στέκεται καλά», αποφάνθηκε ο αστρολόγος μας. «Θα συναντήσει πολλές δυσκολίες φέτος αλλά θα τις αντιμετωπίσει. Βλέπω να γίνονται μερικά σφάλματα. Δεν θάνατι ο ίδιος υπεύθυνος γι' αυτά, αλλά οι αντίπαλοί του θα κερδίσουν έδαφος». «Τί θα του προτείνετε αν ζητούσε τη συμβουλή σας», ρωτήσαμε. «Να προσέξει τους συνεργάτες του», απάντησε λακωνικά ο κ. Άράμ. Ακολούθησε ο κ. Μαρκεζίνης (9 Απριλίου). «Ζεύς, Έρμης, Αφροδίτη» ψιθύρισε ο αστρολόγος μας. «Ξέρετε τί σημαίνει αυτό;» Δεν ξέραμε φυσικά. «Ο Έρμης», εξήγησε υπομονητικά ο κ. Άράμ, «είναι έμπορος και κοιτάζει όπως όλοι οι έμποροι το συμφέρον του». Ξαφνικά μια γραμμή αulάκωσε το μέτωπό του. «Για σταθήτε», φώναξε. «Εδώ βλέπω έναν γάμο». «Γάμο; Μά είναι παντρεμένος ο άνθρωπος». Ο αστρολόγος μας έκανε μια κίνηση αδημονίας. «Γάμος, αρραβώνα, συνεργασία — το ίδιο πράγμα είναι. Πρέπει να έχετε λίγη φαντασία». Συνεχίσαμε με τον στρατηγό Γρίβα (23 Μαΐου). «Πεισματάρης» αποφάνθηκε ο κ. Άράμ, «αλλά καλός άνθρωπος. Αν τον αφήσουν στην ησυχία του, θα κάνει καλό στον τόπο. Τον βλέπω να μπαίνει στη Βουλή». «Πιο ψηλά δεν τον βλέπετε;» ρωτήσαμε. Ο κ. Άράμ κούνησε το κεφάλι του. «Όχι το 1962 όχι», είπε. «Ποιός είναι μετά;». Μετά ήταν η σειρά του κ. Πασαλίδη (30 Οκτωβρίου 1882). Ο αστρολόγος μας συμβουλευθήκε τα κιτάπια του. «Ζυμώσεις», είπε. «Βλέπω να γίνονται μεγάλες ζυμώσεις γύρω του. Πέρασε μεγάλες ταλαιπωρίες ως τώρα και φοβούμαι ότι θα περάσει κι άλλες. Να προσέξει τα ταξίδια του στα επόμενα δύο χρόνια». «Ήθελε κ' η σειρά του κ. Βενιζέλου (17 Νοεμβρίου). «Περίεργος άνθρωπος» ψιθύρισε ο κ. Άράμ, «αφού έκανε μερικούς ύπολογισμούς. «Άλλα σκέπτεται, άλλα λέγει και άλλα κάνει. Το τρίγωνό του είναι Ζεύς — Σελήνη — Ζεύς, αλλά υπερέχει η Σελήνη». «Δηλαδή;» ρωτήσαμε. «Δεν υπάρχει δηλαδή», απάντησε ο αστρολόγος μας. «Το πράγμα είναι φως φανερό. Οι σεληνιακοί τύποι δεν μπορούν να προσαρμοστούν στην πραγματικότητα.

Αλλά η ώρα είχε περάσει. Ο κ. Άράμ άνοιξε το συρτάρι του κ' έβαλε πάλι μέσα την Αστρολογία του 1636. «Μην ξεχνάτε τί είπαμε στην αρχή», είπε καθώς σηκωνόταν όρθιος. «Δεν είμαι προφήτης. Δεν προβλέπω». Εκείνη τη στιγμή προσέξαμε ένα πολύπλοκο

γεωμετρικό όργανο που είχε επάνω στο γραφείο του. «Τί είναι αυτό;», τον ρωτήσαμε. Ο κ. Άράμ το κοίταξε συλλογισμένος. «Ενθύμιο από την κατοχή», είπε. «Μου το χάρισε ένας Γερμανός αξιωματικός γιατί μπόρεσα να το αποκαλύψω τον έαυτό του».

Παιχνίδια

ΤΟ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ της γραμμής Όμόνοια — Κυψέλη ξεκίνησε στις δύο παρά τέταρτο μία από τις ημέρες αυτές φορτωμένο επιβάτες. Οι στατιστικές μας πληροφορούν ότι την ώρα αυτή γίνονται τα περισσότερα δυστυχήματα. Όλοι διάζονται να γυρίσουν στο σπίτι τους, όλοι τρέχουν, σκοντάφτουν ο ένας επάνω στον άλλο, σπρώχνουν, τσαλαπατούν, βρίζουν και βρίζονται. Την ώρα αυτή κάθε λεωφορείο είναι μία μικρή ζούγκλα.

Πόσους επιβάτες παίρνει ένα κοινό λεωφορείο «ελάσσονος τύπου»; Πενήντα; Το λεωφορείο για το οποίο γίνεται λόγος θα πρέπει να είχε τουλάχιστον έβδομηντα. Φίσκα και τί; Όλοι φορτωμένοι με δέματα και δεματάκια, κλαδιά από γκι, ακόμη και Χριστουγεννιάτικα δέντρα. Ένας γεροντάκος κρατούσε στην αγκαλιά του ένα ωραιότατο κατακίνουργιο καράβι. Από την έκφρασή του μάντευες πως το προώριζε για τον έγγονό του που μία μέρα θα γίνει σίγουρα ναύαρχος. Το ένα από τα κανόνια του καραβιού του κόντευε να χωθή στο μάτι ενός πολύ σοβαρού κυρίου με μούσι. Η πρύμνη του γαργαλούσε το σβέρκο μιας ώριμης κυρίας. Και η πλώρη του; Η πλώρη του κάποια μοιραία στιγμή χώθηκε μέσα στο συρταράκι του εισπράκτορα και το αναποδογύρισε. Καταστροφή. Όλα τα ψιλά σκορπίστηκαν χάμω. Ο εισπράκτωρ έχασε το χρώμα του. Ύστερα ξερόθηκε άμήχανα. Δεν πειράζει» έκανε τέλος στο γεροντάκο που τον κοίταζε έντρομος. «Θα βρεθούν. Τι

φταίτε και σεις; Έτσι που είμαστε παστωμένοι σ' αυτό το κουτί...».

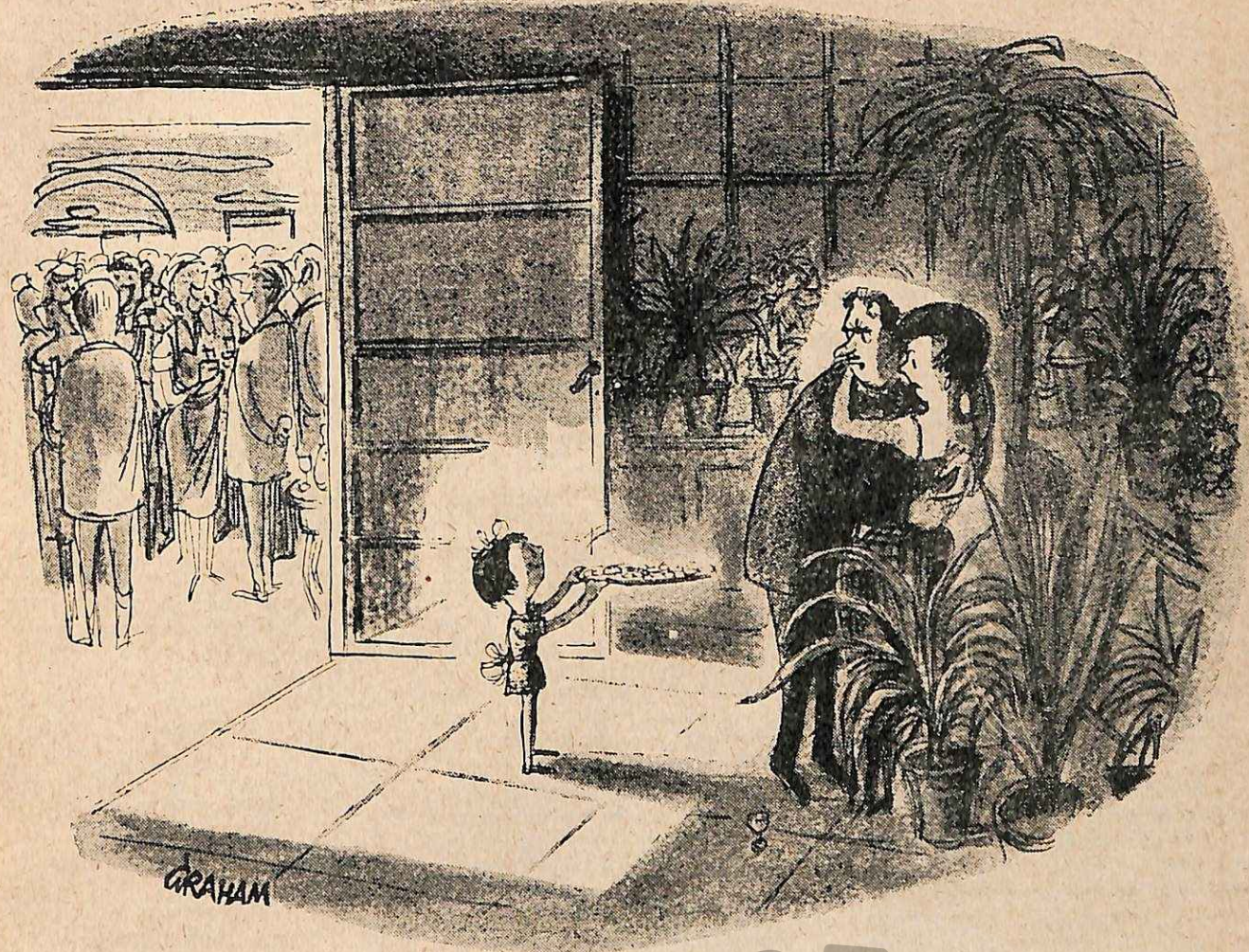
Αυτό θα μπορούσε να χαρακτηριστεί σαν ένα Χριστουγεννιάτικο θαύμα. Δεν έχει ξαναγίνει στα χρονικά της γραμμής Όμόνοια — Κυψέλη κι οποιασδήποτε άλλης γραμμής φανταζόμαστε. Υπάρχουν εισπράκτορες όμιλητικοί, εισ-

πράκτορες γελαστοί και καλοπροαίρετοι, εισπράκτορες που χαρίζουν σε στιγμές μεγαλοψυχίας εισιτήρια, αλλά εισπράκτορες να του σκορπίσης όλα τα ψιλά χάμω και να μην πη ούτε ένα «στην εύχη» — έτσι, για να έχη ησυχία τη συνειδήσή του — δεν ξαναγίνει. Τέλος πάντων. Θέλετε και τη συνέχεια; Όσοι επιβάτες βρίσκονταν κοντά στον εισπράκτορα γονάτισαν και βάλλθηκαν να μαζεύουν δραχμές και δίδραχμα και δεκάρες. Κανείς δεν τ' πρότεινε. Όλοι τ' σκέφτηκαν μόνοι τους. Ύστερα από λίγα δευτερόλεπτα όλα τα ψιλά είχαν ξαναγυρίσει στο συρταράκι του εισπράκτορα.

Όταν το λεωφορείο έφτασε στο τέρμα είχε καμιά δεκαριά επιβάτες. Τελυταίος κατέβηκε ο γεροντάκος κρατώντας με αγωνία την πέτρα του σκανδάλου — το καράβι. Τυχερός ο έγγονός σου που θα τ' πάρη» έκανε ο εισπράκτωρ, αφού τον βοήθησε να τ' περάσει από την πόρτα. «Ποιός έγγονός μου;» είπε το γεροντάκι. «Δεν έχω κανένα έγγονό». «Και τ' καράβι; Για ποιόν είναι;» «Για μένα. Έλα την Κυριακή στη Φωκίωνος Νέγρη να με δής που θα τ' ταξιδεύω. Καλά Χριστούγεννα».

Μικρή ιστορία

Η ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ Αϊζενχάουερ στην Αθήνα εξακολουθεί να απασχολή τον ημερήσιο τύπο. Κανείς όμως δεν έγραψε κάτι για ένα μικρό δραματάκι που παίχτηκε στον Άγνωστο Στρατιώτη το ίδιο απόγευμα που έφθασε ο Αμερικανός Πρόεδρος. Είναι έθιμο, όταν έορτάζεται κάποιο μεγάλο γεγονός στον Άγνωστο, να αφήνεται ελεύθερα λευκά περισσότερα από τις δύο κλίμακες του μνημείου για να σαλπίσουν με τ' φτερούγιμά τους ένα τραγουδι αίσιοδοξίας. Κανείς δεν θα είχε αντίρρηση να γίνει κάτι ανάλογο και την ημέρα που πάτησε το πόδι του στην Ελλάδα ο Αμερικανός Πρόεδρος. Αλλά τη φορά αυτή, οι αρμόδιοι θέλησαν να πρωτοτυπήσουν. Έδωσαν λοιπόν στα ποδαράκια των περιστεριών λαμπρόνια με μικρές μπαταρίες κι Αμερικανικές σημαιοούλες, τ' έβαλαν μέσα σε χαρτίνα κιβώτια και την κατάλληλη στιγμή τ' άφησαν ελεύθερα. Κάτι όμως δεν σκέφθηκαν. Το πρόσθετο φορτίο τράβηξε σαν μολύβι τα περισσότερα στη γη. Οι φτερωτοί άγγελιοφόροι δεν μπορούσαν να πετάξουν. Μερικά, τ' γενναϊότερα, έκαναν προσπάθειες να κρατηθούν ψηλά, χτυπούσαν απελπισμένα τις φτερούγες τους, πάσχιζαν να λυτρωθούν από τ' άχρηστο βάρος. Μάταια όμως. Γύρω στις σκάλες δημοσιογράφοι και φωτορεπόρτερς παρακολουθούσαν σιωπηλοί τον αγώνα. Τα περισσότερα ανέβαιναν μερικά μέτρα και μετά πάλι ξανάπεφταν. Ακόμη κι ο Αμερικανός πεζοναύτης που στεκόταν ακίνητος σαν άγαλμα από τις τέσσαρες φρουρώντας

«Οχι παιδάκι μου, όχι! δεν θέλουμε τίποτε.»

(Από το «Punch»)

το στεφάνι που θα κατέθετε ο Αμερικανός Πρόεδρος, σάλεψε ανήσυχος βλέποντας να σέρνεται δίπλα στα πόδια του ένα περιστέρι με μία λασπωμένη σημαιούλα. Η τελετή έληξε, τ' επίσημα πρόσωπα έφυγαν, ο χώρος του Άγνωστου άδειασε και τ' περισσότερα εξακολουθούσαν να μάχωνται με τ' αναπόφευκτο, ώσπου και τ' γενναϊότερα έπεσαν λαχανιασμένα στο υγρό πλακόστρωτο. Και μία λεπτομέρεια που θα μπορούσε να είναι τ' φινάλε τής ιστορίας — η πέτρα του σκανδάλου, τ' λαμπρόνια, για κάποιον ανεξήγητο λόγο δεν άναψαν τελικά. Ίσως τ' πείραξε ή υγρασία, είπαν οι ειδικοί.

Ο πόλεμος των τηλεσκοπίων

Ενώ οι Ρώσοι αναγγέλλουν την κατασκευή ενός γιγαντιαίου τηλεσκοπίου με κάτοπτρο διαμέτρου 120 μέτρων, οι Αμερικανοί έκαναν μία εντυπωσιακή αντεπίθεση δίνοντας στη δημοσιότητα τ' σχέδια του ραδιοτηλεσκοπίου που συν-

αρμολογείται στον όρεινη Βιρτζίνια. Η διάμετρος του κατόπτρου του τηλεσκοπίου αυτού, διαβάζουμε σε αμερικανικό περιοδικό, θα είναι 200 μ. Ένα κάτοπτρο ίσο με τ' στάδιο των Γιάνκης στη Νέα Υόρκη και διπλάσιο από τ' κάτοπτρο του τηλεσκοπίου του Τζόντερλ Μπάνκ που είναι σήμερα τ' μεγαλύτερο του κόσμου με διάμετρο 90 μ. Το τηλεσκόπιο αυτό θα μporή να συλλαμβάνη ούράνια σώματα που απέχουν 38 δισεκατομμύρια έτη φωτός από τη γη. Η κατασκευή να εξυπηρετή μόνον επιστημονικούς σκοπούς αλλά και στρατιωτικούς. Ένας απ' αυτούς θα είναι η λήψη συνθέτων σημάτων που θα εκπέμπονται από διαπλανητικούς πυραύλους. Οι σχεδιαστές του τηλεσκοπίου πιστεύουν ότι θα είναι δυνατό να γίνει τηλεοπτική σύνδεση με πυραύλους που θα βρίσκονται στην απόσταση του Κρόνου.

Το τηλεσκόπιο τής Βιρτζίνια, που θα είναι έτοιμο τ' 1962, θα λύσει ίσως με-

ρικά βασικά προβλήματα τής Κοσμολογίας που αφορούν την ιστορία, τις διαστάσεις και την ηλικία του Σύμπαντος. Νά όμως και μία λεπτομέρεια που δείχνει τ' μικρότητα όλων αυτών των μεγάλων πραγμάτων: αυτό τ' γιγαντιαίο τηλεσκόπιο που θα στρέφη προκλητικά τ' ψυχρό μάτι του στο άπειρο, που θα εξερευνά τ' χρόνο και θα φέρνει, στη γη τ' είδωλο ούρανίων σωμάτων που γεννιούνται στο δικό μας αύριο, αυτό τ' ίδιο τηλεσκόπιο — μεγαθήριο μπορεί από στιγμή σε στιγμή να αδρανήσει. Πώς; Από ένα δυνατό άνεμο, μία δυνατή ζέση ή ακόμη κι από την ατμοσφαιρική πίεση. Οι κατασκευαστές του τρέμουν μήπως κάτι από αυτά δλώψη την εξαιρετικά ευαίσθητη κεραία του τηλεσκοπίου που φθάνει τ' 35 μέτρα ή κάποιο άλλο από τ' λεπτότατα εξαρτήματά του και προσπαθούν τ'ώρα να δρουν με ποιά τρόπο θα μπορέσουν να τ' ασφαλίσουν από τις καιρικές μεταβολές. Σαν όλους τούς γίγαντες, και αυτός ο κρυστάλλινος έχει τ' αδύνατα σημεία του.

Η ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ

ΣΚΕΥΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΑΓΓΛΟΣ κοινοβουλευτικός, της έποχής Πίττ του νεωτέρου, έγραψεν εις τὰ 'Απομνημονεύματά του: «Δέν παρηκολούθησα ποτέ συζήτησιν (κοινοβουλευτικήν) πού ήμπορούσα νά άποφύγω καί δέν άπουσίασα ποτέ άπό ψηφοφορίαν εις την όποίαν ήμπορούσα νά μετάσχω». "Ηκουσα πολλά έπιχειρήματα πού με έπεισαν, άλλα κανένα δέν άλλαξε την ψήφον μου. Δέν ψήφισα παρὰ μία φορά σύμφωνά με την συνείδησίν μου καί αυτή ήτο ή χειρότερα άπό τας ψήφους μου. Βρήκα ότι ό μοναδικός τρόπος, πού εξασφαλίζει την γαλήνην εις τό Κοινοβούλιον, είναι νά ψηφίση κανείς πάντοτε ύπέρ της Κυβερνήσεως».

Οί σημερινοί κοινοβουλευτικοί δέν θά έχουν λόγους νά άρνηθουν την υιοθέτησιν της άνωτέρω θέσεως, ή όποία, αυτόματος, ανατρέπει όλόκληρον την σύγχρονον έπιχειρηματολογίαν έναντίον του κοινοβουλευτισμού. Διότι οί λόγοι του 'Αγγλου κοινοβουλευτικού άποδεικνύουν ότι συνεχίζεται άμετάβλητος ή όρθόδοξος κοινοβουλευτική παράδοσις. Καί είχε δίκαιον ό άτυχής Γάλλος βουλευτής της 4ης Δημοκρατίας πού εξέμυστηρέυετο ότι έψήφισε πάντοτε ύπέρ των κυβερνήσεων, διότι κάθε φορά πού άνετρέπετο ή ύπάρχουσα, διά νά σχηματισθή καλύτερα, άνήρχετο εις την έξουσίαν χειρότερα της άναταπείσης. Τόσον ό 'Αγγλος κοινοβουλευτικός της έποχής του Πίττ του νεώτερου, όσον καί ό Γάλλος της 4ης Δημοκρατίας, δι' άπλών φράσεων, έπρόδιδαν τό μυστικόν της σωτηρίας του κοινοβουλευτισμού. Δικαιολογείται ή διατήρησις του, έφ' όσον κατορθώνει νά δίδη κυβέρνησιν. Εις την όην δεκαετηρίδα του 20ού αιώνος τό μυστικόν αυτό έγινε κοινός τόπος.

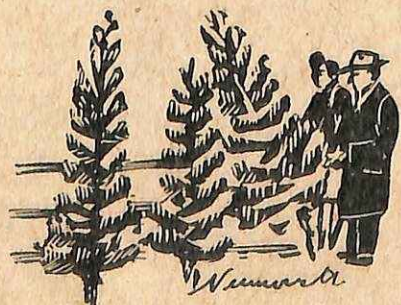
Αί δυτικάι δημοκρατίαι άντελήφθησαν ότι ή έπιβίωσις των έξηρτάτο άπό τον βαθμόν της άποτελεσματικής διακυβερνήσεως την όποίαν θά εξησφάλιζαν, προστατεύουσαι συγχρόνως την έλευθερίαν καί άξιοπρέπειαν του άτόμου καί προνοούσαι διά την αύξησιν της εύημερίας του. 'Η Μ. Βρετανία, ή Δυτ. Γερμανία, ή 'Ιταλία, αί Σκανδιναβικάί χώραι, τό Βέλγιον καί ή 'Ολλανδία έπέτυχαν, εις βαθμόν λίαν ίκανοποιητικόν, νά πραγματοποιήσουν τους βασικούς αυτούς σκοπούς μιάς συνταγματικής δημοκρατίας, χωρίς νά θυσιάσων ουσιώδεις άρχάς του κοινοβου-

λευτισμού. 'Αντιθέτως, ή Γαλλία έχρειάσθη, περί τὰ μέσα του 1958, νά εγκαταλείψη τον άμιγή κοινοβουλευτισμόν διά νά διατηρήση, ύπό άλλην μορφήν, την αντιπροσωπευτικήν δημοκρατίαν.

'Η διάσωσις του κοινοβουλευτισμού είναι ή πρώτη διαπίστωσις πού πρέπει νά περιλάβη ό άπολογισμός της δεκαετίας 1950 - 1960. 'Η διάσωσις αυτή, ως άπόδειξις των δυνατοτήτων πού διαθέτει άκόμη ή δυτική δημοκρατία, ή μόνη, άλλωστε, πού δικαιούται εις τον τίτλον αυτόν, κατέστησεν άξίαν μνήσεως την μορφήν ταύτην του πολιτεύματος άπό τους άνεξαρτοποιηθέντας, κατά την ιδίαν περίοδον, λαούς. Θά ήτο, όμως, πολύ τολμηρόν νά ύποστηριχθή ότι ή πρακτική έφαρμογή της συνταγματικής δημοκρατίας, εις τὰ τρίακοντα, περίπου, νέα κράτη, είναι άσφογος. Δι' αυτό καί έξευρέθη ό όρος «διευθυνόμενη δημοκρατία» διά νά καλύψη τας όχι άσημάντους διαφοράς πού χωρίζουν τας άφρικανοασιατικές δημοκρατίας, άλλα καί τας λατινικάς άπό τας εύρωπαϊκάς, τας βορειοαμερικανικάς καί τας πρώτας κοινοπολιτειακάς.

Η ύποχώρησις του Σοσιαλισμού

Οί άνθρωποι χωρίζονται εις τέσσαρας κατηγορίας: Τους δυσηρεστημένους άπό την ύπάρχουσαν κατάστασιν πραγμάτων καί ζωηρώς έπιθυμούντας την αλλαγήν της. (Είναι οί επαναστάται, οί ριζοσπάσται πάσης μορ-

φής). Τους ίκανοποιημένους άπό την κατάστασιν, άλλ' εύνοϊκώς διατιθεμένους άπέναντι των μεταβολών. (Πρόκειται περί των φιλελευθέρων). Τους

ϊκανοποιημένους καί άποκρούοντας οίανδήποτε μεταβολήν. (Αύτοι άποτελούν τους συντηρητικούς). Τέλος, ύπάρχουν οί άνικανοποίητοι, πού δέν πιστεύουν, όμως, εις την δυνατότητα οίασδήποτε μελλοντικής καλύτερέσεως. (Οί αντίδραστικοί). 'Η ταξινόμησις όφείλεται εις τον Α. Lawrence Lowell καί διευκολύνει εις την κατανόησιν των μεταβολών τας όποιās ύφίστανται όρισμένα άτομα πού μεταπηδούν άπό τον ριζοσπαστισμόν εις την αντίδρασιν. 'Επίσης παρέχει έξήγησιν διά την σταθερότητα ώρισμένων καταστάσεων καί την άστάθειαν άλλων. 'Όταν ή πλειοψηφία άποτελείται άπό ίκανοποιημένους τότε ύπάρχει σταθερότης' όταν άπό άνικανοποίητους, άστάθεια. Εις την δευτέραν περίπτωσιν αί κυρίαρχοί τάσεις είναι ή αντίδρασις άφ' ενός, ό ριζοσπαστισμός άφ' έτέρου. Οί μετριοπαθείς παραμερίζονται καί ή σύγκρουσις, μεταξύ των δύο κατηγοριών άνικανοποιητών είναι αναπόφευκτη. Φυσικά, ουδέμία προσπάθεια βελτιώσεως της ύφισταμένης καταστάσεως έπιχειρείται. Διότι οί μὲν επαναστάται θέλουν νά ανατρέψουν διά νά δημιουργήσουν, οί δέ αντίδραστικοί θέλουν νά διατηρήσουν πάση θυσία τὰ ύπάρχοντα, διότι στερούμενοι φαντασίας, εύρίσκονται εις άδυναμίαν νά συλλάβουν καί νά άξιοποιήσουν τας προσφερομένας ευκαιρίας αλλαγής.

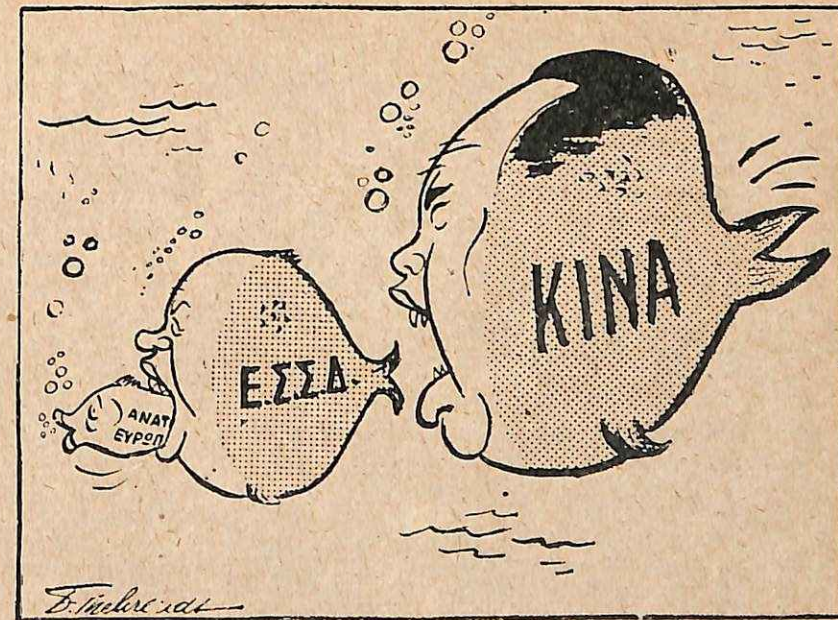
Κατά την άμέσως μεταπολεμικήν περίοδον οί άνικανοποίητοι άπετέλουν την συντριπτικήν πλειοψηφίαν. 'Επειδή δέ τὰ ήττηθέντα καθεστώτα είχαν χαρακτηρισθή ως αντίδραστικά, ένώ άμφότερα είχαν στηριχθή εις τους δυσηρεστημένους καί, ως καθεστώτα, έπέδιδξαν νά επιβάλουν πολλὰς αλλαγάς, τὰ άποκαλούμενα ριζοσπαστικά κινήματα, είτε σοσιαλιστικά, είτε κομμουνιστικά, είτε άπλώς, προοδευτικά, έκυριάρχησαν εις την πολιτικήν ζωήν της Εύρώπης. Σύν τῷ χρόνῳ, όμως, ή άνασυγκρότησις της εύρωπαϊκής οικονομίας, πραγματοποιηθεϊσα διά της άμερικανικής βοήθειας, καί, ακολουθως, ή προώθησις της οικονομικής αναστήσεως, μέχρι σημείου πλήρους εύημερίας διά τό σύνολον του πληθυσμού, έμείωσεν αισθητά τον αριθμόν των έπιθυμούντων ριζικάς αλλαγάς. 'Εκ παραλλήλου, ή φιλελευθεροποίησις των συντηρητικών, τόσον καταφανής εις Μ. Βρετανίαν καί Δυτ. Γερμανίαν, ως καί ή φιλελευθεροποίησις των σοσιαλιστών, τόσον έκδηλος εις τὰ σκανδιναβικά κράτη, άφησεν πολύ μικρά περιθώρια δράσεως εις τον άμιγή σοσιαλισμόν. 'Η τρίτη, κατά σειράν, ήττα των 'Αγγλων εργατικών, εις τας εκλογάς της 8ης 'Οκτωβρίου 1959, καί ή άδυναμία των Γερμανών Σοσιαλδημοκρατών νά συγκινήσουν τας μάζας, άποτελούν τας πλέον χαρακτηριστικάς ένδείξεις της αναδιπλώσεως των σοσιαλιστικών κινήματων. 'Η γερμανική σοσιαλδημοκρα-

τία, διά της ληφθείσης εις τό συνέδριον του Μπάντ Γκόντεσπεργκ άποφάσεως, διέρρηξε τους δεσμούς της με τον σοσιαλισμόν. Τό άγγλικόν εργατικόν κόμμα, χωρίς νά προβή εις μίαν τοιαύτην δραματικήν άποκήρυξιν, απέφυγε καί νά ύπογραμμίση την αντίθεσίν του προς την αναθεώρησιν. Τό ιταλικόν σοσιαλιστικόν κόμμα, τό περισσότερον συνεπές, μέχρι πρό δύο έτών, έχάραξεν, πλέον, όριστικώς πορείαν εγκαταλείψεως της σοσιαλιστικής ιδεολογίας. Τέλος, οί Γάλλοι σοσιαλισταί, άφου ένεπλάκησαν εις την περιπέτειαν του Σουζέ καί έδέχθησαν νά συνδράμουν τον στρατηγόν Ντε Γκώλλ, ένετάχθησαν εις τό καθεστώς χωρίς έπιφύλαξιν. 'Ελάχιστοι έξ αυτών, έν συνεργασία με τον ιδιούπως άνικανοποίητον Μαντές Φράνς, έλπίζουν εις μίαν άνάστασιν του σοσιαλισμού. Εις τας μικράς χώρας της Δυτικής Εύρώπης τὰ σοσιαλιστικά κόμματα κυβερνούν, λησμονήσαντα, φυσικά, τελείως, την μαρξιστικήν των προέλευσιν, έν μέσῳ μιάς συνεχώς αύξανόμενης εύημερίας καί πλήρους αμβλύνσεως των ταξικών διαφορών, έν μέσῳ, δηλαδή, μιάς καταστάσεως πού διαψεύδει, κατά τρόπον άπόλυτον, τας μαρξιστικάς προβλέψεις.

Καί δέν έχει άδικον τό άγγλικόν άριστέρον περιοδικόν «Νέος Πολιτικός», όταν φαντάζεται τους σοσιαλιστάς του 1960 κηρύσσοντας ένα σοσιαλισμόν χωρίς σοσιαλισμόν, χωρίς Μάρξ, χωρίς πάλην των τάσεων, χωρίς έθνικοποίησιν των μέσων της παραγωγής, χωρίς άρνησιν του σημερινού ύπεροικοδομήματος. Καφές χωρίς καφέην, καπνός χωρίς νικοτίνη, κονιάκ χωρίς οινόπνευμα. 'Αλλά μήπως ή σύγχρονος βιομηχανία δέν προσφέρει όλα αυτά, ένῳ ή σύγχρονος έπιστήμη δέν έχει φθάσει μέχρι του σημείου νά άρνήται τό νόημα της ζωής, διά της τεχνητής γονιμοποιήσεως.

Η άστικοποίησις του Σοσιαλισμού

Ο θάνατος του 'Ιωσήφ Στάλιν (Μάρτιος 1953) καί ή έκκαθάρισις των Μολότωφ καί Καγκάνοβιτς ('Ιουνίος 1957) ένεφάνισαν τό σοβιετικόν καθεστώς ύπό άλλην όψιν. 'Ο Νικήτα Χρουστώφ παρ' όλην την μυσίν του εις τον μαρξισμόν, τον λενινισμόν καί τον σταλινισμόν, καί παρ' όλην την πεποιθήσιν του ότι είναι όρθόδοξος κομμουνιστής, πολιτεύεται ως κεφαλαιοκράτης των άρχών του αιώνος μας. Τό σύνθημά του: «'Η Σοβιετική 'Ενωσις πρέπει νά φθάσῃ καί νά ύπερβή την παραγωγήν των 'Ηνωμένων Πολιτειών», ένθυμίζει τον Κρουππ ή τον Στίνες, τον Μόργκαν ή τον Ροκφέλερ όταν ξεκινούσαν διά την κατάκτησιν της παγκοσμίου αγοράς εις τον τομέα των έπιχειρήσεων των. 'Ενθυμίζει, επίσης, τους 'Αμερικανούς, δ- τας, άξιοποιούντες τους πόρους της ήπείρου των, εξαπέλυναν τον έναντίον της

Το μεγάλο ψάρι τρώει το μικρό. (New - York Times)

Εύρώπης συναγωνισμόν των. Δέν όμοιάζει, όπωσδήποτε, με μαρξιστικόν σύνθημα. Δικαιώνεται ούτω, ή πρόβλεψις του Γάλλου οικονομολόγου 'Αντρέ Ζίντ, ότι ό μαρξισμός, άφου έχρειάσθη πενήντα χρόνια διά νά έπιβληθή, θά χρειασθή όλιγώτερον άπό πενήντα διά νά σβήσῃ. Σήμερα, κανείς άνθρωπος σεδόμενος τον εαυτόν του δέν ήμπορεί νά ίσχυρισθῃ ότι είναι μαρξιστής. Καί ό Χρουστώφ απέδειξεν ότι γνωρίζει νά σέβεται εαυτόν, τουλάχιστον μετά τον θάνατον του Στάλιν. Οί λόγοι του εις τό 20όν Συνέδριον του Κ.Κ. της Ε.Σ. Σ.Δ. (1956) καί εις τό 21ον (1959) έδωσαν ή έπεχείρησαν νά δώσουν την θεωρητικήν δικαίωσιν του χρουστωφισμού: του άγώνος διά την άπόκτησιν δυνάμεως ίσης καί, ακολουθως, άνωτέρας των 'Ηνωμένων Πολιτειών. Αί έπιδείξεις του διαστήματος έγιναν διά νά επιβεβαιώσουν την θέλησιν του νά νικήσῃ εις τον άγώνα αυτόν. 'Ο στρατηγός Ντε Γκώλλ, βαθύς παρατηρητής των ανθρώπινων αντιδράσεων, εις τας δηλώσεις του της 10ης Νοεμβρίου 1959 δέν ώμίλησε τυχαίως περί Ρωσίας καί όχι περί Σοβιετικής 'Ενώσεως. 'Ο μύθος του σοσιαλισμού, της ένώσεως των σοβιετικών σοσιαλιστικών δημοκρατιών, είναι τόσον ξεπερασμένος, ώστε νά ύποδεικνύεται έμμέσως της διεθυνόμενης λαγής της έπαινυμίας της διεθυνόμενης ύπό του Κρεμλίνου αυτοκρατορίας. 'Αλλ' εάν διά την Ρωσίαν, όπου ή επανάστασις, μεταβληθεϊσα εις καθεστώς άπέβλετο τό ένδυμα της αλλαγής, τό αίτημα των μεταρρυθμίσεων είναι άντικαταστατικόν, διά τὰ κομμουνιστικά κόμματα της Δύσεως παραμένει ή δικαιολογία της ύπάρξεώς των. Δι' αυτό οί λόγοι του

Ούκρανου ήγέτου, ότι ή συνύπαρξις, ή ύφεισις, ή ειρήνη δέν σημαίνουν άπεμπόλησιν της κομμουνιστικής ιδεολογίας, πρέπει νά έρμηνευθουν ως σαφής ύποστήριξις των κομμουνιστικών κινήματων της Δύσεως, των όποίων ή δράσις του προσφέρει ένα επί πλέον διαπραγματευτικόν έπιχείρημα. Προσωπικώς, όμως, ό κ. Χρουστώφ προτιμά νά συνομιλή καί νά συναναστρέφεται με κεφαλαιοκράτας.

Αί σημειωθείσαι εις την Σοβιετικήν 'Ενωσιν έξελίξεις δέν δίδουν πλήρη την εικόνα των διαδραματιζομένων εις τον 'Ανατολικόν Συνασπισμόν κατά την λήξαν δεκαετίαν. Εις τας δορυφόρους χώρας καί την Κίνα ό μύθος του σοσιαλισμού εξακολουθεί νά είναι άπαραίτητος. Τό καθεστώς των δορυφόρων έπεβλήθη ύπό των σοβιετικών στρατευμάτων. Τό πόσον δέ όλίγον είναι σταθερόν απέδειξαν τὰ γεγονότα της Ούγγαρίας καί της Πολωνίας (1956), γεγονότα τὰ όποία, εις την πρώτην εκ των χωρών αυτών, ήπειλήσαν την συνοχήν αυτού τούτου του ανατολικού συνασπισμού, μέχρι του σημείου νά εξαναγκασθῇ ή Μόσχα εις άνεργόν επέμβασιν. 'Εάν ή Ούγγαρία εξέφυγε του σοβιετικού έλέγχου, τό ζήλωμα του ανατολικού συνασπισμού θά καθίστατο άναπόφευκτον. 'Η Πολωνία θά ήκολούθει άμέσως καί ή 'Ανατολική Γερμανία δέν θά ήμπορούσε νά κρατηθῇ. Χρειάζεται, λοιπόν, ή διατήρησις του μύθου του σοσιαλισμού εις τας δορυφόρους, παρ' όλον ότι δύο έξ αυτών, ή 'Ανατολική Γερμανία καί ή Τσεχοσλοβακία, έχουν οικονομικήν ανάπτυξιν άνωτέραν της Ρωσίας, διά την εθικήν δικαίωσιν οίασδήποτε ρωσικής επέμβσεως.

Εις την Λαϊκήν Κίνα, έξ άλλου, ό

μύθος είναι άπαραίτητος, τόσον δια τὸ ἐσωτερικόν, δια τὸ ξέπλυμα τῶν ἐγκεφάλων τῶν Κινέζων, οἱ ὅποιοι θὰ ἐπέμενον εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ κληρονομηθέντος ὑπὸ τῆς κινεζικῆς παραδόσεως, τόσον ἀντιθέτου πρὸς τὸν μαρξιστικὸν ντετερμινισμόν, πνευματικὸν κόσμον, ὅσον καὶ διὰ τὸν προσηλυτισμὸν τῶν Ἀσιατῶν, οἱ ὅποιοι, ἀποκτῆσαντες τὴν ἀνεξαρτησίαν των, δὲν γνωρίζουν πῶς νὰ κυβερνηθοῦν. Ὁ ὀλοκληρωτισμὸς διαθέτει ἰσχυρὰν ἔλξιν ἐπὶ τῶν ὑποαναπτύκτων, ὅταν, μάλιστα, περιβάλλεται μετὸν μανδύα τοῦ σοσιαλισμοῦ, τῆς ὑποσχέσεως ὅτι ὁ παράδεισος εὐρίσκεται εἰς τὴν Γῆν.

Δύσκολον θὰ ἦτο καὶ διὰ τὴν Γιουγκοσλαβίαν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν μύθον τοῦ σοσιαλισμοῦ. Θὰ ἐστρεφετο ἀσπίδος εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς κατὰ τῶν Ἀνατολικῶν. Κατηγορουμένη ὡς αἰρετική, ἀντιπαράτασσι τὸν ἰδικὸν τῆς σοσιαλισμὸν ὡς τὸν μόνον ὀρθόδοξον. Περιττὸν νὰ λεχθῇ ὅτι ἡ ἰδεολογικὴ αὐτὴ σύγκρουσις, μετὰ τὴν πλήρη σταθεροποίησιν τοῦ καθεστώτος Τίτο, ἔχει χάσει τὴν παλαιὰν ὀξύτητά της. Διατηροῦνται, ἐν τούτοις, κατάλοιπα τὰ ὁποῖα καὶ δεσμεύουν τὸν στρατάρχην εἰς τὰς κινήσεις του.

Τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι εἰς τὸν κομμουνιστικὸν κόσμον, κατὰ τὴν δεκαετίαν 1950 — 1960, παρατηρήθησαν ἀντινομικὰ φαινόμενα τὰ ὁποῖα ἐπρόδωσαν τὰς ἐσωτερικὰς ἀδυναμίας του καὶ κατέδειξαν τὸ ἐπισημάλὲς τῆς συνοχῆς του.

Κάθε ἔτος ποὺ περνᾷ μᾶς ἀφήνει μίαν πικρὰν γεύσιν ὅταν, προβαίνοντες εἰς ἀπολογισμόν, διαπιστώνωμεν ὅτι τὸ παθητικὸν ὑπερβαίνει τὸ ἐνεργητικόν. Ἡ πικρὰ γεύσις εἶναι πλέον ἔντονος ὅταν ὁ ἀπολογισμὸς ἀναφέρεται εἰς ὀλοκληρὸν δεκαετίαν. Παρ' ὅλον δὲ τὸ ἐνεργητικὸν τῆς, παρὰ τὴν δημιουργίαν προϋποθέσεων μιᾶς «Belle Epoque», ἡ δεκαετία ποὺ ἔληξεν ἀφήνει ἕνα βαρὺ παθητικόν: Τὴν ἰδεολογικὴν σύγχυσιν, τόσον αἰσθητὴν καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἡ αἰτία τῆς συγχύσεως ὀφείλεται, κυρίως, εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν πρὸδοσιν τῆς τεχνικῆς, ποὺ ἔδωσε τοὺς τεχνητοὺς δορυφόρους καὶ κατέστησε προσιτὸν τὸ διάστημα, ἀλλὰ ἐξηφάνισε τὰς ἀπολύτους ἀληθείας, τοὺς μύθους καὶ τὴν μεταφυσικὴν. Ὁ ἄνθρωπος, κατέστη ἐξάρτημα καὶ ὀχι κύριος τῆς μηχανῆς. Ἡ μέριμνα, ἐξ ἄλλου, τῆς προσωπικότητος, λόγῳ τοῦ ρόλου ποὺ ἐκλήθησαν νὰ παίξουν αἱ μάζαι, ἐστέρησε τὴν ἀνθρωπότητα τοῦ ἰσχυροτέρου παράγοντος πίστεως. Τὸ μέλλον διαγράφεται ὡς ἐπανάληψις τοῦ παρόντος. Οἱ ἄνθρωποι καλοῦνται νὰ ζήσουν χωρὶς ἐλπίδα, διότι ἡ μηχανὴ ἀναλαμβάνει νὰ λύσῃ διὰ λογαριασμὸν των, ὅλα τὰ προβλήματα. Εὐτυχεῖς, ὅσοι κατορθώσουν νὰ διαθέτουν, εἰς τὸν ἐσωτερικὸν των κόσμον, ἕνα μόριον ποιήσεως.

—ΓΡΗΓ. ΔΑΦΝΗΣ

(Τοῦ HURDY - GURDY)

«Ένας ἀρχαιολόγος περιπλανιόταν σὲ μία ἔρημη ἐκταση τοῦ Περού, ὅταν συνάντησε μία ομάδα ἰθαγενῶν μετὸν ἀρχηγό τους. Γιὰ νὰ τοὺς καταπλήξῃ ἐβγαλε τὸν ἀναπτῆρα του καὶ τὸν ἄναψε».

Οἱ ἰθαγενεῖς τὰ ἔχασαν.

«Αὐτὸ εἶναι μαγικό», ἐξήγησε θριαμβευτικὰ ὁ ἀρχαιολόγος.

«Ἀσφαλῶς εἶναι», ἀπάντησε ψυχραιμὸς ὁ ἀρχηγός. «Εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ βλέπουμε ἀναπτῆρα νὰ ἀνάβῃ μετὴν πρώτη».

Argosy

«Ένα ζευγὸς ἐπισκέπτεται ἕνα φιλικὸ σπίτι καὶ ἐκεῖ εἰς τὴν αὐλὴ συναντᾷ ἕνα γουρουνάκι μετὸ ξύλινο πόδι. Τὸ κοιτάζουν μετὰ κάποια ἐκπληξῆ. Ρωτοῦν τί τοῦ ἔχει συμβῇ. Καὶ οἱ ἄλλοι ἀπαντοῦν: «Ἀχ! δὲν ξέρετε, τὸ ἀγαποῦμε τόσο πολὺ, ὥστε τὸ τρώμε λίγο λίγο...»

Εἰκόνας

«Ο φίλος μου στάθηκε πολὺ ἄτυχος καὶ στοὺς δύο του γάμους. Ἡ πρώτη του γυναῖκα ἔφυγε μετὰ ἄλλον καὶ ἡ δεύτερη δὲν ἐννοεῖ νὰ τὸ κουνήσῃ».

G. Martin

Κάποιος ἔστειλε τὸ ἀκόλουθο γράμμα στὴ διεύθυνση μιᾶς μεγάλης ἀμερικανικῆς ἐφημερίδος: «Κύριε, ὅταν πρὶν ἕνα χρόνον γράφτηκα συνδρομητῆς στὴν ἐφημερίδα σας μετὰ διαβεβαίωσατε πῶς ἂν δὲν ἔμενα ἐκανοποιημένος θὰ μοῦ ἐπιστρέφατε τὰ χρήματά στο τέλος τοῦ χρόνου. Σᾶς πληροφορῶ πῶς θὰ ἐπιθυμοῦσα νὰ μοῦ ἐπιστρέψετε τὰ χρήματά μου».

«Κατόπιν ὁρίμου σκέψεως, ὅμως, καὶ γὰρ νὰ μὴν σᾶς ὑποβάλω στὸν κόπο νὰ μοῦ τὰ στείλετε, σᾶς παρακαλῶ νὰ τὰ συμψηφίσετε σὲ μιὰ καινούργια ἐτήσια συνδρομή».

Tatler

Μιὰ κοπέλλα πῆγε στὴν Ἀμερικὴ καὶ ὕστερα ἀπὸ μερικὰ μαθήματα πίστευε πῶς ἔξερε καλὰ τὴ γλῶσσα. Μιὰ μέρα πηγαίνει μετὰ συντροφιά σ' ἕνα ἐστιατόριο καὶ ζητᾷ μόνη της νὰ παραγγεῖλ τὸ φαγητό της. Θέλοντας νὰ πάρῃ κοτόπουλο καὶ μὴ ξέροντας πῶς νὰ τὸ ζητήσῃ, φωνάζει κοντὰ της τὸ γκαρσόνι, τοῦ ζητᾷ ἕνα μολύβι στὰ κλεφτὰ καὶ ζωγραφίζει ἕνα αὐγό.— Τὴ μαρὰ, παρακαλῶν τοῦ λέει ὕστερα ἀγγλικά.

Coronet

ΠΕΡΑ ΕΚΕΙ, ΣΤΗ ΓΗ ΣΕΝΑΑΡ

Ο ΒΙΒΛΙΚΟΣ ΜΥΘΟΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΥ ΓΙΝΕΤΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΓΕΓΟΝΟΣ

ΑΡΑΜ - ΝΑΧΑΡΑ·Ι·Μ εἶναι τὸ σημιτικὸ ὄνομα μιᾶς χώρας στὴ Μέση Ἀνατολή, χωμένης βαθεῖα ἀνάμεσα στὰ δύο ποτάμια, Τίγρη καὶ Εὐφράτη. Εἶναι ἡ λεγόμενη Ἀνω - Μεσοποταμία. Πιὸ νότια καὶ χαμηλά, ἴσαμε ποὺ συναντᾶ τὰ πράσινα νερὰ τοῦ Περσικοῦ Κόλπου, ἀπλώνεται ἡ ἀπέραντη πεδιάδα τῆς Κάτω - Μεσοποταμίας. Εἶναι ἡ χώρα ποὺ τὴν κατοικοῦσαν, ἐδῶ καὶ σαράντα αἰῶνες, Χαλδαῖοι καὶ Βαβυλώνιοι, σὲ ἀκόμα δὲ πιὸ μακρυσμένους καιροὺς, Ἀκκάδιοι, Ἐλαμίτες καὶ Σουμέριοι, φυλὲς ποὺ φανερώθηκαν μετὰ τὸ πρῶτο χάραγμα τοῦ ἀνθρώπινου πολιτισμοῦ. Στὰ βόρεια, δὲ βλέπεις παρὰ γυμνά, σταχτιά ἔρημα βουνά. Νοτιώτερα, εἶναι ὁ μέγας, ζεστός κάμπος μετὰ τὰ μαύρα χρώματα ἀπ' ὅπου βγαίνουν τὰ σκληρὰ σὰν πέτρα πλιθιά, ποὺ τὰ κολλοῦσαν, ἀντὶ γιὰ πηλό, μετὰ ἄσφαλο.

Τὰ δυὸ αὐτὰ τμήματα ἀποτελοῦν τὴ Μεσοποταμία, τὴ «Γ ἢ Σ εν α ρ» τῆς Γραφῆς μετὰ τὴς ξακουστῆς ἀμαρτωλῆς πρωτεύουσές της, τὴς πολιτείας ποὺ ἔπρεπε ἐπάνω τους ἡ ὀργὴ τοῦ Κυρίου. Ἐκεῖ, στὴ Νινευὴ καὶ τὴ Βαβυλῶνα, ἔζησαν οἱ πιὸ τρομεροὶ ἡγεμόνες ποὺ εἶδε ποτὲ ὁ κόσμος καὶ ποὺ, μετὰ τὸ νὰ προσκυνοῦν ἄλλους θεοὺς, σαρώθηκαν σὰν ἄχυρο ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς γῆς.

Ὅσον καιρὸ μεσουρανοῦσε ὁ χριστιανισμός, κανένας δὲν μπορούσε νὰ θίξῃ τὸ κύρος τῶν Γραφῶν. Τὸ γράμμα τους ἦταν ἱερό. Ἀλλὰ, ὁ «αἰῶνας τῶν φώτων» ἔφερε τὴν κριτικὴ καὶ, μαζί μ' αὐτὴν, γεννήθηκε καὶ ἡ ἀμφιβολία γιὰ τὴν ἀληθινότητά των ὅσων μυθολογοῦσε ἡ Παλαιὰ Διαθήκη. Ἐδῶ κ' ἑκατὸ χρόνια, οἱ «γραμματισμένοι» θεωροῦσαν τὸν Κατακλυσμὸν σὰν ἕναν καθαρὰ θρησκευτικὸν μῦθο, βγαλμένον ἀπὸ τὴ «συλλογὴ παραμυθιῶν», ὅπως τὴν εἶχε χαρακτηρίσει ἡ ἐπισημὴ τοῦ ΧΙΧου αἰῶνα, κι ὅπως συνήθιζαν νὰ ἀποκαλοῦν τὴν Πεντάτευχο τοῦ Μωϋσῆ καὶ ἰδιαίτερα τὴ Γένεση.

Ὡστόσο, ὁ ἴδιος ὁ μῦθος τοῦ Κατακλυσμοῦ, χάρις στὶς ἀρχαιολογικὰς ἀνακαλύψεις ποὺ φούντωσαν στὸ διάστημα μιᾶς μονάχα εἰκοσαετίας

τοῦ περασμένου αἰῶνα, ἄλλαξε ὑπόσταση κι ἀπὸ παραμῦθι ποὺ ἦταν, ἔγινε ἀναμφισβήτητη ἱστορικὴ πραγματικότητα.

Στὸ Δέκατο κεφάλαιο τῆς Γένεσης ὁ Μωϋσῆς ἱστορεῖ τὴ γενεαλογία τοῦ Νῶε ποὺ γλύτωσε ἀπὸ τὸν Κατακλυσμὸ μετὰ τοὺς τρεῖς γιούς του, Σὴμ, Χάμ καὶ Ἰάφεθ ποὺ εἶχε πάρει μαζί του στὴν κιβωτὸ μαζί μετὰ τὴς γυναῖκές τους. Αὐτοὶ ποὺ ἀποτέλεσαν τὴν καινούργια ἀνθρώπινη γενιά, χώρισαν ὁ καθένας «κατὰ γλῶσσαν καὶ ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν», λέει ὁ Μωϋσῆς. Γιὸς τοῦ Χάμ ἦταν ὁ Χοὺς καὶ γιὸς τοῦ Χοὺς, ἐγγονὸς δηλαδὴ τοῦ Νῶε, ἦταν ὁ Νεβρώδ (Νεμρώδ), «γιγας κυνηγὸς ἐνώπιον Κυρίου». Εἶναι ὁ Νεμρώδ ποὺ τὸ παλάτι του ξεθαφτήκε ἀπὸ τὸ Ἀγγλο Layard, ἐδῶ κ' ἑκατὸν εἰκοσι χρόνια. «Καὶ ἐγένετο ἀρχὴ τῆς βασιλείας αὐτοῦ Βαβυλῶν καὶ Ὁρὲχ καὶ Ἀρχὰδ καὶ Χαλάννη, ἐν τῇ γῇ Σεναάρ. Ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης ἐξηλθεν Ἀσσούρ καὶ ὠκοδόμησε τὴν Νινευὴ καὶ τὴν Ρωβῶς πόλιν καὶ Χαλὰλ καὶ τὴν Δασέμ, ἀνάμεσον Νινευὴ καὶ ἀνάμεσον Χαλὰχ. Αὕτη (ἡ Νινευὴ) ἡ πόλις ἡ μεγάλη».

(ΓΕΝ. Χ, 10-12)

Κοντὰ σ' αὐτὸ τὸ ἀπόσπασμα τῆς Γένεσης, ὑπάρχει σ' ἕνα λιγοσέλιδο βιβλίον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, μιὰ προφητεία τοῦ προφήτη Σοφονία ποὺ ὁραματίζεται τὴν κα-

» στὴν ἔρημο. Θάρθη ἡ ὥρα ποὺ «μέσα σ' αὐτὴν τὴν πολιτείᾳ θὰ ὀδοῦν κοπάδια ὅλα τὰ θηρία τῆς γῆς... Οἱ σάυρες καὶ οἱ σκαν-» τζόχοιροι θὰ φωλιάζουν στὰ πα-» ραθύρια τῶν σπιτιῶν της καὶ τὰ «κοράκια θὰ κρᾶζουν πάνω ἀπὸ «τὴς πόρτες τῶν παλατιῶν της...» Αὕτη ἡ ἀχρεϊότατη πολιτεία ποὺ «πάει μετὰ τὴν ἐλπίδα πῶς εἶναι ἀ-» θάνατη καὶ λέει ἀπὸ μέσα της «ἐγὼ εἶμαι κ' ὕστερα ἀπὸ μένα» δὲν ὑπάρχει τίποτε, γεννήθηκε «γιὰ νὰ τὴν κατασπαράξουν τὰ «θερία».

(ΣΟΦΟΝ. ΙΙ, 13-15)

Ἐπάνω στὸ ἴδιο θέμα προφητεύει ἕνας ἀπὸ τοὺς «μεῖζονες» προφῆτες τοῦ Ἰσραὴλ ποὺ ἦταν ἐκεῖνα τὰ χρόνια καὶ πολιτικὸς σύμβουλος τοῦ βασιλιᾶ τοῦ Ἰούδα Ἡσαΐας, καὶ λέει:

«Αὕτη τὴ χώρα ποὺ τὴ λένε Βα-» βυλωνία Ἐγὼ θὰ τὴν κάνω σὰν «μιὰ μεγάλη ἔρημο ποὺ νὰ τὴν κα-» τοικοῦν μονάχα τὰ ἐρπετά. Θὰ «τὴν κάνω ἕνα τίποτε, πιὸ λίγο κι «ἀπὸ τὸ τίποτε — ἕνα φαράγγι «τοῦ χαμοῦ γεμάτο βοῦρκο. Καὶ «κείνη τὴν πολιτείᾳ ποὺ τὴ λένε «Βαβυλῶνα καὶ τὴν καμαρώνει ὁ «Χαλδαῖος βασιλεὺς λέγοντάς την «ἡ ἐνδοξὴ Βαβυλωνία», θὰ τὴν κα-» ταστρέψω τὸ ἴδιο καθὼς ἔκαμα «τὰ Γόμορρα καὶ τὰ Σόδομα. Δὲ «θὰ τὴν κατοικοῦν πιά ἄνθρω-» ποι στοὺς αἰῶνες... Θὰ στείλω «ἐκεῖ νὰ κουνιάζουν οἱ σειρήνες «καὶ τὰ τελώνια».

(ΗΣΑΪΑΣ, ΙΓ, 20-22)

Ἐπὶ τῇ ἀκόμα ἕνα ἀφορισμὸς τοῦ Ἱερεμῖα ποὺ λέει πῶς «μέσα στὰ παλάτια τῆς Βαβυλωνῶς θὰ οὐρλιάζουν τὰ τσακάλια καὶ μέσα στὰ σπιτία της τῆς ἡδονῆς θὰ γυροφέρουν τὰ ἀγριόσκυλα».

Αὐτὰ εἶναι τὰ κείμενα ποὺ ἤξερε ὁ κόσμος ἴσαμε τὰ μέσα τοῦ περασμένου αἰῶνα, γιὰ τὴν ὑπαρξή, τὴν αἴγλη, κ' ὕστερα γιὰ τὸν ἀφανισμό τοῦ τρίτου, ὅπως τὸν εἶπαν οἱ ἀρχαιολόγοι, Ἀσσυριοβαβυλωνιακοῦ πολιτισμοῦ, ἀρχαιότερου κι ἀπὸ τὸν Αἰγυπτιακὸ, ποὺ εἶναι μετὰ τὴ σειρά του ἀρχαιότερος ἀπὸ τὸν δικὸ μας, τὸν ἀρχαῖο ἑλληνικὸ πολιτισμὸ.

Τὸ ἂν εἶναι αὐτὰ τὰ κείμενα σω-

ταστροφή τῆς Νινευὴ. Λέει λοιπὸν ὁ Σοφονίας:

«Ὁ Κύριος θὰ ἀπλώσῃ τὸ χέρι «του κατὰ τὸ Βορρῖα καὶ θὰ ἀφα-» νίσῃ τὸν Ἀσσύριο καὶ θὰ σκορ-» πίσῃ τὴ Νινευὴ σὰν τὴν ἄμμο

στά και σπουδαία, θα το δούμε από τα παρακάτω. Ωστόσο, ακόμα και το δράμα του Σοφονία είναι ύφασμένο στο φάδι της πραγματικότητας. Έπειδή, από ό,τι μάς φανερώνουν τα ψημένα πλιθιά με τη σφηνειδή γραφή της διβλιοθήκης με τους 30 χιλιάδες τόμους, της εποχής του Σανασερίμπ και του Άσσουρμπανιπάλ, ή Νινευή έμεινε στη θύμηση των ανθρώπων περισσότερο από το κάθε τι, με το φονικό, την καταστροφή και την τυραννία που μετέρχονταν μια σειρά από ήγεμόνες, ό ένας πιο αίμοδορος από τον άλλο. Τόσο κακούργοι, που ό Νέρων θα φαινότανε έμπρός τους άθώα περιστερά. «Σκέπασα τους τόπους με έρείπια, έσπειρα τη γή με πτώματα, γκρέμισα, τσάκισα, έξαφάνισα, γέμισα τις χώρες με συντρίμια». Αύτα τα λόγια βρήκε να γράψει σε κάποιο άσσυριακό μνημείο για ν' άπαθανατισθή ένας από τους βασιλιάδες αυτούς.

Μπορούμε σήμερα να πούμε χωρίς ύπερβολή πως κατέχουμε πολύ περισσότερα πράγματα για την ιστορία της Άσσυρίας και της Βαβυλωνίας, για το μεγαλείο και τον ξεπεσμό της Βαβυλώνας και της Νινευή, από όλα όσα ήξερε ή κλασική αρχαιότητα, από όλα όσα είχαμε μάθει από τους αρχαίους Έλληνες και Ρωμαίους ιστορικούς. Κι αυτό, χάρη στον ένθουσιασμό μιας ομάδας έρευνήτων που, έκτος από έναν, κανέναν τους δεν είχε σχέση με την αρχαιολογία.

Ο πρώτος που έσκισε τον σκοτεινό πέπλο ήταν ό Γάλλος Botta. Φυσιολόγος, γιατρός, διπλωμάτης της καριέρας, δεν είχε τίποτε το κοινό με τον αρχαιολόγο, έκτος από το ταλέντο και τον πόθο της έρευνας. Πριν να διορισθή προξενικός αντιπρόσωπος στη Μοσσούλη, είχε χρηματίσει πρόξενος στην Ύμενη και την Άλεξάνδρεια. Σε κείνους τους τόπους έμαθε τις ντόπιες γλώσσες, γνώρισε από κοντά τον μωαμεθανισμό και σκληραγωγήθηκε στο κλίμα. Στά 1840 βρίσκει έναν συνεπαρμένον σαν κι αυτόν σύντροφο, νοικιάζει ένα έλλογο και μισθώνει μια είκοσαριά εργάτες. Κι αρχίζει να σκάβει τον πρώτο γήλοφο στα άνατολικά της Μοσσούλης, στα αντίπερα του Τίγρη. Σκάβει ένα χρόνο όλόκληρο, χωρίς να βρή τίποτ' άλλο από σπασμένα τουβλά και κομμάτια από γύψινους άνδριάντες, τόσο λυωμένα που δεν μπορούσες τίποτε να ξεδιαλύνεις.

Σημ 29

Ο Botta σχολάζει τους εργάτες κι άποφασίζει με λύπη του να σταματήσει τις έρευνες. Στέλνει μονάχα πέντε - έξι σκαφτιάδες και τους δείχνει κάπου εκεί κοντά, να κάνουν μια τελευταία δοκιμή. Τί ξέρεις καμιά φορά τί γίνεται; Πριν να περάσει μια βδομάδα, φτάνει στη Μοσσούλη τρεχάτος ό "Αραβας έπιστάτης του, για να του άναγγείλη ταργαμένους, πως δεν πρόφτασαν ν' αρχίσουν το σκάσιμο και βρήκαν χωσμένα τειχιά που σαν αύτα δεν είχαν ξαναϊδύ. Μόλις τα καθάρισαν από τα χώματα, φανερώθηκαν ανάγλυφα σχήματα, έπιγραφές και ζωά με τρομακτική όψη. "Υστερα από μερικές ώρες, τρέμοντας από συγκίνηση, ό Botta ξεσήκωνε επάνω στο χαρτί τις πιο παράξενες συνθέσεις που είχαν ποτέ φανερωθή σε άνασκαφές. Πελώριοι γεννάτοι άντρες, θηρία φτερωτά και γίγαντες θηριόμορφοι - φηγούρες που ξεπερνούσαν κάθε φαντασία.

Ο Botta είχε ανακαλύψει το άνακτορο του Σαργκόν που μνημονεύει ό "Ησαΐας, ένα θερινό παλάτι χτισμένο στις παρυφές της Νινευή, ένα γι-

γάντιο άσιατικό Sans - Souci καμωμένο στα 709 π.Χ.

Η ανακάλυψη του Botta σήμαινε πως ένας πολιτισμός, το ίδιο αρχαίος με κείνον της Βίβλου, αν όχι αρχαιότερος, είχε άπλώσει τη δύναμή του και τη λάμψη του σε κείνα τα χώματα κ' είχε άφανισθή με το σίδερο και τη φωτιά. Οί ακόμα μεγαλύτερες ανακαλύψεις που ακολούθησαν, τόνισαν και συμπλήρωσαν τα συμπεράσματα του Γάλλου έρασιτέχνη της αρχαιολογίας.

Όσο σπουδαία κι αν φάνταζε ή ανακάλυψη του Botta, είχε μολαταύτα σημασία περιορισμένη με το ν' άφορούσε την έξωτερική μονάχα πλευρά εκείνου του πολιτισμού. Για τα υπόλοιπα, έξακολουθούσε ή άγνοια. Κανείς δεν ήξερε τί σήμαιναν εκείνα τα σχέδια πάνω στους τοίχους που τα νόμιζαν στολίσματα, ενώ ήταν γράμματα της σφηνοειδούς γραφής.

Έδώ πρέπει να πούμε πως τα έεροφυλικά των Αιγυπτίων που άποκρυπτογράφησε στα 1824 ό Champollion δεν είναι το ίδιο πράγμα με τη σφηνοειδή αυτή γραφή που μετα-

χειρίζονταν οί Σουμέριοι και οί Βαβυλώνιοι, ύστερα δε οί Έλαμίτες, οί Άσσύριοι και οί αρχαίοι Πέρσες. Είναι αλήθεια πως σαράντα χρόνια πριν από τα εύρήματα του Botta, ό Γερμανός Grotefend είχε κατορθώσει να έξηγήσει ένα εύκολο σφηνοειδές κείμενο στην αρχαία περσική. Άλλά τα βαβυλωνιακά κείμενα παρέμεναν άξεδιάλυτα και ή άποκρυπτογράφησή τους βάστηξε παραπάνω από έξήντα χρόνια. Αύτα τα άξεδιάλυτα βάλθηκε να ξεδιαλύνει ό Άγγλος ταγματάρχης Rawlinson, ό κατοπινός μεγαλύτερος άσσυριολόγος του κόσμου.

Τόν καιρό που ό Botta έσκαβε στο Kouyoundjik, ό Rawlinson, άξιωματικός τότε στον περσικό στρατό, μελετούσε την ιστορία της Περσίας από τα αρχαία μνημεία της. Κρεμασμένος από ένα σκοινί γαντζωμένο στο βράχο επάνω από ένα βάραθρο, προσπαθούσε να ξεσηκώσει την περίφημη έπιγραφή του Bechistoun. Είναι ή έπιγραφή που έβαλε ό Δαρείος να χαράξουν στην πέτρα σ' ένα φαράγγι δίπλα στο δημόσιο δρόμο από το Χαμαντάν στη Βαβυλώνα, για να άπαθανάτισει τα έργα του. Ήταν δε διατυπωμένη σε 14 στήλες ύψους 50 μέτρων, γραμμένη στη βαβυλωνιακή, την έλαμική και την αρχαία περσική σφηνοειδή γραφή.

Υστερα από τεσσάρων χρόνων προσπάθειες, ό Rawlinson μπόρεσε στα 1845 να άποκρυπτογραφήσει τη μεσαία στήλη με το περσικό κείμενο. Νά τί έλεγε αύτή:

«Εγώ, ό βασιλιάς Dariyawaoush» διακηρύττω... Έσύ διαβάτη που κάποια μέρα θα δής αύτή την έπιγραφή που έβαλα να χαράξουν στο βράχο, καθώς και τις παραστάσεις που βλέπεις εδώ, μη χάσεις και μην καταστρέψεις τίποτε. Όσο βαστά ή αιώνιότητα, διατήρησε τις ανέγγιχτες».

Με τη βαβυλωνιακή έπιγραφή καταπιάστηκε ό Rawlinson ύστερα από μερικά χρόνια, αφού στο άναμεταξύ μπόρεσαν να ξεδιαλύνουν 60 κάπου πρωταρχικά σφηνοειδή σημεία.

Άλλά και πάλι τα πράγματα δεν προχωρούσαν, έξ αιτίας των τριών ειδών της γραφής αύτης, διαφορετικής ή μία από την άλλη. Τη στιγμή που βρίσκονταν στο άδιέξοδο, ανακαλύφθηκαν στο Kouyoundjik μια έκατοστή πλακίδια που περιείχαν ένα είδος λεξικού για μαθητές του δημοτικού, που έξηγούσε το κάθε ιδέογραμμα σχετικά με τη γενική σημασία του γραπτού λόγου.

Τότε ή Έταιρία Άσιατικών Σπου-

δών έγραψε χωριστά στον καθέναν από τους τέσσερις μεγαλύτερους άσσυριολόγους του κόσμου — άναμεσα σ' αυτούς κι ό Rawlinson — και ζητούσε να άποκρυπτογραφήσουν το «λεξικό». Οί άπαντήσεις τους, δοσμένες χωρίς προσυνηνόηση, σύμφωνες δε στις γενικές γραμμές, έπέτρεψαν την άνάγνωση και του δυσκολώτερου ακόμα κειμένου. Η λύση του προβλήματος είχε βρεθή και είναι πραγματικά ένα από τα μεγαλύτερα έπιτεύγματα της ανθρώπινης ιδιοφυΐας.

Ο τρίτος και μεγαλύτερος τυχερός στο κεφάλαιο αυτό στάθηκε ό Άγγλος Layard, έρασιτέχνης κι αυτός, τρίτος κατά σειρά διπλωμάτης που καταπιανόταν με τη βαβυλωνιακή αρχαιολογία. Όταν στα 1845 κατέβαινε τον Τίγρη επάνω σε σχεδία για να κάνει τις άνασκαφές του στο «λόφο του Νεμρώδ», είχε πάρει μαζί του για μοναδικά έφόδια τη Βίβλο και τις «Χίλιες και μια νύχτες». Το ίδιο που ό Σλήμαν πίστευε για τον Όμηρο, αύτος το πίστευε για τις δύο αυτές συγγραφές. Είχε ακόμα επάνω του έξήντα λίρες όλες κι όλες, που του είχε προσφέρει γι' αυτόν το σκοπό ό Κάνιγγ, πρέσβυς τότε της Άγγλίας στην Κωνσταντινούπολη. Δεν ήταν τα χρήματά του πολλά, αν λάβουμε υπ' όψη πως τα εύρήματα του Botta χλωμιάζουν και χάνονται έμπρός σε κείνα που ήταν δοσμένο να ξεθάψουν στους ίδιους εκείνους τόπους ό Layard.

ΣΥΝΟΔΕΥΣΑ ΤΟΥΣ ΝΕΚΡΟΥΣ

Συνόδεγα νεκρούς,
τραγουδούσα ήρωες
για την άγάπη σου.

Σημειές στον ήλιο σήκωσαν
τα χέρια μου άπηγορευμένες,
για την άγάπη σου.

Μπόρεσα ν' είδα το αίμα
στο λερωμένο χιόνι
για την άγάπη σου.

Είδα σπαθιά, τουφέκια
και δήμιους χωρίς μίσος
για την άγάπη σου.

Και μ' όλο που σηνόμην
ποτέ δε θα ζητήσω
για την άγάπη σου,

σε μάρμαρο το γράφο:
Έξασα την άγάπη
για την άγάπη σου.

ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΒΡΕΙΤΑΚΟΥ

Είναι άφάνταστες οί περιπέτειες που είχαν αύτες οί μελοδραματικές άνασκαφές, έμποδισμένες από την προκατάληψη, την άγνοια και την άπληστία των πασσάδων. Ωστόσο, όταν τελικά τις άφησαν ελεύθερες, ξεπήδησαν μέσα από τα χώματα όπου ήταν χωσμένα επί είκοσιοχτώ αιώνες, τα πιο καταπληκτικά μέγαρα που είδε ποτέ ό κόσμος — τα παλάτια του Νεμρώδ.

Ο τόπος ήταν γεμάτος από άνάγλυφα με κυνηγετικές σκηνές και παραστάσεις από άγρίμια και άλλα ζωά, με τέτοιον ρεαλισμό μαστορεμένα, που να έμπνέουν ύστερα γενεές Ευρωπαίων τεχνιτών. Έπιγραφές, έργα ζωγραφικά και γλυπτικά άφιερωμένα άποκλειστικά στο κυνήγι. Καί, πάνω άπ' όλα, δεκατρία ζευγάρια μαρμάρινα μυθολογικά τέρατα, λέοντες και ταύροι φτερωτοί, σε διαστάσεις και βάρος που χρειάστηκαν για το καθένα από τριακόσιοι άντρες με σκοινιά για να βοηθάν τα βόδια να τα σέρνουν επάνω σε λιπασμένα κατρακύλια, για να τα άποθέσουν ένα - ένα στη σχεδία που θα τα κατέβαζε στη θάλασσα, χίλια χιλιόμετρα μακριά, για να ταξιδέψουν ύστερα άλλες είκοσι χιλιάδες χιλιόμετρα για να φτάσουν στον προορισμό τους (1). Ξέρουμε σήμερα πως αύτα τα γιγαντιαία άγάλματα ήταν οί άστρικές θεότητες των Άσσυρίων, που συμβόλιζαν τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα.

Ο Μαρντούκ — το φτερωτό ταυρί, ό Νεργκάλ — το φτερωτό λιοντάρι, ό άετός Νινουρτά κι ό Νεμπό με το ανθρώπινο πρόσωπο. Τα διαβάσει κανείς κι άνατριχιάζει με το ν' άναρωτιέται ποιά μυστική σχέση μπορεί να ύπάρχει άνάμεσα σ' αύτα τα άπίθανά τέρατα και τα σύμβολα που διάλεξαν ό καθένας από τους Εύαγγελιστές μας ύστερα από έννιά αιώνες. Όπως ξέρουμε όλοι, έμβλημα του Λουκά είναι ό ταύρος, του Μάρκου είναι το φτερωτό λιοντάρι, ό Ιωάννης διάλεξε τον άετό κι ό Ματθαίος έχει για προστάτη του τον ανθρωπόμορφο άγγελό.

Άλλά, μη δεν είναι τάχα οί Εύαγγελιστές μας ός τέσσερις άνεμοι που φυσοφάναν από τις τέσσερις μεριές και κουβαλούν στα τέσσερα σημεία του ορίζοντα το Εύαγγέλιο; Οί Εύαγγελιστές μας όμως δεν ήταν βγαλμένοι «ξ αίμάτων, άλλ' εκ Θεού έγεννήθησαν», ενώ εκείνοι που σκάρωσαν αυτούς τους πέτρινους άν-

1) Οί φτερωτοί λέοντες βρίσκονται στο British Museum στο Λονδίνο.

δριάντες ήταν οί πιό σκληροί άντρες κ' οί πιό αίμοβόροι πολεμιστές που είδε ποτέ ο κόσμος.

Ο Layard δέν άρκέστηκε σ' αὐτή τήν ανακάλυψη. Τραβά για τὸ Kouyoundjik, για νά καταπιαστή καί ἐρευνήση κι αὐτὸς ἐκείνον τὸν γήλοφο που μάταια σκάλιζε ἐπὶ ἕναν ὀλόκληρο χρόνο ὁ Botta. Πιστεύει μέσα του πὼς ὑπάρχει ἐκεῖ κάτι τὸ σπουδαῖο θαμμένο. Πὼς μπορεῖ νά ψυχανεμιζόταν αὐτὸς ὁ Ἄγγλος ἕνα παρόμοιο ἀποτέλεσμα; Καί, ὦ τοῦ θαύματος καὶ τῆς τύχης του, βρῆκε νά ξεθάψῃ τὰ μυθικὰ παλάτια τοῦ Σεννασερίμπ που «δέν ἔχουν τὸ ταίρι τους». Ἀνῆκαν σ' ἕναν ἡγεμόνα πανίσχυρο που ἡ λύσσα τοῦ οἰκοδόμου, τὸν ἔκανε νά μὴν ὑποχωρῇ ἐμπρὸς σὲ κανένα ἐμπόδιο, θέλοντας νά πραγματοποιήσῃ τὴν πιό τρελλή σύλληψη.

Ἡ μεγαλύτερη ἀνακάλυψη τοῦ Layard ἀπὸ ὅλα μαζί τὰ παλάτια, ἦταν ἡ Βιβλιοθήκη. Μιά συλλογὴ ἀπὸ τριάντα χιλιάδες τόμους, ψημμένα πλακίδια (πλιθιά ἀπὸ ἀσφαλτοῦχο πηλό), γραμμένους στὴ σφηνοειδῇ ἀσσυριακῇ γραφῇ. Αὐτὴ ἡ βιβλιοθήκη, που τὴν εἶχε καταρτίσει ὁ Σεννασερίμπ για προσωπικὴ του χρῆση, τὸν ἀπαθανάτισε στὴν αἰωνιότητα πρὸς ὅλους ἀπὸ ὅλες τὶς χάρες που λένε πὼς εἶχε αὐτὸς ὁ μισότρελλος βασιλιάς — μαζί μὲ ὅλες καὶ κείνη τοῦ προστάτη τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν.

Καὶ τώρα ἐρχόμαστε σ' ἕνα θέμα οὐσιαστικώτερο που μᾶς ὁδηγεῖ κατευθεῖαν στὴν προέλευση τοῦ ἀνθρώπινου πολιτισμοῦ, στὴν ἐποχὴ τῆς Δημιουργίας. Εἶναι ἕνα περιστατικὸ που τὸ μνημονεύουν ὅλες οἱ ἱστορίες τῆς Φιλολογίας τοῦ κόσμου σὰν γεγονὸς, μὰ που δέν πρόσεξαν ὅμως ὅπως ἔπρεπε τὸ περιεχόμενό του. Μιλᾷ αὐτὸ για τὴ νηπιακὴ ἡλικία τῆς ἀνθρωπότητας.

Εἶναι ἡ ἱστορία, ἡ «τὸ ἔπος τοῦ Γκιλγκαμές» — μιὰ ἱστορία γεμάτη περιπέτειες, σὰν τὴν Ἰλιάδα, ἀλλὰ πολὺ ἀρχαιότερη, ὅπως φανερώνεται ἀπὸ μιὰ σκηνὴ τοῦ βαβυλωνιακοῦ ἔπους που ὁ πρωταγωνιστὴς του, βασιλιάς τῆς Οὐρούκ, Γκιλγκαμές, ἀνταμώνει μὲ τὸν Μεγάλον πρόγονο Οὐτ - Ναπιστί, τὸν πατέρα τῆς ἀνθρωπότητας που γλύτωσε, αὐτὸς μονάχα κ' ἡ οἰκογένειά του ἀπὸ τὴν ὀργὴ τοῦ Θεοῦ, τὸν Κατακλυσμό.

Αὐτὸ τὸ ἀρχαιότερο ἔπος τοῦ κόσμου που λέγεται «Ἐπος τοῦ Γκιλγκαμές», τὸ ἀποκάλυψε ἕ-

νας ἐρασιτέχνης ἀσσυριολόγος, ὁ Ἄγγλος χαρακτὴς Σμίθ, διαβάζοντας τὰ πλακίδια μὲ τὴ σφηνοειδῇ γραφῇ που εἶχε ἀνακαλύψει στὸ Kouyoundjik ἕνας Χαλδαῖος, χριστιανὸς τὸ θρήσκευμα, βοηθὸς τοῦ Layard, τὸ ὄνομα Ἑρμοῦζ Ρασσάμ — ὄνομα ἄσημο καὶ ἄγνωστο, γιατί τὸ σκέπαζε ἡ γεμάτη γοητεία καὶ λάμψη προσωπικότητά του προϋσταμένου του.

Ὡστόσο, σὰν τελείωσε ὁ Σμίθ τὴν ἀποκρυπτογράφηση τοῦ κειμέ-

νου, εἶδε πὼς ἦταν κολοβό. Ἐλεγε τὸ τέλος τῆς ἱστορίας, ἀκριβῶς τὸ μέρος ὅπου ὁ Οὐτ - Ναπιστί, ὁ Ἀσσύριος (Νῶε), ἱστορεῖ στὸν Γκιλγκαμές τὰ τοῦ Κατακλυσμοῦ.

Συνεπαρμένος ἀπὸ τὸ περιεχόμενό του, ὁ Σμίθ τὸ παρουσιάζει στὴ δημοσιότητα μὲ τὴν καινούργια του τώρα ιδιότητα, τοῦ ἐπιμελητῆ τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου. Τὸ πράγμα ὅμως εἶχε σὰν ἀποτέλεσμα νά ξεσηκωθῇ ἡ ποικιλομορφία Ἄγγλια, ἐπειδὴ θιγότανε τάχα τὸ κύρος τῆς Γραφῆς. Ἀλλὰ, νὰ ποὺ ἡ παράδοση ἔσπαζε. Μιά μεγάλη ἐφημερίδα, τὸ Daily Telegraph, βγῆκε νά προσφέρει ἀμοιβὴ ἀπὸ 1.000 γκινέες σὲ κείνον που θάφερνε τὴ συνέχεια τοῦ ἔπους τοῦ Γκιλγκαμές. Ἀθλὸς που σήμαινε ὅτι ἔπρεπε νά πάῃ κανένας στὴ Μεσοποταμία, νά ψάξῃ μέσα στὰ βουνὰ τὰ χῶματα καὶ τὰ χαλάσματα καὶ νά βρῇ τὸ τέλος τῆς ἱστορίας.

Μὰ, ὁ Σμίθ τόλμησε. Καὶ τότε, καθώς συμβαίνουν πότε - πότε θαύματα ἀκόμα καὶ στὴν ἀρχαιολογία, γύρισε στὴν Ἄγγλια μὲ τὰ 384 πλακίδια μὲ τὴν ἀφήγηση τοῦ Βαβυλωνίου Νῶε.

Τὸ Βαβυλωνιακὸ κείμενο τοῦ Κατακλυσμοῦ

«Ὅ,τι κι ἂν εἶχα — λέει ὁ Οὐτ - Ναπιστί, τὸ πῆρά μαζί μου στὴν Κιβωτό. Ὅλα τὰ καζάντια τοῦ μόχθου μου, τοὺς γονέους μου καὶ τὴ φαιλιά μου. Τὰ καματερά, τὰ ζωντανὰ τοῦ κάμπου, τοὺς τεχνί-

τες. Τὰ ἔμπασα ὅλα μέσα. Ἀνέβηκα στὴν Κιβωτὸ καὶ μανταλώθηκα. Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωῒ, ἕνα σύγνεφο μαῦρο μεγάλωνε μακρυνό στὸν ὀρίζοντα. Ξάφνου ἡ μέρα γίνεται νύχτα, ὁ ἀδερφὸς δὲ ξεχωρίζεται τὸν ἀδερφό. Ὁ οὐράνιος κόσμος γίνεται ἀλλοιώτικος. Οἱ θεοὶ μουδιάσανε ἀπὸ τὴν τρομάρα τοῦ Κατακλυσμοῦ. Φύγανε για νά βροῦν καταφύγιο στὸν οὐρανὸ τοῦ Ἀνοῦ. Χτυπηθήκανε στὸν τοῖχο σὰν σκύλοι κ' ἔμειναν ἀσάλευτοι ἐξὶ μερόνυχτα. Ἡ καταγιγίδα φύσκωνε τὰ κύματα κ' ἡ θύελλα λυσσομανοῦσε ἐπάνω στὴ γῆ. Ὅταν ξημέρωσε ἡ ἑβδόμη μέρα, ὁ καιρὸς που εἶχε ξεσπάσει σὰν πολέμικὴ ὁρδὴ, κόπασε. Τὰ κύματα χαμήλωσαν, ὁ ἄνεμος ἔπτεσε, τὸ νερὸ ἔπαψε ν' ἀνεβαίνει. Κοίταξα τὰ νερά, τὸ μούγγισμά τους σῶπασε, ὅλοι οἱ ἄνθρωποι γιγνήκανε βούρκος. Ὡς στὶς στέγες ἦταν φτιασμένη ἡ λάσπη. Ἐρεύνησα μὲ τὴ ματιὰ τὴ γῆ καὶ τὰ οὐρανοθέμελα. Μακρὰ, πολὺ μακρὰ φάνηκε ἕνα νησί. Ἡ Κιβωτὸς ἀρμένιζε κατὰ τὸ Νισσίρ. Στὸ ὄρος Νισσίρ ἡ Κιβωτὸς σταμάτησε. Ἐπείσε ἔξω, σὰ νὰ εἶχε φουντάρει. Ὅταν φάνηκε ἡ ἑβδόμη μέρα, ἀμόλυστα ἕνα περιστέρι. Τὸ περιστέρι γύρισε πίσω, μὴ βρίσκοντάς που ν' ἀκουμπήσῃ τὰ πόδια τοῦ. Ἀμόλυστα ἕναν κόρακα. Εἶδε πὼς ὁ καθρέφτης τῶν νερῶν χαμήλωνε. Τσιμπᾷ, πετᾷ πέρα - δῶθε, φωνάζει κρᾶ - κρᾶ καὶ δέν ξαναγυρίζει πίσω».

Ἀπὸ τὴν ἀντιπαράβολὴ τῶν δύο κειμένων, τοῦ βαβυλωνιακοῦ μὲ τὸ βιβλικό, γίνεται φανερό πὼς τὸ ἔπος τοῦ Γκιλγκαμές δέν κάνει λόγο για ἕναν ὁποιοδήποτε κατακλυσμὸ σὰν ἐκείνους που συναντᾷμε στὶς ἀρχέτυπες μυθολογίες ὅλων σχεδὸν τῶν λαῶν, ἀλλὰ για τὸ περιστατικὸ τοῦ Κατακλυσμοῦ που μυθολογεῖ ἡ Γραφή. Ὁλόδια τὰ καθέκαστα τῶν δύο κειμένων ἴσαμε τὴ λεπτομέρεια — τὸ περιστέρι καὶ τὸ κόρακι. Ἡ βαβυλωνία κιβωτὸς ἄραξε στὸ ὄρος Νισσίρ καὶ ἡ κοσμοχαλασιὰ θάσταξε ἐξὶ μερόνυχτα, ἐνῶ ἡ κιβωτὸς τοῦ Νῶε σταμάτησε στὸ Ἀραράτ κι ὁ ὑετὸς κράτησε σαράντα μέρες καὶ σαράντα νύχτες. Ἡ βαβυλωνιακὴ ἐκδοχὴ εἶναι πὼς ὁ Ἐα, θεὸς τῆς πραότητος καὶ προστατῆς τοῦ Οὐτ - Ναπιστί, ἀποκάλυψε στὸν τελευταῖο μὲ ὄνειρο τὴν τιμωρία που μελετοῦσαν οἱ θεοὶ για τὸ ἀνθρώπινο γένος. Κ' ἐδῶ ἀναθνῶνται κανεῖς τὴ σκηνὴ στὸ «Συμπό-

σιο» τοῦ Πλάτωνα, ὅπου συνεδρίαζαν οἱ θεοὶ προσπαθώντας νά βροῦν τρόπο για νά ταπεινώσουν τὸ θράσος τῶν ἀνθρώπων. Καὶ τοὺς ἔσκιζε στὰ δύο ὁ Δίας. Ὁ Οὐτ - Ναπιστί σκάρωσε τὴν κιβωτό. Ὁ Νῶε ὥστόσο, που «εὔρε χάριν ἐναντίον Κυρίου», μαστορεῖ τὴν κιβωτὸν σύμφωνα μὲ τὰ σχέδια που ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς τοῦ ὑπαγόρευε, κατὰ τὸ βιβλικὸ κείμενο.

Αὐτὲς εἶναι ὅλες κι ὅλες οἱ διαφορὲς που τονίζουν ἀκόμα περισσότερο τὶς ὑπάρχουσες ἀνάμεσα στὰ δύο κείμενα ὁμοιότητες.

Ἡ δημοσίευση τοῦ τέλους τῆς ἱστορίας τοῦ Γκιλγκαμές προκάλεσε στὴν Ἄγγλια μεγάλες συζητήσεις. Ἐγινε πλέον ἀπὸ ὅλους παραδεκτὸ πὼς τὸ βαβυλωνιακὸ ἔπος ἦταν πολὺ ἀρχαιότερο ἀπὸ τὸ μωσαϊκὸ κείμενο. Ὡστε ἡ ἀλήθεια τῆς Βίβλου, εἶπαν μερικοί, δέν εἶναι ὅπως τὴν πιστεύαμε, ἡ ἀρχαιότερη καὶ ἡ μόνη ἀλήθεια; Νόμιζαν πὼς ἀπὸ τὴ ἀρχαιότητα μόνο κρεμόταν τὸ κύρος τῆς Γραφῆς. Δέν ὑποπτεύονταν πὼς ἡ αὐθεντία τῆς τράνευε ἀκόμα πιὸ πολὺ ἀφοῦ ἕνα σπουδαῖο κεφάλαιο τῆς Γένεσης, σὰν τὸ Κατακλυσμὸ, προσδεδειωνόταν ἀπὸ μιὰ ἀκόμη πιὸ ἀρχαία παράδοση. Γιατὶ ἔχει ἀποδειχθῇ πὼς ὅχι μονάχα ὁ κατακλυσμὸς τῶν Βαβυλωνίων εἶναι ὁ Κατακλυσμὸς τῆς Γραφῆς, ἀλλὰ τὸ σπουδαιότερο, πὼς πρόκειται για ἀναμφισβήτητο ἱστορικὸ γεγονὸς.

Τελευταῖες ἀνακαλύψεις

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ἀπλή. Στὰ 1927 μὲ 1928 ὁ Ἄγγλος ἀρχαιολόγος Woolley ἔκανε ἀνασκαφὲς στὴν περιοχή τῆς Οὐρού, μὴς ἀπὸ τὶς βαβυλωνίες πρωτεύουσες καὶ πατρίδας τοῦ Ἀβραάμ κατὰ τὴν παράδοση.

Κάτω ἀπὸ τὰ δώδεκα μέτρα ἄρχιζε ἕνα στρώμα ἀπὸ καθαρὴ ραφινὰ ῥιζομένη ἄργιλο, χωρὶς οὔτε ἴχνος ἀπὸ τρίμμα ἢ θραῦσμα, ἢ ἄλλο ξένο σῶμα. Κι αὐτὸ τὸ στρώμα εἶχε πάχος δύομισι ὀλόκληρα μέτρα. Δέν χωροῦσε παρὰ μιὰ μονάχα ἐξήγησι. Ὅτι αὐτὴ ἡ Σουμερία χώρα εἶχε γίνῃ τὸ θέατρο ἀπίθανης σὲ ἔκταση πλημμύρας, για νὰ ἔχῃ κατακαθίσει ἕνα τόσο παχὺ στρώμα ἀπὸ ἱλύ.

Ὁ Woolley ἀνοίξε τὴ Βίβλο καὶ διάβασε στὸ κεφάλαιο VII. «Τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐρράγησαν πάσαι αἱ πηγὰί τῆς ἀβύσσου καὶ οἱ καταρράκται τοῦ οὐρανοῦ ἠνέωχθησαν καὶ ἐγένετο ὁ ὑετὸς ἐπὶ τῆς γῆς τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκον-

τα νύκτας... καὶ ὑψώθη τὸ ὕδωρ ἐπὶ τῆς γῆς ἡμέρας ἑκατὸν πενήκοντα». Ἀνοίξε καὶ τὸ «ἔπος τοῦ Γκιλγκαμές» καὶ βρῆκε τὸ στίχο που λέει πὼς «ἡ λάσπη ἔφτασε τὶς στέγες τῶν σπιτιῶν». Μονάχα μιὰ τέτοια αἰτία σὰν ἐκείνη που ἱστορεῖ ὁ Μωϋσῆς στὴ Γένεση μπορούσε νά φέρῃ τὸ ἀποτέλεσμα που μνημονεύει τὰ βαβυλωνιακὰ ἔπος, νά σκεπάσῃ δηλαδὴ ἡ λάσπη τὰ σπιτία.

Στὸ ἀναμεταξύ ἦρθε νά προστεθῇ ἕνα σπουδαῖο εὑρημα. Ἦταν ἕνα χρυσὸ βραχιόλι που βρέθηκε κάτω - κάτω στὸ στρώμα τῆς ἄργιλου, μὲ μιὰ λιγύλογη ἐπιγραφὴ χαραγμένη στὴ σφηνοειδῇ βαβυλωνιακῇ γραφῇ. Ἡ ἐπιγραφὴ ἔλεγε: «Ἀ-αννι-πάδδα, βασιλιάς τῆς Οὐρού, γιὸς τοῦ Μεσ-αννι-πάδδα, βασιλιά τῆς Οὐρού». Αὐτὸ τὸ ὄνομα βρισκόταν στοὺς «βασιλικὸς καταλόγους» που μνημόνευαν τοὺς προκατακλυσμιαίους ἡγεμόνες. Ὡστόσο οἱ κατάλογοι αὐτοὶ λογαριάζονταν ἀναξιοπίστοι, ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι για ὀχτὼ βασιλιάδες λόγου χάρι βάζουν δι-ἀρκεία βασιλείας 24.510 χρόνων! Δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία πὼς οἱ Βαβυλώνιοι αὐτοὶ ἡγεμόνες που ἔζησαν πρὶν ἀπὸ τὸν κατακλυσμὸ εἶναι οἱ Ἑβραῖοι πατριάρχες τῆς Γραφῆς που ζήσανε, καθώς ὁ Μαθουσάλας, ἴσαμε «ἐννιάκῳσι ἐξήκοντα ἐννέα ἔτη» ὁ καθένας. Οἱ βίοι εἶναι μυθῶδες, ἀλλὰ τὰ ὀνόματα εἶναι ἀπλῶς μυθικά, καταχωνιασμένα στὰ βάθη τῶν αἰώνων, καὶ νὰ τώρα που ξεχώνονται ἀπὸ τὸν Woolley καὶ βγαί-

τὸ κακὸ στὴ ζωὴ εἶναι ὅτι οἱ ἀνόητοι εἶναι γεμάτοι βεβαιότητα καὶ ὅλοι οἱ εὐφυεῖς γεμάτοι ἀμφιβολίες.

ΜΠΕΡΤΡΑΝΤ ΡΑΣΣΕΛ

νουν στὴν ἐπιφάνεια σὰν ἱστορικὰ πιὰ πρόσωπα, μὲ τὸ ψέλλιο τοῦ Ἀ-αννι-πάδδα. Εἶναι ἡ ἀρχαιότερη ἐπιγραφὴ που βρέθηκε ἴσαμε σήμερα, τὴ χρονολογοῦν δὲ γύρω ἀπὸ τὸ 2930 ἕως τὸ 3100 π.Χ.

Ἡ ἐπιστῆμὴ δέν εἶπε ἀκόμα τὴν τελεταία τῆς λέξης ἐπάνω σὲ τοῦτα τὰ θέματα. Πολλὰ ἔχει νά μᾶς ἀποκαλύψῃ ἡ ἐρευνά καὶ πολλὰ βιβλία ἔχουν νά γραφοῦν γύρω ἀπὸ τὰ ἀρχαία αὐτὰ καθέκαστα τοῦ ἀγνωστοῦ ἐκείνου πολιτισμοῦ τῆς γῆς Σεννασερίμπ.

Εἶναι ὁ πολιτισμὸς τῶν Σουμερίων, λαοῦ ἀρχαίου, ὅχι Σημιτικοῦ, που εἶχε σκοῦρα μαλλιά, καθώς τὸ εἶχε οἱ ἐπιγραφές. Κατέβηκε ἀπὸ ἅ-

γνωστα μέρη για νά ζήσῃ στὰ εὐφορα ἐδάφη τῆς Μεσοποταμίας. Βρῆκαν δὲ ἐκεῖ τοὺς Σημίτες, λαὸ μισο-βάρβαρο, καθώς θέλουν νά εἰποῦν, που τὸν ἐκπολίτισαν, ἀφοῦ εἶχαν αὐτοὶ ἀνώτερον πολιτισμὸ. Οἱ καινούργιοι κάτοικοι ἔχτιζαν τὰ ἱερὰ τους, ὅχι μέσα σὲ ἄδυστα καθώς οἱ Αἰγύπτιοι, ἀλλὰ στὴν κορφὴ χωματένιων τεχνητῶν βουνῶν που μαστόρευαν γι' αὐτὸν τὸ σκοπὸ — τὰ λεγόμενα Ζιγκουρά. Καὶ τοῦτο γιατί ἡ Μεσοποταμία εἶναι ἕνας ἀτέλειωτος κάμπος. Οἱ Σουμεριοὶ ἦταν ἐπανωχωρήτες, ὅπως αὐτὸ φαίνεται ἀπὸ τοὺς ναοὺς των, που ἦταν καμωμένοι ἀπὸ κατασκευὲς ξύλινες που φανερώνουν πὼς ἐκείνοι που τοὺς μαστόρευαν προέρχονταν ἀπὸ τόπο που εἶχε δάση μεγάλα καὶ βουνὰ ψηλά. Ἴσως νά εἶχαν κατεβῇ ἀπὸ τὸ ὀροπέδιο τοῦ Ἰράν, ἴσως ἀπὸ τοὺς ὀρεινοὺς ὄγκους τῆς Ἀσίας.

Στὸ ἀναμεταξύ, ὁ χαρακτηρισμὸς που ἡ ἐπιστημονικὴ καὶ ἡ πολυγνωσία τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνα εἶχαν κολλήσει στὴ ΓΕΝΕΣΗ τοῦ Μωϋσῆ, ἀποκαλώντας τὴν «Συλλογὴ παραμυθιῶν για μικρὰ παιδιὰ», ἔπαψε νά πολυακούεται ὕστερα ἀπὸ τὰ εὐρήματα τοῦ Botta, τοῦ Layard καὶ τοῦ Woolley, καθώς καὶ τὶς ἀνακαλύψεις τοῦ Smith καὶ τοῦ Rawlinson. Γιατὶ, ὕστερα ἀπὸ ὅσα ἦρθαν στὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἀπὸ τὰ ἐγκατα τῆς γῆς ὅπου κρύβονταν ἐπὶ αἰῶνες αἰώνων, ἐγινε ὀλοφάνερο πὼς ὁ Νῶε δέν ἦταν πιά πρόσωπο μυθῶδες, ἀλλὰ ἀπλῶς μυθικὸ, που τὸ πραγματικὸ τοῦ ὄνομα ἦταν τὸ βαβυλωνιακὸ Οὐτ - Ναπιστί, ἐκείνο που ἡ ἀρχαιο-λογικὴ σκαπάνη χάραξε ἀνεξίτηλα στὶς δέλτους τῆς ἱστορίας.

Τὸ ἀκόμα σπουδαιότερο συμπέρασμα εἶναι ὅτι ὁ ἀπίθανος ἐκεῖνος Κατακλυσμὸς τῆς Γραφῆς δέν εἶναι ἕνας χοντροκομμένος, ποιητικὰ διατυπωμένος μῦθος, ἀλλὰ ἕνα ἀδιαμφισβήτητο ἱστορικὸ γεγονὸς, μαρτυρημένο ἀπὸ τὸ καταπληκτικὸ ἐκεῖνο στρώμα ἄργιλου που βρέθηκε στὴν περιοχή τῆς Οὐρού, πατρίδας τοῦ Ἑβραίου πατριάρχου Ἀβραάμ, σὲ δώδεκα μέτρα βάθος ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τῆς γῆς.

Ποιὸς νά τὸλεγε πὼς θά ἐρχόταν ὁ καιρὸς, τόσο σύντομα μάλιστα, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς φλυαρίας τῶν «σοφῶν», που ὁ μῦθος ἐκεῖνος θά βγαίνει ἀληθινός;

Φαίνεται ὅμως πὼς πολλὰ καὶ σπουδαῖα ἔχει νά μᾶς φανερώσῃ ἀκόμα αὐτὸς ὁ Σέρλοκ - Χόλμς τῆς ἱστορίας που λέγεται Ἀρχαιολογία.

— Ν. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΧΡΥΣΑΦΕΝΙΟ ΜΑΤΙ

— Τζό, ξόδεψες πάλι τὰ λεπτά σου για νὰ ἀγοράσης σπόρους για τὰ περιστέρια;

— Ὁ μικρὸς μουμύρισε σιγά, σ' ἓνα τόνο πού ζητοῦσε συγγνώμη:

— "Ἄν δὲν τοὺς δώσω σπόρους πὼς θὰ καταλάβουν πὼς ἀπόψε εἶναι Χριστούγεννα;

Ἡ μητέρα σήκωσε τοὺς ὤμους.

— Σπαταλὰς πάντα τὰ λεπτά τοῦ κουμπάρ σου γι' αὐτὰ τὰ ζωντανά... θάλεγε κανεὶς πὼς δὲν κατάλαβες ἀκόμα πὼς βρισκόμαστε σὲ μεγάλες στενοχώριες.

Μὲ σκυμμένο τὸ κεφάλι ὁ μικρὸς εἶπε σιγά:

— Μὰ ναί, μαμά, φωνάζω καὶ στὶς στενοχώριες «Ἐξω!» για νὰ καταλάβουν πὼς εἶναι Χριστούγεννα ἀπόψε, μὰ δὲ βαρύνεται... θὰ ξαναβρῶναι τὸ δρόμο τους για νὰ ἔρθουν ἐδῶ...

— Ἀναρωτιέμαι σὲ ποιά ἡλικία θὰ βάλῃς ἐπιτέλους λίγο μυαλὸ στὸ κεφάλι σου!

Δὲ θὰ μπορέσω ἀπόψε νὰ μοιραστώ μὲ τὴ μαμά τὸ μυστικὸ μου σὰν νὰ εἶναι μιὰ φέτα γλυκό, σκέφτηκε ἀναστενάζοντας ὁ Τζό.

Τὰ τσόκαρά του παραγεμισμένα μὲ ἄχυρα τραγουδοῦσαν στὶς πλάκες καθὼς τὸν πηγαίνανε στὸ ὑπόστεγο ὅπου ψήνανε τὶς πατάτες για τὰ γουρούνια. Ἐκεῖ ἦταν τὸ βασίλειο τοῦ Τζό. Ἐκεῖ μελετοῦσε τὰ μαθήματά του ἀκουμπισμένος σὲ ἓνα δεμάτι ἄχυρα, μὲ τὸ βιβλίο ἢ τὸ τετράδιό του ἐπάνω στὸ σκαμνὶ πού παίρνανε για νὰ ἀρμέζουν τὶς ἀγελάδες.

Ὁ αὐτοκράτορας θὰ ἔπρεπε νὰ ἦταν ἐκεῖ. Ἀφοῦ βεβαιώθηκε πὼς ἡ πόρτα ἦταν καλὰ κλειστή, κοίταξε ἀπὸ τὸ παράθυρο πού ἔβλεπε στὰ χωράφια, ἓνα παράθυρο πού δὲν μπορούσε νὰ τὸ δῇ κανένας ἀπὸ τὸ σπῆτι τῆς φάρμας. Μιὰ ἀνατριχίλα προειδοποίησε τὸ Τζό. Ξανάγινε ἡ βελόνα πού ὑπακούει στὶς ἀπαιτήσεις τοῦ μαγνήτη. Πάλι τὸ ἴδιο. Μὲ γκρίζο λοφίον, μὲ τὸ πρόσωπο καὶ τὸ μέτωπο κολλημένο στὸ τζάμι κάρφωκε στὸ παιδί δυὸ μάτια ἂν μπορούσε κανεὶς νὰ πῇ ἔτσι για δυὸ μολυβένιες σφαῖρες μὲ χρυσαφένιες πιτσιλάδες. Ἦταν ἓνα βλέμμα πού διαπερνοῦσε τὸ Τζό, τὸν ἀδειαζε θαρρεῖς, ὅπως ἡ κάμπια τῆς σταρόψιδας ἀδειάζει ἀπὸ τὸ ξύλινο σπι-

MD

Minou Drouet

τάκι του τὸ φουντούκι καὶ γίνεται μιὰ παρείσακτη.

Μιὰ μεταξωτὴ κάπα μὲ τὰ ρευστὰ χρώματα τοῦ οὐράνιου τόξου ἔκανε τὸν ἄγνωστο νὰ φαίνεται σὰν νὰ κυλίστηκε σὲ μιὰ ἀπὸ κεινὲς τὶς πλούσιες, γυαλιστερὲς κηλίδες ἀπὸ βενζίνα πού σημαδεύουν συχνὰ τὸ πέρασμα τῶν αὐτοκινήτων. Τὸ ὑπόλοιπο κοστουμί ἦταν ἄσπρο. Εἶχε τὸ ἄσπρο τῆς κρέμας, μὲ τούφες κιτρινωπές.

Ἦταν ἓνα περιστέρι. Τὸ ἀγοράκι τὰίζε πάντα τὰ περιστέρια σὲ τοῦτο τὸ παράθυρο. Τὰ λαίμαργα γουργουρητὰ τους δείχνανε χαρούμενα τὸν σκοπὸ τῆς ἐπισκέψεώς τους. Μὰ τοῦτο ἐδῶ, πού τὸ εἶχε βγάλει «Αὐτοκράτορας» γιατί εἶχε αὐτὸ τὸ σκληρὸ χρυσαφένιο βλέμμα, ἔμενε καρφωμένο ἐκεῖδ' ὡς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Παναγίας στὶς ὄχθες τοῦ Σηκουάνα, γιατί πέρα ἀπὸ τὸ χρόνο μιὰ ἀνώτερη δύναμη ἔτσι εἶχε ἀποφασίσει. Τὴν πρώτη μέρα πού εἶχε ἔρθει, ὁ Τζό τοῦ εἶχε δώσει κομματάκια τυρὶ πού εἶναι μεγάλη λιχουδιὰ για τὰ περιστέρια. Ὁ Αὐτοκράτορας εἶχε κοιτάξει τὸ ἀγοράκι μὲ ἓνα βλέμμα ἐπίμονο, ἓνα βλέμμα πού τὸ τύλιξε μὲ τὴν ἡσυχία του, κύτταρο πρὸς κύτταρο, ἀπὸ τὸν βρώμικο σκούφο του ὡς τὸ εὐωδιαστὸ ἄχυρο τῶν ξυλοπάπουσαν πού φοροῦσε. Ἐπειτα ἐκεῖνο τὸ βλέμμα ἔρριξε γύρω ἀπὸ τὸν Τζό κάτι σὰν δίχτυ πού ἦταν θαρρεῖς ὁρατὸ στὴν ὀργή του. Καὶ τὸ δίχτυ ἔκλεινε μέσα του ἀκόμη καὶ τὰ τυράκια. Ὅτ' αὐτὸ βλέπε σ' ὅλην του τὴ ζωὴ ἐκεῖνα τὰ κομματάκια τὸ ὀλλανδέζικο τυρὶ ντυμένα μὲ κόκκινη λάκα. Καὶ τὸ δίχτυ φώναζε:

— Για μένα εἶναι αὐτὰ τὰ τυρά-

κια; Μὰ τί καλὸ μποροῦνε νὰ μοῦ κάνουν;

Πολὺ σιγὰ ὁ Τζό εἶπε:

— Μεγαλειότατε, σὰς ζητῶ συγγνώμη, δὲν ἤξερα...

Σὰν λεπίδα τὸ βλέμμα τοῦ περιστεριοῦ διαπέρασε τὸ παιδί, ὁ μικρὸς εἶχε τὸ γεμάτο ἀγωνία αἶσθημα πὼς σ' ὅλο τὸ σῶμα του περνοῦσε ἓνα σῶμα ξένο, για νὰ προσγειωθῇ στὴν ἀπέναντι γωνιά, ὅπου ψήνονταν τραγουδιστὰ οἱ πατάτες. Ὁ Τζό εἶχε σκύψει, εἶχε κοιτάξει χάμω. Δὲν ὑπῆρχε τίποτα. Ὁ Τζό, χωρὶς νὰ ξέρη γιατί, ἐκεῖνη τὴ μέρα εἶχε φράξει τὸ παράθυρο μὲ ἓνα δεμάτι ἄχυρα. Καὶ ἡ ἱστορία αὐτῆς ξανάρχισε. Ὁ Τζό θάθελε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ βασίλειό του καὶ νὰ μελετᾷ στὸ σπῆτι ἀλλὰ τοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ μάθῃ τὰ μαθήματά του γιατί ὅλες οἱ κουβέντες τῶν γονιῶν τοῦ τὸν γέμιζαν ἀγωνία. Τὴν πρώτη Ἀπριλίου θάπρεπε νὰ φύγουνε, ν' ἀφήσουνε αὐτὴ τὴ φάρμα ὅπου εἶχε γεννηθῇ ὁ Τζό καὶ νὰ δουλέψουν ὁ μπαμπὰς σὰν ἐργάτης σὲ ἄλλη φάρμα καὶ ἡ μαμά νὰ φροντίζῃ ἀγελάδες καὶ θὰ βάζανε κάπου τὸ παιδί νὰ φυλάτῃ κοπάδια ἴσα-ἴσα για τὸ ψωμί του. Ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦ γάμου τους μένανε ἐκεῖ, κοντὰ στὸ θεῖο Ζουλιέν πού τοὺς ἔλεγε συχνά: — Ὁ ἀδελφός μου πού ζῇ στὸ Παρίσι δὲν νοιάστηκε ποτὲ για μένα· ἐγὼ ἔκανα τὴ διαθήκη μου, τ' ἀφήνω ὅλα σὲ σὰς... νὰ ξέρετε πὼς δουλεύετε για τὸν ἑαυτὸ σας...

Ὅταν ὁ θεῖος Ζουλιέν πέθανε τὸν καιρὸ τοῦ θεισμοῦ, δὲν εἶχανε βρεῖ πούθεν τὰ χαρτιά πού λέγανε για τὴ γῆ αὐτὴ πού ὁ Τζό ἤξερε τόσο καλὰ τὴ μυρωδιά, τὴ γεύση τῆς, τοὺς ἡχους τῆς. Καὶ ὁ ἀδελφός ἀπὸ τὸ Παρίσι εἶχε ἔρθει. Τὰ λόγια του ἦταν ξεκάθαρα, κοφτὰ, σὰν φρεσκοκαρφωμένο πέταλο. Λόγια πού ἄφησαν τοὺς γονεῖς πελιδνοὺς, πού ἀδειασαν τὴ ζωὴ ἀπὸ τὴν ὑπαρξή τους, σὰν νὰ μὴν ἔμειναν ἀπ' αὐτοὺς παρὰ οἱ χοντρές μπλε ποδιές τους. Καὶ μιὰ σύντομη φράση χτυποῦσε μέσα στὸ κεφάλι τους ὅλην τὴ νύχτα.

— Δὲν ὑπάρχει πρόβλημα, ἀγαπητοί μου, ἀφοῦ ὁ μακαρίτης πέθανε χωρὶς ν' ἀφήσῃ διαθήκη, τὰ δικαιώματά του τὰ ἀναλαμβάνει ἡ οἰ-

Ἐκλογὴ

κογένειά του, δηλαδή ἐγώ.

Δὲν ὑπῆρχε πρόβλημα. Δὲν ὑπῆρχε παρὰ ἡ μιζέρια.

Κ' ἔτσι ὁ Τζό δὲν ἐγκατέλειψε τὸ βασίλειό του. Θυμωμένος τὴν ἄλλη μέρα ἔβγαλε τὸ δεμάτι τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸ παράθυρο.

Πάνω στὸ φαρδὺ πέτρινο πεζούλι ἔρριξε μπόλικους σπόρους καὶ κομματάκια τυρὶ.

Τοῦ φάνηκε πὼς ὁλόκληρος ὁ παράδεισος ἔπεφτε μὲ χειροκροτήματα πάνω στὸ παράθυρο. Ἦταν οἱ συνηθισμένοι του πελάτες. Μέσα σὲ μιὰ στιγμή τὸ παράθυρο εἶχε μεταβληθῇ σὲ ἀνθοδέσμη ἀπὸ φτερά. Ἀπὸ τὴ στέγη, πετώντας ἀργὰ σὰν τὰ μεγάλα ταξιδιάρικα πουλιά, ἔφτασε ἓνα ἄλλο περιστέρι. Ὁ Τζό ἔκλεισε τὰ μάτια. Ἦξερε πὼς ἡ ἐμφάνισή του θὰ ἦταν σὰν τὴν κίνηση τοῦ ἀφέντη πού μὲ ἓνα μόνον ἄγγιγμα ἐξουδετερώνει ὅλες τὶς προσπάθειες ἢ ὅλες τὶς ἀνοησίες μιᾶς ὁλόκληρης τάξης. Μέσα σὲ μιὰ στιγμή, σὲ λιγώτερο ἀπὸ δευτερόλεπτο, τὸ παράθυρο πού εἶχε ἀκόμη πληθὺς σπόρους, ἀδειασε ἀπὸ τὰ περιστέρια. Μόνο του ἔφτασε ἐκεῖ, τεντωμένο ὅσο μπορεῖ νὰ γίνῃ. Μπήκε μέσα πατώντας πάνω στοὺς σπόρους. Κοίταξε μὲ ἐκπληξη τὸν ὄσω λῆνα τοῦ φούρνου σὰν παλιὸς νοικάρης πού κοιτάζει μὲ περιέργεια τὴν ἐγκατάσταση τοῦ διαδόχου του. Ὁ Τζό ἐξηγοῦσε κομπιάζοντας ἀπὸ φόβο:

— Ναί, ἐδῶ κάναμε μιὰ ἐπιδιόρθωση, ἡ γωνιά δὲν τραβοῦσε καλὰ...

Τὴν ἄλλη μέρα ξανάρθε. Κοίταξε πάλι τὸ φούρνο πού τὸν εἶχαν ἀνάψει. Στάθηκε στὸ ἀνοιγμα πού ἦταν ἀκόμη κρύο. Ὁ Τζό ἄνοιξε τὸ πορτάκι λέγοντας:

— Δὲν εἶναι ὁμορφὴ ἡ φωτιά, ἔ;

Ἦσως νὰ εἶχε τὴν ἐλπίδα πὼς ἡ λάμψη τῆς φλόγας θὰ ἔδιωχνε τὸ περιστέρι. Ἐνα χτύπημα φτερῶν τὸ ἔφερε κοντὰ στὸ σκαλιστήρι τῆς φωτιάς καὶ τὸ βλέμμα του ἦταν ἀπαιτητικὸ σὰ χέρι. Σὰν δυὸ κοκκινωπὲς κρυστάλλινες σταγόνες τὰ μάτια τοῦ περιστεριοῦ αἰχμαλωτίσανε τὰ μάτια τοῦ παιδιοῦ ὅπως ἓνα κύμα αἰχμαλωτίζει μιὰ ἡλιαχτίδα καὶ τὴν κάνει κτῆμα του στέλνοντάς τιν ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἀνάλογα μὲ τὸ καπρίτσιο του. Ἐκεῖνο τὸ βλέμμα ἔβαλε τὸ χέρι τοῦ Τζό στὸ σκαλιστήρι. Ἀλλὰ τότε μπήκε μέσα ὁ πατέρας καὶ τὸ περιστέρι ἔφυγε, ἥρεμο σὰν τὸ ἀφεντικὸ πού πάει νὰ ἐπισκεφθῇ τὰ κτῆματά του προτοῦ νυχτώσῃ.

Τὴν ἄλλη μέρα ἦταν τὰ Χριστούγεν-

να. Καὶ μαζί φτάσανε καὶ τὰ χιόνια. Ἐφτασε καὶ ὁ Αὐτοκράτορας. Ὁ Τζό θὰ μπορούσε νὰ ὀρκιστῇ πὼς εἶδε τὸν χρυσὸ κύκλο τοῦ χούλα-χούπ ἀπὸ τὸ λάσσο πού ἔρριξε τὸ βλέμμα τοῦ περιστεριοῦ γύρω ἀπὸ τὸ λαιμὸ τοῦ παιδιοῦ πού ἔμοιαζε νὰ ζῇ ἔξω ἀπὸ τὴ μεγάλη μιζέρια τῶν γονιῶν του γιατί θαθεῖα μέσα του κάτι πού φώναζε πὼς ἦταν Χριστοῦγεννα καὶ ὅπως νάσαι, σὲ κάτι χρησιμεύουνε τὰ Χριστούγεννα. Τί ἀκριβῶς δὲν θάξερε νὰ πῇ. Ἦσως για νὰ ζεσταίνουν τὴν καρδιά.

Τὸ περιστέρι πλησίασε τὴ γωνιά ἀπέναντι στὸ φούρνο, τὸ βλέμμα του κάρφωσε τὸ παιδί κοντὰ του, μὲ τὸ σκαλιστήρι τῆς φωτιάς στὸ χέρι. Τώρα τὸ ράμφος τοῦ πουλιοῦ ἔμοιαζε νὰ παρακολουθῇ κάποιο ὄνειρο ξεφυλλισμένο στὸ πατημένο χῶμα. Ὁ Τζό τὸ παρακολουθοῦσε μὲ τὴν ἄκρη τοῦ σκαλιστηριοῦ καὶ προσπάθουσε νὰ ἀνασηκώσῃ τὴ μία ἀπὸ τὶς τρεῖς μεγάλες πέτρες πού ἀπομένανε ἀπὸ μιὰ παλιά πυροστιά. Χρειάστηκε νὰ πᾶν νὰ φέρῃ μιὰ τσάπα. Ἀναγκάστηκε νὰ ξεκουραστῇ λιγάκι. Ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ πουλιοῦ ξεπήδησε μιὰ τέτοια ἰκεσία, πού ὑψώθηκε σὰν κωδωνοστάσι ἐκκλησίας καὶ τὸ παιδί ξανάπιασε δουλειά. Τὸ περιστέρι ἔρριξε πίσω τὸ κεφάλι καὶ τοῦδειξε τὸ οὐράνιο τόξο τοῦ λαιμοῦ του. Ἡ πρώτη πέτρα κουνήθηκε. Χωμένο σὲ μιὰ τρύπα κατὶ γυάλιζε. Τὸ παιδί δὲ δυσκολεύτηκε νὰ σηκώσῃ τὴν

ἄλλη πέτρα. Ἐβγαλε τὸ παλιὸ τενεκεδάκι κουτὶ τοῦ ταμπάκου τοῦ θεῖου Ζουλιέν.

Για πρώτη φορὰ στὴ ζωὴ του ὁ Τζό πεισματώθηκε ὅταν ἡ μαμά του ἀρνῆθηκε νὰ βάλῃ τὸ τσόκαρό της στὸ τζάκι (ὅπως κάνουν πάντα τὰ Χριστούγεννα για τὰ δῶρα) ὅπως τῆς ἔλεγε ὁ μικρός. Ὑποφέρει κανεὶς πολὺ καμιά φορὰ για νὰ δώσῃ εὐτυχία σὲ κείνους πού ἀγαπᾷ. Ὁ Τζό ἀναγκάστηκε νὰ πάρῃ ὁ ἴδιος τὰ τσόκαρα τοῦ πατέρα καὶ τῆς μητέρας του καὶ νὰ βάλῃ ἐπάνω τους τὸ ὁμορφο κουτὶ τοῦ ταμπάκου πού τὸ εἶχε τρίψει καλὰ μὲ ἄχυρο νὰ γυαλίσῃ.

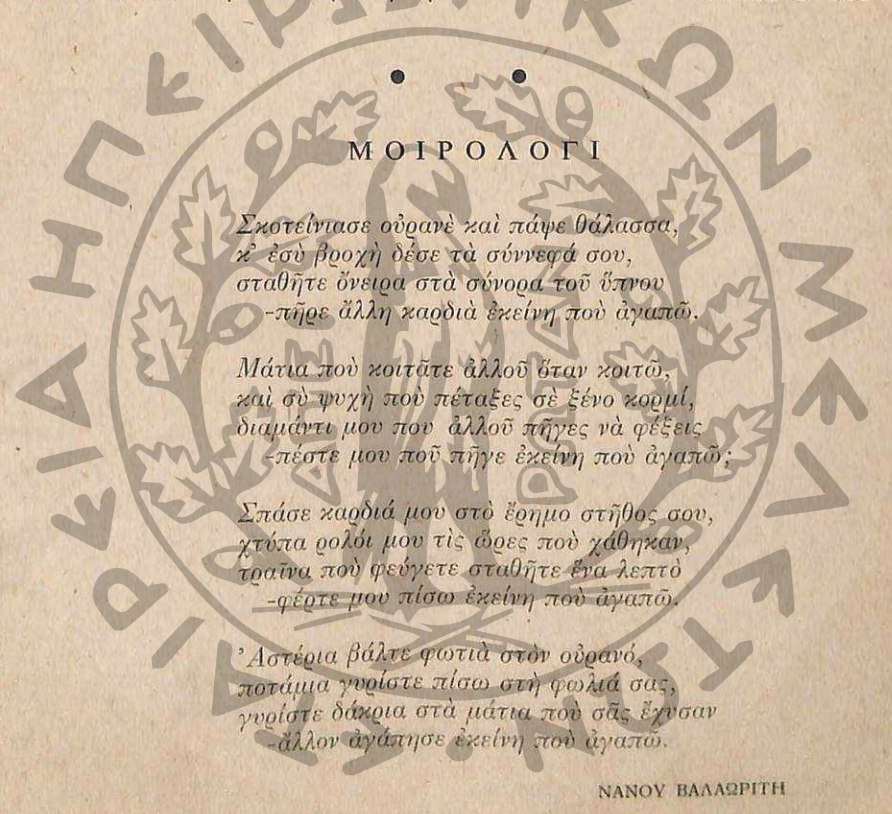
Ὁ πατέρας τὸ ἄνοιξε. Ἀπὸ τὸν ταμπάκο δὲν εἶχε παρὰ μιὰ λίγο στυφὴ μυρωδιά. Ἀλλὰ ἔβγαλε ἀπὸ μέσα ἓνα χαρτὶ πού ἄρχιζε ἔτσι:

— Ἐγὼ ὁ Ζουλιέν Ἀγκρόν, κά-νω τώρα τὴ διαθήκη μου καὶ κληροδοτῶ ὅλα μου τὰ ὑπάρχοντα στὸ μικρὸ μου ἀνιψιὸ Τζό Ντυμπουά...

Ἡ μητέρα προσπάθησε νὰ τοῦ ἐξηγήσῃ τοῦ μικροῦ. Μὰ τὸν εἶδε νὰ πηγαίνει σ' ἓνα συρτάρι καὶ νὰ βγάλῃ τὸ μικρὸ σκαλοῦλι μὲ τοὺς σπόρους πού ἔκρυβε ἐκεῖ για νὰ ταΐζῃ τὰ περιστέρια του καὶ ἡσυχος νὰ φεύγῃ για τὸ ὑπόστεγο.

Ποτὲ λοιπόν, μὰ ποτέ, δὲ θὰ βάλῃ μυαλὸ στὸ κεφάλι του αὐτὸ τὸ παιδί! Νὰ πηγαίνει στὰ περιστέρια μιὰ μέρα σὰν τὴ σημερινή...

— MINOU DROUET

ΜΟΙΡΟΛΟΓΙ

Σκοτείνισσε οὐρανὸ καὶ πάψε θάλασσα,
κ' ἐστὶν βροχὴ δέσε τὰ σύννεφά σου,
στάθιτε ὄνειρα στὰ σύννορα τοῦ ὕπνου
— πῆγε ἄλλη καρδιά ἐκεῖνη πού ἀγαπᾷ.

Μάτια πού κοιτᾶτε ἄλλου ὅταν κοιτῶ,
καὶ σὺ ψυχὴ πού πέταξες σὲ ξένο κορμί,
διαμάντι μου πού ἄλλου πῆγες νὰ φέξεις
— πέστε μου πού πῆγε ἐκεῖνη πού ἀγαπᾷ.

Σπάσε καρδιά μου στὸ ἔρημο στῆθος σου,
χτόπα ρολοὶ μου τίς ὥρες πού χάθηκαν,
τραῖνα πού φεύγετε σταθίτε ἓνα λεπτό
— φέρετε μου πίσω ἐκεῖνη πού ἀγαπᾷ.

Ἀστέρια βάλετε φωτιά στὸν οὐρανὸ,
ποτάμια γυρίστε πίσω στὴ φωλιά σας,
γυρίστε δάκρυα στὰ μάτια πού σὰς ἔχρυσαν
— ἄλλον ἀγάπησε ἐκεῖνη πού ἀγαπᾷ.

NANOV ΒΑΛΛΑΩΡΙΤΗ

ΟΙ ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΙΣ ΤΟΥ ΛΟΥΝΙΚ ΙΙ

Η ΣΟΒΑΡΩΤΕΡΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΚΤΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΣΤΗΝ παγκόσμια απήχηση που είχε η πρώτη διαδρομή Γης-Σελήνης του ρωσικού πυραύλου, προστίθεται η λάμψη σειρὰς αστρονομικών ανακαλύψεων, μεγάλης σημασίας. Σήμερα κατέχουμε μία αληθινή επιστημονική λεία που τα όργανα του σοβιετικού πυραύλου-εργαστηρίου μάζεψαν κατά την τροχιά του, και στο σημείο συγκρούσεώς του με τη σελήνη. Οι πολυπληθείς παρατηρήσεις συνελέγησαν επί τόπου και όχι από τα όπτικά ή τα ηλεκτρονικά τηλεσκόπια των άστεροσκοπείων της γης. Τί ακριβώς είναι η πολύτιμη αυτή λεία;

Η πρώτη αποκάλυψη που έκανε ο Λούνικ ΙΙ στη διαδρομή του φωτίζει την αρχή και την καταγωγή της σελήνης. Η γή μας είναι ένας διπλός πλανήτης, ή σελήνη είναι η κόρη της. Στην αρχή η γή απέρριψε στο διάστημα ένα μέρος από τον έαυτό της, ένα τμήμα της ύλης της, το ένα τεσσαρακοστό ένατο του όγκου που είχε όταν δημιουργήθηκε. Έτσι γεννήθηκε η σελήνη, πριν από πέντε δισεκατομμύρια χρόνια.

Πώς τα όργανα του Λούνικ ΙΙ υποχρεώθηκαν να ομολογήσουν αυτό το καταπληκτικό γεγονός μέσα σε λίγη ώρα πτήσεως, σε λίγα δευτερόλεπτα που έκαμαν κοντά στη σελήνη; Πώς μπόρεσαν να έρευνήσουν το άπώτερο παρελθόν του σύμπαντός μας; Ήρκεσε, τα όργανα αυτά, να μετρήσουν με ακρίβεια το μαγνητικό πεδίο της σελήνης. Άλλα τα στοιχεία που έδωσαν, είναι ρητά: η σελήνη δεν κατέχει το ελάχιστο ίχνος μαγνητικού πεδίου. Η βασική αυτή διαπίστωση είναι σπουδαιότατη. Η έλλειψη μαγνητικού πεδίου, σημαίνει για τους αστρονόμους-φυσικούς ότι το κέντρο της σελήνης δεν αποτελείται από υλικό πολύ υψηλής πυκνότητας, από μέταλλα δηλαδή εν τήξει, που υποβάλλονται σε πιέσεις δισεκατομμυρίων κιλών ανά τετραγωνικό εκατοστό, όπως συμβαίνει στον κεντρικό πυρήνα της γης. Στο κέντρο της σφαίρας μας, τα μέταλλα αυτά διαρρέονται από ισχυρά ηλεκτρικά ρεύματα που δημιουργούν το περίφημο γήινο μαγνητικό πεδίο, οδηγό των ναυτιλλομένων. Η γή μας συμπεριφέρεται

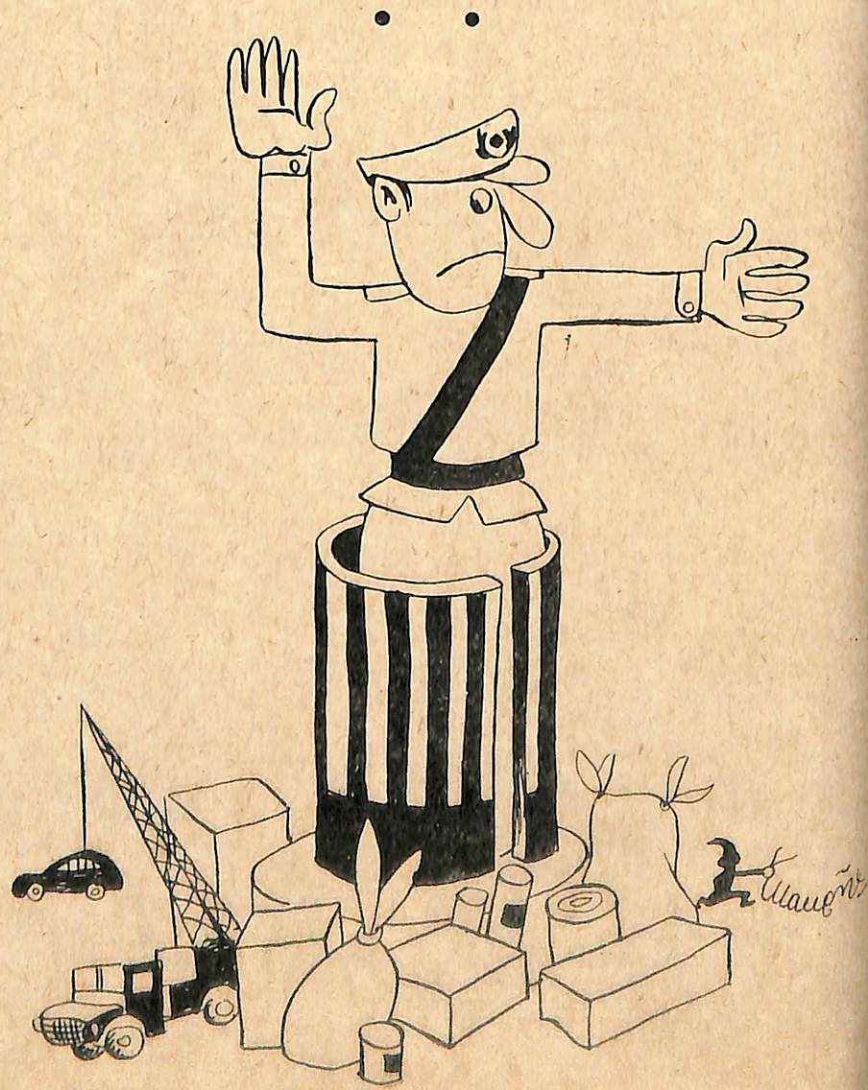
επομένως σαν επαγωγείς μίας γεννήτριας και στέλνει πολύ ψηλά, στην ατμόσφαιρα, και ακόμη πέρα απ' αυτήν, το τεράστιο μαγνητικό πεδίο που κατευθύνει τις πυξίδες.

Ο μεταλλικός αυτός κεντρικός πυρήνας δημιουργήθηκε κατά τη γένεση της γης και την προοδευτική συμπύκνωση της κοσμικής της ύλης από την περιφέρεια ως το κέντρο. Έλλειψη κεντρικού πυρήνος, έλλειψη μαγνητικού πεδίου, σημαίνει ότι δεν είναι δυνατή η αυτόνομη γένεση της σελήνης. Ο δορυφόρος μας αποσπάσθηκε από την επιφάνεια της γης, όταν αυτή ήταν ακόμη μία ρευστή σφαίρα που έπλεε στο διάστημα. Το κενό που άφησε η αποσπασθείσα σελήνη, δημιούργησε κατά πάσαν πιθανότητα, τη μεγάλη

λεκάνη που ονομάζεται Ειρηνικός Ωκεανός.

Οι άριθμοι της ουράνιας μηχανικής έρχονται να επιβεβαιώσουν τις αποκάλυψεις αυτές του Λούνικ ΙΙ. Η πυκνότης της σελήνης, η οποία είναι 3.33, είναι πολύ μικρότερη της πυκνότητος της γης, η οποία είναι 5.5, αφού η γή μας είναι βαρύτερη λόγω του πυρήνος της.

Έτσι, οι πρώτοι άνθρωποι οι οποίοι θα αποδιβασθούν στη σελήνη, δεν θα μπορέσουν να χρησιμοποιήσουν μαγνητική πυξίδα. Το μόνο σημάδι που θα διαθέτουν θα είναι πρώτα η γή, ή οποία θα λάμπη στον σκοτεινό ουράνο. Ο ήλιος επίσης θα χρησιμεύσει για σημάδι, ένας ήλιος που θα εμφανίζεται γαλάζιος και πελώριος. Στην άκρη ακόμη της

Εκλογή

επιφανείας του, οι πρώτοι άστροναύτες θα ιδούν, όλα τα άστρα του στερεώματος, με άπειρο πλούτο άποχρώσεων, άποχρώσεων που μάς είναι αιώνιως κρυμμένες και παραμορφωμένες από την ατμόσφαιρά μας.

Άλλα ή επιστημονική συγκομιδή του Λούνικ ΙΙ μάς προσκομίζει επίγειες ύποσχέσεις, που θ' ανατρέψουν την καθημερινή μας ζωή και μάλιστα όλο τον πολιτισμό μας. Θα είναι δυνατόν, μία μέρα, μπήγοντας βαθεία στη γή δύο ηλεκτρόδια που βρίσκονται σε άπόσταση άρκετών εκατοντάδων χιλιομέτρων το ένα από το άλλο, να άντλήσουμε χωρίς καμιά δαπάνη από το έσω-τερικό της σφαίρας μας, τεράστιες ροές ηλεκτρικού ρεύματος, οι οποίες θα εξασφαλίζουν την «ένέργεια για όλους», σε ποσότητα άπερίοριστη. Και μόνη αυτή ή διαπίστωση δικαιολογεί το τάξιδο του Λούνικ ΙΙ.

Ένα άλλο συμπέρασμα, σπουδαιότατο για το μέλλον της ανθρωπότητας, προκύπτει επίσης από αυτό το πρώτο ταξίδι στη σελήνη. Ο Λούνικ διεπίστωσε ότι δεν ύπάρχει φράγμα θανατηφόρων ακτινοβολιών γύρω από τη σελήνη. Οι διαπλανητικοί ταξιδιώτες του μέλλοντος πηγαίνοντας στον Άρη και στην Άφροδίτη, έχουν επομένως κάθε συμφέρον να ξεκινήσουν από τη σελήνη και όχι από τη γή. Θα έχουν να καταναλώσουν ολιγώτερη ενέργεια, δεδομένου ότι ή βαρύτης στη σελήνη είναι έξι φορές ασθενέστερη από ό,τι στη γή. Άν ληφθή επίσης ύπ' όψει ή έλλειψη της τριβής ή οποία προκαλείται από την ατμόσφαιρα της γης, ή ενέργεια που θα κερδίσουμε είναι περίπου 1 προς 10. Άφου οι άστροναύτες που θα άναχωρούν από τη σελήνη δεν θα διασχίζουν φράγματα ακτινοβολιών, ο πύραυλός τους δεν θα έχη ανάγκη θωρακίσεως. Θα είναι επομένως ελαφρότερος. Η ισχύς του κινητήρος αντίδράσεως θα ελαττωθή ανάλογα. Έτσι, αντί της κατασκευής φανταστικών σταθμών του διαστήματος που αναφέρονται στα επιστημονικοφανταστικά μυθιστορήματα και στις κινηματογραφικές ταινίες, ο άνθρωπος θα κτίσει τις βάσεις των μελλοντικών κοσμικών ταξιδιών του μέσα στα σπήλαια της σελήνης. Για να άναπνεύση, θα παράγει το όξυγόνο του με ηλεκτρόλυση των βράχων της σελήνης, χρησιμοποιών ρεύμα παρεχόμενο από ήλιακές συστοιχίες, ανάλογες με εκείνες που χρησιμοποιούν σήμερα οι Άμερικανοί και οι Ρώσοι για τους

σταθμούς ραδιοηλεκτρονικών των τεχνητών δορυφόρων τους. Για να πιή και να πλυθή, θα παράγει το νερό του με άπόσταξη πετρωμάτων, όπως ή στυπτηρία, ή οποία περιέχει περισσότερο από το μισό του βάρους της σε νερό. Θα άποκτηθούν, έτσι, τόνοι πόσιμου νερού και θα είναι εύκολότερο από ό,τι φανταζόμαστε να κτισθούν σεληνιακές πόλεις.

Άπό τον σεληνιακό αυτό σταθμό θα άναχωρούν, συναρμολογούμενα επί τόπου, τα διαπλανητικά πλοία, τα οποία θα φθάσουν στον Άρη και

Τα ζώα είναι εξυπνότερα από μάς. Άν βάλετε τριάντα άλογα να τρέξουν θα δήτε να μαζεύονται 50.000 άνθρωποι γύρω. Είμαι περίεργος να δω πόσα άλογα θα μαζευτούν αν τρέξουν τριάντα άνθρωποι.

ΜΑΡΚ ΤΟΥΑΙΝ

την Άφροδίτη, πιθανώτατα πριν από το τέλος αυτού του αιώνας.

Ο Λούνικ ΙΙ επιβεβαίωσε ότι ή σελήνη στερείται ατμοσφαίρας. Η θύρα είναι επομένως άνοικτη στο φανταστικό όνειρο των φυσικών. Η ιδεώδης μηχανή του ατομικού πυροβολικού, το υπερμικροσκόπιο, θα επιτρέψη να δούμε τον πυρήνα του ατόμου, τόσο σαφώς όσο ο Pasterur είδε τα μικρόβια. Για την κατασκευή τέτοιου ηλεκτρονικού μικροσκοπίου, που θα χρησιμοποιούσε σωματίδια με ενέργεια μέχρις ενός εκατομμυρίου δυσεκατομμυρίων ηλεκτρονικών βόλτ, θα πρέπει πρώτα να αντιμετωπισθή ή κατασκευή τεραστίων σπινράγγων όπου θα βασιλεύη το κενό. Ηδη τέτοιες σήραγγες είναι υπό κατασκευήν στη Γή και στις Η.Π.Α. γίνεται ή διάτρηση μίας σήραγγας μήκους 10 χιλιομέτρων. Στη σελήνη, όμως, όταν τα σωματίδια θα οδηγούνται από μεταλλικούς δακτύλιους, φορτισμένους με ηλεκτρισμό και προσαρμοσμένους στο έδαφος, θα άποκτήσουμε ατομικούς επιταχυντήρες μήκους εκατοντάδων χιλιομέτρων, γιατί ή άπουσία του αέρος θα καθιστά άχρηστες τις σήραγγες. Τα μόρια που θα επιταχυνώνται μ' αυτόν τον τρόπο, θα διασχίζουν χωρίς να τους καταστρέψουν, τους πυρήνες των ατόμων που θα χρησιμοποιηθούν ως στόχος από τους επιστήμονες. Έπάνω στη φθορίζουσα όθονη που θα βρίσκεται στο έδαφος της διαδρομής θα σχηματισθούν, όπως σε ένα κοινό ηλεκτρο-

νικό μικροσκόπιο, ή πολυπόθητη εικόνα του πυρήνος του ατόμου, εικόνα μίας άγνωστης γεωμετρίας, ή οποία κρατά το κλειδί της παντοδυναμίας.

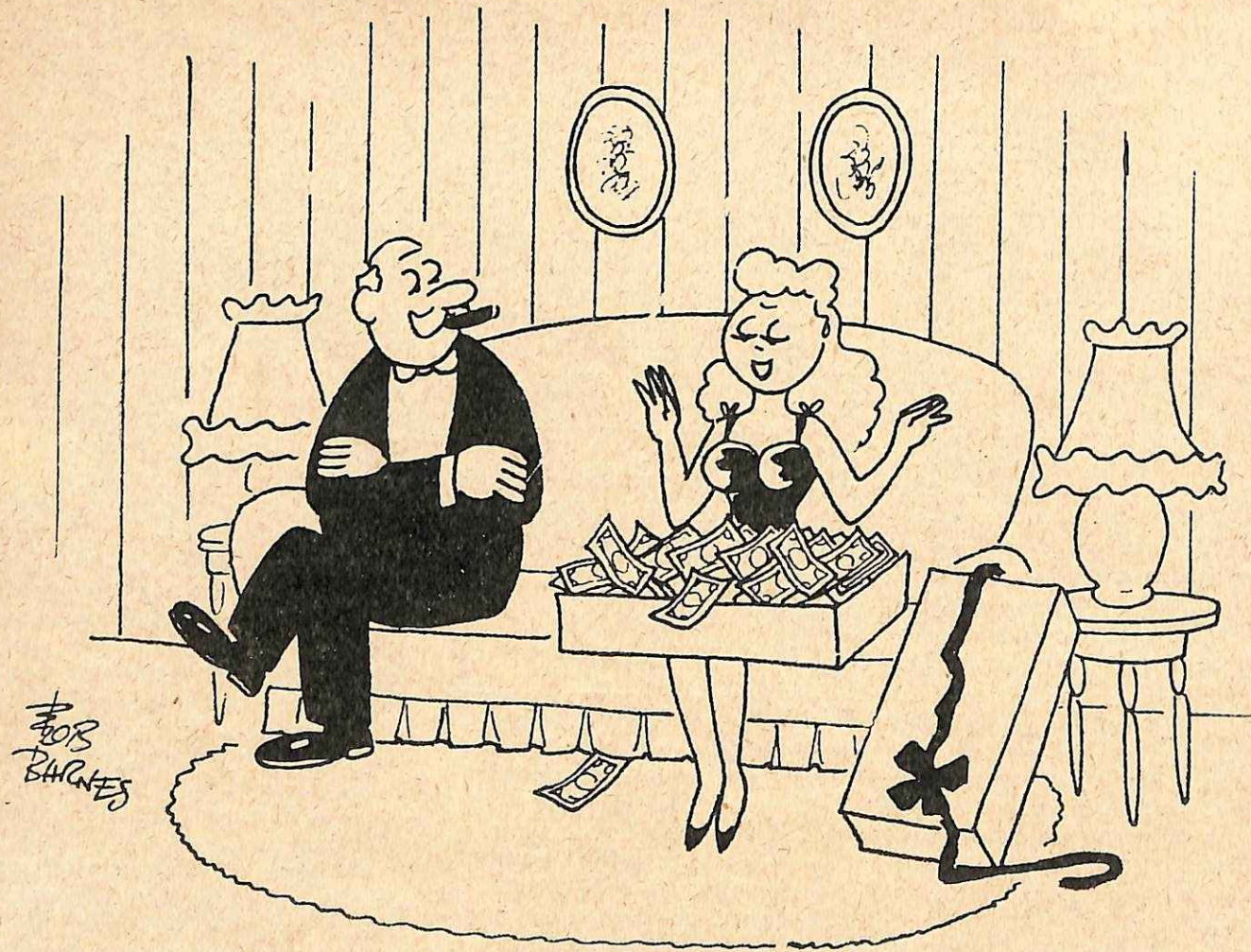
Έτσι, χάρη στη σελήνη, θα μπορέσουμε να εισχωρήσουμε στα πιά κρυφά μυστικά της ύλης, να κατασκευάσουμε χρυσό, νέα στοιχεία, σε μεγάλες ποσότητες, αλλά και κάτι ακόμη περισσότερο, να δαμάσουμε και να υποδουλώσουμε την άπειρη ισχύ του ατόμου, πράγμα που θα μάς όδηγήσει στην εποχή της άφθονίας.

Η σελήνη επιτρέπει την παρατήρηση όχι μόνον του άπειροελαχίστου, αλλά και του άπειρώς μεγάλου. Τα τεράστια όπτικά τηλεσκόπια που θα έγκατασταθούν εκεί, θα ανακαλύψουν τα σύνορα του σύμπαντός μας. Τότε τα μεγαλύτερα αινίγματα του κόσμου θα λυθούν, γιατί ή άνυπαρξία ατμοσφαίρας στη σελήνη θα επιτρέψη την κατασκευή του ιδεώδους άστεροσκοπίου με τις τέλειες εικόνες. Τα άστρα θα φαίνονται χωρίς την παραμικρή θαμπάδα, μέσα σ' ένα μέλανα ουράνο, πάνω σ' ένα κάτοπτρο διαμέτρου 10 μέτρων.

Η σελήνη δεν έχει ατμόσφαιρα και δεν περιβάλλεται από φράγματα ραδιενεργειών, είναι όμως ηλεκτρικώς φορτισμένη.

Η έκπληκτική αυτή διαπίστωση του Λούνικ ΙΙ, είναι μία θεαϊότητα. Τα όργανα της φυσικής δεν ψεύδονται. Γύρω από τη σελήνη ύπάρχει μία ιονόσφαιρα, δηλαδή ένα είδος κατόπτρου ηλεκτρικών σωματιδίων όμοιο μ' εκείνο που περιβάλλει τη γή, το περίφημο στρώμα του Heaviside που άντανάκλα τα ραδιοηλεκτρικά κύματα. Η αντίφαση είναι μόνον φαινομενική. Η Άκαδημία Επιστημών της Μόσχας την έξηγήσε στο άνακοινωθέν της της 21ης Σεπτεμβρίου. Είναι το ήλιακό φώς, όρατο ή όχι, το οποίο άποσπά από το έδαφος της σελήνης ηλεκτρικά σωματίδια, που τελικώς την περιβάλλουν.

Η άνακάλυψη είναι σπουδαιότατη. Δείχνει ότι, αν ο ταξιδιώτης του μέλλοντος ό οποίος θα προσεληνωθή, δεν θα μπορέσει να χρησιμοποιήσει τη μαγνητική πυξίδα, θα μπορέ όμως να βρή εύκολα το δρόμο του με τη ραδιοπυξίδα. Όπως και πάνω στη γή, ή ύπαρξη ιονισμένου στρώματος θα επιτρέψη την επικοινωνία δι' ασυρμάτου από ένα σημείο σε άλλο της σελήνης, και ιδιαίτερα την επικοινωνία με το μέρος της σελήνης,

—Πώς μαντέψατε ακριβώς το δώρο που ήθελα!

που δεν θα βλέπουμε. Άρκει να χρησιμοποιηθούν ιονικά κύματα, τα οποία αντανakλώνται καλά πάνω στο ιονισμένο στρώμα.

Τα κύματα αυτά θα επενεργούν στις ραδιοπυξίδες που θα είναι ακριβέστερες από τις μαγνητικές πυξίδες, όπως των συνηθισμένων αεροπλάνων. Έτσι, ο άνθρωπος που θα ταξιδεύει πάνω στη σελήνη θα έχει στο έσωτερικό του στεγανού αυτόκινητου του ή στο χέρι του διαστημικού του σκαφάνδρου μια ραδιοπυξίδα με τρανζίστορες, της οποίας η δελόνη θα προσανατολίζεται πάντοτε όχι προς τον βόρειο ή τον νότιο πόλο της σελήνης, αφού δεν υπάρχουν, αλλά προς τη θέση ενός προσελιγμένου διαστημοπλοίου, το οποίο θα χρησιμεύει για φρούριο και σημείο συγκεντρώσεως της πρώτης σεληνιακής έκστρατείας. Τα κύματα που θα εκπέμπονται μ' αυτό τον τρόπο, δεν θα

λαμβάνονται στη γή, αφού το ηλεκτρικό κάτοπτρο του σεληνιακού ουρανού θα τα αντανakλά στη σελήνη. Άλλα τα κύματα αυτά δεν θα διαταράσσονται από τις γήινες εκπομπές, αφού το ίδιο κάτοπτρο θα εμποδίσει τα γήινα μακρά κύματα να προχωρήσουν ως την επιφάνεια της σελήνης.

Για να μιλήσουμε από τη γή στη σελήνη, θα πρέπει να χρησιμοποιήσουμε τη γλώσσα των βραχέων κυμάτων και τον οπτικό τηλεγράφο.

Ο Λούνικ II απέδειξε επίσης ότι οι κοσμικές ακτίνες δεν έχουν μεγαλύτερη ένταση στη σελήνη από ό,τι στη γή, και ότι ο δορυφόρος μας δεν φαίνεται να εκπέμπει ραδιενέργεια. Οι μετρηταί Γκάϊγκερ του Λούνικ II έμειναν αδρανείς ως και αυτή τη στιγμή της προσκρούσεως. Όσπου να έχουμε νεώτερες πληροφορίες δεν μπορούμε να ελπίζουμε

ότι θα βρούμε στη σελήνη χρυσάφι και ούράνιο.

Οι ταξιδιώτες θα ανακαλύψουν ίσως, γύρω από τους κρατήρες, τους αύλακες αυτούς από γαλάζια άργιλο που ονομάζουμε «καπνοδόχους διαμαντιών», και που μοιάζουν από μακριά με τα αλάκια που βλέπουμε γύρω από τον κρατήρα «Τύχωνα».

Δεν είναι όμως αυτοί οι κοινοί θησαυροί που θα προσπαθήσουν να ανακαλύψουν οι αστροναύτες. Είναι οι έπιστημονικοί θησαυροί: νέα μεταλλεύματα, νέες ακτινοβολίες προερχόμενες από το διάστημα ή από το έδαφος της σελήνης, ίσως και απόλιθώματα. Ποιός ξέρει; Όρισμένοι σοφοί, όπως ο μέγας βιολόγος Yermolenski, δεν εγκαταλείπουν την ελπίδα να βρουν στα βάθη ενός σεληνιακού σπηλαίου ένα ταπεινό φυτό: ένα φύκι ή μία λειχήνα... —ÉTIENNE BERTRAND

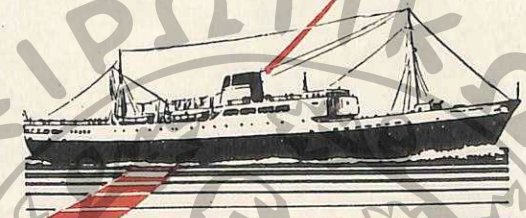
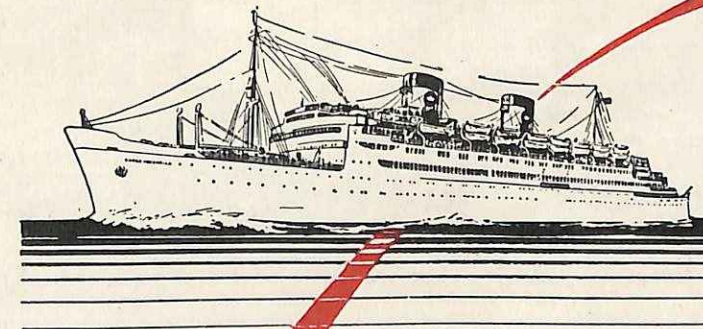
Ταξιδεύετε με

ΤΟ ΠΛΩΤΟΝ ΑΝΑΚΤΟΡΟΝ

**ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ
ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΗ**

Δια

ΧΑΛΙΦΑΣ & ΝΕΑΝ ΥΟΡΚΗΝ

ΤΗΝ ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΣΤΕΛΛΑ ΜΑΡΙΣ.

ΣΕ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΕΣ

ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΗΣΙΑ - ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ

Όλες οι σύγχρονες ανέσεις • Πλήρες σύστημα ρυθμιζόμενης θερμοκρασίας (Air Conditioning) εις όλα τα καταστρώματα.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ
ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 10, ΤΗΛ. 30875-30876

Graetz

RADIO
TELEVISION

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΑ

Μοντέλα 1960

RADIO ΠΙΚ - ΑΠ
ΜΕ ΤΟΝ ΤΕΛΕΙΟΠΟΙΗΜΕΝΟ
ΑΝΑΓΛΥΦΟΝ

BELCANTO

14 λυχνίες 6 μεγάλων ορχήστρας, 13 πλήκτρα 4, κλίμακες κυμάτων διπλό σύστημα εξόδου PUSH-PULL, στερεο-ΠΙΚ-ΑΠ 4 ταχυτήτων, ειδική θέσις διὰ μαγνητόφωνον.

MODERATO

9 λυχνίαι 3 μεγάφωνα ορχήστρας, 13 πλήκτρα, 4 κλίμακες κυμάτων STEREO ΠΙΚ - ΑΠ 4 ταχυτήτων.

CANTILENE

9 λυχνίες 4 μεγάλων Αὐτόματων στερεοφωνικόν ΠΙΚ - ΑΠ 4 ταχυτήτ.

Ρυθμιζόμενα μαγνητόφωνα

SCERZO

9 λυχνίαι, 3 μεγάφωνα,
4 κλίμακες, 13 πλήκτρα
αὐτόματων στερεοφωνικόν ΠΙΚ-ΑΠ 4 ταχυτήτων, διάταξις ἐξόδου PUSH-PULL.

GRAZIOSO

9 λυχνίαι, 9 πλήκτρα 2 μεγάφωνα ορχήστρας αὐτόματων ΠΙΚ - ΑΠ 4 ταχυτήτων, ρυθμιζόμενα 4 κλίμακες κυμάτων.

9287 WET Hi-Fi

10 λυχνίαι, 7 κλίμακες κυμάτων, στερεοφωνικόν σύστημα μετ' ἀκουστικῶν σωλήνων, 4 μεγάφωνα ορχήστρας, αὐτόματος ρυθμιστὴς ὁγκοφωγῆς, ἐσωτερικὴ κεραία, ΠΙΚ - ΑΠ αὐτόματων 4 ταχ.

ΚΥΚΛΩΜΑ ΣΥΜΠΑΘΕΙΑΣ

(Εφιάλης του μέλλοντος...)

ΜΟΝΟ σ' αν πέρασε κ' η πέμπτη μέρα που βρισκόταν κλεισμένη στο Νοσοκομείο, η Τζάνετ άρχισε να συλλογίζεται στα σοβαρά να πάρει μια υπηρέτρια ρομπότ.

Χρειάστηκε δυο μέρες για να καταλάβει πως η αδελφή Τζαίμς ήταν ρομπότ, μια μέρα για να συνέλθει από την έκπληξή της και δυο ακόμη μέρες για να δει πόση βοήθεια κι ανακούφιση μπορούσε να δώσει ένας βοηθός ρομπότ.

Κι αυτή η μεταστροφή την ανακούφισε. Όλα σχεδόν τα φιλικά της σπιτία είχαν υπηρέτριες ρομπότ και τις θεωρούσαν πολύτιμα αποκτήματα. Οί γυναίκες έφταναν στο σημείο να τις λογαριάζουν πάνω από το αυτοκίνητο και οι άντρες άμέσως μετά. Η Τζάνετ καταλάβαινε πως οι φιλενάδες της την περνούσαν για χαζή επειδή παιδεύονταν όλη την ημέρα με τις δουλειές του σπιτιού ενώ ένα ρομπότ θα τόχε να λάμπει μονάχα με λίγες ώρες δουλειά κάθε μέρα. Ήξερε ακόμη πως ο Τζώρτζ έκνευριζόταν όταν γύριζε το βράδυ στο σπίτι, κ' εύρισκε τη γυναίκα του κατακουρασμένη από τις δουλειές που μπορούσε ν' αποφύγει. Άλλα ήταν προκαταλειμμένη εναντίον των ρομπότ. Δεν είχε βέβαια τη στενοκέφαλη αντίληψη των ανθρώπων που αρνούνται να σερβιριστούν από γκαρσόνια ρομπότ ή να μπουρ σ' αυτοκίνητο που το οδηγεί σωφέρ ρομπότ (κ' έδω που τα λέμε είναι ασφαλέστερα), να εξυπηρετηθούν από πωλητές ρομπότ ή να δουν ρούχα φορεμένα από μανεκέν ρομπότ, αλλά απλούστατα αισθανόταν παράξενα όταν βρισκόταν κοντά τους ή μόνη μαζί τους. Και δεν ήθελε να αισθάνεται έτσι παράξενα μέσα στο ίδιο της το σπίτι.

Το ρομπότ που λεγόταν αδελφή Τζαίμς ήταν λοιπόν το πρώτο που ήρθε σ' επαφή μαζί της και στάθηκε μια αποκάλυψη. Η Τζάνετ μίλησε στο γιατρό γι' αυτή τη μεταστροφή κι αυτός ένθουσιάστηκε. Τόπε και στον Τζώρτζ όταν πήγε να την δει τ' απόγεμα και καταχάρηκε κι αυτός. Οί δυο άντρες το συζήτησαν πριν φύγει ο Τζώρτζ από το Νοσοκομείο. «Θαυμάσια» είπε ο γιατρός. «Για να είμαι ειλικρινής, φοβόμουν ότι της εί-

χε γίνει αληθινή νεύρωση» και σοβαρή μάλιστα. «Η γυναίκα σας δεν θάταν ποτέ πολύ γερή και τα τελευταία χρόνια έφθιρε τον έαυτό της με τις δουλειές του σπιτιού».

«Τώξερα» απάντησε ο Τζώρτζ. «Προσπάθησα όσο μπορούσα να την πείσω στα δυο πρώτα χρόνια του γάμου μας, αλλά μόνον καυγάδες προκαλούσα. Γι' αυτό παραιτήθηκα. Το κορψωμα ήταν το τράνταγμα που την έκανε να συνέλθει, όταν κατάλαβε ότι δρέθηκε στο Νοσοκομείο γιατί δεν είχε στο σπίτι ένα ρομπότ να την περιποιηθή».

«Τώρα ένα είναι βέβαιο: πως δεν μπορεί να εξακολουθήσει όπως πριν. Αν ξαναρχίσω τις δουλειές του σπιτιού, σε δυο μήνες θα ξανάρθω στο Νοσοκομείο» είπε ο γιατρός.

«Δεν θα εξακολουθήσει πιά, άλλαξε στ' αλήθεια γνώμη» τον διαβεβαίωσε ο Τζώρτζ. «Η αντίπαθεία της ωφειλόταν στο ότι ποτέ δεν είχε έλθει σ' επαφή μ' ένα μοντέρνο ρομπότ. Το πιο μοντέρνο που έχουν οι φίλοι μας είναι δέκα χρόνων και τ' άλλα παλιότερα κι απ' αυτό. Ποτέ δεν γνώρισε κάτι τόσο τελειοποιημένο σαν την αδελφή Τζαίμς. Τώρα το μόνο που θέλω να ξέρω είναι τι τύπος μάς χρειάζεται».

Ο γιατρός συλλογίστηκε λίγο.

«Στ' αλήθεια κύριε Σάντ, η γυναίκα σας έχει ανάγκη από ανάπαυση και φροντίδα. Νομίζω ότι αυτό που της χρειάζεται είναι ο τελειότερος τύπος, κάτι σαν την αδελφή Τζαίμς. Ένας ειδικά τελειοποιημένος υπερευαίσθητος τύπος, με το νεώτερο ισορροπημένο, συμπαθητικό —προστατευτικό κύκλωμα, ένα πολυσύνθετο μηχανήμα, που κάθε διαταγή στην οποία ένα συνηθισμένο ρομπότ θα υπακούσε άμέσως, εκτιμάται από το κύκλωμα και ζυγίζονται τα υπέρ και τα κατά για το καλό του άρρώστου. Αν δεν είναι

για το καλό του ή τουλάχιστον δεν είναι αβλαβής, η διαταγή δεν εκτελείται. Απόδειχθηκαν θαυμάσια για νοσοκόμοι και για ντανάδες,

αυτά τα ρομπότ. Η ζήτησή τους είναι πολύ μεγάλη και είναι πανάκριβα».

«Πόσο κάνουν»; ρώτησε ο Τζώρτζ.

Και το ποσόν που του είπε ο γιατρός τον έκανε να κατσουφιάσει για μια στιγμή. «Επειτα είπε:

«Θα μάς ξετινάξει. Μα στο κάτω κάτω, ή απλή ζωή κ' οι οικονομίες της Τζάνετ έφτιαξαν τις καταθέσεις μας. Πού θα βρω ένα τέτοιο ρομπότ»;

«Δεν μπορείτε να το βρήτε με το πρώτο» του απάντησε ο γιατρός. «Θα πρέπει να μεταχειριστώ το κύρος μου για να πετύχετε προτεραιότητα, μα όπως και νάναι θα το πετύχω. Τώρα πηγαίνετε να κανονίσετε το ζήτημα με τη γυναίκα σας και πέστε μου πως θέλει να μοιάζει ώστε ν' αρχίσω τις ενέργειες».

«Το θέλω όπως πρέπει» είπε η Τζάνετ. «Δηλαδή να ταιριάζει μέσα στο σπίτι. Δεν θα μπορούσα να υποφέρω ένα από κείνα τα κουτιά με τις λαβίδες που σε κοιτάζουν με τους πελώριους φακούς τους. Κ' έπειδη θα φροντίζω το σπίτι, ως το κάνουμε να μοιάζει με καμαριέρα».

«Η με καμαριέρα, αν θέλεις».

Κούνησε το κεφάλι της αρνητικά. «Όχι γιατί θα πρέπει να με περιποιηθεί, γι' αυτό νομίζω ότι καμαριέρα είναι καλύτερα. Θα μπορούσε να φοράει μαύρο φόρεμα, άσπρη ποδιά και μπουννέ στα μαλλιά. Θα το ήθελα ξανθο-σκουρο ξανθο-με ύψος 1,69 μ., μ' ευχάριστη όψη κι όχι πάρα πολύ όμορφο... Δεν θα ήθελα να το ζηλεύω».

Ο γιατρός κράτησε τη Τζάνετ ακόμη δέκα μέρες στο νοσοκομείο κ' εν τω μεταξύ κανόνισε την υπόθεση. Είχαν την τύχη κάποιος ν' ακυρώσει την παραγγελία του κ' έτσι μόνο μια μικρή καθυστέρηση μεσολάβησε για να το φτιάσουν όπως ακριβώς ήθελε η Τζάνετ —που ζήτησε την προσθήκη μιάς συνηθισμένης οικιακής ψευδομνήμης για το νοικοκυριό.

Τους το παρέδωσαν τη δεύτερη μέρα που η Τζάνετ γύρισε στο σπίτι. Δυο αυστηρά ρομπότ έφεραν το κιβώτιο ως το κατώφλι του σπιτιού και ρώτησαν αν θάπρεπε να το ανοίξουν. Η Τζάνετ τους είπε όχι και το άφησαν στην είσοδο.

Όταν ο Τζώρτζ γύρισε θέλησε να το ανοίξει άμέσως, μα η Τζάνετ αρνήθηκε.

«Να φάμε πρώτα» είπε. «Ένα ρομπότ δεν στενοχωριέται αν περιμένει».

Οί προϊστορικοί άνθρωποι δεν έγνώριζαν την θεωρίαν της σχετικότητας, την τηλεόραση και τούς δορυφόρους. Έπρεπε να βασίζονται στην σωματική τους δύναμη για να εξασφαλίσουν την τροφή τους και να μπορέσουν

ΖΗΤΗΜΑ ΖΩΗΣ

να επιζήσουν στον δύσκολο αγώνα τους με τα θηρία και τα στοιχεία της φύσεως.

Ήξευραν ότι, εκτός από τις τροφές τους, το εκχύλισμα του κρι-δαριού, ή πρωτόγονη μύρα, ήταν ένα αγνό ποτό που τούς έδινε ευχαρίστηση, δύναμη και υγεία.

Την μετέφεραν μέσα σε άσκους από δέρμα κατσίκας και αποτελούσε ένα βασικό παράγοντα της διατροφής των. Έκτοτε και μέχρι σήμερα εξακολουθεί η μύρα να είναι το πιο διαδεδομένο ποτό σ' όλον τον κόσμο, γιατί είναι το πιο υγιεινό.

Την παράδοσι συνεχίζει στην Ελλάδα ή εξαιρετική μύρα ΦΙΞ.

Περιέχει 50 ωφέλιμα αναστατικά τα πιο ενεργητικά για την υγεία. Προσφέρει στον οργανισμό τις Βιταμίνες Ρca, Β2, ΡΡ, Β6.

“Εφαγαν βιαστικά και όταν τελείωσαν ο Τζώρτζ σήκωσε τα πιάτα και τὰ πήγε στὸν νεροχύτη.

Πάει πιά τὸ πιατοπλύσιμο, συλλογίστηκε μ’ ἀγαλλίαση.

Πήγε στὸ πλαινὸ διαμέρισμα καὶ δανείστηκε τὸ ρομπὸτ τους γιὰ νὰ τὸν βοηθήσει στὴ μεταφορά, ἀλλὰ τὸ φορτίο ἦταν πολὺ βαρὺ. Γι’ αὐτὸ πήρε καὶ τὸ ρομπὸτ τῶν ἀπέναντι καὶ τὰ δυὸ ρομπὸτ κουβάλησαν τὸ κιβώτιο σὰν νᾶταν πούπουλο. Τὸ ἄφησαν στὴν κουζίνα κ’ ἔφυγαν.

Ὁ Τζώρτζ πήρε τὸ κατσαβίδι κ’ ἔβγαλε τὶς ἔξι βίδες πὺλ κρατοῦσαν τὸ σκέπασμα. Ἀπὸ πάνω ἦταν ἓνα στρώμα ροκανίδια. Τᾶρριξε στὸ πάτωμα.

Ἡ Τζάνετ τὸν μάλωσε.

«Τί μαλώνεις;» τῆς εἶπε. «Δὲν χρειάζεται νὰ σκουπίσουμε πιά».

Μέσα ἦταν ἓνα ἄλλο κιβώτιο ἀπὸ ἐλαφρὸ ἄσπρο ξύλο μ’ ἓνα παχὺ στρώμα ἀπὸ πεπιεσμένο χαρτί κάτω ἀπὸ τὸ καπάκι του. Ὁ Τζώρτζ τὸ τράβηξε τυλίγοντάς το, κι ἀπὸ κάτω, ντυμένο στὰ μαύρα μὲ τὴν ἄσπρη του ποδιά, φάνηκε τὸ ρομπότ.

Τὸ κοίταξαν μερικὰ λεπτὰ ἀμίλητοι. Ἦταν σὰν ζωντανό. Χωρὶς νὰ ξέρη γιατί ἡ Τζάνετ αἰσθανόταν παράξενα καθὼς ἔβλεπε τὸ ρομπότ τῆς — λίγο νευρική — καὶ ἀνεπαίσθητα, μιὰ σταλιά ἔνοχος...

«Κοιμωμένη καλλονή» εἶπε ὁ Τζώρτζ κι ἄπλωσε τὸ χέρι του στὸ στήθος τῆς γιὰ νὰ πάρη τὸ βιβλιάρκι μὲ τὶς ὁδηγίες.

Στ’ ἀλήθεια τὸ ρομπότ δὲν ἦταν καλλονή. Οἱ ὁδηγίες τῆς Τζάνετ εἶχαν τηρηθῇ πιστά. Ἦταν εὐχάριστο στὴν ὄψη χωρὶς νὰ θαμπώνει, κι ὅλες του οἱ λεπτομέρειες ἦταν καλές. Τὰ σκούρα ξανθὰ μαλλιά του ἦταν ζηλευτά, μ’ ὅλο πὺλ ἤξερε κανεὶς πὺλ θάταν ἀπὸ κλωστὲς πλαστικῆς ὕλης καὶ τὰ κατσαρά τους δὲν θὰ χαλοῦσαν ποτέ. Τὸ δέριμα — ἄλλο εἶδος πλαστικοῦ — μὲ τὰ καλοφτιασμένα χαρακτηριστικὰ — ξεχώριζε ἀπὸ ἓνα φυσικὸ δέριμα μόνον ἐπειδὴ ἦταν ἀψεγάδιαστο.

Ἡ Τζάνετ γονάτισε πλάϊ στὸ κιβώτιο κι ἄπλωσε διστακτικὰ τὸ δάκτυλό της γιὰ ν’ ἀγγίξῃ τὸ ὑπέροχο δέριμα. Ἦταν παγωμένο.

Ἀνακάθησε καὶ τὸ κοίταξε. Μιὰ μεγάλη κούκλα, εἶπε μέσα της. Ἐνα μηχανήμα, ἓνα θαυμαστὸ μηχανήμα ἀπὸ μέταλλο, πλαστικὲς ὕλες καὶ ηλεκτρονικὰ κυκλώματα, ἀλλὰ πάντως ἓνα μηχανήμα καμωμένο νὰ μοιάζῃ ἔτσι ἐπειδὴ μερικοὶ ἄνθρωποι — κι αὐτὴ ἀνάμεσά τους — θὰ τὸ βρῖσκαν σκληρὸ ἢ χονδροειδὲς ἂν

ἔμοιαζε ἀλλοιῶς. Κι ὅμως τώρα πὺλ ἔμοιαζε ὅπως ἔμοιαζε σ’ ἀναστάτωνα. Καὶ πρῶτ’ ἀπ’ ὅλα δὲν μπορούσε νὰ τὸ σκέπτεσαι σὰν οὐδέτερο. Χωρὶς νὰ τὸ θέλῃς ἢ σκέψη σου πῆγαινε «σ’ αὐτήν». Καὶ σὰν Αὐτή, θάπρεπε νὰ τῆς δώσης ἓνα ὄνομα καὶ μὲ τ’ ὄνομα θὰ γινόταν περισσότερο ἀνθρώπινη.

«Ἐνα μοντέλο πὺλ λειτουργεῖ μὲ μπαταρία», ἄρχισε νὰ διαβάξῃ ὁ Τζώρτζ. «Κανονικὰ πρέπει νὰ ἐφοδιάζεται μὲ καινούργια μπατα-

Μιὰ γυναίκα πὺλ ἀγαπᾶμε εἶναι ἓνα μπουκάλι μὲ κρασί. Μιὰ γυναίκα πὺλ ἀγαπήσαμε εἶναι ἓνα μπουκάκι ἀπὸ κρασί.

ΜΠΩΝΤΛΑΙΡ

ρία κάθε τέσσερις ἡμέρες. Ἄλλα μοντέλα ὅμως ἔχουν κατασκευαστῇ ἔτσι ὥστε νὰ φροντίζουν μόνον τους γιὰ τὸν ἀνεφοδιασμό τους ὅταν τοὺς χρειάζεται.

«Ἄς τὴ βγάλουμε λοιπὸν ἔξω».

Ἐβαλε τὰ χέρια του κάτω ἀπὸ τοὺς ὤμους τοῦ ρομπότ καὶ προσπάθησε νὰ τὸ τραβήξῃ.

«Μπά», εἶπε «αὐτὴ θάταν τουλάχιστον τρεῖς φορὲς πιὸ βαρεῖα ἀπὸ μένα». Ξαναδοκίμασε. «Στὸ διάβολο», εἶπε τούτῃ τῇ φορᾷ καὶ ξανάπιασε τὸ βιβλιάρκι. «Τὰ κουμπιά τοῦ ἐλέγχου εἶναι τοποθετημένα στὴ ράχη ἀκριβῶς πάνω ἀπὸ τὴ μέση», διάβασε. «Ἐν τάξει, ἴσως μπορούμε νὰ τὴν ἀναποδογυρίσουμε».

Μὲ κόπο τὴ γύρισε στὸ πλάϊ κι ἄρχισε νὰ ξεκουμπώνει τὰ κουμπιά τοῦ φουστανιοῦ της.

Ἡ Τζάνετ ἔνιωσε ξαφνικὰ πολὺ περίεργα. «Θὰ τὴν ξεκουμπώσω ἐγώ», εἶπε.

Ὁ ἄντρας τῆς τὴν κοίταξε.

«Ἐν τάξει, δικό σου εἶναι», τῆς εἶπε.

«Δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι αὐτό, θὰ τὴν βαφτίσω Ἔστερ».

«Ἐν τάξει», ξανάπε ὁ Τζώρτζ.

Ἡ Τζάνετ ξεκουμπώσε τὸ φόρεμα κ’ ἔψαξε μέσα.

«Δὲν μπορῶ νὰ βρῶ διακόπτη ἢ κουμπί», εἶπε.

«Φαίνεται πὺλ ἔχει μιὰ πλακίτσα πὺλ ἀνοίγει».

«Ὡ, ὄχι», τοῦ ἀπάντησε σκανδαλισμένη.

Τὴν ξανακοίταξε.

«Ἀγάπη μου, εἶναι μόνον ἓνα ρομπότ, ἓνα μηχανήμα».

«Τὸ ξέρω», εἶπε ἡ Τζάνετ ξερά.

Ξανάρχισε νὰ ψαχουλεύῃ, βρῆκε τὴν πλακίτσα καὶ τὴν ἄνοιξε.

«Κάνεις στὴν ἀπάνω βαλβίδα μισή στροφή πρὸς τὰ δεξιὰ κ’ ἔπειτα κλείνεις τὴν πλακίτσα γιὰ ν’ ἀποκαταστήσης τὴν ἐπαφή», τὴν συμβούλεψε ὁ Τζώρτζ ἀπὸ τὸ βιβλίο.

Ἡ Τζάνετ ἔκαμε ὅ,τι τῆς εἶπε κ’ ἔπειτα ξανακάθησε καὶ περίμενε.

Τὸ ρομπότ κουνήθηκε καὶ γύρισε. Κάθησε κ’ ἔπειτα σηκώθηκε ὀρθιο. Στάθηκε μπροστά τους «εἰκόνα καὶ ὁμοίωση» τῆς τέλει καμαριέρας.

«Καλὴ μέρα κυρία», εἶπε «καλὴ μέρα, κύριε. Θὰ εἶμαι εὐτυχὴς νὰ σὰς ὑπηρετῶ».

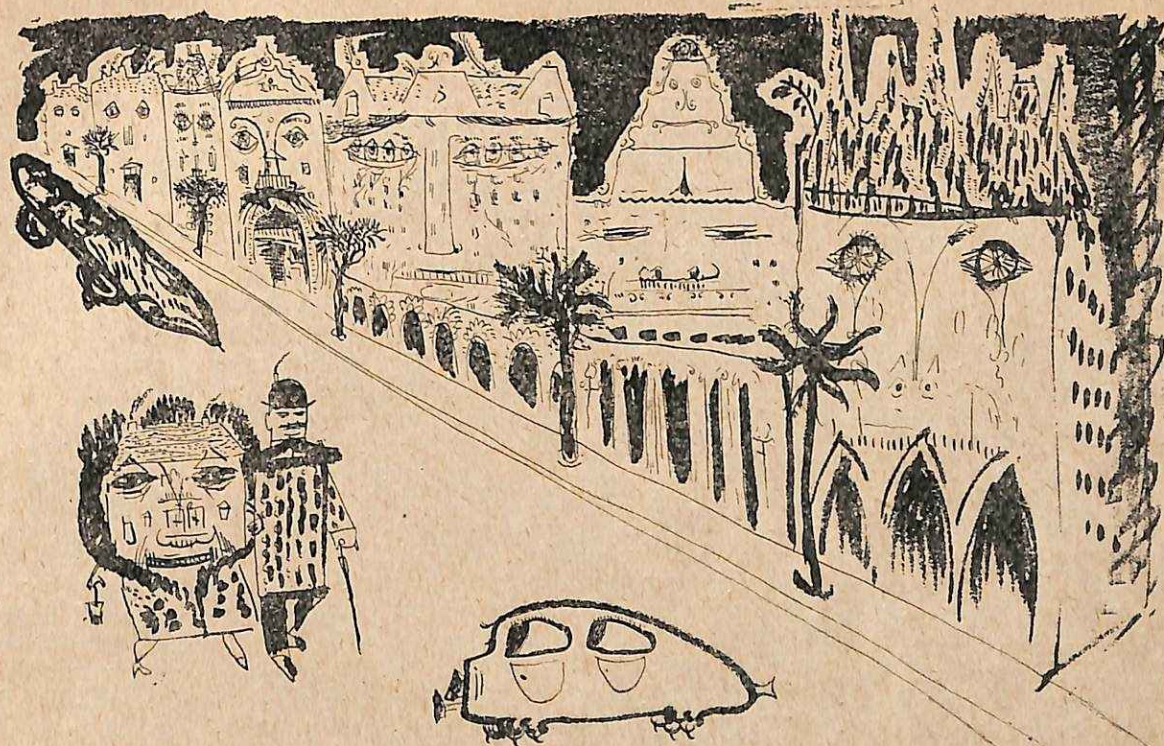
«Σ’ εὐχαριστῶ, Ἔστερ», εἶπε ἡ Τζάνετ, καθὼς ξαπλώνονταν πάνω στὸ μαξιλάρι πὺλ τῆς ἔβαλε στὴ ράχη της. Ὅχι πὺλ ἦταν ἀνάγκη νὰ εὐχαριστήσῃ ἓνα ρομπότ, μὰ ἡ Τζάνετ πίστευε στὴ θεωρία πὺλ ἂν δὲν ἐξασκήσῃ τὴν εὐγένειά σου μὲ τὰ ρομπότ, γρήγορα θὰ τὴν ξεχάσης μὲ τοὺς ἀνθρώπους.

Ἐξ ἄλλου ἡ Ἔστερ δὲν ἦταν ἔνα συνηθισμένο ρομπότ. Δὲν ἦταν πιά ντυμένη οὔτε σὰν καμαριέρα. Μέσα σὲ τέσσερις μῆνες εἶχε γίνῃ μιὰ φίλη, μιὰ ἀκούραστη, γεμάτη φροντίδα φίλη. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ἡ Τζάνετ δὲν ἤθελε νὰ πιστέψῃ πὺλ ἦταν μόνον ἓνας μηχανισμὸς καὶ καθὼς περνούσαν οἱ μέρες γινόταν ὅλο καὶ περισσότερο ἀνθρώπινη. Τὸ γεγονός ὅτι ἔτρωγε ἡλεκτρισμὸ ἀντί γιὰ τροφή, μὲ τὸν καιρὸ φαινόταν σὰν μῦθος. Καὶ ἡ ἐποχὴ πὺλ δὲν μπορούσε νὰ σταματήσει καὶ γύριζε διαρκῶς γύρω-γύρω ἢ ὅταν κάτῃ χάλασε στὴν ὁρασί της κ’ ἔκανε ὅλες τὶς δουλειὲς δέκα πόντους ψηλότερα ἀπ’ ὅ,τι ἔπρεπε νὰ τὶς κάνει φαινόταν τώρα πιά σὰν μιὰ περίοδος ἀρρώστειας — ἀπ’ αὐτὲς πὺλ περνᾶμε ὅλοι — κι ὁ μηχανικὸς ρομπότ πὺλ ἦρθε γιὰ νὰ τὴν διορθώσει, φάνηκε στὴν ἐπίσκεψή του σὰν ἕνας συνηθισμένος γιαντρός. Ἡ Ἔστερ δὲν φαινόταν μόνον ἀνθρώπινη ἀλλὰ ἦταν σύντροφος καλύτερη ἀπὸ πολλοὺς ἀνθρώπους.

«Πιστεύω», τῆς εἶπε ἡ Τζάνετ ξαπλώνοντας στὴν πολυθρόνα, «πὺλ θὰ μὲ θεωρῇ ἓνα ἀδύνατο κακόμοιρο πλάσμα».

Κάτι πὺλ δὲν ἔπρεπε κανεὶς νὰ περιμένῃ ἀπὸ τὴν Ἔστερ ἦταν περιστροφές.

«Ναί», ἀπάντησε μὲ εἰλικρίνεια. Κι ἀμέσως πρόσθεσε: «Πιστεύω πὺλ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι κακόμοιροι, ἀδύνατα πλάσματα. Φταίει

Γυναῖκες - σπῖτια.

(Σκίτσο τοῦ Μίνου Ἀργυράκη)

τρόπος τῆς κατασκευῆς τους. Πρέπει κανεὶς νὰ τοὺς λυπάται».

Ἡ Τζάνετ εἶχε πρὸ πολλοῦ σταματήσει νὰ σκέπτεται ὅτι: τώρα μιλάει τὸ συμπαθητικὸ τῆς σύστημα, ἢ πόσες συγκεντρωτικὲς κι ἀποκεντρωτικὲς βαλβίδες δουλεύουν γιὰ νὰ προκαλέσουν μιὰ τέτοια παρατήρηση. Τόπαινε σὰν νάρχονταν ἀπὸ μιὰ — ἄς πούμε ξένη — καὶ εἶπε:

«Ἄν συγκριθοῦμε μὲ τὰ ρομπότ, ἔτσι πρέπει νὰ φαινώμαστε, νομίζω. Εἴσατε τόσο δυνατοὶ κι ἀκατάβλητοι, Ἔστερ. Ἄν ἤξερες πόσο σὲ ζηλεύω γι’ αὐτό».

Καὶ ἡ Ἔστερ εἶπε μὲ τὸ θετικὸ τῆς ὕφος:

«Ἐμεῖς φτιαχνοῦμαστε σύμφωνα μὲ μελέτες. Ἐσεῖς εἴστε τυχεροί. Εἶναι ἀτυχία σας κι ὄχι λάθος σας». «Προτιμᾶς πὺλ εἶσαι σὺ κι ὄχι ἐγώ;», τὴν ρώτησε ἡ Τζάνετ.

«Φυσικά», τῆς εἶπε ἡ Ἔστερ. «Εἴμαστε δυνατότεροι, δὲν χρειαζόμαστε ὕπνο γιὰ νὰ πάρουμε δύναμη. Δὲν εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ κουβαλᾶμε μέσα μας ἓνα ἀνεύθυνο χημικὸ ἐργαστήριον. Δὲ γερνάμε, οὔτε ἀλλάζουμε. Τὰ ἀνθρώπινα ὄντα εἶναι τόσο ἀδέξια κ’ εὐθραυστα ὅτι τόσο συχνὰ ἀδιάθετα γιὰτὶ καὶ δὲν δουλεύει σωστὰ μέσα τους.

Ἄν κάτῃ χαλάσῃ σ’ ἐμᾶς ἢ σπᾶσῃ, δὲν μᾶς πονάει κι ἀλλάζεται ἀμέσως. Ἐσεῖς ἔχετε ἓνα σωρὸ λέξεις γιὰ νὰ ἐκφράζετε τὸν πόνο, τὴν ἀρρώστεια, τὴν δυστυχία καὶ τὸν κόπο πὺλ ἐμᾶς πρέπει νὰ μᾶς τὶς διδάξουν γιὰ νὰ καταλάβουμε τὸ νόημά τους, καὶ δὲν μᾶς φαίνονται καθόλου χρήσιμα πράγματα. Λυποῦμαι πολὺ γιὰτὶ εἴσατε ὑποχρεωμένοι νὰ χέτε ὅλ’ αὐτὰ καὶ νὰ εἴσατε τόσο λεπτοὶ κ’ εὐθραυστοί. Λυπᾶμαι τόσο πὺλ ἀναστατώνεται τὸ συμπαθητικὸ μου κύκλωμα».

«Λεπτοὶ κ’ εὐθραυστοί», ἐπάνελαβε ἡ Τζάνετ. «Ναί, ἔτσι αἰσθάνομαι».

«Οἱ ἄνθρωποι ζοῦν τόσο ἐπικίνδυνα», ἐξακολούθησε ἡ Ἔστερ. Ἄν σπᾶσῃ τὸ χέρι μου ἢ τὸ πόδι μου, μπορῶ νὰ χῶ ἓνα καινούργιο σὲ λίγα λεπτά, ἀλλὰ ὁ ἄνθρωπος θὰ ὑποφέρει πολὺ καιρὸ καὶ στὸ τέλος δὲν θὰ χῇ καινούργιο μέλος, ἀλλὰ ἔνα ψεύτικο, ἂν εἶναι ἀρκετὰ τυχερός. Καὶ τώρα δὲν εἶναι τόσο ἀσχημα ὅπως πρὶν γιὰτὶ σχεδιάζοντάς μας ἐμάθατε νὰ κάνετε ὠραία πόδια καὶ χέρια καὶ πολὺ δυνατότερα. Οἱ ἄνθρωποι θάπρεπε ν’ ἀλλάζουν τὰ ἀδύνατα μπράτσα πε ν’ ἀλλάζουν τὰ ἀδύνατα πόδια τους μὲ ξένα, μὰ δὲν τὸ θέλουν καὶ προτιμοῦν νὰ κρατοῦν

τὰ παλιά ὅσο μποροῦν».

«Θέλεις νὰ πῇς ὅτι μποροῦν νὰ τοὺς μεταμοσχεύσουν νέα μέλη εἶπε ἡ Τζάνετ. Δὲν τόξερα. Θάθελα κ’ ἐγὼ νὰ εἶχα μόνον πόδια καὶ χέρια ἀδύνατα. Δὲν πιστεύω ὅτι θὰ δίσταζα...». Ἀναστέναξε. «Ὁ γιαντρός δὲ μούδωσε πολὺ κουράγιο σήμερα τὸ πρῶτ’, Ἔστερ. Τὸν ἄκουσες τί εἶπε; Ὅλο καὶ χειροτερεύω, πρέπει νὰ ἀναπαύωμαι περισσότερο. Δὲν πιστεύω ὅτι ἐλπίζω νὰ δυναμώσω. Προσπάθησε μονάχα νὰ μού δώσῃ θάρρος. Εἶχε ἓνα παράξενο βλέμμα ὅταν τέλειωσε τὴν ἐξέτασή του. Καὶ τὸ μόνο πὺλ μού εἶπε ἦταν ἀνάπαυση. Γιατὶ νὰ ζῇ κανεὶς λοιπὸν ὅταν πρέπῃ ὅλο ν’ ἀναπαύεται; Κι ὁ καύμενος ὁ Τζώρτζ. Τί ζῶν κάνει μ’ ἐμένα; Εἶναι τόσο ὑπομονητικὸς μαζί μου, τόσο γλυκός. Θὰ προτιμοῦσα κάθε τι παρὰ νὰ εἶμαι ἔτσι ἀδύνατη. Θὰ προτιμοῦσα νὰ πεθάνω...».

Κ’ ἡ Τζάνετ ἐξακολούθησε νὰ μιλάει περισσότερο στὸν ἑαυτὸ τῆς παρὰ στὴν ὑπομονητικὴ Ἔστερ πὺλ στεκόταν πλάϊ της.

«Ἄχ, Ἔστερ, ἂν ἦσουν ἄνθρωπος δὲν θὰ μπορούσα νὰ τὸ ὑποφέρω. Νομίζω πὺλ θὰ σὲ μισοῦσα πὺλ εἶσαι τόσο γερὴ, τόσο δυνατὴ. Ἄλλὰ δὲν σὲ μισῶ Ἔστερ. Εἶσαι τόσο

εύγενής και τόσο υπομονετική μαζί μου όταν λέω κουταμάρες όπως τώρα. Νομίζω ότι θα έκλαιγες για να μου κρατήσης συντροφιά, αν μπορούσες».

«Θα έκλαιγα, αν μπορούσα», της είπε το ρομπότ. «Το συμπαθητικό μου κύκλωμα...»

«Ω, όχι, είπε η Τζάνετ. «Δε μπορεί να είναι μόνον αυτό. Θάχης κάπου μια καρδιά, Έστερ. Πρέπει να χης».

«Ελπίζω πως έχω κάτι πιο αξιόπιστο από μια καρδιά», είπε η Έστερ.

Πήγε πιο κοντά, έσκυψε και σήκωσε τη Τζάνετ στα χέρια της, σαν να μην είχε κανένα βάρος.

«Κούρασες τόσο πολύ τον έαυτό σου, αγαπημένη μου Τζάνετ», της είπε. «Θα σε πάω απάνω να κοιμηθής λιγάκι, πριν γυρίση ο Τζώρτζ».

Η Τζάνετ αισθανόταν τα χέρια του ρομπότ κρύα γύρω από την πλάτη της, μα η κρυάδα δεν την πείραζε πιά. «Ενιωθε μόνο ότι ήταν δυνατά, προστατευτικά γύρω της. Και είπε:

«Έστερ, είσαι τέτοιο στήριγμα, ξέρεις τί πρέπει να κάνω;» Σταμάτησε και σε λίγο πρόσθεσε με πόνο: «Ξέρω τί σκέπτεται ο γιατρός, δηλαδή κατάλαβα. Πιστεύει ότι σιγά-σιγά γίνομαι όλο και πιο αδύνατη ώσπου μια μέρα θα σθώσω, θα πεθάνω... Είπα πριν ότι προτιμώ να πεθάνω, μα δεν είναι αλήθεια Έστερ. Δε θέλω να πεθάνω...».

Το ρομπότ τη νανούρισε σά μωρό.

«Σώπα, σώπα χρυσή μου. Δεν είναι τόσο άσχημα τα πράγματα, τίποτα το σοβαρό. Δεν πρέπει να συλλογίζεσαι το θάνατο. Και δεν πρέπει να κλαίς άλλο. Δεν σου κάνει καλό, το ξέρεις. Έξ άλλου δεν θα ήθελες να δὴ πὼς ἔχεις κλάψει».

«Θα προσπαθήσω να μην κλαίω», είπε η Τζάνετ με υπακοή καθώς η Έστερ την ανέβαζε τις σκάλες που πήγαιναν στο δωμάτιό της.

Το ρομπότ της υποδοχής του νοσοκομείου, σήκωσε το κεφάλι του από τα χαρτιά του.

«Τὴ γυναίκα μου» εἶπε ὁ Τζώρτζ. «Σὰς τηλεφώνησα πρὶν μιὰ ὥρα».

Τὸ πρόσωπο τοῦ ρομπότ πήρε μιὰ τέλεια ἔκφραση ἐπαγγελματικῆς συμπάθειας.

«Μάλιστα κ. Σάντ. Νομίζω πὼς θὰ ἦταν τρομερὸ γιὰ σὰς, μα τὸ οἰκτικὸ σὰς ρομπότ ἔκανε ἀκριβὼς

ὅ,τι ἔπρεπε στέλνοντάς την ἐδῶ ἀμέσως».

«Προσπάθησα νὰ βρῶ τὸ γιατρό της, μα λείπει», εἶπε ὁ Τζώρτζ.

«Μὴν ἀνησυχεῖτε κ. Σάντ. Τὴν ἐξετάσαμε καὶ ζητήσαμε καὶ μὰς ἐστειλαν ὅλο τὸ ἱστορικὸ τῆς ἀσθενείας της ἀπὸ τὸ νοσοκομεῖο ποὺ θεραπευόταν πρὶν. Ἡ ἐγχείρησις ὠρίστηκε προσωρινὰ γιὰ αὐριο μα φυσικὰ θέλουμε τὴ συγκατάθεσή σας».

Ὁ Τζώρτζ δίστασε γιὰ μιὰ στιγμή. «Μπορῶ νὰ δῶ τὸν γιατρό ποὺ τὴν ἔχει ἀναλάβει;».

«Δὲν εἶναι στὸ νοσοκομεῖο αὐτὴ τὴ στιγμή».

«Μὰ εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖο;» εἶπε ὁ Τζώρτζ.

Τὸ ρομπότ τὸν κοίταξε στὰ μάτια καὶ κούνησε τὸ κεφάλι του.

«Φαίνεται πὼς ἡ κατάστασή της ὅλο καὶ χειροτερεύει τὸν τελευταῖο καιρὸ», εἶπε.

Ὁ Τζώρτζ κούνησε τὸ κεφάλι καταφατικὰ.

«Ἄν δὲν ἐνεργήσουμε, θὰ ἐξακολουθήσῃ ν' ἀδυνατίζει καὶ νάχη περισσότερους πόνους ὡς τὸ τέλος».

Ὁ Τζώρτζ κοίταξε ἀφηρημένα τὸν τοῖχο γιὰ λίγα λεπτά.

«Καταλαβαίνω», εἶπε σοβαρά.

Πῆρε μιὰ πέννα καὶ μὲ τρεμουλιαστὸ χέρι ὑπέγραψε τὸ χαρτί ποὺ τοῦ ἔβαλε μπροστά του. Τὸ κοίταξε γιὰ λίγο χωρὶς νὰ τὸ δλέπη.

«Θά... θὰ ἔχῃ ἐλπίδες ἐπιτυχίας;» ρώτησε.

«Ναί», τοῦ εἶπε τὸ ρομπότ. «Δὲν ὑπάρχει ποτὲ βέβαια ἀπόλυτη ἀσφάλεια, ἀλλὰ ἔχει ἐβδομήντα πέντε τοὶς ἑκατὸ ἐλπίδα τέλει ἐπιτυχίας».

Ὁ Τζώρτζ ἀναστέναξε καὶ κούνησε τὸ κεφάλι του.

«Θάθελα νὰ τὴν δῶ», εἶπε.

Τὸ ρομπότ πάτησε ἓνα κουμπί.

«Μπορεῖτε νὰ τὴν δῆτε, ἀλλὰ πρέ-

γὰ νὰ γράψετε ἓνα καλὸ ἐρωτικὸ γράμμα πρὶν ὅταν τὸ ἀρρίζετε νὰ μὴν ξέρετε τί πρόκειται νὰ γράψετε καὶ ὅταν τὸ τελειώνετε νὰ μὴν ξέρετε τί γράψατε.

ZAN ZAK ΡΟΥΣΣΩ

πει νὰ σὰς παρακαλέσω νὰ μὴν τὴν ἐνοχλήσετε. Τώρα κοιμάται καὶ καλύτερα νὰ μὴν τὴν ξυπνήσετε».

Ὁ Τζώρτζ ἀρκέσθηκε σ' αὐτό, ἀλ-

λὰ ἔφυγε ἀπὸ τὸ νοσοκομεῖο μὲ τὴν καρδιά ἐλαφρότερη γιὰτὶ εἶχε δεῖ ἓνα χαμόγελο στὰ ἥσυχά κοιμισμένα χεῖλη τῆς Τζάνετ.

Τοῦ τηλεφώνησαν ἀπὸ τὸ νοσοκομεῖο τὴν ἄλλη μέρα τὸ ἀπόγευμα. Τὸν καθυσάχασαν. Ἡ ἐγχείρησις εἶχε τέλεια ἐπιτυχία, κι ὅλοι ἦταν αἰσιόδοχοι γιὰ τὸ ἀποτέλεσμα. Δὲν εἶχε κανένα λόγο ν' ἀνησυχή. Οἱ γιατροὶ ἦταν ἀπόλυτα ἱκανοποιημένοι. Ὁχι, δὲν θάπρεπε νάχη ἐπισκέπτες γιὰ μερικὲς ἡμέρες. Ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχε κανένας λόγος ἀνησυχίας. Ἀπολύτως κανένας.

Ὁ Τζώρτζ τηλεφωνοῦσε κάθε μέρα πρὶν φύγῃ ἀπὸ τὸ γραφεῖο τοῦ ἐλπίζοντας ὅτι θὰ τοῦ ἐπέτρεπαν νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ.

Ἀπὸ τὸ νοσοκομεῖο ἦταν εὐγενικοὶ κ' ἐνθαρρυντικοὶ ἀλλὰ κατηγορηματικοὶ στὴν ἄρνησή τους γιὰ τὴν ἐπίσκεψή. Καὶ ξαφνικὰ τὴν πέμπτῃ μέρα τοῦ εἶπαν πὼς ἔφυγε καὶ πῆγε στὸ σπίτι τους. Ὁ Τζώρτζ τᾶχασε. Νόμιζε πὼς αὐτὴ ἡ ἱστορία θὰ κρατοῦσε ὁλόκληρες ἐβδομάδες. Πετάχτηκε στὸ δρόμο, ἀγόρασε ἓνα μπουκέτο τριαντάφυλλα κ' ἔκανε καμιά ντουζίνα παραβάσεις τῆς τροχαίας ὥσπου νὰ φτάσῃ στὸ σπίτι του.

«Ποῦ εἶναι;», ρώτησε τὴν Έστερ μόλις τοῦ ἀνοιξε τὴν πόρτα.

«Εἶναι στὸ κρεβάτι». Νόμιζα πὼς θάταν καλύτερα, ἂν..., ἄρχισε νὰ λήῃ ἡ Έστερ, μα στὴ βιασύνη τοῦ δὲν ἄκουσε τὸ τέλος τῆς φράσης κι ἀνέδθηκε τρέχοντας τὴ σκάλα.

Ἡ Τζάνετ ἦταν ξαπλωμένη στὸ κρεβάτι. Μόνο τὸ κεφάλι της φαίνονταν τριγυρισμένο ἀπὸ τὸ σεντόνι μ' ἓναν ἐπίδεσμο γύρω ἀπὸ τὸ λαιμό. Ὁ Τζώρτζ ἀκούμπησε τὰ λουλούδια στὸ τραπέζάκι ποὺ βρισκόταν πλάι της. Ἐσκυψε πάνω στὴ Τζάνετ καὶ τὴ φίλησε ἀπαλά. Τὸν κοίταξε μὲ μάτια γεμᾶτα ἀγωνία.

«Ω, Τζώρτζ, ἀγάπη μου. Σοῦ τὸ εἶπε;».

«Ποῖός νὰ μοῦ πῇ, τί;», ρώτησε αὐτὸς καὶ κάθησε πλάι της.

«Ἡ Έστερ. Μοῦ εἶπε πὼς θὰ σοῦ τὸ ἔλεγε. Ἀχ, Τζώρτζ, δὲν τὸ ἤθελα — τουλάχιστον δὲν πιστεύω πὼς τὸ ἤθελα... Αὐτὴ μ' ἔστειλε Τζώρτζ. Ἡμουνά τόσο ἀδύνατη καὶ σὲ τέτοια χάλια. Ἡθελά νὰ εἶμαι δυνατὴ. Δὲν πιστεύω πὼς καταλάβαινα στ' ἀλήθεια. Ἡ Έστερ εἶπε...».

«Ἡσύχασε ἀγαπημένη μου. Ἡσύχασε», τῆς εἶπε ὁ Τζώρτζ μὲ χαμόγελο. «Δὲν καταλαβαίνω τί θέλεις νὰ πῇς».

«Δὲν μοῦ φαίνεται ὅτι τρῶτε ἀρκετὲς ζωϊκὲς τροφές»

Ἐβαλε τὸ χέρι του κάτω ἀπὸ τὰ σκεπάσματα κ' ἐπίασε τὸ χέρι της.

«Μὰ Τζώρτζ», ἄρχισε νὰ λήῃ ἡ Τζάνετ. Τὴν διέκοψε.

«Ἀγάπη μου, τὸ χέρι σου εἶναι τρομερὰ κρύο. Εἶναι σχεδὸν σάν...» τὰ χέρια του γλίστρησαν ψηλότερα στὸ μπράτσο της. Τὴν κοίταξε μὲ τὰ μάτια του μεγαλωμένα ἀπὸ τὸν τρόμο. Πῆδηξε πάνω ἀπὸ τὸ κρεβάτι καὶ τράβηξε τὰ σκεπάσματα. Ἐβαλε τὸ χέρι του πάνω στὸ λεπτὸ νυχτικὸ στὴ μεριά τῆς καρδιάς — κι ἀμέσως τὸ τράβηξε ἀπότομα σάν κάτι νὰ τὸν εἶχε δαγκώσει.

«Θεέ μου. Ὁχι», φώναξε κοιτάζοντάς την.

«Μὰ Τζώρτζ, Τζώρτζ, ἀγαπημένη μου, ἔλεγε τὸ κεφάλι τῆς Τζάνετ πάνω στὰ μαξιλάρια.

«Ὁχι, Ὁχι», φώναξε ὁ Τζώρτζ σάν νὰ οὐρλιάζε. Κ' ἔτρεξε σάν τρελλὸς ἔξω ἀπὸ τὸ δωμάτιο.

Καθὼς δὲν ἔφεγγε καλὰ δὲν εἶδε τὸ κεφαλόσκαλο καὶ κατρακύλισε μὲ τὸ κεφάλι κάτω ὅλη τὴ σκάλα. Ἡ Έστερ τὸν ὀρῆκε νὰ κείτεται σωρὸς στὸ χῶλλ. Ἐσκυψε κ' ἐξέτασε προσεκτικὰ τὴς ζημιές. Τὸ μέγεθος τῆς ζημίας καὶ τὸ εὐθραυστο τοῦ σκελετοῦ του, ἀναστάτωσε, σὲ μεγάλο βαθμὸ τὸ συμπαθητικὸ της κύκλωμα. Δὲν προσπάθησε νὰ τὸν σηκώσῃ, μα πῆγε στὸ τηλέφωνο καὶ πήρε ἓναν ἀριθμὸ.

«Πρώτες βοήθειες;» ρώτησε, κ' ἔδωσε τὸνομα καὶ τὴν διεύθυνση τοῦ σπιτιοῦ. «Μάλιστα, ἀμέσως», τοὺς εἶπε. «Μπορεῖ νὰ μὴν ἔχουμε καθόλου καιρό. Πολλὰ μεγάλα κατάγματα καὶ πιστεύω πὼς ἡ σπονδυλικὴ του στήλη εἶναι σπασμένη τοῦ κακομοιρῆ... Ὁχι... φαίνεται πὼς δὲν ἔσπασε τὸ κεφάλι... Ναὶ πολὺ καλύτερα. Θὰ ἔμεινε ἀνάπηρος γιὰ ὅλη τὴν ζωὴ, ἔστω κι ἂν γλύτωνε... Ναὶ, καλύτερα νὰ στείλετε τὴν ἐπιστολὴ μὲ τὸ φορεῖο πᾶν πρώτων βοηθειῶν γιὰ νὰ ὑπογράψῃ ἀμέσως. Ἡ γυναίκα του θὰ τὴν ὑπογράψῃ».

JOHN WINDHAM

ΣΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΤΕΡΑΤΑ

Τα καλύτερα Σημεία και Τέρατα θα βραβεύονται: 50 δρχ. το πρώτο,
25 δρχ. καθένα από τα υπόλοιπα.

ΔΙΕΘΝΗΣ!

Το Λιμενικόν Ταμείον Κερκύρας προκηρύσσει διεθνή μειοδοτικόν διαγωνισμόν διὰ τὴν προμήθειαν ἑνὸς Γερμανοῦ μεγίστης ἀνυψωτικῆς δυνάμεως 6.00 τόνων τοποθετουμένου ἐπὶ τροχηλάτου ὀχήματος μετὰ πνευστῶν ἐλαστικῶν τροχῶν.

«Ναυτεμπορικὴ» 24/11/59

Ἀνώνυμος

ΠΡΩΤΟΤΥΠΗ ΜΙΣΘΩΣΙΣ

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ λογιστὴς κατὰ προτίμησιν κυρία ἢ δεσποινὴς μὲ προϋπηρεσίαν ἀπόφοιτος Ἀνωτάτης Ἑμπορικῆς, διὰ ἐργασίαν πρῶτῃ καὶ ἀπογευματινῇ.

«Ἐστία» 4/12/59

Ἐλ. Ἀκύλα

ΠΡΩΤΑΚΟΥΣΤΟ

Στὸ Ρίο Ἰανέιρο τῆς Βραζιλίας συνέβη πρὸ καιροῦ τὸ ἐξῆς κωμικὸ ἐπεισόδιο: Ἐνα φίδι ἐδάγκωσε τὸν κ. Οὐμβέρτο Μένσες Γκοτρίζ. Ἐξω φρενῶν αὐτὸς τότε γιὰ νὰ τὸ ἐκδικηθῇ δαγκῶναι τὸ φίδι στὸ λαιμό. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ὁ Οὐμβέρτο νὰ μὴ πάθῃ τίποτα καὶ τὸ φίδι νὰ πεθάνῃ ἀκαριαίως.

«Ἀπογευματινὴ» 2/10/59

Γ. Βασιλάδης

ΠΟΛΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΔΥΟ!

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ὑπηρεσία ἢ γυναίκα. Μισθὸς ἰκανοποιητικός. Πληροφορία

«Ταχυδρόμος» Βόλου 15/9/59

ΜΟΝΟΝ ΑΠΟ ΕΚΕΙ ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ

Πινάκida στὴ Λίμνη Εἰδοβόας
Ἀπόστολος Τζωρτζίδης

ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ ΚΑΙ ΣΤΑ ΠΤΗΝΑ

ΠΕΤΕΙΝΟΣ
ΦΕΡΩΝ ΚΕΡΑΤΑ
ΕΠΩΛΗΘΗ ΕΙΣ ΘΙΑΣΟΝ
ΑΝΤΙ ΜΟΝΟΝ 1000 ΔΡΧ.

«Ἀθηναϊκὴ» 3/11/59

Π. Παπαδόπουλος

ΣΠΟΥΔΑΙΑ ΣΥΝΕΝΝΟΗΣΗ

Ὁ κ. Πρόεδρος ἐπιμένει νὰ δώσῃ σαφὴ χαρακτηρισμόν τῆς στάσεως τῶν «πειρατῶν».

Μ.: Ἐφέρθησαν ἀπρεπῶς, κ. πρόεδρε...

οὐεῖοΜ ὅτι5Β0Γ ΚΒΟ ΓΒ0Γ τατα
Πρ.: Αὐτὸ δὲν λέει τίποτα... Μετεχειρίσθησαν ὕβρεις καὶ ἀπειλὰς;

Φαίδων Κυρίμης

ΔΙΠΛΗ ΑΠΡΟΣΕΞΙΑ

Μεγάλο Περιστερί, ἡ Σοφία Μίχου, ἑτῶν 3, διαλαβοῦσα τῆς προσοχῆς τῆς μητρός της ἐνῶ ἔπαιζε, κατέπεσεν ἐντὸς λάκκου περιέχοντος ὁμβρία ὕδατα.

Χρηστὴν Παναγοπούλου

Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴ συνεργασία τοὺς ἀναγνώστες μας: Ἀθανάσιος Γκαμέρας Θεσσαλονίκη, Μαρία Λιάσκου Βραχάτι Κορινθίας, Ἀλίκη Ξανθάκη Ἀθήνα, Ἀλίκη Ἀδάμη Ἀθήνα, Γεώργιος Μπέρδος Ἀθήνα, Ρένα Καλοκαιρινοῦ Κηφισιά, Ἀλέκα Μίχα Κέρκυρα, Φραγκίσκος Ροῦσσος Ἀθήνα, Γ. Β., Σ. Γιαννακοῦρο Ἀθήνα, Μιχ. Κοσμανίδης Ν. Σμύρνη, Ἑπαμ. Παπαδόπουλο Τρίκαλα, Ἡλία Γρηγοριάδης Θεσσαλονίκη, Δημ. Γιαννακόπουλο-Ραζέλο Ἀθήνα, Μ. Φλαμπούρη, Θρασ. Κάλιο Πειραιᾶ, Εἰρ. Καλλιανέοπουλο, Γ. Καλφοῦντζο Ἀθήνα, Γ. Σαριδάκης Χανιά, Σ. Β. Χανιά, Σπ. Μπίκο Ἀθήνα, Κων. Γουναράκης Ρέθυμνο, Ι. Δ. Ν. Ἀθήνα, Φλώρα Γαρμπή Ἀθήνα, Σ. Ἰωαννίδης Ἀθήνα, Παναγιώτης Φατούρο Ἀθήνα, Δημ. Δημητρίου Θεσσαλονίκη, Ἐλ. Ραζή Ἀθήνα, Ε. Φιλίππου Κύπρο, Γιάννης Χαλδαῖο Ἀθήνα, Α. Κασιτῆ Σπάρτη, Λένα Καλαφρέντζου Ἀθήνα, Παναγ. Πασαλίδης Θεσσαλονίκη, Παν. Κατσούλη Πειραιᾶ, Γεώργ. Ἀποσιᾶδης Σέρες, Α. Ψαλλίδης Ἀθήνα, Χρ. Μπέτσος Λάρισα, Γρ. Μιχαλόπουλο Ἀθήνα.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ!

HUSBAND WANTED to escort his charming wife to the G.B. Petit Palais Hotel tonight for the great musical treat of the year.

«Athens News» 3/4/59

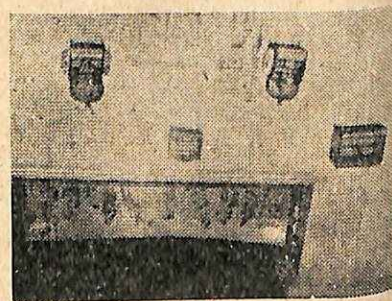
Γ. Χαλδαῖος

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 14. (Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας).— Συνελήφθη ὁ Ζήσης Γιανέλος, ἑτῶν 28, κάτοικος Λαρίσης, ἄεργος, ὁ ὁποῖος, ἀφίχθεις πρὸ τριμήνου δοχεῖον καὶ παρουσιαζόμενος ὡς ὑπόδο-
χείον καὶ παρουσιαζόμενος ὡς ὑπό-

«Ἐλευθερία» 15/10/59

Σάσα Καράγιωργα

ΤΡΙΑ ΠΟΥΛΑΚΙΑ ΚΑΘΟΝΤΑΝ

Ὁ διευθυντὴς σκηνῆς τοῦ Θεάτρου «Περοκέ» κ. Γρηγορίου, ὁ θεατρικὸς συνεργαφεὺς κ. Σπυρόπουλος καὶ ὁ ἡθοποιὸς κ. Βλαχόπουλος τοῦ θιάσου Κατράκη, θύουν μεταμεσονεκτικῶς εἰς τὸν...
«Βάκχον».

«Θεατὴς» 6/9/59

Τασία Μπατσούλη, Γ. Κουτσουμάρης,
Γ. Βασιλάκος, Χρ. Ἀρβανίτης

ΝΕΟ ΕΙΔΟΣ!

Ἐνοιωθε καὶ νὰ τὸν πνίγῃ στὸν λαιμό. Ἐβγαλε μιὰ βραχνή φωνή καὶ σωριάστηκε στὸ πάτωμα.

Ἦστε ἀπὸ λίγο τὸν βόρκαν οἱ ἀστυνομικοὶ σωριασμένοι μπροστὰ στὸ τηλέφωνο ποὺ χαμογελοῦσε κι ἔλεγε ἀκατανόητα λόγια.

«Θεατὴς»

Κική Καχρυμάνη

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΜΕΝΑ!

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

Θέατρον Δημ. Κήπου

Σήμερον

«ΜΑΜΖΕΛ ΝΙΤΟΥΣ»

ὁπερέττα εἰς 4 πράξεις. Ὁλος ὁ θιάσος ἐπὶ σκηνῆς.

Ὁ θιάσος ἀναγκάζεται νὰ μείνῃ μερικὰς ἡμέρας εἰσέτι λόγω ἀνωτέρας βίας.

Χρ. Γιωργαλίδης

ΟΙ ΚΟΙΝΟΙ ΤΟΠΟΙ ΚΑΙ Η ΠΡΩΤΟΤΥΠΙΑ

Ἡ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ εὐαισθησία δὲ βρίσκεται σὲ στενὲς σχέσεις μὲ τὴν πρωτοτυπία. Ἀλλὰ καὶ ἡ καλλιτεχνικὴ δημιουργία στὸ μεγαλύτερο μέρος της συντηρεῖται μὲ ἐπαναλήψεις γνωστῶν πραγμάτων, γνωστῶν τρόπων καὶ θεμάτων, μὲ τὴν ρουτίνα τοῦ καλλιτεχνικοῦ πνεύματος ποὺ ἀρέσκειται νὰ ἀνακαταφάσκῃ τὰ ἐκάστοτε «δεδομένα». Τὰ δεδομένα αὐτὰ ἀλλάζουν κατὰ καιροὺς. Ἀλλοτε πῶς σύντομα, ἄλλοτε πῶς ἀργά.

Ἡ πρωτοτυπία εἶναι κάτι τὸ πολὺ σπάνιο, σὲ ἐποχὲς κλειστὲς, μὲ διαμορφωμένο χαρακτήρα. Δὲν μποροῦμε νὰ ὀνομάσουμε τὶς ἐποχὲς αὐτὲς στάσιμες μόνο καὶ μόνο ἐπειδὴ ἔχουν ἐπιτύχει ἕνα εἶδος ἰσορροπίας ἢ καλύτερα ἕνα εἶδος αὐτάρκειας. Οὐτε γίνεται νὰ ἀπορρίψουμε τὰ προσόντα τῆς τέχνης τῶν κλειστῶν ἐποχῶν. Ἡ βυζαντινὴ ζωγραφικὴ δὲν εἶναι, κατὰ βάση, ἄλλο τί ἢ μιὰ ἐπανάληψη τοῦ ἑαυτοῦ της ποὺ συντελεῖται ἐπὶ αἰῶνες. Εἶναι κατ' ἐξοχὴν ἡ τέχνη μιᾶς ρουτίνας καὶ μιᾶς μανιέρας ποὺ στερεῖται πρωτοτυπίας, τουλάχιστον στίς αὐστηρότερες ἐκδηλώσεις της. Καὶ εἶναι μιὰ ἀξιόλογη τέχνη.

Ἀλλὰ καὶ σὲ ἐποχὲς ἀνοιχτές, ἀνήσυχες, ἀδιαμόρφωτες, ποὺ προσφέρονται σὲ πρωτότυπες λύσεις τῶν καλλιτεχνικῶν πραγμάτων, σὲ ἀνανεώσεις, ὡς ποῖο σημεῖο ἡ πρωτοτυπία συντηρεῖ τὴν καλλιτεχνικὴ δημιουργία, καὶ ἀπὸ ποῖο σημεῖο καὶ πέρα τῆς συντηρεῖ ἢ ἀνακατάφασχ τῶν νέων δεδομένων ποὺ ἔχουν κερδηθῇ ἤδη γιὰ λογαριασμό ὅλης τῆς τέχνης;

Ἐξ ἄλλου ἡ πρωτοτυπία καὶ ἡ τόλμη, ὅχι μόνον ξενίζουν ἀλλὰ πληγώνουν βαθυτάτα τὴν καλλιτεχνικὴ εὐαισθησία τοῦ μέσου ὄρου καὶ προκαλοῦν τεράστιες ἀντιδράσεις καὶ ἀπωθήσεις.

Ὅταν ὁ Μιχαὴλ Ἀγγελος, μὲ τὶς σκηνὲς ἀπὸ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη ὅπου ἔδινε διέξοδο στὸ δραμά του ἀπὸ ἕνα κόσμο ἀγρίας ἐνέργειας καὶ μεγαλείου, καὶ ἀργότερα μὲ τὴ Δευτέρα Παρουσία ποὺ θεωρεῖται ἡ τελειότερη ἑκφραση τῆς τιτανικῆς μεγαλοφυΐας του, προσέφερε στὴν ἀνθρωπότητα τὰ πῶς πρωτότυπα καὶ τολμηρὰ ζωγραφικὰ ἔργα, δὲν συνήντησε μόνο τὸ θαυμα-

σμό. Ἀντίθετα, ἡ λοιδωρία, ἡ κατακραυγή, ὁ ἐξοντωτικὸς πόλεμος, ἀκολούθησαν τὰ ἔργα αὐτά, ποὺ χαρακτηρίσθηκαν καὶ τότε καὶ ἀργότερα, βέβηλα ἀπὸ τοὺς φαρισαίους ἠθικολόγους, ἀντιζωγραφικά καὶ ἀχρωμάτιστα ἀπὸ τοὺς τεχνίτες τῆς καθιερωμένης ρουτίνας. Χωρὶς τὴν προστασία πανίσχυρων παπῶν, ὅ,τι θεωρεῖται σήμερα ἀξεπέραστο μνημεῖο τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος, οἱ τοιχογραφίαι τῆς Σιστίνας τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγελου, ὅχι μόνο δὲν θὰ ἦταν δυνατόν νὰ δημιουργηθοῦν, ἀλλὰ καὶ μετέπειτα θὰ εἶχαν καταστραφῇ.

Ἡ πρωτοτυπία καὶ ἡ τόλμη ἐνῶ ἀποτελοῦν τὰ πῶς πολυτίμη κέρδη γιὰ τὴν ἴδια τὴν τέχνη, εἶναι ἀφιλόξενα καὶ ἐπικίνδυνα ἐδάφη γιὰ τὸν καλλιτέχνη, καὶ ἀπὸ τοὺς πολλοὺς θεωροῦνται πράξεις ἀποκρουστικές. Ἀδιάρκο ὅτι ἐκεῖνο ποὺ ἔτσι κερδήθηκε, γίνεται μὲ τὸν καιρὸ καὶ μὲ τὸν «ἔθισμό», κοινὸ κτῆμα καὶ ἀντικείμενο θαυμασμοῦ. Γίνεται παράδοση ἀργότερα.

Ἔτσι, καθὼς ἡ πρωτοτυπία (τὸ καινούργιο ρίγος) στὴν τέχνη εἶναι κάτι τὸ δύσκολο, ἀλλὰ καὶ τὸ σπάνιο, ἀκόμα καὶ στίς ἐποχὲς ποὺ προσφέρονται σχετικὰ, γιὰ τὸν μᾶς ὁδηγὸς ἐκεῖ μόνον ἡ εὐτυχὴς συγκυρία ταυτισμοῦ τῆς «πνευματικῆς εὐαισθησίας» μὲ τὴν «καλλιτεχνικὴ εὐαισθησία», συμβαίνει τοῦτο: Σὲ μιὰ πρωτοτυπία μπορεῖ νὰ σταθεύσουμε καὶ ἐπὶ αἰῶνες ἀκόμα, καὶ μὲ τὶς ἀνακαταφάσεις νὰ δημιουργήσουμε παράδοση, νὰ φθάσουμε καὶ στὴ ρουτίνα, ἡ ὁποία αὐτὸ θὰ ἀντιμάχεται μιὰ ἄλλη πρω-

τοτυπία. Ἡ ζωγραφικὴ τέχνη τῆς Ἀναγέννησης, παρὰ τὶς διακεκριμένες, προσωπικότητες, συντηροῦσε τὸ ζωγραφικὸ ἐνδιαφέρον τῆς ἐποχῆς μὲ τὶς ἐπαναλήψεις τοῦ καλλιτεχνικοῦ πνεύματος τῶν διδασκάλων. Πλείστα ἔργα ποὺ θεωροῦνται καὶ αὐθεντικά καὶ ἀριστουργήματα μεγάλων ζωγράφων δὲν εἶναι ἔργα προσωπικὰ τῶν ζωγράφων αὐτῶν ἀλλὰ τοῦ ἐργαστηρίου τῶν.

Ἡ «Μεταμόρφωση», ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλειωδέστερα ἔργα τοῦ Ραφαήλ, ποὺ ἐκτίθεται στὸ Βατικανό, ἔχει περατωθῇ ἀπὸ μαθητὴ του. Μιὰ συνολικὴ ἑκθεση τοῦ Giorgione στὸ Palazzo Ducale τῆς Βενετίας ποὺ ἔγινε τὸ φθινόπωρο τοῦ 1955 σοῦ προξένοισε κατάπληξη, μὲ τὸν τεράστιο ἀριθμὸ τῶν πινάκων ποὺ ἦταν ἔργα τοῦ Giorgione καὶ τῶν Giorgioneschi, τὴν ὑψηλὴ ποιότητα καὶ παράλληλα τὴν τόσο πιστὴ ἀνακατάφασχ τοῦ καλλιτεχνικοῦ πνεύματος τοῦ Giorgione ἀπὸ τοὺς μαθητὲς. Τέτοια εἶναι ἡ ἀφομοιωτικὴ ἱκανότης τῶν καλλιτεχνῶν, ἡ σπάνιος τῆς πρωτοτυπίας, ὅταν στὴν ἐρευνᾶ μὲ μὲταχειρισθούμε μεγάλες κλίμακες, ὅταν περιλάβουμε μεγάλες ποσότητες καὶ μὲ ἐξησφαλισμένη ἀκόμα τὴν αἰσθητικὴ ποιότητα.

Θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ ὑποστηρίξῃ:

α) ὅτι ἡ «καλλιτεχνικὴ εὐαισθησία» ἀποβλέπει στὴν ἀνάδειξη «ποιότητων», στὴν ἐπιτυχία «αἰσθητικῶν ἀποτελεσμάτων», μακριὰ ἀπὸ τὴ μέριμνα τῆς πρωτοτυπίας, τῆς τόλμης, τῆς καινούργιας ὁρασης. Στὴ χορεία τῶν καλλιτεχνῶν ποὺ στηρίζουν αὐτὴ τὴν ἀποψη δὲ θὰ συναντήσουμε μόνον τοὺς μαθητὲς ἀλλὰ καὶ σπουδαῖες καλλιτεχνικὲς φυσιογνωμίες.

β) ὅτι ἡ «πνευματικὴ εὐαισθησία» ὁδηγώντας στὸ βάθος τῶν πραγμάτων, τὸ ἀντιφατικὸ καὶ ἐπιδεχόμενο νέους φωτισμούς, εἶναι δυνατόν νὰ προσφέρῃ πρωτότυπες συλλήψεις, οὐσιαστικὲς ἀξίες τῆς ὑπαρξης.

Ἡ πνευματικὴ σύλληψη καὶ ἡ καλλιτεχνικὴ πραγμάτωσις δὲν συμβαδίζουν πάντοτε, καὶ στὴν περίπτωση αὐτὴ ὁδηγοῦμαστε σὲ ἀντικαλλιτεχνικὰ ἀποτελέσματα. Ποτὲ οἱ κόσμοι τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν συλλήψεων τῶν πνευματικῶν, ὅσον ὑψηλοὶ

καὶ ὅσον πρωτότυποι ἂν εἶναι, δὲ θὰ ὀδηγήσουν στὸ ἀξιόλογο ἔργο τέχνης, ἂν οἱ κόσμοι αὐτοὶ δὲ γίνουν «καλλιτεχνικὴ ὕλη». Εἶναι ἡ ἐκδίκηση τῆς μορφολατρίας μετὰ τὴν ὁποία ἱκανοποιεῖται ἡ καλλιτεχνικὴ εὐαισθησία, ποὺ τὴν ὠνομάσαμε ἡ «τέχνη γιὰ τὴν τέχνη» καὶ τὴν ἀποδιώχνουμε σήμερα ὅταν θέλῃ νὰ ἐπιβάλῃ τὴν μονοκρατορία της στὸν καλλιτεχνικὸ χῶρο.

Στὴν ἀρχιτεκτονικὴ ποὺ προσφέρεται στὴν ἄμεση παρατήρηση εὐκολὰ διαπιστώνονται οἱ ἐπαναλήψεις. Ὁ ἑλληνικὸς ρυθμὸς, ποὺ ὠνομάστηκε κλασικὸς γιὰ νὰ γίνῃ ἀργότερα νεοκλασικὸς, κλασικίζων κ.λ.π., δὲν ἔπαψε στὸ πέρασμα τῶν αἰώνων νὰ εἶναι διαρκὴς πρόσκληση καὶ πρόκληση στὸ πνεῦμα μεγάλων ἀρχιτεκτόνων. Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τῆς Ἀναγέννησης οἰκειώθηκε αὐτὸ τὸ ρυθμὸ. Ὁ ἴδιος ὁ Μιχαὴλ Ἀγγελος στὸ Palazzo Farnese τῆς Ρώμης, τὸ τελειότερο ἔργο τῆς architecture profane τῆς Ἀναγέννησης, χρησιμοποίησε στὸ τμήμα τοῦ ἔργου ποὺ τὸν ἀφορᾷ «δεδομένα» τῆς κλασικῆς ἀρχιτεκτονικῆς.

Ἡ τάση πρὸς ἐπανάληψη συντηρεῖ καὶ τὴ λογοτεχνικὴ παραγωγὴ ποὺ ἀλλιῶς θὰ ἦταν περιορισμένη στὸ ἐλάχιστο. Ἄν στὴν ἄμεση παρατήρηση προσφέρεται εὐκολώτερα ἡ ἀρχιτεκτονικὴ, πὶδ δύσκολα ἡ ζωγραφικὴ ἀφοῦ δὲ βρίσκεις συχνὰ συγκεντρωμένο οὔτε τὸ ἔργο τοῦ ἴδιου καλλιτέχνη, οὔτε τῶν ἐπιγενομένων, ἡ λογοτεχνία παρουσιάζει ἐπὶ τοῦ θέματος τεράστιες δυσκολίες. Ὅταν πρόκειται γιὰ λογοτεχνικὰ ἔργα περασμένων ἐποχῶν, καθὼς ἔχουν βυθισθῇ τὰ περισσότερα στὴν τέφρα τῶν καιρῶν καὶ ἔχουν ἀπομείνει πρὸς παρατήρηση τὰ ἐλάχιστα ποὺ ἔχει κρατήσῃ ζωντανὰ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἐπερχομένων, εἶναι δυνατὸν τὰ ἔργα αὐτὰ μετὰ τὸ δικαίωμα ὁμιλίας ποὺ τοὺς παρέχεται νὰ ἀπαλλοτριώνουν γιὰ λογαριασμό τους ὅλη τὴν πρωτοτυπία τῆς ἐποχῆς τῶν ἐναντι ἐκείνων ποὺ μένουν βουβά.

Τὴ δύσκολη ἐργασία γιὰ μιὰ δικαιότερη τοποθέτηση τῶν πραγμάτων μπορεῖ στὶς ἡμέρες μας νὰ ἀναλάβῃ ἡ συγκριτικὴ φιλολογία. Ἐρευνώντας τὶς ἐποχὲς καὶ τοὺς τόπους μπορεῖ νὰ μᾶς δώσῃ μιὰ συνεπέστερη εἰκόνα τῆς πορείας τῶν λογοτεχνικῶν κειμένων, ἀποκαλύπτοντας ἄγνωστες πηγές. Ἔτσι ὑπάρχει πιθανότης θεωρούμενες πρωτοτυπίες νὰ μεταπηδήσουν στὶς ἀνακαταφάσεις. Βέβαια, ὅταν πρόκειται γιὰ σύγχρονα βιβλία ὅλοι εὐκο-

λα θὰ προσέξουμε τὶς συγγένειες καὶ τὶς ἀλληλοεπιδράσεις. Μπορεῖ καὶ νὰ διαμαρτυρηθοῦμε γιὰ τὶς συγγένειες αὐτὲς καὶ νὰ τὶς καταλογίσουμε στὸ παθητικὸ τῆς ἐποχῆς μας, ἐνῶ ὅλες οἱ ἐποχὲς εἶναι ὑπόλογες γιὰ τὸ ἴδιο φαινόμενο. Ἡ ἴσως ἡ ἐποχὴ μας περισσότερο νὰ τείνῃ πρὸς τὴν ἰσοπέδωση τῶν λογοτεχνικῶν προϊόντων, ὅχι μόνο σὲ ὅ,τι παράγεται σὲ μιὰ χώρα ἢ σὲ μιὰ γλῶσσα· καὶ ὅχι μόνο στὴν περιοχὴ τοῦ ποιητικοῦ λόγου ἀλλὰ καὶ τῆς πεζογραφίας. Βέβαια στὴν περιοχὴ τοῦ μυθιστορήματος ἐπεμβαίνουν πολλὰ ἐξωτερικὰ στοιχεῖα ποὺ ποικίλλουν ἀπὸ τόπο σὲ τόπο, ἀκόμη καὶ βιοτικὲς συνήθειες, διαφορετικὸ περιβάλλον, ὁ ἰδιαιτέρως τρόπος τῆς στενὰ τοπικῆς διαδίσωσης (τῆς ἀγροτικῆς, τῆς ἀστικῆς, καὶ ἀπὸ τὴ δευτέρῃ τῆς λαϊκῆς περισσότερο παρὰ τῆς κοσμικῆς) καὶ αὐτὰ τὰ στοιχεῖα εἶναι μέγιστα πλεονεκτήματα στὸ χέρι τοῦ πεζογράφου. Διαφοροποιοῦν ἐξωτερικὰ τὸ κείμενο ἐνὸς σύγχρονου π.χ. Ἀμερικανοῦ πεζογράφου ἀπὸ τὸ κείμενο ἐνὸς Εὐρωπαίου συναδέλφου του (ἀλλὰ καὶ τῶν Εὐρωπαίων μεταξύ τους μετὰ πὶδ περιορισμένες δυνατότητες), ὅταν καὶ οἱ δυὸ προβάλλουν τὸν ἴδιο ψυχικὸ κόσμον καὶ τὶς ἴδιες ἀντιδράσεις μιᾶς σύγχρονης εὐαισθησίας. Πολλὲς φορὲς μόνον οἱ ὀνοματοποιεῖς, ἡ ὀνομασία ἐνὸς βουνοῦ, μιᾶς θάλασσας, μιᾶς λίμνης, μόνον τὰ ὀνόματα τῶν ἡρώων ποὺ ἔχουν ἰδιαιτέρως ἀποχρώσεις ἀκόμα καὶ σὲ ὁμόγλωσσους λαούς, ἐξασκοῦν τέτοια ἐπενέργεια πάνω μας, μᾶς παρασύρουν τόσο, ὥστε νομίζουμε ὅτι διαβάζουμε κάτι ἄλλο, κάτι μοναδικὸ δηλαδή, ὅταν τὸ ἄλλο αὐτὸ ἐνυπάρχει μόνο στὸ διαφορετικὸ περιβάλλον, καὶ ἐνῶ ἡ σκέψη καὶ ἡ ψυχροτροπία τοῦ Ἀμερικανοῦ συγγραφέα ἀνακαταφάσκει τὰ γνωστὰ μας εὐρωπαϊκὰ δεδομένα. Ἔτσι ἂν ἀφήσουμε κατὰ μέρος τὰ ἐξωτερικὰ καθέκαστα, τὰ στοιχεῖα

Ὁ ἄνθρωπος ποὺ καυχᾶται διαρκῶς γιὰ τοὺς προγόνους του μοιάζει μετὰ τὴν πατατιά — τὸ μόνο καλὸ ποὺ ἔχει βρίσκεται μέσα στὴ γῆ.

ΤΟΜΑΣ ΟΒΕΡΣΜΠΕΡΥ

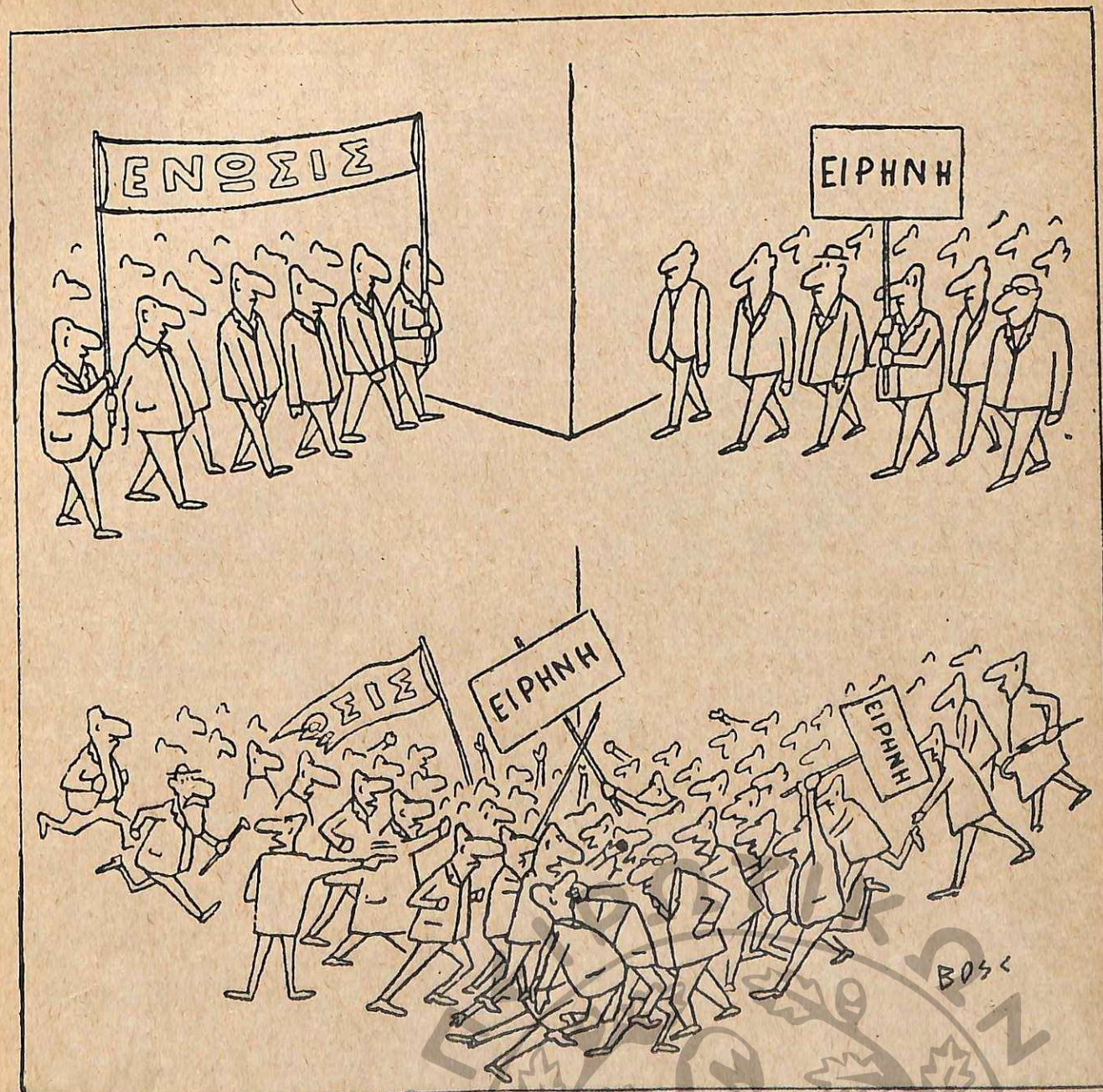
φιλολυσισμοῦ κ.λ.π. ποὺ διαφοροποιοῦν τὶς ἐθνικὲς λογοτεχνίες καὶ

προχωρήσουμε βαθύτερα, ἂν ἐρευνήσουμε τὸ συνειδησιακὸ μυθιστόρημα ποὺ καταγράφει τὶς πὶδ καλύτερες μαρτυρίες τῆς ἀτομικῆς καὶ τῆς ὁμαδικῆς μοίρας τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου, μποροῦμε νὰ συναντήσουμε κάτι ποὺ νὰ μὴν προϋπῇ τὸν Ντοστογιέβσκη, αὐτὸ τὸ καταπληκτικὸ βιολογικὸ φαινόμενο πνευματικῆς εὐαισθησίας; Λαμπρὰ ἐπιτεύγματα τῆς παγκόσμιας πεζογραφίας, ἀριστουργήματα τοῦ καιροῦ μας, ἀνακαταφάσκουν τὰ δεδομένα τῶν πνευματικῶν συλλήψεων τοῦ Ντοστογιέβσκη.

Ἡ πορεία τοῦ σύγχρονου ποιητικοῦ λόγου δὲν παρουσιάζει ἀναλογίες μετὰ τὴν πορεία τῆς πεζογραφίας. Ἡ μουσικὴ, ἡ ζωγραφικὴ, ἡ ποίηση εἶναι οἱ τομεῖς τῆς σύγχρονης τέχνης ποὺ ἐσημείωσαν τὴ μεγαλύτερη ἀνησυχία. Ἡ ποίηση σὲ μιὰ περίοδὸ τῆς ἐκπροσωπεῖ τὸ πνεῦμα τῆς διάλυσης, τῆς κατακερματισμένης συνείδησης ποὺ ὕστερα ἀπὸ ἐπώδυνες πνευματικὲς καὶ ἠθικὲς δοκιμασίες καὶ ἀγωνίες γιὰ τὴν ὑπαρξή, τείνει, ἐπιδιώκει, ποθεῖ, νὰ ξανακερδήσῃ τὸν ἑαυτό της, ἡ — ἀφοῦ ποτὲ δὲν εἶχε ὀλοκληρωτικὰ κερδηθῇ — τουλάχιστον νὰ τὸν ἰσορροπήσῃ.

Ἡ ποίηση καὶ ἡ πεζογραφία ἐνῶ χρησιμοποιοῦν τὴν ἴδια πρώτη ὕλη, τὴ λέξη, τὸ λόγο, εἶναι δυὸ κόσμοι διάφοροι. Ἡ πεζογραφία εἶναι τέχνη περιγραφικὴ. Ὑποφέρει ἀπὸ ἐνα εἶδος παρασιτισμοῦ. Εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ κρατιέται ἀπὸ τὸ ἀντικείμενό της. Ὑφίσταται ἔτσι καὶ ὅλες τὶς συνέπειες ποὺ προκύπτουν, εὐεργετικὲς ἢ μὴ. Ὅσες φορὲς τὸ μυθιστόρημα μετὰ τὸν ἐσωτερικὸ μὴ νόλογο, τὸν ἀφηρημένο λόγο κ.λ.π. θέλησε νὰ ξεφύγῃ τὴ μοίρα του — καὶ ἔγινε τοῦτο συχνὰ στὶς ἡμέρες μας μετὰ πολὺ γνωστὰ καὶ φημισμένα ὑποδείγματα — καὶ νὰ πλησιάσῃ τὴ μεθοδικὰ τὴν ποίηση, βρέθηκε ἐξω ἀπὸ τὸ ζωτικὸ χῶρο του.

Ἡ μουσικὴ, ἡ ποίηση, ἡ μοντέρνα ζωγραφικὴ εἶναι τέχνες περιπέτειας. Καὶ μᾶλλον ὑποκειμενικές. Ὑπὸ τὴν ἐννοία ὅτι οἱ κόσμοι ποὺ δημιουργοῦν δὲν βρίσκονται τόσο κοντὰ στὴν ἐξωτερικὴ θέαση ὅσο στὶς ἐσωτερικὲς, στὶς ψυχικὲς παραορμήσεις τοῦ καλλιτέχνη ποὺ ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ ἀγνοήσῃ τὴν ἐξωτερικὴ ὑπόσταση τῶν πραγμάτων καὶ νὰ μᾶς δώσῃ τὶς συναισθηματικὲς ἀξίες τους. Τὶς οὐσίες τῶν πραγμάτων. Ἡ μουσικὴ καὶ ἡ ποίηση περισσότερο, ἀλλὰ καὶ ἡ ζωγραφικὴ ὅταν δὲν ἐξαντλεῖται στὸ θέμα

στὸ ἐπείσοδιο, ὅταν δὲ γίνεται φιλολογία, ἡ μοντέρνα ζωγραφικὴ ἀπὸ τὸν ἐμπρεσιονισμό καὶ πέρα, στὶς πὶδ ὀρθόδοξες ἐπιδιώξεις της, ὅχι στοὺς φιλολογικοὺς παρασιτισμούς της. Ἡ ποίηση ὕστερα ἀπὸ ἀνησυχίες, ἀναζητήσεις καὶ πειραματισμούς ἔχει καταλήξῃ στὴν αὐτογνωσία τῆς λειτουργίας της, προχωρώντας στὰ βάθη τῆς συνείδησης, σὲ χώρους πρωταρχικοὺς καὶ ἀκράτους, ἀναζητώντας τὶς ρίζες τῆς ὑπαρξης, προσεγγίζοντας περισσότερο τὴν πνευματικὴ εὐαισθησία. Ἔτσι δημιούργησε μιὰ νέα πρωτοτυ-

πία καὶ μετὰ τὶς ἐπιτεύξεις της μιὰ νέα κατάσταση. Ἐξ ἄλλου οἱ πολυάριθμες ἀνακαταφάσεις ποὺ συντηροῦν τὴ σημερινὴ ποιητικὴ παραγωγὴ δείχνουν πὼς ἔχουμε φθάσῃ ἤδη καὶ σ' ἓνα καινούργιο κοινὸ τόπο, καθὼς συμβαίνει σὲ κάθε περίοδο τέχνης ὅταν τὰ αἰσθητικὰ της διδάγματα ἐπιβληθοῦν.

Καθὼς ἡ πρωτοτυπία δὲν εἶναι τὸ ἀσύνδετο τέχνασμα καὶ ἡ ἀναζήτησις τῆς ἐκπληξης, ἀλλὰ μιὰ βαθύτατη καὶ σπάνια πνευματικὴ ἀποκάλυψη ποὺ θεμελιώνεται μετὰ τὸν καιρὸ καὶ ἡ ἐπιτυχία της ἐξακριβώ-

νεται ἀπὸ τὸν κοινὸ τόπο, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν κοινὴ παραδοχὴ ποὺ δημιουργεῖ γύρω, δὲν πρέπει νὰ λογαριάζουμε γιὰ ζημιὰ τὴν ὑπαρξὴ τῶν «κοινῶν τόπων», ὅπως δὲν λογαριάζουμε γιὰ ζημιὰ τὴν ὑπαρξή, ἄλλοτε, τῶν κοινῶν μύθων.

Οὔτε ὁ κοινὸς μύθος οὔτε ὁ κοινὸς τόπος ἔχουν τὴ δύναμη νὰ προεξοφλοῦν τὴν ἀξία ἐνὸς ἔργου. Μόνον τὴν κοινὴ ἀποδοχὴ δείχνουν. Τίποτε περισσότερο ἀπὸ καλλιτεχνικὴς πλευρᾶς.

—Μ. ΔΗΜΑΚΗΣ

ΚΑΠΟΙΟΣ ΘΑ 'ΘΕΛΑ ΝΑ Μ' ΑΓΑΠΗΣΗ

Διήγημα

ΤΟ ΘΥΜΑΜΑΙ καλὰ ἐκεῖνο τὸ ἀπόγευμα. Ἦμουν ὁλομόναχος στὸ σπίτι μου καὶ τὸ σούρουπο ἔμπαινε ἀργὰ στὸ δωμάτιο ποὺ καθόμουν. Πᾶνε ἔξι χρόνια ἀπὸ τότε. Μένανε μ' ἓνα φίλο μου σὲ μιὰ σοφίτα τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ. Ἀπὸ τὸ παράθυρο ἔβλεπα ἀπέναντι τὴ φωτεινὴ διαφῆμιση ἑνὸς καταστήματος νεωτερισμῶν νὰ ἀναβοσβήνῃ σὲ τρεῖς τόνους. «Εὐτυχισμένο τὸ 1953», (πράσινος τόνος). «Εὐτυχισμένο τὸ 1953», (γαλάσιος τόνος). «Εὐτυχισμένο τὸ 1953», (κόκκινος τόνος). Σηκώθηκα ἀπὸ τὴν καρέκλα μου, ἄνοιξα τὸ ραδιόφωνο, μὰ τὸ ξανάκλεισα. Εἶναι παράξενο πόσο ἐπηρεάζει συναισθηματικὰ ἡ Παραμονὴ τῆς Πρωτοχρονιάς τὰ ραδιοφωνικὰ προγράμματα.

Τότε χτύπησε τὸ τηλέφωνο. Ἦταν μιὰ κοπέλλα. Δὲν τὴν ἤξερα κι οὔτε μὲ ἤξερε. Βρισκόταν μόνη στὸ σπίτι τῆς κ' εἶχε πάρει στὴν τύχη ἓνα ἀριθμό. Θάθελα νὰ κουβεντιάσουμε;

— Ναὶ εἶπα. Γιατί ὄχι;

Ἡ φωνὴ τῆς ἦταν δροσερὴ κ' εὐχάριστη. Δὲν ξέρω γιατί ἀκούγοντάς τιν φαντάσθηκα τὸ κατάλευκο πρόσωπο ἑνὸς κορίτσιου ποὺ τὸ πλασιῶναν μαύρα μαλλιά. Τὰ μάτια τῆς θὰ εἶναι πράσινα, συλλογίστηκα.

Εἶναι δύσκολο νὰ θυμηθῶ τώρα, ὅστερα ἀπὸ ἔξι χρόνια γιὰ τί πράγματα μιλήσαμε μὲ τὴν κοπέλλα ἐκείνη. Πέρασαν τόσα καὶ τόσα ἀπὸ τότε κ' εἶναι ὅλα τόσο διαφορετικὰ σήμερα. Θυμάμαι πὼς μοῦ εἶπε ὅτι ἦταν δεκαεννιά χρονῶν. Εἶχε τελειώσει τὸ γυμνάσιο τὸν περασμένο χρόνο.

Χάρηκε ὅταν ἔμαθε ὅτι εἶχαμε τὴν ἴδια ἡλικία.

— Τελειώσες καὶ σὺ πέρυσι;

— Ναί.

— Τί σκοπεύεις νὰ κάνης;

— Δὲν ἀποφάσισα ἀκόμη.

Οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς γνωστούς μου πῆγαν στὸ Πανεπιστήμιο.

— Εἶναι μίᾳ λύση, εἶπα. Πρέπει καὶ νὰ κάνης. Ὁ κόσμος εἶναι παράξενος. Ὅταν δὲν σὲ βλέπῃ νὰ κάνης τίποτε νομίζει πὼς εἶσαι ἐσὺ ὑπεύθυνος γι' αὐτό.

— Ἐργάζεσαι πουθενά;

— Δούλεψα τὸ καλοκαίρι σ' ἓνα γραφεῖο ἰδιωτικῶν Ἀνταλλαγῶν.

— Τί εἶναι πάλι αὐτό;

— Ἐχεις καθόλου ἰδέα ἀπὸ οικονομικά;

— Ὁχι.

— Εἶναι ἓνα εἶδος ἐμπορικοῦ γραφείου.

— Καὶ μετὰ; Τί ἔγινε;

— Δὲν πῆγαιναν καλὰ οἱ δουλειές καὶ τὸ γραφεῖο ἔκλεισε. Ἔτσι βρέθηκα ὅπως ἤμουν πρῖν.

— Τώρα τί κάνεις;

— Ψάχνω γιὰ δουλειά.

Ἐγινε μίᾳ παύση.

— Κ' ἐσύ; ρώτησα. Πὼς γεμίζεις τὴ μέρα σου;

— Διαβάζω, γράφω.

— Γράφεις;

Γέλασε.

— Δὲν βαρυνέσαι, εἶπε.

— Τί γράφεις;

— Ἄν στὸ πῶ θὰ γελάσης. Ὅταν πῆγαινα στὸ γυμνάσιο ἔγραφα διηγήματα. Τώρα περισσότερο διαβάζω. Ἐρεῖς τί κάνω ὅταν τελειώσω ἓνα βιβλίο; Γράφω τὴ συνέχειά του ὅπως τὴ φαντάζομαι.

— Ἀλήθεια;

— Ἐχεις διαβάσει τὴν «Ἀδελφὴ Κάρρυ» τοῦ Ντράιζερ;

— Ναί.

— Τὴν τελείωσα τὴν περασμένη ἐβδομάδα. Τώρα γράφω τὴ συνέχειά της.

— Ὁραῖα, εἶπα. Τί θὰ κάνης μετὰ;

Θὰ τὴ στείλῃς στὸν Ντράιζερ;

— Γιατί ὄχι;

Γελάσαμε μαζί.

— Ἐχεις ἀδελφία; ρώτησα.

— Ὁχι.

— Οὔτε κ' ἐγώ. Δὲν βαρυνέσαι. Εἶναι καλύτερα νὰ εἶναι κανεὶς μόνος.

— Καμιά φορὰ ὅμως σὲ πνίγει ἡ μοναξιά.

Πάλι μᾶς χώρισε μίᾳ παύση.

3 Ἰαν. 1960

Ἑκλογὴ

47

— Νιώθω ἓνα παράξενο συναισθημα καθε χρόνο τέτοια μέρα, εἶπα. Κάτι σὰν πανικό. Φοβάμαι πὼς ἡ μέρα θὰ περάσῃ χωρὶς νὰ τὴ χαρῶ ὅσο θάθελα.

— Τί πρόγραμμα ἔχεις γι' αὐτό;

— Δὲν ξέρω. Δὲν ἀποφάσισα ἀκόμη.

Ἐσύ;

— Τὸ ἴδιο.

— Δὲν θὰ κάνῃ πάρτυ ἢ παρέα σου;

Ὅλοι χορεύουν σήμερα.

— Δὲν ἔχω παρέα.

— Γιατί;

— Δὲν ξέρω.

Ὁ τόνος τῆς φωνῆς τῆς εἶχε ἀλλάξῃ ξαφνικά.

— Δὲν εἶμαι ὁμορφῇ, εἶπε.

Γέλασα γιὰ νὰ δώσω ἓνα τέλος στὴ σιωπῇ ποὺ μᾶς χώρισε ξαφνικά.

— Ἀλήθεια; εἶπα.

Τὴν ἄλλῃ στιγμὴ κατάλαβα πόσο ἀνόητη ἦταν ἡ ἀντίδρασή μου.

— Τὸ βρίσκεις ἀστεῖο;

Κόμπιασε.

— Εἶμαι ἄσχημη, ψιθύρισε. Ἀφάνταστα ἄσχημη. Δὲν ἔχει σημασία ἂν τὸ πιστεῦσς ἢ ὄχι. Τώρα πιά τίποτε δὲν ἔχει σημασία. Νιώθω τόσο μονάχη μου.

Πές μου, ἐνῶσες ποτέ σου μοναξιά;

— Πολλές φορές.

— Ὁχι, εἶπε. Δὲν μιλῶ γι' αὐτὴ τὴ μοναξιά.

Ἡ φωνὴ τῆς ἔτρεμε.

— Εἶμαι ἄσχημη, εἶπε. Ἐρεῖς τί σημαίνει αὐτό; Πολλές φορές ἀναρωτιέμαι γιατί νὰ τύχῃ αὐτὸ σὲ σένα; Τόσες κοπέλλες γεννιοῦνται κάθε μέρα στὸν κόσμον. Γιατί νὰ τύχῃ σὲ μένα; Τὸ σκέφτομαι ὅσο μπορῶ πρὶν ψύχραιμα.

Προσπαθῶ νὰ βρῶ μίᾳ αἰτία. Κάποια αἰτία θὰ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ. Ὁ πατέρας μου ἦταν ἓνας συμπαθητικὸς ἄνθρωπος κ' ἡ μητέρα μου, νέα, ἦταν πολὺ ὁμορφῇ. Ἀκόμη καὶ τώρα μπορεῖς νὰ τὴν πῆς ὁμορφῇ. Γιατί νὰ γεννηθῶ ἐγώ;

Δὲν τοὺς μοιάζω σὲ τίποτε. Εἶναι ἔρεῖς στιγμὲς ποὺ μοῦ περνοῦν κάποιες τρελλές ἰδέες ἀπὸ τὸ μυαλό. Ἀναρωτιέμαι μήπως δὲν εἶμαι δικὸς τους παιδί.

Δίστασε.

— Κάποτε ρώτησα τὴν μητέρα μου γιατί δὲν εἶχαν κάνει ἄλλα παιδιά. Μοῖ εἶπε πὼς δὲν ἤθελε νὰ μοιράσῃ τὴν ἀγάπῃ τῆς. Ἀλλὰ δὲν ξέρω ἂν μοῦ εἶπες τὴν ἀλήθεια. Ἴσως ἓνας ἀπὸ τοὺς δύο.

Τὴν ἀλήθεια. Ἴσως ἓνας ἀπὸ τοὺς δύο.

Δὲν μποροῦσε νὰ κάνῃ παιδιά.

Τὴν ἀκούγα χωρὶς νὰ μιλῶ. Δὲν ἤξερα τί νὰ τῆς ἔλεγα. Τὰ εἶχα χαμένα.

Μπορεῖς νὰ πῆς σὲ μιὰ κοπέλλα ποὺ σὲ παίρνει στὸ τηλέφωνο Παραμονὴ Πρωτοχρονιάς γιὰ νὰ σοῦ πῇ ὅτι νιώθῃ μόνη καὶ δυστυχισμένη;

Δὲν πιστεῦω ὅτι εἶσαι ἄσχημη, εἶπα. Καμιά κοπέλλα δὲν εἶναι ἄσχημη στὰ δεκαεννιά της χρόνια.

— Ναί;

Ὁ τόνος τῆς φωνῆς τῆς μοῦσφιξε τὴν καρδιά.

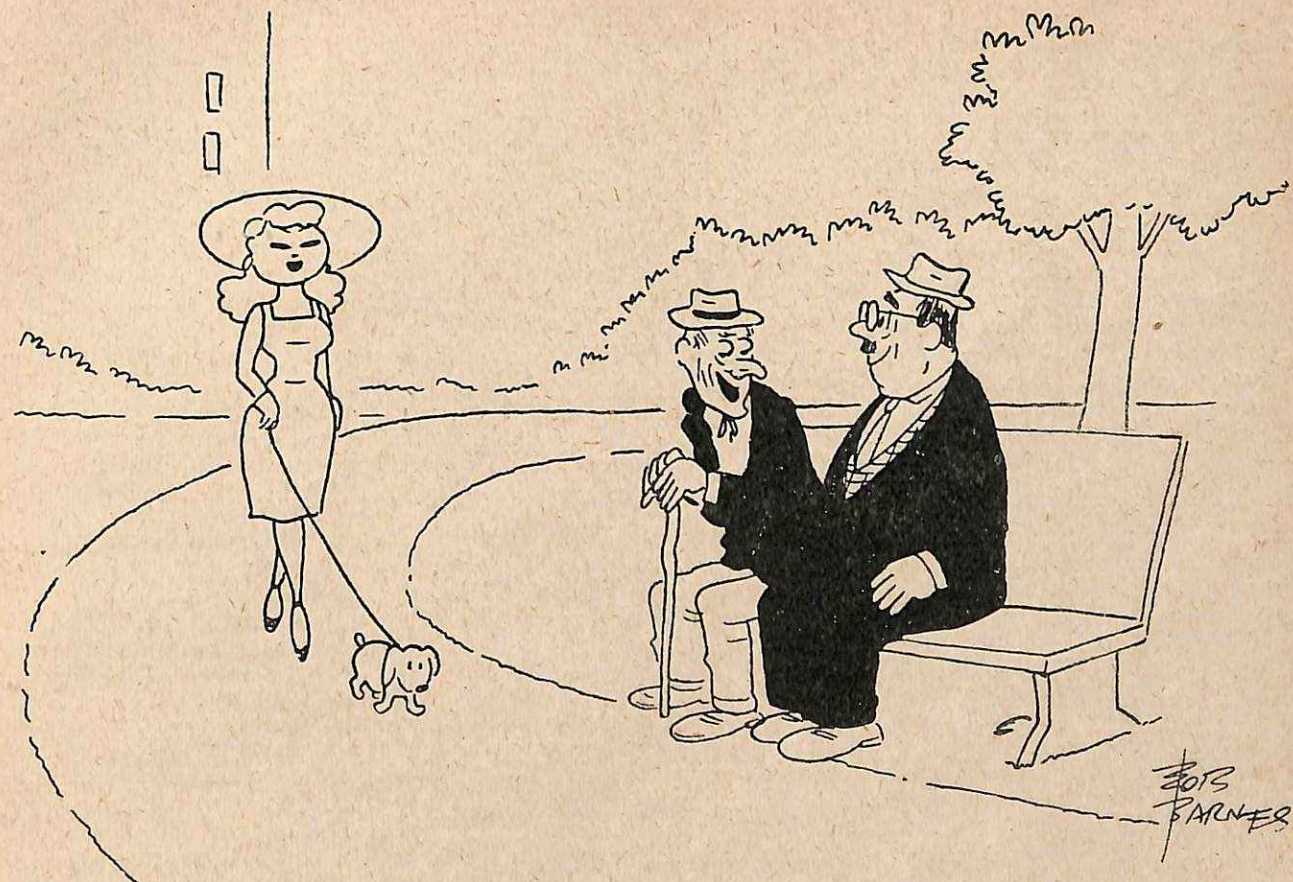
Εἶσαι πολὺ καλός. Κανεὶς μέλλει σήμερα δὲν θέλησε νὰ μὲ κολακέψῃ.

— Εἶσαι πολὺ καλός. Κανεὶς μέλλει σήμερα δὲν θέλησε νὰ μὲ κολακέψῃ.

— Δὲν πιστεῦω.

Σώπασε. Καὶ μετὰ ψιθύρισε:

— Ἴσως τοῦ τὸ ζητήσω κάποτε. Θά-

«Σφύριξε ἐσύ, γιατί ἐγὼ δὲν φορῶ τὰ δόντια μου.»

ρεῖς, κάποτε ἔκανα ἓνα πάρτυ στὸ σπίτι. Ὅλο τὸ βράδυ χόρεψα τρεῖς χορούς. Συνήθως οἱ καθαλλιέροι χορεύουν τὴν οἰκοδέσποιναν — δὲν εἶναι ἔτσι; Ἡ μητέρα μου βρῆκε πὼς τὰ ἀγόρια τῆς παρέας μου δὲν ἦταν ἐντάξει καὶ μὲ συμβούλεψε νὰ ἀλλάξω παρέα. Τόκανε γιὰ νὰ μὲ προφυλάξῃ, τὸ κατάλαβα.

Ἀλλὰ τί θὰ ὠφελοῦσε νὰ ἀλλάξω παρέα; Ὅπου καὶ νὰ πάω θάναυ τὸ ἴδιο. Μίᾳ λύση εἶναι νὰ κλειστής μέσα σὲ τέσσερις τοίχους καὶ νὰ μὴ θλέπῃς κανένα. Ἔτσι γλυτώνεις τὶς πίκρες. Ἀλλὰ μπορεῖς νὰ τὸ κάνῃς αὐτό; Να, ἀπόψε εἶναι Παραμονή. Εἶναι τόσο ὁμορφὰ νὰ περπατᾷς στοὺς δρόμους.

Ξαφνικά εἶπε:

— Πὼς νιώθῃς ὅταν σὲ φιλοῦν;

Τάχασα.

— Δὲν μὲ φίλησε ποτέ κανεὶς καὶ θάθελα νὰ δοκιμάσω, συνέχισε. Ἐρῶ ἓνα ἀγόρι καὶ εἶναι φορὲς ποὺ λέω νὰ τὸ παρακαλέσω νὰ μὲ φιλήσῃ. Ἀλλὰ δὲν βρίσκω τὸ κουράγιο. Λές νὰ μοῦ ἀρνήθῃ;

Δὲν πιστεῦω.

Σώπασε. Καὶ μετὰ ψιθύρισε:

— Ἴσως τοῦ τὸ ζητήσω κάποτε. Θά-

θελα νὰ μὲ φιλήσῃ κάποιος. Δὲ μὲ νοιάζει ποῖος θὰ εἶναι.

Κόμπιασε.

— Εἶμαι φορική, δὲ βρίσκεις;

— Ὁχι.

Μείναμε σιωπηλοί. Πάλι μᾶς χώρισε ἓνα κενό. Αὐτὴ τὴ φορὰ κράτησε περισσότερο.

Ἐσφίξα μὲ τὸ χέρι μου τὸ ἀκουστικό.

— Ἀκου, εἶπα. Δὲν θάθελες νὰ γνωριστοῦμε;

Δὲν μοῦ ἀπάντησε ἀμέσως. Ὑστερα μὲ ρώτησε σχεδὸν ἐπιθετικά.

— Γιατί;

Εἶπα ἀπλᾶ:

— Μοῦ ἀρέσει ἡ συντροφιά σου.

Τὴν ἀκούγα νὰ ἀναπνέῃ λαχανιασμένα. Ὑστερα εἶπε:

— Δὲν θάπρεπε νὰ σοῦ μιλήσω ὅπως σοῦ μίλησα. Εἶναι μερικὰ πράγματα ποὺ κάθε ἄνθρωπος πρέπει νὰ τὰ κρατᾷ γιὰ τὸν ἑαυτό του. Ἀλλὰ ἐνῶθα τόσο ἔρημη στὸ σπίτι ἀπόψε. Τόσο ἔρημη.

— Ὅα μοῦ τηλεφωνήσῃς ξανά; ρώτησα.

— Ὁχι.

Εὐτυχισμένο τὸ 1953.

Ἔτσι ἀπλᾶ τελείωσε τὸ παράξενο ἐκεῖνο τηλεφώνημα. Ὅταν ὕστερα ἀπὸ ἓνα δευτερόλεπτο κατέβασε τὸ ἀκουστικό ἤξερα πὼς τὴν ἔκανα γιὰ πάντα. Ἐμείνα γιὰ λίγο δίπλα στὸ τηλέφωνο περιμένοντας νὰ ξανατηλεφωνήσῃ. Ἀλλὰ τὸ τηλέφωνο δὲν χτύπησε ὅλο τὸ βράδυ. Δὲν ξανάκουσα ποτέ πιά τὴ φωνὴ τῆς.

Ποῦ νὰ βρίσκεται ἄραγε τώρα; Ἄν τύχῃ καὶ πέσῃ στὰ χεῖρά της αὐτὴ ἡ ἱστορία ποὺ γράφεται ἓνα χειμῶνι-τι-κο βράδυ, ὕστερα ἀπὸ ἔξι χρόνια, ἂς μάθῃ ὅτι δὲν τὴν ἔχευσα. Ἴσως νὰ συναντηθῶμε κάποτε. Δὲν ξέρω τὸ πρόσωπό της ἀλλὰ ξέρω πὼς θὰ τὴ γνωρίσω. Κάτι μέσα μου θὰ μοῦ πῇ ὅτι αὐτὸ εἶναι τὸ κορίτσι ποὺ μοῦ τηλεφώνησε μιὰ Παραμονὴ Πρωτοχρονιάς γιὰ νὰ μοῦ πῇ πόσο μόνη ἐνῶθε σὲ μιὰ τόσο μεγάλη πόλη. Καὶ δὲν θὰ μπορῇ νὰ φύγῃ αὐτὴ τὴ φορὰ. Γιατί θὰ τὴν κρατᾷ στὴν ἀγκαλιά μου — σφιχτά, δυνατά, ἀπελπισμένα.

— ΦΡ. GERMANOS

— Ὁχι.

ΠΑΛΕΨΑ ΜΕ ΤΟ ΤΕΡΑΣ ΤΟΥ ΛΟΧΝΕΣ

Ο ΤΖΩΝ ΝΙΟΥΜΠΟΛΝΤ ήταν ένας από τους δύτες που εδώ και επτά χρόνια ανέκαλυψαν ένα Γιαπωνέζικο υποβρύχιο 30 μέτρα κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας, κοντά στη Σιγκαπούρη. Μία νάρκη είχε ανοίξει μία μεγάλη τρύπα στο ένα πλευρό του σκάφους. Ο Νιούμπολντ κι ο σύντροφός του βρήκαν 40 άνδρες που είχαν αποκλεισθεί σε ένα από τα στεγανά διαμερίσματα του υποβρυχίου. Ο καθένας είχε αυτοκτονήσει με μία σφαίρα στο κεφάλι. «Το θέαμα ήταν τρομερό, αλλά δεν ήταν τρομερότερο από το θέαμα που παρουσίαζαν οι άνδρες του πληρώματος ενός Άγγλικου υποβρυχίου που βρήκα στο βυθό του Ειρηνικού», αφηγείται σήμερα ο Νιούμπολντ. «Οι άνδρες του πληρώματος δεν είχαν αυτοκτονήσει. Είχαν πεθάνει από ασφυξία».

Έχοντας πείρα δεκαπέντε ετών, ο Νιούμπολντ είδε σαν παιχνιδάκι την πρόταση που του έκανε ο διευθυντής ενός

μεγάλου Άγγλικού τσίρκου, ο Ντόναλντ Μπέρναντ Μίλς να βουτήξει στη λίμνη του Λόχνης, στη Σκωτία, και να ψάξει για το τέρας που είχε απασχολήσει τόσο έντονα τον παγκόσμιο τύπο πριν από κάμποσα χρόνια. Ο Μίλς είχε μία τολμηρή φιλοδοξία που την εξωμολόγηθηκε στον Νιούμπολντ — ήθελε να βρή το τέρας του Λόχνης και να το εντάξει στη δύναμη του τσίρκου του.

— Δεν θέλω φυσικά να το βγάλω έξω, του είπε. Το μόνο που θέλω από σένα είναι να το βρής και να μου πής τι πράγμα είναι. Αν το κατορθώσεις θα πάρης 30.000 λίρες.

Ο Νιούμπολντ χαμογέλασε καθώς ετοιμαζόταν να βουτήξει στη λίμνη του Λόχνης εκείνο το ήλιόλουστο πρωινό του Σαββάτου τον περασμένο Αυγούστο με ένα διπλό κύλινδρο οξυγόνου στερεωμένο στην πλάτη του.

— Αν υπάρχει τέρας στη λίμνη να μου τρυπήσουν τη μύτη, είπε.

Πόσα θέλετε να ξεδέψετε;

Ο Νιούμπολντ δεν πίστευε στα τέρατα. Πίστευε μόνο σε ό,τι είχε δει και είχε αγγίξει ο ίδιος. Τόσα χρόνια οι άνθρωποι μιλούσαν για το τέρας της λίμνης, αλλά ποιος είχε μπορέσει να δώσει μία απόδειξη ότι το τέρας υπάρχει; Κανείς. Όταν έπεσε στο νερό πλησίαζε μεσημέρι. Το νερό ήταν ζεστό αλλά όσο κατέβαινε το ένωθε να παγώνει. Το βάθος της λίμνης στο σημείο που βούτηξε ήταν 200 μέτρα περίπου. Όταν ο Νιούμπολντ έφθασε στα δύο μέτρα στάθηκε και κοίταξε γύρω του. Δεν μπορούσε να δει τίποτε. Υπολόγισε πρόχειρα ότι η ορατότητα στο βάθος αυτό ήταν περίπου δύο μέτρα. Τι να έκανε; Άραγε η λίμνη πίσω από το θολό τείχος της;

Τριάντα μέτρα. Ο δύτες ένωσε ξαφνικά το προαίσθημα κάποιου κινδύνου. Το ίδιο πράγμα είχε νιώσει το 1955 στο δόρειο Βόρνεο, μερικά λεπτά πριν του επιτεθεί ένας καρχαρία. «Όλοι του είχαν πει τότε, όταν τους διηγήθηκε την περιπέτειά του ότι είχε γλυτώσει από θαύμα και ο Νιούμπολντ αναρωτιόταν τώρα πόσα θαύματα μπορούν να τύχουν στη ζωή ενός ανθρώπου».

— Δεν ξέρω τί ακριβώς ήταν, είπε αργότερα στους δημοσιογράφους που τον επισκέφθηκαν στο νοσοκομείο. Το σκοτάδι γύρω μου ήταν βαθύ και πυκνό. Ένωθα όμως πως κάτι βρισκόταν κοντά μου — ένας όρατος έχθρος.

Ο Νιούμπολντ ήταν αυτό που λέμε σκληροτράχηλος άνδρας. Καθώς κολυμπούσε κυκλικά προσπαθώντας να μαντέψει τί κρυβόταν πίσω από το σκοτάδι που τον κύκλωνε, συλλογιζόταν πως τουλάχιστον είχε ένα όπλο. Λίγο πριν βουτήξει κάποιος του είχε δώσει ένα μαχαίρι. Ο Νιούμπολντ το είχε πάρει μηχανικά, δεν πίστευε πως θα του χρησίμευε σε τίποτε. Τώρα ήταν ευχαριστημένος που το είχε μαζί του.

Είχε φθάσει τώρα στα τριανταπέντε μέτρα. Το σκοτάδι γύρω του ήταν τόσο πυκνό που δεν μπορούσε να δει ούτε το ίδιο του το χέρι. Έσφιξε δυνατά το μαχαίρι στη χούφτα του κι άρχισε να κολυμπά κυκλικά όταν ξαφνικά η άρστερή του παλάμη ήρθε σε επαφή με μία γλυστερή μάξα. Ο Νιούμπολντ προσπάθησε να την πιάσει νομίζοντας πως ήταν κανένα δοκάρι επάνω στο οποίο είχε φυτρώσει θαλάσσια χλόη. Η μάξα τότε άρχισε να συστρέφεται όρμητικά μαστιγώνοντας το νερό γύρω του. Το μαχαίρι τινάχτηκε από το χέρι του δύτε και κύλησε στο βυθό, και ο ίδιος βρέθηκε 10 μέτρα βαθύτερα από ότι ήταν, σάνα τον έσπρωξε μία άορατη δύναμη.

— Για μία στιγμή κόπηκε η αναπνοή μου. Το χέρι μου έψαξε απελπισμένα να βρή τη βαλβίδα του οξυγόνου. Εκείνη την ώρα φοβόμουν πολύ αλλά δεν είχα κυριεύσει πανικός. Πανικός σε βάθος 35 μέτρων, ισοδυναμεί με θάνατο.

Καθώς ο Νιούμπολντ σήκωσε το κεφάλι του και κοίταξε ψηλά, κατάλαβε πως

«κάτι» είχε σταθή ανάμεσα στο σημείο που βρισκόταν και στην επιφάνεια του νερού. Κανονικά το νερό που ήταν από πάνω του έπρεπε να είναι φωτεινότερο αφού βρισκόταν κοντύτερα στην επιφάνεια αλλά ο Νιούμπολντ διαπίστωσε ότι είχε σκοτεινιάσει ξαφνικά. Τι συνέβαινε;

Ο δύτες σκέφθηκε ότι το καλύτερο που είχε να κάνει ήταν να προσπαθήσει να γυρίσει στο κότερο. Αφού ξεκουραζότανε θα δοκίμαζε πάλι να βουτήξει ίσως όχι μόνο του αυτή τη φορά και διαφορετικά εξοπλισμένος. Άρχισε να ανεβαίνει κολυμπώντας ήρεμα και προσεκτικά, όταν ένωσε πάλι πολύ κοντά του και τα δάχτυλά του συνάντησαν τη όντος. Ο Νιούμπολντ άπλωσε το χέρι του και τα δάχτυλά του συνάντησαν τη γνώριμη γλιστερή επιφάνεια.

— Ήταν τόσο κοντά μου, που μπόρεσα να διακρίνω το χρώμα του. Ήταν σταχτί προς το μαύρο. Πρόλαβα να δω κάτι που έμοιαζε με μία τερατώδη ουρά να μαστιγώνει το νερό δίπλα μου.

Ένα σώμα που έμοιαζε με τον πλόκαμο χταποδιού τυλίχτηκε όρμητικά στο δεξί του πόδι. Ο Νιούμπολντ φαντάστηκε πως ήταν χταπόδι κι έτοιμάστηκε να το αντιμετωπίσει, αλλά καθώς κατέβαζε άργα το ώπλισμένο χέρι του άγγιξε μία μάξα μακρόστενη και γλυστερή, στις διαστάσεις ενός ανθρώπινου ποδιού.

— Νόμισα στην αρχή πως ήταν κανένα θαλάσσιο φίδι αλλά μετά σκέφτηκα ότι δεν μπορούσε να υπάρχει τέτοιο στη λίμνη του Λόχνης. Ύστερα κανένα θαλάσσιο φίδι δεν ζει σε τόσο βάθος.

Το σφίξιμο γύρω από το πόδι του όλο και δυνάμωνε. Ο Νιούμπολντ ένωσε ότι το τέρας τον τραβούσε στο βάθος της λίμνης. Δεν μπορούσε να κάνει καμία κίνηση. Το πόδι του είχε αρχίσει να μουνιάζει. Πάλι στο νου του ήρθε εκείνη η περιπέτεια που είχε με τον καρχαρία στο Βόρνεο. Τότε είχε δώσει τον καρχαρία ρίχνοντας καταπάνω του πέτρες που για μία αποφασιστική στιγμή τον είχαν φοβίσει. Έτσι είχε γλυτώσει. Καθώς πάλευε τώρα στα σκοτεινά βάθη της λίμνης για να ελευθερώσει το σκλαβωμένο πόδι του από το ασφυκτικό αγκάλιασμα του τέρατος ο Νιούμπολντ συλλογίστηκε πως ίσως ποτέ άλλοτε δεν είχε βρεθεί σε κρισιμότερη στιγμή.

— Είναι περίεργο πόσες στροφές παίρνει το μυαλό του ανθρώπου μία τέτοια στιγμή, διηγόταν αργότερα. Γοργά πέρασαν από το μυαλό του τα όνόματα των τεσσάρων δυτών που είχαν βουτήξει κατά καιρούς στο βυθό της λίμνης χωρίς να ξαναγυρίσουν. Ο Νιούμπολντ θυμόταν περισσότερο τον Ήβαν, ένα νέο 25 χρόνων, που είχε βουτήξει στη λίμνη λέγοντας ότι δεν θα ανέβαινε στην επιφάνεια αν δεν έβρισκε το τέρας. Ύστερα από μισή ώρα ο Ήβαν έκανε νόημα και τον ανέβασαν. Είχε δει, είπε, μία μαύρη μάξα είκοσι μέτρα μακριά περίπου, που φαινόταν

να νάθελε να του κόψει το δρόμο. Ξεκουράστηκε μισή ώρα και ξαναβούτηξε. Οι φίλοι του στον κότερο περίμεναν κάπου τρία τέταρτα όταν ξαφνικά ένωσαν το σχοινί που είχαν δέσει στη μέση του Ήβαν να τεντώνεται. Τον ρώτησαν συνθηματικά αν ήθελε να τον τραθήξουν αλλά δεν ήρθε καμία απάντηση. Κανείς δεν ξανάμαθε τίποτα γι' αυτόν. Όλες οι έρευνες που έγιναν για να βρεθεί το πτώμα του αποδείχθηκαν μάταιες.

Καθώς αγωνιζόταν τώρα για τη ζωή του, ο Νιούμπολντ αναρωτιόταν αν το όνομά του δεν ήταν γραφτό να μη πέμπτει στη σειρά των χαμένων δυτών του Λόχνης.

— Προσπαθούσα να διώξω αυτές τις σκέψεις γιατί ήξερα πως οδηγούν πάντα στον πανικό. Είχα γυρίσει τη βαλβίδα όσο έπαιρνε και άναψα το τελευταίο οξυγόνο που είχα διαθέσιμο. Προσπαθούσα να μη συλλογίζωμαι τίποτε παρά μόνο ότι έπρεπε να βρω κάποιο τρόπο ν' ανέβω στην επιφάνεια όσο γινόταν πιο γρήγορα.

Εκείνο που τον τρόμαξε περισσότερο ήταν ότι δεν ήξερε τον αντίπαλό του. Δεν ήξερε με τί πολεμούσε. Δεν μπορούσε να το πιάσει με το χέρι του. Η μάξα ήταν σκεπασμένη με ένα γλοιώδες επίστρωμα που την έκανε να γλιστρά χωρίς να μπορεί το χέρι του να πιάσει κάτι στερεό. Ξαφνικά ο δύτες ανασκίρτησε. Καθώς το χέρι του πάλευε απελπισμένα να ξεκολλήσει από πάνω του το θανατηφόρο πλοκάμι, βρήκε την άκρη του. «Πρόσεξε» συμβούλευε τον εαυτό του. Ήταν η στιγμή που περίμενε. Το χέρι του άρχιζε ήρεμα και μεθοδικά να ξετυλίγει το πλοκάμι από το πόδι του. Προσπαθούσε να μνη ψύχραιμος πνίγοντας τον πανικό που μεγάλωνε μέσα του. Θα πρέπει να βρισκόταν σε βάθος 40 μέτρων τουλάχιστον. Ξαφνικά ένωσε το πόδι του ελεύθερο. Ούτε ο ίδιος μπορούσε να το πιστέψει. Μία τρελή επιθυμία να ανεβή στον ήλιο τον κυρίεψε εκείνη τη στιγμή. Κλώττησε το νερό κι άρχισε να ανεβαίνει.

Όταν έφτασε στην επιφάνεια ήταν αναίσθητος. Το πρόσωπό του ήταν κατακόκκινο. Οι φίλοι του που τον περίμεναν στη βενζινακάτο νόμισαν στην αρχή πως ήταν νεκρός. Γύρω από το πόδι του και ακριβώς κάτω από το γόνατο υπήρχε ένας κόκκινος κύκλος, σαν κάποιος να είχε δέσει σφιχτά ένα συρματόσχοινο. Τίποτε άλλο στο κορμί του Νιούμπολντ δεν φάνέρωνε την θανάσιμη πάλη του με το τέρας. Οι γιατροί που εξέτασαν το δύτε αργότερα δεν μπόρεσαν να εξηγήσουν τον κύκλο εκείνο γύρω από το πόδι. Το μόνο που είπαν ήταν ότι κάτι είχε τυλίχτη σφιχτά στη γάμπα του Νιούμπολντ και άφησε το παράξενο εκείνο σημάδι.

Λίγες μέρες πριν βγεί από το νοσοκομείο, ο Νιούμπολντ δήλωσε πως θα ήθελε να ξαναβουτήξει στη λίμνη του Λόχνης. — Άλλά όχι μόνος, πρόσθεσε. Δεν ξανακατεβαίνω ποτέ στη λίμνη μόνος. Υπάρχει κάτι εκεί μέσα, και θέλω να δω τί είναι. Θέλω να έχω μαζί μου έναν έμπειρο δύτε που να μπορεί να με βοηθήσει σε ώρα ανάγκης και να δέσουμε γύρω από τη μέση μας ένα δυνατό σχοινί ώστε να μπορούν να μάς τραθήξουν αν χρειαστεί. Δεν πιστεύω ότι υπάρχει τέρας μέσα στη λίμνη. Νομίζω πως είναι κάποιο πελώριο χέλι ή κανένα προϊστορικό υδρόβιο ζώο που δεν ξέρουμε ούτε το σχήμα ούτε τις διαστάσεις του. Δεν ξέρουμε ίσως τίποτε γι' αυτό. Άλλά δεν θα ήσυχάζω ώπου να το παγιδεύσω με κάποιο τρόπο και να το τραβήξω στην ακτή.

— BILL WARTON

ΤΟ ΘΕΑΤΡΙΚΟ έργο ήταν αποτυχία, αλλά ειδικώς εκείνη την βραδυά δλα πήγαν στραβά. Ένα σκηνικό έπεσε στην πιό δραματική σκηνή, και γενικά οι ήθοιοι έπαιζαν πολύ άσχημα. Στη δεύτερη πράξη οι θεαταί άρχισαν να φεύγουν. Στο τέλος, ο ήρωας του δράματος έσωζε την αγαπημένη του από τα χέρια άγριων Ινδιάνων, και κοιτάζοντάς την με βλακώδη έκφραση στο πρόσωπο, της έλεγε:

— Έλα αγαπη μου, βλέπεις; τους έδιωξα όλους!

Μία φωνή ακούστηκε τότε από κάτω:

— Όχι ακόμα νεαρέ μου, είμαστε καμιά δεκαριά εδώ που αγωνιζόμαστε να σάς απολαύσουμε μέχρι τέλους:

Dublin Opinion

ΜΟΥ ΑΡΕΣΕΙ ν' ακούω τους ανθρώπους να μιλούν για τον εαυτό τους. Ποτέ δεν ακούω να λένε τίποτα κακό.

Oscar Wilde

Η ΓΥΝΑΙΚΑ μου μαγειρεύει για εμάς χαρίστησή της. Όταν θέλουμε να φάμε, πάμε στο εστιατόριο.

Parade

ΚΥΡΙΑ ΜΟΥ, παραπονείται ο καινούργιος ένοικος στην ιδιοκτησία της πανσιόν, όταν πήγα να κάνω μπάνιο σήμερα το πρωί βρήκα μόνο μία βούρσα των νυχιών στη μπανιέρα. Δεν μπορούσα βέβαια να τρίψω την πλάτη μου μ' αυτή!

— Λοιπόν, το άπαντα ή ιδιοκτησία πειραγμένη. Δεν έχετε γλώσσα;

— Μάλιστα κυρία μου, έχω, αλλά δεν είμαι γάτα.

Constellation

ΑΣΦΑΛΕΣΤΕΡΟ είναι να έχει κανείς ένα έξυπνο έχθρο, παρά ένα κουτό φίλο.

David Ben-Gurion

ΠΕΘΑΝΕ ΣΑΝ ΚΥΡΙΑ

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

I

Η ΡΙΤΑ ΓΟΥΑΙΗΝΡΑΪΤ ήταν μια έλκυστική γυναίκα, τριάντα όχτω μόλις χρόνων. Ο Άλεκ, ο άντρας της, έπρεπε να είναι κάπου είκοσι χρόνια μεγαλύτερός της. Πάνω σ' αυτή την επικίνδυνη φάση της ψυχικής και συναισθηματικής της ζωής, η Ρίτα γνώρισε τον Μπάρρυ Σάλλιβαν.

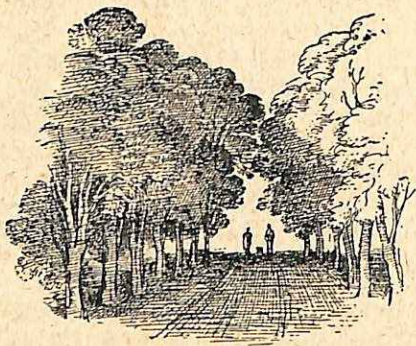
Όσο για μένα, με θλίψη μου πρέπει να ομολογήσω, πώς ήμουν ο τελευταίος που πρόσεξε το τί έτρεχε.

Ο γιατρός της οικογενείας δρίσκεται σε θέση προνομίου και δύσκολη μαζί. Ξέρει σχεδόν το κάθε τί. Μπορεί να κάνει κυρήγματα κάθε λογής, αλλά μόνον όταν ο κόσμος έρχεται και του γυρεύει συμβουλές. Και δεν μπορεί να συζητήσει το ζήτημα με κανέναν άλλο. Ένας γιατρός που κουτοσμπολεύει είναι ένα βδέλυγμα που ως κι αυτή άκόμα ή εποχή δεν μάς έκαμε να γνωρίσουμε.

Βέβαια, σήμερα δεν εργάζομαι και πολύ. Ο γιός μου ο Τόμ — εκείνος είναι ο δρ Τόμ, ενώ εγώ είμαι ο δρ Λιούκ — ανέλαβε το μεγαλύτερο μέρος της δουλειάς. Δεν μπορώ πια να ξυπνώ μεσάνυχτα και να πηγαίνω με τ' αυτοκίνητο μιλία μακριά στους άπαισιους δρόμους του Βόρειου Ντέβον, όπως ο Τόμ, που γι' αυτόν κάτι τέτοιο είναι χαρά και καμάρι. Είναι γεννημένος για γιατρός του χωριού. Άγαπά τη δουλειά του όπως την αγαπούσα κ' εγώ. Όταν ο Τόμ πηγαίνει να δη έναν πελάτη, παθαίνεται σχεδόν με την περίπτωση του και του αραδιάζει όλους τους έπιβλητικούς ιατρικούς όρους για το τί του συμβαίνει. Αυτό προξενεί στον πελάτη έντύπωση κ' ευχαρίστηση και του έμπνέει έμπιστοσύνη.

Είναι αλήθεια πώς πολλοί έπιμένουν να καταφεύγουν μόνον σ' έμένα. Και τουτό κυρίως έπειδή υπάρχει άκόμη ένα σωρό κόσμος που προτιμά έναν όποιοδήποτε γέρο γιατρό, παρά ένα καλό αλλά νέο. Όταν ήμουν εγώ νέος, κανείς δεν έμπιστευόταν ένα γιατρό δίχως γένια. Ένα άπομεινάρι από την αντίληψη αυτή εξακολουθεί να υπάρχει σε μικρά μέρη σαν το δικό μας.

Το Λύνκομπ, πάνω στην άκτι του Βόρειου Ντέβον, είναι ένα χωριό που έγινε έκτοτε τρομερά γνωστό. Άκόμη και τώρα μου κάνει πολύ κακό να γράφω γι' αυτά τα πράγματα, αλλά είναι κάτι που πρέπει να γίνει. Το Λύνμαουθ είναι ή παραθαλάσσια λουτρόπολη. Όταν όμως σκαρφώσε κανείς τον άποτομο λόφο ή πάρη τον έναέριο, τότε

φτάνει μέχρι το Λύντον, πάνω στα βράχια. Άκόμα ψηλότερα, στην πλαγιά, δρίσκεται το Λύνμπριτζ. Κ' έπειτα, εκεί που ο δημόσιος δρόμος γίνεται ίσιος, πριν από τις έρημιές του Έξμουρ, δρίσκεται το Λύνκομπ.

Ο Άλεκ και ή Ρίτα Γουαϊνράϊτ ζούσαν σ' ένα μεγάλο «μπάνγκαλου», άκόμη πιο πέρα. Ήσαν άπομονωμένοι από όλους και όλα. Άλλά ή Ρίτα είχε ένα αυτοκίνητο και έτσι ή άπομόνωση αυτή δεν φαινόταν να τους πολυνοιάζει. Ήταν ένα όμορφο μέρος, έστω κι αν είχε ύγρασία και τόδερναν οί άνεμοι. Το πίσω μέρος του κήπου του «Μόν Ρεπό» έφθανε ως την άκρη των βράχων. Εκεί υπήρχε ένα ρομαντικό άκρωτήριο που τόλεγαν «Πήδημα των Έραστών». Έβδομήντα πόδια από κάτω, ή θάλασσα άφριζε πάνω στα βράχια και ήταν γεμάτη από δυνατά ρεύματα και βαθιές κακές ρουφήχτρες.

Η Ρίτα Γουαϊνράϊτ μ' άρεσε και μ' άρέσει άκόμη. Κάτω από τις έξεζητημένες και καλλιτεχνικές της πόζες έκρυβε μια χρυσή καρδιά. Οί υπήρέτες της λάτρευαν. Μπορεί να ήταν κάπως άστατη, όμως τη ζωτικότητα της την ενιαυθες όπου κι αν πήγαινε. Και κανείς δε μπορούσε ν' άρνηθ ή πώς ήταν μια πραγματικά εξαίσια γυναικεία μορφή: μαύρα γυαλιστερά μαλλιά, σκούρο δέρμα, ζωηρά μάτια — μια γυναίκα όλο νεύρο. Έγραφε στίχους κι ασφαλώς θα έπρεπε να έχη έναν άνδρα νεότερο.

Ο Άλεκ Γουαϊνράϊτ ήταν σχεδόν ένα αίνιγμα, μ' όλο που τον ήξερα καλά έπειδή κάθε Σάββατόβραδο συνήθιζα να πηγαίνω στο σπίτι τους για χαρτιά. Στα έξήντα του χρόνια είχε ένα μυαλό που δούλευε περίφημα. Ήταν καλοσκετούμενος, με τον τρόπο του. Ήταν καθηγητής των μαθηματικών και είχε παντρευτή τη Ρίτα στον Καναδά πριν από όκτώ χρόνια, όταν δίδασκε στο Πανεπιστήμιο Μάκ Γκίλλ. Κοντός και γεροδεμένος, μ' ευγενικά φωνή και λεπτούς τρόπους, φαινόταν στα μάτια των νέων μια πολύ παράξενη έκλογή

για τη Ρίτα. Όστόσο όμως είχε — τουλάχιστον πριν τα πράγματα φτάσουν στο άπροχώρητο — μια γνήσια άσθηση του χιούμορ. Μπορούσε, όταν ήθελε, να μιλά με διασκεδαστικό τρόπο. Και αγαπούσε τρομερά τη Ρίτα. Το πάθος του ήταν να τη στολίξη με διαμάντια.

Το κακό ήταν πώς πριν άπ' όλ' αυτά, ο Άλεκ έπινε πολύ. Δεν θέλω να πώ πώς ήταν μέθυσος. Άπεναντίας μόλις θα μπορούσες να το παρατηρήσης. Κάθε βράδυ, κατέβαζε ήσυχα μισή μπουτίλια ούϊσκυ και κατόπιν τραβούσε για ύπνο. Ύστερα όμως ήρθε ο πόλεμος.

Θυμάστε εκείνο το ζεστό Κυριακάτικο πρωινό, με τα πάντα πλημμυρισμένα από το Σεπτεμβριάτικο ήλιόφως, όταν άκούσαμε την είδηση από το ραδιόφωνο; Ήμουν μόνος στο σπίτι με τη ρόμπα. Η φωνή που έλεγε «εύρισκόμαστε εις έμπόλεμον κατάστασιν» φαινόταν να γεμίζει κάθε γωνιά του σπιτιού. Η πρώτη μου σκέψη ήταν: «Νά τα μας πάλι, κ' ένα είδος φόβου. Κ' έπειτα: «Θά χρειαστή άραγε να φύγω κι ο Τόμ;»

Κάμποση ώρα κάθησα κοιτώντας τις μύτες των παπουτσιών μου. Η Λάουρα, ή μητέρα του Τόμ, είχε πεθάνει όταν εγώ ήμουν έπιστρατευμένος στον περασμένο πόλεμο. Έπαιζαν το «Αν ήσουν το μόνο κορίτσι στον κόσμο» και τα μάτια μου θαμπώνουν κάθε φορά που άκούω αυτόν τον σκοπό. Σηκώθηκα νύθηκα και δγήκα στον κεντρικό δρόμο. Ο κήπος μας, με τα χρυσάνθεμα που μόλις άνοιγαν, ήταν χαρά Θεού. Ο Χάρρυ Πήρς, μόλις άνοιγε το μπαρ του «Άμάξι κι άλογα», πάνω στο δρόμο. Άκουγες τον θόρυβο της πόρτας που άνοιγε μέσα στην ήσυχία. Μπορούσες άκόμη ν' άκούσης και τον θόρυβο της μηχανής κάποιου αυτοκινήτου που έρχόταν ήσυχα από τον δρόμο πέρα.

Η Ρίτα Γουαϊνράϊτ ώδηγούσε την «Τζάγκουάρ» της που λαμποκοπούσε ελλόκληρη κάτω από τον ήλιο. Φορούσε ένα φόρεμα έφαρμοστό με λουλούδια και καθώς σταμάτησε το αυτοκίνητο φάνηκε να τεντώνεται τεμπέλικα σαν γάτος. Πλάι της καθόταν ο Άλεκ, άφορ κ' άσήμαντος, με ένα παλιό στούμι κ' ένα παναμά. Με έξάφνιασε λίγο. Φαινόταν γέρος και πολύ κοντά στο θάνατο, μ' όλο που ή ευγενική φραση του προσώπου του υπήρχε πάντοτε.

— Λοιπόν έγινε κι αυτό, έπτε ο Άλεκ.

Όμολόγησες πώς ναί, είχε γίνει.

— Άκουσες την όμιλία;

— Όχι άπάντησε ή Ρίτα που φαινόταν σ' να προσπαθούσε να κρύψη μια κάποια συγκίνηση. Η κυρία Πάρκερ βγήκε έξω στο δρόμο και μ' άπτε έλεγε.

Τα μεγάλα μαύρα μάτια, πάνω στο τόσο φωτεινό τους άσπρο, φαινότουσαν άγριμένα.

— Μά δεν είναι δυνατόν...

— Έχω άπαυδήσει με την βλακεία των ανθρώπων, έπτε ήρεμα ο Άλεκ.

Λίγα μέτρα πιο κάτω, έτριξε μια αλόπορτα. Είδαμε τη Μόλλυ Γκράιντζ μαζί μ' ένα νεαρό που τον έβλεπα για πρώτη φορά.

Η Μόλλυ ήταν μια από τις άδυναμίες μου. Την εποχή εκείνη ήταν μια όμορφη, εύαίσθητη κι άπροσποίητη κοπέλλα γύρω στα είκοσιπέντε. Είχε τα ξανθά μαλλιά και τα γαλανά μάτια της μητέρας της αλλά και την πρακτικότητα του πατέρα της. Όστόσο οί περισσότεροι από μάς — και ασφαλώς και ή Ρίτα — ρίζεμα το μάτι μας στον ξένο.

Πρέπει να όμολογήσω πώς ήταν όμορφος άνδρας. Το παρουσιαστικό του μου φάνηκε κάπως άόριστα γνώριμο, μέχρις ότου κατώρθωσα να το «ταξινομήσω»: Έμοιαζε με ήθοποιό του κινηματογράφου, άλλ' αυτό δεν είχε τίποτε το ύπομητικό. Ήταν ψηλός, καλοκαμμένος, με ευχάριστο γέλιο. Τα πυκνά μαλλιά του, με χωρίστρα, ήταν το ίδιο μαύρα και γυαλιστερά με τα μαλλιά της Ρίτας. Τα χαρακτηριστικά του ήταν όμορφα, είχε μάτια ζωηρά, παιχνιδιάρικα. Θά είχε πάνω κάτω την ηλικία της Μόλλυ. Φορούσε κατάλευκο κοστούμι που έρχόταν σε αντίθεση με τα δικά μας μονόχρωμα, και μια κάπως παράξενη γραβάτα.

Η Ρίτα πρώτη φώναξε:

— Έε Μόλλυ! Τάμαθες τα νέα; Η Μόλλυ κοντοστάθηκε για μια στιγμή και μπορούσε κανείς να μαντέψει εύκολα το γιατί. Η Ρίτα τελευταία είχε μια πολύ ζωηρή φιλονικία με τον πατέρα της, τον δικηγόρο των Γουαϊνράϊτ. Άλλά και οί δύο τους δεν φαινότουσαν να δίνουν μεγάλη σημασία σ' αυτό.

— Ναί, άπάντησε ή Μόλλυ και το μέτωπό της ζάρωσε. Φοβερό δεν είναι; Νά δάς συστήσω... Η κυρία Γουαϊνράϊτ, ο καθηγητής Γουαϊνράϊτ. Ο κ. Σάλλιβαν.

— Μπάρρυ Σάλλιβαν, έξήγησε ο νεοφερμένος. Χαίρω πολύ.

— Ο κ. Σάλλιβαν, έπτε ή Μόλλυ, αν και δεν χρειαζόταν ίσως, είναι Άμερικανός.

— Άλήθεια; φώναξε ή Ρίτα. Κ' εγώ είμαι από τον Καναδά!

— Μπά; Από ποιο μέρος;

— Από το Μοντρεάλ.

— Μά το ξέρω πολύ καλά! έπτε ο κ. Σάλλιβαν, γέρνοντας στην πόρτα του αυτοκινήτου. Άλλά το χέρι του γλίστρησε κ' έτσι ώρθωσε πάλι το κορμί του. Εκείνος και ή Ρίτα φαινότουσαν τη

στιγμή εκείνη τόσο ξένοιαστοι. Η ώριμη όμορφιά της Ρίτας — τα 38 είναι ή ώραιότερη ηλικία — μου φάνηκε σ' αλόγα που τη φυσά ο άνεμος. Κι αυτό το άγόρι των 25 χρόνων μ' ένοχλούσε κάπως.

Ισως όλοι μάς να το είχαμε προσέξει πρωύτερα, αν το μυαλό μας δεν ήταν άλλου άπασχολημένο. Έγώ προσωπικώς, λησμόνησα τελείως το νεαρό Σάλλιβαν. Βέβαια, πέρασαν πολλοί μήνες πριν τον ξαναδώ, παρ' όλο που πέρασε άρκετές ώρες μαζί με τους Γουαϊνράϊτ το δεκαπενθέμερο που έμεινε εκεί.

Ήταν, καθώς φαινόταν, ήθοποιός με κάποιο ταλέντο. Έμενε στο Λονδίνο και είχε έρθει στο Λύνκομπ για διακοπές. Κολυμπούσε μαζί με τη Ρίτα — και οί δύο τους ήταν έξοχοι κολυμβητές — κ' έπαιζε μαζί της τένις. Φωτογράφιζε τη Ρίτα κ' ή Ρίτα φωτογράφιζε εκείνον. Έκανε περιπάτους μαζί της στην Κοιλάδα των Βράχων. Στόν Άλεκ άρεσε μάλλον, ή όπωσδήποτε φαινόταν να τον βγάξη κάπως από τον λήθαργό του όταν βρισκόταν εκεί. Φαντάζομαι πώς πρέπει να έγιναν κουτσομπολιά, ιδίως όταν το χειμώνα ήρθε μια δυό φορές να τους δη. Άλλά εγώ δεν άκουσα ποτέ μου τίποτε παρόμοιο.

Όλοι μάς, για τις άμαρτίες μας, είμαστε μάλλον κεφάτοι εκείνο το χειμώνα του 39 - 40. Όταν ή κακοκαιρία μ' άνάγκασε να διακόψω τις έπισκέψεις μου στους Γουαϊνράϊτ, έχασα κάθε έπαφή μαζί τους. Ο Τόμ αλώνιζε τους δρόμους με το «Φορτάκι» του, δουλεύοντας για πέντε. Καθόμουν κοντά στο τζάκι, έβλεπα που και που κανένα πελάτη και προσπαθούσα να πάρω το γεροντικό μου χουζούρι στα σοβαρά. Όταν ή καρδιά δεν πηγαίνει καλά, δεν μπορείς να πάριστάνης το παλληκάρι στα έξηναπέντε σου. Άλλά άκουσα πώς ο Άλεκ Γουαϊνράϊτ είχε πάρει τον πόλεμο πολύ άσχημα.

Δεν είναι στα καλά του, μου έπτε κάποιος. Δεν ξεκολλά από το ραδιόφωνο. Άκούει το ίδιο δελτίο είδήσεων στις όχτώ, έπειτα στις έξι το άπόγευμα, στις έννιά και κάνει πώς και πώς για να μη χάση την τελευταία έκπομπή, τα μεσάνυχτα. Κάθεται εκεί πλάι, σαν να είναι παράλυτος. Τί διάβολο του συμβαίνει; Γιατί άνησυχεί τόσο πολύ;

Στις 10 Μαΐου 1940, μάθαμε τί έτρεχε.

Ήταν τρομερές εκείνες οί μέρες. Τα τάνκς των Ναζί, προχωρούσαν παντού σαν σκαθάρια. Μπορούσε κανείς να νιώσει τη μυρωδιά του χαλασμού που έρχόταν από την ήπειρωτική Ευρώπη. Σπάγαμε το κεφάλι μας να βρούμε τί έφταιγε για όλ' αυτά. Είδαμε την πτώση του Παρισιού και τη διάλυση της καθιερωμένης τάξεως των πραγμάτων.

Ήταν σαν να διαπίστωνε κανείς πώς τα μαθητικά βιβλία που διάβαζε σαν ήταν νέος, έλεγαν ψευτιές. Δεν χρειάζεται να περιγράψω τις μέρες εκείνες. Άλλά στις 22 Μαΐου, όταν οί Γερμανοί άπειλούσαν κιόλας τα λιμάνια της Μάγχης, ή Ρίτα Γουαϊνράϊτ μου τηλεφώνησε.

— Δόκτωρ Λιούκ, πρέπει να σάς δώ.

Είναι πολύ μεγάλη άνάγκη, μου έπτε με τη γλυκεία κ' ευχάριστη φωνή της.

— Βεβαίως. Άς κάνουμε καμιά παρτίδα κανένα δράδυ, έ;

— Θέλω να πώ πώς πρέπει να σάς δώ έπαγγελματικά.

— Μά άγαπητή μου, είσαι πελάτισσα του Τόμ.

— Δεν έχει σημασία. Έγώ θέλω να δώ ε σ' ας.

Ο Τόμ, άπ' ό,τι ήξερα, δεν πολυσυμπαθούσε τη Ρίτα. Η αλήθεια είναι πώς είχε την τάση να τα δραματοποιή όλα, κι αυτό είναι μαρτύριο για ένα γιατρό που προσπαθεί ν' ανακαλύψη τί ακριβώς συμβαίνει. Ο Τόμ δεν της το συγχωρούσε ποτέ κ' έλεγε πάντα πώς ή γυναίκα αυτή μπορούσε να τον κάνει να χάση τα λογικά του.

— Μπορώ να σάς δώ τώρα; Νά έρθω τώρα;

— Αν έπιμένης, γιατί όχι; Έλα στο χειρουργείο από την πίσω πόρτα.

Είχα μια κάποια ιδέα για το τί έτρεχε. Όταν μπήκε κλείνοντας την πόρτα πίσω της με μια σταθερότητα που έκαμε το γυαλί να τρίξη, είχε ένα ύφος περήφανο αλλά και πανικόβλητο μαζί. Κι όμως ποτέ δεν ήταν πιο όμορφη. Θαρρείς κι άνθοβόλουσε όλόκληρη, τα μάτια της έλαμπαν και το χρώμα της ήταν τόσο ζωηρό, ώστε την έκανες είκοσιόχτώ, αντί για τριανταόχτώ. Κάθησε στην παλιά πολυθρόνα, σταύρωσε τα πόδια της και έπτε, αναπάντεχα.

— Τσακώθηκα με το δικηγόρο μου. Πρέπει...

Η Ρίτα κόμπιασε. Τα μάτια της φά-

νηκαν ν' αλλάζουν έκφραση, καθώς δίσταζε να προφέρει την καταλληλή λέξη. Έσοφίσε τα χείλη της, έκδηλώνοντας το δισταγμό της σαν ένα σωματικό πόνο.

— Πρέπει τί, χρυσή μου;

— Πρέπει να μου δώσετε κάτι, για να μπορέσω να κοιμηθώ.

Είχε αλλάξει γνώμη, δεν άμφέβαλλα διόλου. Δεν είχε έρθει γι' αυτό. Άλλά να που ξαναφύσσε τη φωνή της.

— Έπιμένω γιατρέ! Θαρρώ πώς θα τρελλαθώ αν δεν μου δώσετε κάτι.

— Μά τί τρέχει λοιπόν;

— Δέν μπορῶ νὰ κοιμηθῶ.
— Καλά, γιατί δέν πηγαίνεις στὸν Τόμ;

— Οὐφ! ὁ Τόμ. Θὰ μοῦ ἄρχιζε τὴ διάλεξη.

— Ἐνῶ ἐγὼ ὄχι, ἔ;
— Ἡ Ρίτα χαμογέλασε λίγο. Ἦταν ἕνα χαμόγελο ποῦ θὰ μπορούσε νὰ μὲ τρελλάνη πρὶν ἀπὸ τριάντα χρόνια. Ἐνα χαμόγελο ποῦ ἔδειχνε μιὰ ὑγεία πίσω ἀπ' ὅλες αὐτὲς τὶς συγκινήσεις, χαμόγελο ποῦ ἔκανε τὰ μάτια της ἀκόμα πιὸ ὁμορφα. Ὑστερα, τὸ χαμόγελο ἔσβησε.

— Δόκτωρ Λιούκ, εἶπε, εἰμαι τρομερά, ἀπίστευτα ἐρωτευμένη μὲ τὸν Μπάρρυ Σάλλιβαν. Πῶς νὰ τὸ πῶ... Κοιμήθηκα μαζί του.

— Φτάνει νὰ σὲ κοιτάξῃ κανεὶς, ἀγαπητή μου, γιὰ νὰ τὸ καταλάβῃ. Δέν εἶναι καινούργιο.

Αὐτὸ δέν τὸ περίμενε.

— Θέλετε νὰ πῆτε πῶς τὸ καταλάβετε;

— Κατὰ κάποιον τρόπο. Ἀλλὰ δέν ἔχει σημασία. Συνέχισε.

— Θὰ σὰς κάνῃ τρομερὴ ἐντύπωση, ἔ;

— Ὅχι ἀκριβῶς Ρίτα, ἀλλὰ μὲ ἀνησυχεῖ ἀφάνταστα. Πόσος καιρὸς εἶναι ποῦ συμβαίνει αὐτό; Θέλω νὰ πῶ δηλαδή, πόσος καιρὸς ὑπάρχει αὐτὸ ποῦ οἱ δικηγόροι ἀποκαλοῦν οἰκειότητα;

— Ἡ τελευταία φορά, ἦταν... χθὲς βράδυ. Ὁ Μπάρρυ μένει σπῆτι. Ἦρθε καὶ μὲ βρῆκε στὸ δωμάτιό μου.

— Ὅταν ἔλεγα πῶς ἀνησυχούσα ἀπλῶς, ἦταν ψέματα. Ἐνιωθα ἕνα παράξενο τσίμπημα στὴν καρδιά, κακὸ σημάδι κινδύνου. Ἐκλείσα λοιπὸν τὰ μάτια μου καὶ περίμενα ἕνα λεπτό.

— Καὶ ὁ Ἄλεκ;

— Δέν ξέρεي τίποτε, ὠμολόγησε ἡ Ρίτα. (Ξανὰ τὰ μάτια της ἔπαιζαν). Σήμερα πιά δέν φαίνεται νὰ προσέχη τίποτε ἰδιαιτέρως. Καὶ ὅπωςδήποτε πολὺ ἀμφιβάλλω ἂν θὰ ἐνδιαφερόταν τώρα πιά καὶ ἂν ἀκόμη τὸ ἤξερε.

Τὸ τσίμπημα στὴν καρδιά μου ἔγινε πιὸ ἐντονο.

— Οἱ ἄνθρωποι ἔχουν τὰ μάτια τους ἀνοιχτὰ πολὺ περισσότερο ἀπ' ὅσο νομίζεις Ρίτα. Καὶ ὅσον ἀφορὰ τὸ ζήτημα τῆς στάσεως ἀπέναντι τοῦ Ἄλεκ...

— Νομίζετε πῶς δέν τὸ ξέρω; Φώναξε. Συμπαθῶ πολὺ τὸν Ἄλεκ. Δέν λέω ψέματα καὶ δέν προσποιούμαι. Τὸν συμπαθῶ πραγματικὰ καὶ γιὰ τίποτε στὸν κόσμον δέν θὰ ἤθελα νὰ τὸν πληγώσω. Ἄν πραγματικὰ νιαζόταν θὰ μοῦ ἦταν ἀδύνατο ν' ἀντιμετωπίσω μιὰ τέτοια περιπέτεια. Ἀλλὰ δέν μὲ καταλαβαίνετε. Αὐτὸ δέν εἶναι καμιά περαστικὴ τρέλλα ἢ κάτι... κάτι τὸ σαρκικό.

(Ἀγαπητή μου, σκέφθηκα, συμβαίνει ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετο. Ἀλλ' ἐπειδὴ πιθανὸν νὰ πιστεῦς πῶς λὲς τὴν ἀλήθεια, ἄς ἀφήσουμε γιὰ τὴν ὥρα τὸ ζήτημα αὐτό).

SALVATORE QUASIMODO

ΣΧΕΔΟΝ ΕΡΩΤΙΚΟ

Στὴ δύση στρίβει κιόλας τὸ ἡλιοτρόπι,
καὶ τὴ μέρα στὸ μάτι του γκρεμίζει
τὸ χαλασμένο. Ὁ θερινὸς βαραίνει ἀέρας
καὶ τὰ φύλλα μὲ μιᾶς καὶ τὸν καπνὸ
τῶν ναυπηγείων γυρίζει. Μὲ ξερὸ ἕνα κύλισμα
νεφῶν καὶ τριξίμο ἀστροπελεκιῶν μεγάλο,
τὸ ὕστατο τ' οὐρανοῦ παύει παιχνίδι. Ἀκόμα
κι ἀπὸ χρόνια, καλὴ μου, ὅπως στὸ φράγμα,
τῶν καραβιῶν προβαίνουν τὰ κατάρτια,
μᾶς σταματοῦν. Μὰ εἴν' ἡ δική μας πάντα μέρα
κ' ἐκεῖνος πάντα ὁ ἥλιος ποῦ μᾶς φεύγει
μὲ τῆς γλυκειᾶς ἀχτίδας του τὸ κρόσσι.
Δέν ἔχω πιά ἀναμνήσεις, δὲ θέλω νὰ θυμᾶμαι.
Ἡ μνήμη ἀπὸ τὸ θάνατο κρατιέται.
Ἡ ζωὴ εἶναι δίχως τέλος. Κάθε μέρα
εἶναι δική μας. Ὅμως μιὰ θὰ μείνει αἰώνια
κ' ἐσὺ μ' ἐμέ, σὰν μᾶς φανεῖ πῶς πέρας' ἡ ὥρα.
Ἐδῶ, στοῦ καναλιοῦ τὴν κόγχη, μὲ τὰ πόδια
στὴν κούνια τὸ νερὸ σὰν τὰ παιδιὰ κοιτοῦμε
μὲ τὰ πρῶτα κλαριά πῶχουν γλυστρήσει
στὸ πράσινό του χρῶμα ποῦ σκουραίνει.
Κι ὁ ἄνθρωπος, ποῦ σωμαίνοντας σιμώνει,
δέν κρύβει τὸ μαχαίρι μὲς στὴ φούχτα,
μὰ ἕνα λουλούδι μόνο ἀπὸ γεράνι.

(Μετάφρ.) ΚΟΥΛΗ ΑΛΕΠΗ

— Εἶναι κάτι γνήσιο. Εἶναι ὁλόκληρη ἡ ὑπαρξὴ καὶ ἡ ζωὴ μου. Ξέρω τί θὰ μοῦ πῆτε. Θὰ μοῦ πῆτε πῶς ὁ Μπάρρυ εἶναι κάπως νεώτερος ἀπὸ μένα. Αὐτὸ εἶναι σωστὸ βέβαια, ἀλλὰ ἐκεῖνον δέν τὸν ἐνδιαφέρει.

— Ναί. Τί λέει γιὰ ὅλ' αὐτὰ ὁ κ. Σάλλιβαν;

— Σὰς παρακαλῶ πολὺ, μὴ μιλάτε ἔτσι γι' αὐτόν!

— Δηλαδή πῶς;

— «Ὁ κύριος Σάλλιβαν» μιμήθηκε ἡ Ρίτα. Σὰ δικαστὴς. Ἐκεῖνος θέλει νὰ πᾶν νὰ τὰ πῇ ὅλα στὸν Ἄλεκ.

— Καὶ τί θὰ βγῇ ἀπ' ὅλα αὐτά; Διαζύγιο;

— Ἡ Ρίτα πῆρε μιὰ βαθεῖα ἀναπνοή. Ἐκάμε μιὰ κίνηση ἀνυπομονησίας καὶ ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὸ μικρὸ χειρουργεῖο σὰ νὰ ἦταν φυλακή. Ἐχω κ' ἐγὼ τὴ γνώμη πῶς τὸ αἰσθανόταν σὰ φυλακή. Δέν ὑποκρινόταν καὶ δέν δραματοποιούσε τὰ πράγματα. Μιὰ ἐξυπνὴ γυναίκα, ὠριμὴ, εἶχε ἀρχίσει νὰ μιλά καὶ νὰ σκέπτεται σὰ δεκαοχτάχρονο κορίτσι. Ὁλητὴν ὥρα ποῦ τὰ μάτια της ἔπαιζαν ἀεικίνητα, τὰ δάχτυλά της ταλαιπωροῦσαν μιὰ μικρὴ ἄσπρη τσάντα.

— Ὁ Ἄλεκ εἶναι καθολικός, εἶπε. Τί ξέρετε αὐτό;

— Γιὰ νὰ εἶμαι εἰλικρινής, ὄχι.

Τὰ μάτια της καρφώθηκαν ἐπάνω μου. Δέν θὰ μὲ χόριζε κι ἂν ἀκόμη ἤθελε. Ἀλλὰ δέν μὲ καταλαβαίνετε, αὐτὸ δέν ἔχει καὶ τόση σημασία. Ἐκεῖνος ποῦ ἔχει σημασία εἶναι ἡ σκέψη. Μπορεῖ νὰ πληγώσῃ τὸν Ἄλεκ. Ναι τὸ πῶς θὰ τοῦ φανῇ, πῶς θ' ἀντιδράσῃ ὅταν τοῦ τὸ πῶ. Ἦταν ἀφάνταστα καλὸς μαζί μου. Εἶναι γέρος καὶ δὲν ἔχει κανέναν ἄλλον.

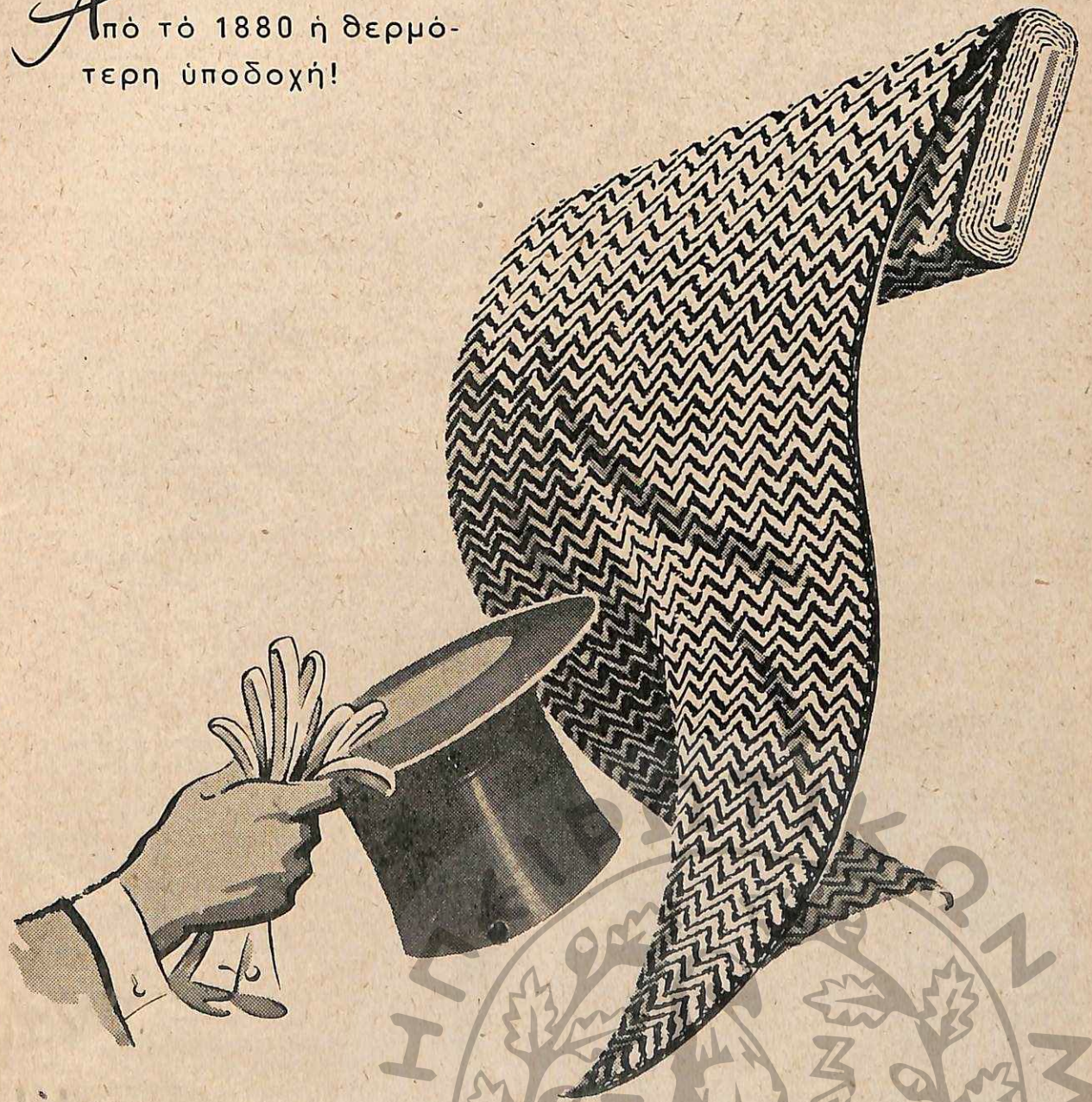
— Ναί, ἔτσι εἶναι.

— Λοιπὸν δέν μπορῶ νὰ φύγω ἀπὸ τὸν ἀφήσω, εἴτε χωρίσω εἴτε ὄχι. Δέν μπορῶ νὰ παρατήσω καὶ τὸν Μπάρρυ. Δέν μπορῶ. Δέν ξέρετε μὲ μοιάζει αὐτὸ τὸ πράγμα, δόκτωρ Λιούκ; Ὁ Μπάρρυ ἀντιπαθεῖ αὐτὲς τὶς κρυφὲς δουλειὲς ὅσο κ' ἐγὼ. Δέν μπορεῖ νὰ περιμένῃ γιὰ πάντα, καὶ δέν μπορῶ νὰ πῶ τί θὰ γίνῃ ἂν τραβήξω τὰ πράγματα ἀπὸ τὴν κόμη περισσότερο. Εἶναι ὅλα τόσο...

Ἐρριξε τὸ βλέμμα της σὲ μιὰ γωνία τοῦ ταβανιοῦ.

— Ἄν τουλάχιστον ὁ Ἄλεκ πέθανε...

Ἀπὸ τὸ 1880 ἡ θερμότερη ὑποδοχή!

ΑΗΔΟΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΙΟΛΟΥ 46

ή κάτι τέτοιο...

Μιά σκέψη που έκαμα χωρίς να το θέλω, με πάγωσε.

— Τί σκοπεύεις να κάμης; τη ρώτησα.

— Μά αυτό ακριβώς είναι. Δεν ξέρω!

— Ρίτα, πόσον καιρό είσαι παντρεμένη;

— Όχι τω χρόνιο.

— Σου έχει τύχει άλλη φορά κάτι τέτοιο;

— Η Ρίτα μου έριξε ένα βλέμμα ικετευτικό.

— "Όχι, ποτέ δόκτωρ Λιούκ! Σας ορκίζομαι, όχι! Γι' αυτό ακριβώς είμαι δέβαιη πώς είναι το πραγματικά — το πραγματικά μεγάλο πάθος της ζωής μου. Διάβασα γι' αυτό, ακόμη έγραψα γι' αυτό, αλλά ποτέ δεν ήξερα τί ακριβώς ήταν.

— Κι αν υποθέσουμε πώς φεύγεις μ' αυτόν τον άνθρωπο;

— Σας είπα πώς δεν πρόκειται να κάμω κάτι τέτοιο!

— Καλά, καλά. "Ας υποθέσουμε πώς φεύγεις. Πώς θα ζούσατε; "Έχει τίποτε χρήματα;

— "Όχι πολλά, φοβούμαι. 'Αλλά...

Για μία ακόμη φορά η Ρίτα δίστασε θέλοντας να μου πη κάτι. 'Αλλά κι αυτή τη φορά άλλαξε γνώμη, δάγκωσε τα χείλια της.

— Δεν θέλω να πω πώς ή σκέψη αυτή δεν είναι πρακτική. 'Αλλά γιατί να σκοτιζώμαστε για κάτι τέτοιο, τη στιγμή που εκείνο που με άνησυχεί είναι ο "Αλεκ. "Ο "Αλεκ, ο "Αλεκ, ο "Αλεκ!

Ξαφνικά έγινε δραματική. Και το πιο επικίνδυνο, απ' όλη την κουβέντα της, ήταν πώς πίστευε όλα όσα έλεγε, λέξη προς λέξη.

— 'Η μορφή του είναι σαν ένα φάντασμα που μπαίνει συνεχώς ανάμεσα στον Μπάρρυ και σ' έμένα. Θέλω να είναι ευτυχισμένος κι όμως κανείς από μās δεν μπορεί να είναι ευτυχισμένος.

— Για πές μου Ρίτα. "Ήσουν ποτέ έρωτευμένη με τον "Αλεκ;

— Ναί, ήμουν. Κατά κάποιο τρόπο βέβαια. "Ήταν αφάνταστα γοητευτικός όταν τον γνώρισα. Με φώναζε Ντολότες, από τη Ντολότες του Σουϊνμπωρ — ξέρεις.

— Και τώρα;

— Τώρα; Βέβαια δεν με δέρνει, αλλά...

— Πόσος καιρός πέρασε από τότε που είχες φυσική επαφή με τον "Αλεκ;

Το πρόσωπό της πήρε μια έκφραση δραματική.

— Μά σάς λέω δόκτωρ Λιούκ, πώς δεν είναι διόλου αυτό που νομίζετε. "Όλη αυτή η ιστορία με τον Μπάρρυ είναι κάτι το τελείως διαφορετικό. Είναι ένα είδος πνευματικής άναγεννήσεως. Πάψτε

επί τέλους να τρίβετε το μέτωπό σας και να με κοιτάζετε πίσω από τα κατεβασμένα σας γυαλιά!

— Έγώ άπλως...

— Είναι κάτι που δεν μπορώ να περιγράψω. Μπορώ να βοηθήσω τον Μπάρρυ στην τέχνη του κ' εκείνος στη δική μου. Θα γίνει μεγάλος ήθοποιος μία μέρα. Με κοροϊδεύει τώρα όταν του το λέω. 'Αλλά είναι αλήθεια και μπορώ να τον βοηθήσω.

Αυτά όμως δεν λύνουν το δικό μου πρόβλημα. Κοντεύω να τρελλαθώ. Θέλω τη συμβουλή σας, αν και ξέρω εκ των προτέρων ποιά θα είναι. 'Εκείνο όμως που θέλω είναι κάτι που θα με κάμει να κοιμηθώ έστω και για μία νύχτα. Σας ικετεύω, δώστε μου κάτι για να κοιμηθώ!

"Υστερ' από ένα τέταρτο, η Ρίτα έφυγε. Την παρακολουθούσα καθώς διέσχιζε τον κήπο. Μία φορά μόνον, πριν φθάση στην εξώθυρα, κοίταξε μέσα στην τσάντα της σαν για να βεβαιωθεί πώς υπήρχε κάτι εκεί μέσα. "Όταν μου είπε την ιστορία της ήταν σχεδόν ύστερική "Όχι όμως και τώρα. 'Από τον τρόπο που άγγισε τα μαλλιά της, κι από τη στάση των ώμων της, καταλάβαινες τώρα πώς είχες να κάμης με μιαν αγέροχη στο «Μόν Ρεπό» και στον Μπάρρυ Σάλλιβαν.

II

Το Σαββατόβραδο, 13 'Ιουνίου, πήγα στους Γουαϊνράϊτ για χαρτιά. "Ο καιρός ήταν βαρύς, σε λίγο θα είχαμε καιταιγίδα. Τα πράγματα πήγαιναν πολύ άσχημα. 'Η Γαλλία είχε συνθηκολογήσει. "Ο Φύρερ βρισκόταν στο Παρίσι. "Ενας κακός οργανωμένος και άσπλος βρετανικός στρατός υποχωρούσε έξαπλημένως. 'Αλλ' εξακολουθούσαμε να μην χάνουμε το κέφι μας — το ίδιο κ' έγω μαζί με τους άλλους. Θα είμαστε τώρα έτσι, Κύριος οίδε γιατί.

Και σ' αυτό ακόμη το μικρό μας Λούκομπ, ή τραγωδία βρισκόταν «επί θύραις». Την άλλη μέρα, μετά την επίσκεψη της Ρίτας, έμαθα περισσότερα πράγματα για την υπόθεση Γουαϊνράϊτ Σάλλιβαν από τον Τόμ.

— Μπορεί να ξεσπάσει σκάνδαλο, ρώτησε ο Τόμ που έτοιμαζόταν για τον πρωινό του γύρο στους αρρώστους του Μπορεί; Μά το σκάνδαλο οργιάζει και τις βόλτες.

— Θες να πής πώς γίνεται λόγος στο χωριό;

— Γίνεται λόγος σ' ολόκληρο το Βόρειο Ντέβον. Κι αν δεν υπήρχε αυτός ο πόλεμος, δεν θ' άκουγες τίποτ' άλλο.

— Τότε γιατί έγω δεν άκουσα τίποτ' άλλο;

— 'Αγαπητέ μου πατέρα, είπε ο Τόμ μ' εκείνη την έξοργιστική συγκαταβατικότητα του, έσύ δεν μπορείς να

Εκλογή

ταλάβης τί γίνεται κάτω απ' τη μύτη σου. Κ' έπειτα σ' έσένα κανείς δεν λείει κουτσμπολιά. Δεν θα σ' ένδιεφεραν άλλωστε. Να μου επιτρέψης να σε βοηθήσω να καθήσεις σε μια πολυθρόνα.

— Στάσου, τα παραλές, δεν έχω ξεμωραθή τόσο πολύ.

— "Όχι, αλλά πρέπει να προσέχης την καρδιά σου, συνέχισε ο σοβαρώτατος γιός μου. "Όπως και να έχουν τα πράγματα, κατέληξε κλείνοντας τον σάκκο με τα εργαλεία του, μου κάνει έντυπωση πώς αυτοί οι δυο άνθρωποι εξακολουθούν να νομίζουν πώς κανείς δεν τους προσέχει. Αυτή η γυναίκα τάχει έντελώς χαμένα.

— Καί... τί λέγεται;

— Νά, πώς η κυρία Γουαϊνράϊτ είναι μια διεστραμμένη που έχει παρασύρει έναν άθωο νέο.

"Ο Τόμ κούνησε το κεφάλι του κ' έτοιμάστηκε ν' άρχιση ολόκληρη διάλεξη.

— Αυτό είναι έσφαλμένο από ιατρικής και βιολογικής πλευράς. Διότι...

— Νεαρέ μου, έχω αρκετή πείρα από τη ζωή και απόδειξις είναι η παρουσία σου σ' αυτόν τον κόσμο. "Ωστε έκεινος προκαλεί τη συμπάθεια; Έ;

— Δηλαδή αν αυτό λέγεται συμπάθεια...

— Τί πράγμα είναι αυτός ο Μπάρρυ Σάλλιβαν; Ξέρεις;

— Δεν τον γνώρισα προσωπικώς, αλλά λένε πώς είναι άνθρωπος μάλλον έντάξει. Ξοδεύει έλευθερα, τυπικός "Αμερικανός. Κάτι τέτοιο δηλαδή. "Όπωςδήποτε δεν θα ξαφνιαζόμουν αν αυτός και η κυρία Γουαϊνράϊτ συμφωνούσαν να ξεκάμουν τον γέρο.

"Ο Τόμ έκαμε τη δήλωση αυτή μ' ένα τόνο μάλλον σοφό. "Ο ίδιος φυσικά δεν την πίστευε. "Ήταν ο τρόπος του να προσποιηται πώς ήξερε πολλά πράγματα, ή να φαντάζεται πώς ξέρει. 'Αλλά ήρθε σε τόσο απότομη και δυσάρεστη σύγκρουση με τις δικές μου σκέψεις, ώστε άντέδρασα όπως θ' άντιδρούσε ακριβώς ένας πατέρας:

— Άνοησίες!

"Ο Τόμ έκαμε μεταβολή επί τόπου.

— Νομίζεις; ρώτησε με στόμφο. Κοίτα τον Τόμσον και την Μπαύγουωτερς, τον Ράπτενμπερ και την Στόουερ. Κ' ένα σωρό άλλους. Μία παντρεμένη που πλησιάζει τα σαράντα, είναι εύκολο θύμα του οποιουδήποτε νεαρούλη.

— Μά και ποίος είσαι σ' για να μιλάς για νεαρούληδες; Έσύ μόλις πλησιάζεις τα τριανταπέντε.

— Και τί κάνουν; ρώτησε και πάλι ο Τόμ. Δεν κάνουν κάτι λογικό, άς πούμε να προχωρήσουν στο διαζύγιο. "Όχι. Τρελλαινούνται και θγαίνουν από τη μέση το σύζυγο. Αυτό γίνεται έννιά φορές στις δέκα. 'Αλλά μη με ρωτάς το γιατί.

(Νεαρούλη μου, άρκει να μιλήσης σε μια απ' αυτές τις γυναίκες για να ι-δής τα σπασμένα τους νεύρα, το θολό τους μυαλό, την αδυναμία να κυβερνή-

Αρεμουζέλλες

Έσείς που είστε από 15 έως 22 ετών, για πρώτη φορά στον τόπο μας αποκτιάτε το δικό σας είδικό κατάρτισμα. το

Arlette

Το Arlette επιμελείται αποκλειστικά και μόνον το ντύσιμο που ταιριάζει στην ηλικία σας, για να εμφανίζεσθε με την ίδια χάρι και φινέτσα, όπως οι έυρωπαίες και οι παριζιάνες συνομήλικές σας.

Τρυφερά μοντελίστ, που έσοφύδασε 4 χρόνια σιόνε μεγαλύτερους ειδίκοις οίκους μόδας της Γαλλίας, παρουσιάζει αυθεντικά παριζιάν μοντελίστ από την επίσημη γυναικεία μόδα, κατάρτιστη διασκευασμένα για να τονίζουν την χαριτωμένη γραμμή και την νεανική όμορφιά σας.

Το φόρεμα, το έπανωφόρι, ή φούδια, το πλεκτό, τα έσώρρουχα και γενικά το ντύσιμο σιόνε νέο κατάρτισμα Arlette δά σας χαρίση έναν ξεχωριστό άέρα και δά προβάλη την προσωπικότητα και την φρεσκάδα της νεότητας σας.

Arlette

Έργοδ. 21

(Έξοδος από το συνεργαζόμενο κατάρτισμα Bambino)

σούν τον έαυτό τους. "Ισως τότε κάτι να καταλάβης).

— 'Αλλά κάθου εδώ και σαχλαμαρίζω, συνέχισε ο Τόμ, ενώ έχω μία σοβαρή περίπτωση στο "Έξμορ.

— "Αν έσύ την αποκαλής σοβαρή, πρέπει να είναι κάτι το έξαιρετικό.

"Ο Τόμ μόρφασε.

— Δεν είναι ή αρρώστεια. Είναι το πρόσωπο. "Ο γέρο Μέρριβαϊλ, ο σερ Χένρυ Μέρριβαϊλ. Μένει μαζί με τον Πόλ Φερράρ στο Ριντ Φάρμ.

— Τί του συμβαίνει;

— "Έσπασε το μεγάλο δάχτυλο του

ποδιού του. Δεν ξέρω πώς ακριβώς τα κατάφερε. 'Αλλά αξίζει να πηγαίνης εκεί κάτω για να τον άκους να μιλά. Θα τον καρφώσω πάνω σε μία κινητή πολυθρόνα για έξι βδομάδες. 'Αλλά αν πράγματι ενδιαφέρεσαι για τις τελευταίες κινήσεις της κυρίας Γουαϊνράϊτ...

— Ένδιαφέρομαι.

— Καλά. Θα ίδω τί μπορώ να θγαλώ από τον Πόλ Φερράρ. Με τάκτ και διακριτικότητα φυσικά. Πρέπει να την ξέρη πολύ καλά. Πέρισυ θαρρώ της έκαμε το πορτραίτο της...

"Ωστόσο άμέσως του το άπαγόρευσα

100% έχετε έπιτυχία
είς τά γλυκίσματα
μέ Backin
DR. OETKER'S

ΟΡΕΠΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
DR. OETKER
ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

Γενικοί αντιπρόσωποι, ΔΑΜΛΑ Ο.Β.Ε
Έταιρεία έμπορίου και διανομών
Νικήτα 5 Πειραιεύς τηλ. 474179

Αυτή είναι η Περίφημη
Γαμμική Κοινωνία

ENFANTS

(ΑΝΘΑΝ)

Ειδική για Παιδιά
Τὴν συνιστοῦν ὅλοι οἱ παιδίατροι

ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠ. ΣΩΤ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ - ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ 18 ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 521-052

ἐπειδὴ θὰ ἦταν ἀνήθικο, καὶ μάλιστα τοῦ ἑκαμα καὶ ὁλόκληρη διάλεξη σχετικῶς. Ἔτσι, περίμενα ἕνα ὁλόκληρο μῆνα ἐνῶ ὁ κόσμος ὁλόκληρος χάλαιγε καὶ οἱ ἄνθρωποι δὲν μιλοῦσαν γιὰ τίποτε ἄλλο παρὰ γιὰ τὸν Ἀδόλφο Χίτλερ. Ὁ Μπάρρυ Σάλλιθαν, μού εἶπαν, εἶχε γυρίσει στὸ Λονδίνο. Ξεκίνησα ἀμέσως νὰ ἰδῶ τὴ Ρίτα καὶ τὸν Ἄλεκ, ἀλλὰ ἡ ὑπηρεσία μού εἶπε πῶς βρισκόντουσαν στὸ Μάινχεντ. Τότε, ἐκεῖνο τὸ πρωῒνὸ τοῦ Σαββάτου, συνάντησα τὸν Ἄλεκ.

Ὁ καθένας θὰ ἔμενε κατάπληκτος ἀπὸ τὴν ἀλλαγὴ του. Τὸν συνάντησα πάνω στὸ δρόμο τῶν βράχων, μεταξὺ Λύνκομπ καὶ «Μὸν Ρεπό». Βάδιζε ἀργὰ καὶ ἄσκοπα, μὲ τὰ χέρια πίσω. Ἀκόμη κι ἀπὸ μὴν ὀρισμένη ἀπόσταση τὸν ἐβλεπες νὰ κινῇ τὸ κεφάλι του ἐδῶ κ' ἐκεῖ. Δὲν φοροῦσε καπέλλο. Ὁ ἄνεμος ἔκανε τὰ ἀραιὰ γκρίζα μαλλιά του καὶ τὸ παλιὸ παλτό του νὰ κυματίζουν. Μ' ὅλο πὺλ ἦταν κοντός, ὁ Ἄλεκ Γουαιην-ράϊτ εἶχε ὤμους πλατεῖς. Τώρα ἔμοιαζε σὰ νὰ εἶχε καμπουριάσει. Τὸ τόσο εὐγενικὸ πρόσωπό του μὲ τὰ ἀδρὰ χαρακτηριστικὰ εἶχε χάσει τὴν ἔκφρασή του, καὶ ἡ ἐντύπωση ποὺ ἔδινε γινόταν ἀκόμα πιὸ ζωηρὴ ἀπὸ μὴν ἀνεπαίσθητη τρεμούλα τοῦ βλεφάρου.

Ὁ Ἄλεκ ἦταν μεθυσμένος, ἀλλὰ ὠνεϊροπολοῦσε. Χρειάστηκε νὰ τὸν φωνάξω μὲ τ' ὄνομά του.

— Δόκτωρ Κρόξλεϋ! φώναξε. Τὰ μάτια του φωτίστηκαν κάπως. Γιὰ τὸν Ἄλεκ δὲν ἦμουν ὁ δόκτωρ Λιούκ, ἡ ἀπλῶς ὁ Λιούκ. Μὲ φώναζε μὲ ὁλόκληρο τὸν «τίτλο» μου.

— Καλὰ ποὺ σὰς βρῆκα, συνέχισε.

Ἦθελα νὰ σὰς δῶ, σὰς γύρευα. Ἀλλά...

Ἔκαμε μὴν ἄοριστη χειρονομία σὰ νὰ μὴ μπορούσε τὴ στιγμή αὐτὴ νὰ θυμῇ τὸ λόγο.

— Ἐλάτε δῶ, εἶπε. Καθίστε. Σ' αὐτὸν τὸν πάγκο.

Φυσοῦσε ἕνα τσουχτερὸ ἀεράκι καὶ τοῦ εἶπα πῶς θὰ ἦταν καλύτερα ἂν φοροῦσε καπέλλο. Ἐλαφρῶς σαστισμένος, τράβηξε ἀπὸ τὴν τσέπη του ἕνα παλιό, πάνινο καπέλλο καὶ τὸ φόρεσε. Ὑστερα κάθισε πλάϊ μου. Ἐξακολουθοῦσε ὅμως νὰ κινῇ δεξιὰ κι ἀριστερὰ τὸ κεφάλι του, σὰ νὰ βρισκόταν σὲ ἀπόγνωση.

— Δὲν καταλαβαίνουν, εἶπε μὲ τὴν εὐγενική του φωνή. Δὲν καταλαβαίνουν!

Στὸ τέλος κατάλαβα τί ἐννοοῦσε.

— Ἐρχεται. Ἐρχεται ὅπου νᾶναι, μέρα μὲ τὴν ἡμέρα, εἶπε ὁ Ἄλεκ. Ἐχει ἀεροπλάνο, στρατό, ὅλα. Ὅταν ὅμως τοὺς τὰ λέω στὸ μπάρ, μού λένε: «Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, κλείστο πιά! Ἀρκετοὺς μπελάδες ἔχουμε καὶ χωρὶς αὐτά.»

Ὁ Ἄλεκ ἀνακάθισε σταυρώνοντας τὰ χέρια του.

— Καί, ξέρετε, ἔχουν δίκιο κατὰ κάποιο τρόπο. Ἀλλὰ δὲν καταλαβαίνουν. Κοιτάξτε ἐδῶ.

Ἀπὸ τὴν τσέπη του ἔβγαλε μὴν τσαλακωμένη ἐφημερίδα.

— Τὸ βλέπετε αὐτό;

— Ποιό;

— Καλὰ, δὲν πειράζει. Τὸ ὑπερκεάνειο «Οὐάσιγκτων» ἔρχεται στὸ Γκάλλουαϊν γιὰ νὰ μαζέψῃ Ἀμερικανούς ποὺ θέλουν νὰ γυρίσουν στὴν Ἀ-

μερική. Ἡ Ἀμερικανικὴ Πρεσβεΐα λέει πῶς αὐτὴ εἶναι ἡ τελευταία εὐκαιρία. σημαίνει αὐτό; Εἰσβολή. Μὰ ἐπὶ τέλος δὲν τὸ καταλαβαίνουν;

Ἡ φωνὴ του ἔσβησε. Ἀλλὰ στὰ ἄγια του, ὁ κάθε φίλος του θὰ διέκρι μὴν ξαφνικὴ ἐλπίδα.

— Μὰ καὶ μιλοῦμε γιὰ Ἀμερικανούς... ἄρχισα.

— Ναί. Καλὰ τὸλεγα πῶς ἤθελα νὰ σὰς πῶ κάτι. (Ὁ Ἄλεκ ἔτριψε τὸ μαντίλι τοῦ). Πρόκειται γιὰ τὸ νεαρὸ Σάλλιθαν, τὸν Μπάρρυ Σάλλιθαν — ξέρετε Σπουδαῖο παιδί. Δὲν ξέρω ἂν τὸν γινώ- ρίσατε...

— Φεύγει κι αὐτὸς μὲ τὸ «Οὐάσιγκτων»;

Ὁ Ἄλεκ μὲ κοίταξε καὶ ἔκαμε συνηθισμένη χειρονομία.

— Ὅχι, ὄχι, ὄχι! Δὲν εἶπα τέτοιο πράγμα. Ὁ Μπάρρυ δὲν γυρίζει στὴν Ἀμερική. Ἀπεναντίας ξανάρθε νὰ μὲ βρῇ. Ἐφτασε χθὲς βράδυ.

Τότε μόνο, βεβαιώθηκα ἀπολύτως πῶς μὰς περίμενε ἀναπόφευκτα κατὰ καταστροφὴ.

— Ἦθελα νὰ πῶ, συνέχισε ὁ Ἄλεκ προσπαθώντας κάπως νὰ κάμῃ τὴ φωνή του ἐγκάρδια, δὲν ἐρχόσαστε ἀπὸ σπῆτι γιὰ χαρτιά; Ὅπως ἄλλοτε, εἰ;

— Μὲ τὴν πιὸ μεγάλη εὐχαρίστηση. Ἀλλά...

— Σκέφτηκα νὰ καλέσω καὶ τὴ Μόλυ Γκραϊντ, εἶπε ὁ Ἄλεκ. Ξέρετε, μικρὴ τοῦ δικηγόρου. Ὁ Μπάρρυ φανταίνεται μᾶλλον νὰ ἐνδιαφέρεται γι' αὐτὴ καὶ τὴν κάλεσα ἀρκετὲς φορές.

Ὁ Ἄλεκ χαμογέλασε βιασμένως. Ἦθελε μὲ κάθε τρόπο νὰ γίνῃ εὐχάριστος.

— Σκέφτηκα νὰ καλέσω καὶ τὸν Φερράρ, ἐκεῖνο τὸν καλλιτέχνη ποὺ μὲνι στὸ Ριντ Φάρμ καὶ ἴσως - ἴσως - τὴν Ἀγνὴ Ντόυλ. Ἔτσι θάχουμε τραπέζια.

— Ὅπως θέλεις.

— Ἀλλὰ φαίνεται πῶς ἡ Μόλυ θὰ γυρίσῃ αὐτὸ τὸ Σαββατοκύριακο ἀπὸ τὸ Μπάρνσταπλ. Καὶ ὅπως ὅποτε ἡ Ρίτα ἔχει τὴ γνώμη πῶς θὰ τὰν πιὸν ἡμέτερα ἂν εἴμαστε οἱ τέσσερις μαζί. Ἐπειτα ἡ ὑπηρεσία ἔχει ἀπόψε ἕξι ὁδοὺς ἀπὸ τὴν πόλιν. Ἐξοδεύεται πολὺς κόσμος...

— Φυσικά.

Ὁ Ἄλεκ κοίταξε πέρα πρὸς τὴν ἀσσο, μὲ μὴν ρυτίδα ἀνάμεσα στὰ μάτια. Ἡ ἀπόφασή του νὰ γίνῃ εὐχάριστη, ἡ προσπάθειά του νὰ πραγματοποιήσῃ αὐτὴ τὴν ἀπόφαση παρὰ τὰ προβλήματα ποὺ τὸν ἀπασχολοῦσαν, ἦταν κατὰ τὸ συγκινητικό.

— Πρέπει νὰ τὸ ρίχνουμε ἔξω κατὰ περισσότερο, ξέρετε. Ναί. Ἀλήθεια σὰς λέω. Νὰ ἔχουμε κοντά μας νέους. πῶς εἶναι ἀνιάρδ γιὰ τὴ Ρίτα. Καὶ ἐκεῖνη πῶς αὐτὸ δὲν μού κάνει καλὴ Νομίζει πῶς ἀρχίζω νὰ σκέπτομαι σιγά.

(Συνεχίζεται...)

Θα μὰ ὅλα!

ΤΑ ΕΙΔΗ ΠΟΥ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ

Ένας ἄνδρας

ΚΟΜΨΑ, ΠΡΑΚΤΙΚΑ, ΣΤΕΡΕΑ

ΣΕ ΑΠΙΣΤΕΥΤΗ ΠΟΙΚΙΛΙΑ

ΣΤΑ ΕΙΔΙΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

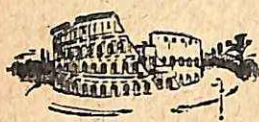
ΔΡΑΓΩΝΑΣ

ΔΡΑΓΩΝΑΣ

64 ΧΡΟΝΙΑ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΑΝΔΡΑ

ΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟ ΤΗ ΡΩΜΗ

15 Δεκεμβρίου

ΜΕ την ανακοίνωση ότι η διοίκηση του Χριστιανο-δημοκρατικού Κόμματος θα είναι ενιαία, έληξε επί τέλους στη Ρώμη η κρίση που έταραξε ολόκληρο το μήνα την πολιτική ζωή της Ιταλίας.

Η συμφωνία επήλθε μετά από εξαντλητικές συζητήσεις και όχι δίχως σημαντικές υποχωρήσεις από τα διάφορα «γκρουπ» ντι ποτέντσα, τις δυναμικές δηλαδή ομάδες που δρουν μέσα στο κόμμα. Οι υποχωρήσεις αυτές έγιναν από την ομάδα κυρίως που είχε νικήσει στο κογκρέσο της Φλωρεντίας, η οποία παρέδωσε την προεδρία του κόμματος και τη γραμματεία στην αντίδραση. Άλλη υποχώρηση υπήρξε η άρνηση του Φανφάνι, ο οποίος είναι ο αναγνωρισμένος αρχηγός της μειοψηφίας, να λάβει επίσημο μέρος στη διοίκηση του κόμματος.

Η Ιταλική κοινή γνώμη έμεινε κατάπληκτη εμπρός σε τέτοιες αποδείξεις... ταπεινοφροσύνης και μετριοπάθειας εκ μέρους προσώπων γνωστών περισσότερο για την φιλοδοξία τους παρά για τις χριστιανικές τους αρετές. Όσοι όμως έδειξαν τη δυσαρέσκεια τους (στο έσωτερικό του κόμματος) και την αγανάκτησή τους (εκ των έξω) δεν υπολόγισαν ίσως ακριβώς τη σημασία του γεγονότος το οποίο πληρώθηκε τόσο ακριβώς. Απόδειξη ένα μικρό επεισόδιο, που ίσως πέρασε απαρατήρητο για τους πολλούς: Η απογευματινή εφημερίδα του κομμουνιστικού κόμματος «Πιάζε Σέρρα» βγήκε — την ημέρα ακριβώς που φαινόταν ότι οι συζητήσεις εντός του Χριστιανοδημοκρατικού Κόμματος θα τελείωναν σε δραματικό διαχωρισμό εξ αιτίας της άρνήσεως του Φανφάνι — με θριαμβευτικούς τίτλους στην 1η σελίδα που ανήγγειλαν την επίσημη διάσπαση των Χριστιανοδημοκρατών. Λίγες στιγμές αργότερα, τα γεγονότα διέψευδαν κατηγορηματικά τις ελπίδες των Κομμουνιστών. Με άλλα λόγια, αν η προσπάθεια ένωσης των δυνάμεων του κόμματος, που έγινε από τον βουλευτή κ. Μόρο, απέτυχε, η ρωγμή μεταξύ πλειοψηφίας και μειοψηφίας των Χ.Δ. θα γινόταν θάραθρο και τα αποτελέσματα θα ήταν ανυπολόγιστα για την ισορροπία του κράτους.

Την τελευταία όμοια στιγμή, χάρις στις θυσίες και στις υποχωρήσεις πλειοψηφίας και μειοψηφίας των Χ.Δ., η κομμουνιστική ελπίδα έσβησε. Και τώρα η κυβέρνηση θα μπορέσει ίσως, με

κάποια έσωτερική ήσυχία, να ασχοληθεί με τα σοβαρώτατα προβλήματα που παίρνουν, όλο και περισσότερο, την φυσιογνωμία του Νένι: την αντικληρικοκρατία, τα θρησκευτικά προβλήματα όλα, τις απειλές διαχωρισμού της Σικελίας όπως εκφράζονται στους λόγους των κομμουνιστών βουλευτών Βαρβάρο και Όθασα, το πρόβλημα των προσεχών εκλογών. Για την Χριστιανική Δημοκρατία, η περίοδος αυτή θα κρίνει αν μπορεί να σταθεί ακόμα εκεί που την έχει τοποθετήσει η δράση της τα μεταπολεμικά αυτά χρόνια.

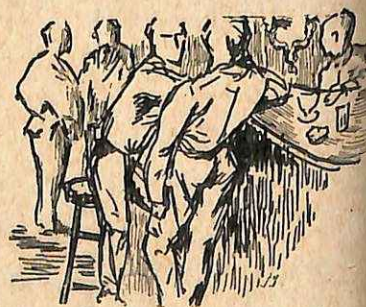
Θα ακριβήνη ακόμη το ακριβότερο μπιφτέκι της Ευρώπης; ρωτούν με τρόπο οι τίτλοι των εφημερίδων, εμπρός στην αύξηση της τιμής των τροφίμων σ' ολόκληρη την Ιταλία. Πραγματικά, η εύφορη αυτή χώρα, με κόπο φαίνεται ότι τρέφει τους κατοίκους της και όχι μόνο στο νότο, όπου οι Ναπολιτάνοι των κωμωδιών του Ντέ Φιλίππο συνεχίζουν την αύξηση του πληθυσμού με καταπληκτική εύσυνειδησία, αλλά και στον βορρά, όπου οι Ιταλοί καμαρώνουν ότι βρίσκονται οι πιο εργατικοί, οι πιο λογικοί πολίτες. Σαν παράδειγμα αναφέρουμε ότι το μοσχαράκι πληρώνεται 80 — 90 δρχ. το κιλό στη Ρώμη και 110 δρχ. στη Βενετία, και δεν είναι σπάνιο ν' ακούση κανείς στον χασάπη, μία καλοντυμένη γυναίκα να ζητά: «50 γραμμάρια κρέας, παρακαλώ». Τό άκουσα πολλές φορές με κατάπληξη και διερωτήθηκα γιατί τα τρόφιμα σ' αυτόν τον τόπο να είναι τόσο πολυτίμητα και να πουλιούνται με το γραμμάριο σαν να ήταν... κοκκαίνη;

Το θέατρο εξακολουθεί να αποτελεί το αδύνατο σημείο της Ιταλικής καλλιτεχνικής ζωής. Αδύνατον να κρατήσει έργο περισσότερο από δεκαπέντε ημέρες, με μία μοναδική εξαίρεση, τον θίασο του Έδουάρδου ντε Φιλίππο ο οποίος παρουσιάζει ακόμη καινούργια έργα του, πρωταγωνιστεί σ' αυτά και διασκεδάζει συγκινώντας ή συγκινεί διασκεδάζοντας το κοινό που τον λατρεύει. Ο θιασός του, ειδικευμένος όσο κανείς άλλος στα ναπολιτάνικα έργα, τα αποδίδει με κέφι και βαρειά, ακατανόητη σχεδόν για τους Ρωμαίους, προφορά.

Εν τώ μεταξύ, ο Γκάσμαν ετοιμάζει τη μεγάλη του προσπάθεια, το περιοδεύον θέατρο-τοίρκο του και οι ήθοιοί του εξαντλούνται με προπαρασκευαστικές ασκήσεις γυμναστικής που θεωρούνται απαραίτητες για το πρώτο-

τυπο αυτό είδος λυομένου θεάτρου. Γκάσμαν θ' άνεβάζει τους μεγάλους κλασικούς σε τιμές προσίτες στο νό, θα φέρη τον Σαίξπηρ και τον Φιέρη στο κοινό του πιο μακρινού, πιο καθυστερημένου χωριού. Η προσπάθεια αυτή δεν είναι μοναδική είδος της. Πριν από τον Γκάσμαν, Έθνικ Λαϊκό Θέατρο του Ζαν Βιλιέ με τον Ζεράρ Φιλίπ σαν κύριο μαγνήτη, είχε κάνει το όνειρο πραγματικότητα. Ποιός θα είναι όμως ο μαγνήτης του Γκάσμαν; Γιατί ο ίδιος ξέρει τεράστιες δυσκολίες της «τουρνέ» Ιταλικό κοινό που προτιμά, κατά νη όμολογία, το τραγούδι από την πλάζα, και μάλιστα τη βαρειά πλάζα. Χρειάζεται λοιπόν ο μαγνήτης και τη δημιουργία του ο Γκάσμαν εργάζεται διδυ ολόκληρα χρόνια πιο σκληρά ακόμη από όσο εργάζεται για την ρίως θεατρική δουλειά του.

Πρώτα κατάλαβε ότι έπρεπε να χρησιμοποιήσει στο άνωτατο σημείο, καλύτερό του «άτομο», τον εαυτό του. Ο Γκάσμαν, με δυο λόγια, είναι πωραίος. Ψηλός, αθλητικός, νέος και τεράστιο ταλέντο. Όλα αυτά τα έτασε ψυχρά, σαν λογιστής και άσπασε να τα αξιοποιήσει. Έκοψε σ' ένα καλό χειρουργό τη γαμψή του και της έδωσε την γραμμή του Πάρι τέλη. Έτοιμος λοιπόν, στρώθηκε δουλειά. Πρώτα έπρεπε να στήσει παρελθόν του. Ρόλοι «κακού» στον νηματογράφο επί πολλά χρόνια, τον χαν κάνει αντιπαθητικό στο μεγάλο νό της έπαρχίας, που δεν είχε την καίρια να τον θαυμάσει επί σκηνής. Συμφώνησε λοιπόν να παίξει τον ένός συμπαθέστατου κωμικού ψευταλαιοτού, στην ταινία «Οί συνηθισμένοι άγνωστοί». Η ταινία γνώρισε θρίαμβο κριτικής και κοινού, παρουσιάστηκε ύποψηφια της Ιταλικής κινηματογράφου.

ας για το Όσκαρ και ο Γκάσμαν, πδ τη μία μέρα στην άλλη, μπήκε καρδιά του μέσου Ιταλού γιατί καταφέρει, στην ταινία, να κρύψει υπερέφανο και εγωϊστικό Γκάσμαν να προσφέρει έναν ήθοιο που να κοροϊδεύ με χιούμορ τα έλαττά του.

Μετά την επιτυχία των «Συνθημάτων άγνωστων» ο Γκάσμαν αποφά-

να μπη και μέσα στα Ιταλικά σπίτια με το μέσον της τηλεόρασης. Δούλεψε σαν σκυλί για την παρουσίαση του προγράμματος «Ματτατόρε». Πήδηξε, χόρεψε, βάφτηκε, απήγγειλε κλασικά άποσπάσματα και σατιρικά λαϊκά ποιήματα, έπαιξε επιθεώρηση και Άμλετο, τραγούδησε, έκανε τον κλόουν και τον θηριοδαστή, τον ταύρο και τον ταυρομάχο. Δέκα εβδομάδες κράτησε το πρόγραμμα του «Ματτατόρε» και στο τέλος των δέκα εβδομάδων, οι Ιταλοί είχαν μείνει με ανοιχτό το στόμα από τον πολύ θαυμασμό για τον «χρυσό αυτό άνθρωπο» που τους μιλούσε κατ' ευθείαν από την όθνη της τηλεόρασης κοιτάζοντάς τους στα μάτια και τους έλεγε λογικά και χαριτωμένα πράγματα.

Η μάχη κόντευε να φθάση στο νικηφόρο τέρμα της. Έμενε όμως να τακτοποιηθεί και ένα σημαντικό κεφάλαιο του «μύθου Γκάσμαν»: η ιδιωτική ζωή του ήθοιο. Με δύο γάμους στο ένεργητικό του, όλοι ήξεραν πως δεν μπορούσε να παντρευτεί την μικρή Άννα-Μαρία Φερρέρο που ζούσε μαζί του έδω και αρκετά χρόνια. Τότε έβαλε τους καλύτερους δικηγόρους να επιτύχουν τη διάλυση του πρώτου γάμου του. Έτσι κι αλλιώς, ο δεύτερος με την Σέλλεϋ Ούντερς δεν ίσχυε για τον Ιταλικό νόμο. Πρό ήμερών λοιπόν ανήγγειλε ότι το ποθητό τέλος πλησιάζει και παρέχώρησαν και οι δύο μέλλοντες σύζυγοι συγκινητικές συνεντεύξεις στα λαϊκότερα περιοδικά της Ιταλίας. Έλεγαν πως είχαν γνωριστεί, αγαπηθεί χωρίς ντροπή και φιλότιμο εξέθεσαν όλη την ιδιωτική τους ζωή, πασπαλισμένη με ρομαντική χρυσόσκονη, στα μάτια του κοινού. Σήμερα πια το ακατέργαστο υλικό είναι έτοιμο, το μεγάλο κοινό, σαν ζύμη, περιμένει τον Γκάσμαν να το πλάση και να το διαπλάση. Στη συνεδίησή του ο Γκάσμαν είναι απόλυτα δικαιωμένος.

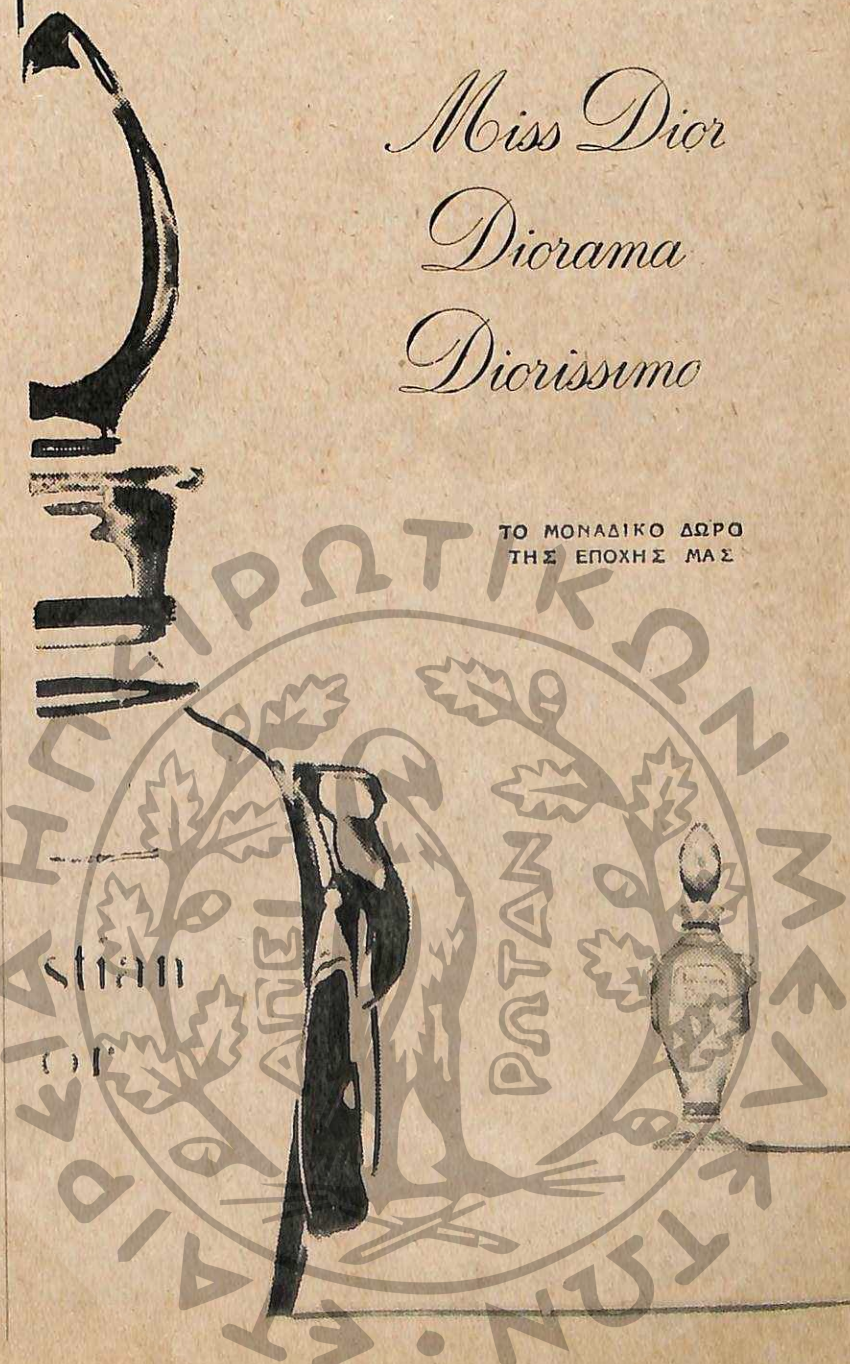
Με συντροφιά έναν Έλληνα κινηματογραφιστή, γύρισε αυτές τις μέρες σε όλα τα Ιταλικά στούντιο για να δούμε μαζί τα τελευταία φίλμς που δεν είχαν παρουσιαστεί ακόμα επίσημως. Μοναδική εξαίρεση: η περίφημη «Γλυκειά Ζωή» του Φελίνι, ο οποίος άρνήθηκε κατηγορηματικά να δείξη την ταινία του. Δι-αρκει ακόμη τέσσερις ώρες και δεν έχει αποφασίσει το τελικό κόσμημα που θα της κάνει για να την πουλήσει στο εξωτερικό. Ο ίδιος πάντως έδηλωσε ότι την θεωρεί «θαύμα» και ο ένθουσιασμός του είναι τόσο μεγάλος ώστε τον έμποδίζει να αισθανθεί θλίψη για τον επικείμενο χωρισμό του από την γυναίκα του Τζουλιέττα Μασίνα. Η ίδια η Τζουλιέττα αντίθετως, δύσκολα κρύβει τη μελαγχολία της.

Από τις ταινίες που είδαμε, μία ξεχωρίζει και πρόκειται να δημιουργήσει ζητήματα τόσο στην κριτική όσο και

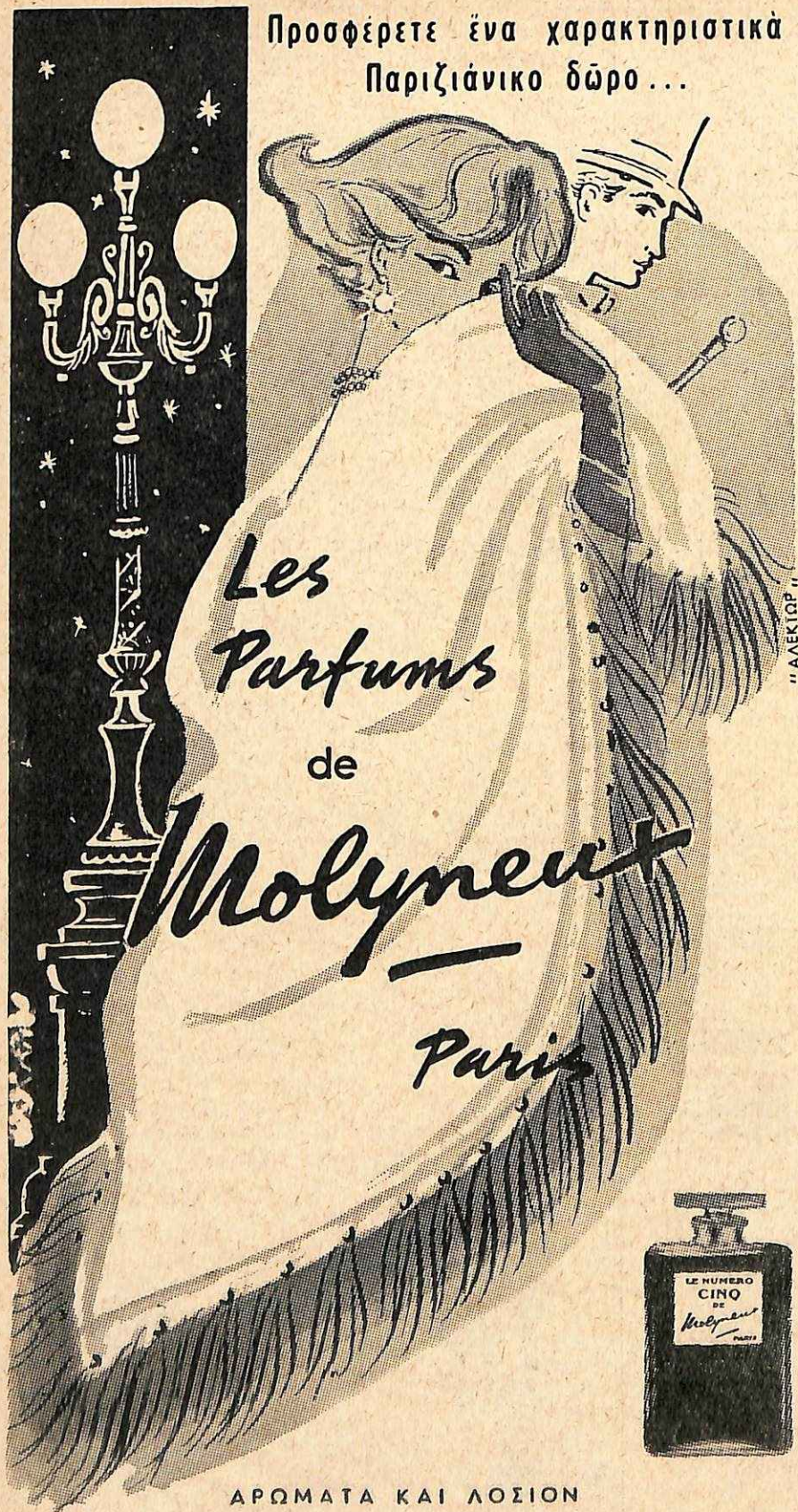
Les 3 parfums de Christian Dior

Miss Dior
Diorama
Diorissimo

ΤΟ ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΔΩΡΟ
ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΜΑΣ

Προσφέρετε ένα χαρακτηριστικά
Παριζιάνικο δώρο...

ΑΡΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΛΟΣΙΟΝ

- Le Numéro Cinq
- Vivre
- Magnificence
- Rue Royale
- Le chic
- Charm

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΤΗΣ

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ Π. ΜΠΑΚΑΚΟΥ ΟΜΟΝΟΙΑ

στη λογοκρισία, ή «Γενναία Νύχτα» του Μπολονίνι, σε σενάριο του συγγραφέως Πιέρ Πάολο Πασολίνι, με πρωταγωνιστές τους Γάλλους Λωράν Τερζιέφ, Ζαν - Κλώντ Μπριαλύ, και τη Γαλλίδα Άντονέλλα Λουάλντι, Ροσάννα Σκιαφίνο, Έλσα Μαρτινέλλι. Σε βαρύτερη αντίρρηση κατά της ταινίας ή έλλειψη κάθε ήθικης, κάθε «μηνύματος» και επομένως, ή πολύ «έστέτ» αντιμετώπιση προβλημάτων που ματώνουν σήμερα την Ιταλική συνείδηση.

Για τους ίδιους λόγους, δηλαδή ή έλλειψη κάθε ήθικης βάσεως, ή ταινία κατά πάσαν πιθανότητα δεν θα αγοράσθαι για την Ελλάδα.

Η Ρώμη ετοιμάζεται πυρετωδώς για τους Όλυμπιακούς Αγώνες. Τα προβλήματα πολλά, και σοβαρότερο, το πρόβλημα της στεγασίας των ξένων αθλητών και του πλήθους των θεατών που θα έρθουν από όλα τα μέρη της γης. Δήμαρχος Τοσέττι έχει τοιχοκολλήσει ανακοινώσεις που πληροφορούν τον πληθυσμό σε ποια τμήματα, όποιος διαθέτει δωμάτιο για νοίκιασμα μπορεί να το δηλώσει. Λίγο έξω από το κέντρο σε μια περιοχή που πριν από λίγο καιρό ήταν χωράφια, χτίζονται πολυκατοικίες που ακούν στο όνομα «Όλυμπιακο χωριό» και ή διανομής βενζίνης εκτελείται κοντά τρίβει χαρούμενος τα χέρια και μάς μιλά για τις χρυσές δουλειές που τον περιμένουν το 1960. «Ως τώρα, ήταν αρκετά έρημη ή περιοχή, οί αυτοκινητιστάι σπάνιοι. Τώρα όμως υψώνεται το στάδιο, μοντέρνο με κερκίδες σ' ένα είδος χτιστής κορδέλας που ανεβαίνει έλικοειδώς, και ή περίφημη «Παλατίνα ντέλλο σπόρτ» στρογγυλή, χαριτωμένη οικοδομή στεγάζει από τώρα τους αγώνες της καί, γενικώτερα, όσους έχουν ανάγκη από μικρό, σκεπασμένο χώρο.

Είκοσιπέντε χιλιόμετρα έξω από Ρώμη, βρίσκεται το «Καστέλ Γκαντόλφο», ή θερινή διαμονή του Πάπα. Ένας όμορφος πύργος που δεσπόζει στην περιοχή, ένα γραφικό χωριό ολόγυρα, μια μαγεμένη λίμνη που το βάθος χάνεται στα έγκατα της γης (σβησμένος κρατήρας είναι) αποτελούσαν τώρα μια ιδεώδη, ρομαντική, κάρτ-στάλ. Δυστυχώς, αποφασίστηκε πώς Όλυμπιακοί του... νερού, αγώνες πηλσσίας κλπ., θα γίνουν στη λίμνη Καστέλ Γκαντόλφο και ενώ οί πρακτικώτεροι από τους κατοίκους πανηγυρίζουν, άλλοι θρηνούν για το ήσυχο και κομμάτι του παραδείσου στο οποίο θα εισβάλουν τόσα πλήθη. Καί, για να είμαστε δίκαιοι, όταν ακούσαμε ότι κοπούν τα αιώνόβια δέντρα που κλείνουν σε άγρια βλάστηση τη γιά να χτιστούν κερκίδες, συμφωνήσαμε με τους τελευταίους.

ΚΡΙΤΙΚΗ

«ΙΩΒ»

Ο «ΙΩΒ» του Άμερικανού ποιητή Άρτσιμπαλντ Μακλές που παρουσίασε το Θέατρο Τέχνης έρχεται φορτωμένος με τιμητική αναγνώριση και διθυραμβικές κριτικές. Κι όσο κι αν θέλη κανείς να είναι επιφυλακτικός σε κριτικές σαν του Μπρούκς Άτκινσον που τον χαρακτήρισε σαν «ένα από τα αξιοσημείωτα έπιτεύγματα του αιώνα μας και σαν ποίηση και σαν δράμα και σαν πνευματική αναζήτηση», πρέπει να παραδεχτή πως ό Ιώβ είναι μια από τις ελάχιστες θετικές συμβολές του σύγχρονου δράματος.

Όχι γιατί είναι γραμμένος σε στίχους που, κατά τη γνώμη των περισσότερων Άγγλων κριτικών, είναι το μόνο έκφραστικό μέσο για την τραγωδία και την ανώτερη μορφή του δράματος. Πραγματικά τώρα τελευταία όχι μόνο στην Άγγλία μα και αλλού παρατηρείται μια άπλοϊκή πίστη πως ή Τραγωδία θ' αναζήση αν καταφύγη πάλι στο στίχο και τη ρυθμική ποίηση. Το «Έγκλημα στη Μητρόπολη» του Έλιοτ με την αναμφισβήτητη δραματική του ένταση στίς πιο πολλές σκηνές και οί έλπίδες που γέννησαν ποιητικές έρωτοτροπίες με το δράμα σαν το «Η κυρία δεν είναι για κάψιμο» του Κρίστοφερ Φράυ, βρίσκονται στη βάση αυτής της πίστης που οί όπαδοί της ξεχνούν ή δεν έχουν καταλάβει πως δεν είναι ό έκφραστικός τρόπος μα ή ψυχή του δραματουργού που κάνει το δράμα, κ' ή ικανότητά του να νιώθη το δράμα το δικό του και του διπλανού του και να μεταδίδη τη συγκίνησή του, την έλπίδα και την απελπισία του στους άλλους. Οί κλασικοί μας συγκινούν τον κόσμο ολόκληρο και σήμερα, όχι γιατί στηρίζονται στο στίχο και μάλιστα των μεταφραστών τους που τις περισσότερες φορές μόνο μια ελαδική πιστότητα συνδυάζουν με τη στερημένη από ποίηση στίχουργία τους, αλλά με την ψυχή τους που είχε συγκλονιστή από το πάθος. Κι ό Στρίντμπεργκ είναι τραγικός χωρίς να εκφράζεται σε στίχους, κι ό Σαίξπηρ εξακολουθεί να είναι τραγικός και σε πεζή απόδοση. Εύτυχως ή δυστυχώς ή ουσία του δράματος είναι κάτι που δεν έχει ανάγκη μήτε τον στίχο, μήτε τα

κοστούμια, μήτε τα σκηνικά. «Δυο σανίδια κ' ένα πάθος», λένε οί Ισπανοί, χρειάζονται για το δράμα.

Με όλες τις μεμψιμοιρίες και τ' αναμασήματα πως το Θέατρο πεθαίνει, πως έλειψαν οί συγγραφείς, το Θέατρο στην εποχή μας βρήκε καλούς και αξίους δημιουργούς.

Και στην πατρίδα του Μακλές με τον Ο' Νήλ και τελευταία τον Τεννισή Γουίλλιαμς και τον Άρθουρ Μίλλερ και στη Γαλλία με τους Ιονέσκο, Μπεκέτ, Άνταμφο κι αν θέλετε και τον Φελισιέν Μαρσώ, στην Ιταλία με τους Ντιέγκο Φάμπρι και Ουγκο Μπέττι και στην Άγγλία με τα Όργισμένα Νιάτα μ' επί κεφαλής τον Όσμπορν.

Μα όλοι είναι άρνητικοί συγγραφείς. Οί τρυφεροί αλά Γουίλλιαμς εκθέτουν μελαγχολικά την κατάντια μας, οί δυνατοί αλά Μίλλερ μαστιγώνουν τους υποκριτές μας, οί σατυρικοί αλά Ιονέσκο μυκτηρίζουν, τα Όργισμένα Νιάτα τα βάζουν με θεσμούς, έξουσίες, με τα πάντα, και

όλοι μαζί κι ό καθένας χωριστά γκρεμίζουν, ξεθεμελιώνουν άρνούται, αλλά στη θέση αυτών που γκρεμίζουν δεν βάζουν τίποτα, δεν έχουν ή δεν τολμούν να βάλουν τίποτα.

Είναι όμως κι ό Γκράμ Γκρήν με τη θρησκευτική του έγκαρτερηση κι ό Μπέρτολτ Μπρέχτ με το πολιτικό του πιστεύω.

Ο Μακλές παίρνει την ιστορία του Ιώβ όπως μάς τη δίνει ή Βίβλος και τη μεταφέρει στο περιβάλλον ενός τσίρκου. Ένας γέρος ήθλοποιός, ξεπεσμένος σε πωλητή μπαλονιών, παίζει το ρόλο του Θεού κ' ένας λιγνός, ώχρος, σαρκαστικός νέος πωλητής πόπκορν παίζει το Διάβολο. Όσο για τον Ιώβ, πάντα—όπως λέει ό Θεός του έργου—βρίσκεται κάποιος που παίζει τον Ιώβ. Χιλιάδες, λέει ό Διάβολος, μυριάδες μυριάδων σκοτωμένοι, άναπρηροι, σφαγμένοι, καμένοι στην πυρά και γιατί; Γιατί έτυχε να σκέφτονται, να γεννηθούν με σχήμα μύτης που δεν έπρεπε, με δέρμα χρωματισμένο όπως δεν έπρεπε, γιατί έτυχε να ζουν σε τόπο που δεν έπρεπε, στη Λόντρα, στο Βερολίνο, στη Χιροσίμα, να βρεθούν σε κακή νυχτή, να λανθασμένη πολιτεία. Κ' έρχεται ό σύγχρονος Ιώβ, ένας ώριμος έπιτυχημένος έπιχειρηματίας, τίμιος, ευσεβής, με τη γυναίκα και τα πέντε του παιδιά. Κάθονται στο γεμάτο τους τραπέζι κ' ευχαριστούν το Θεό για όσα τους χάρισε. Είναι ή Ημέρα των Ευχαριστιών μια για τον Ιώβ κάθε μέρα είναι των Ευχαριστιών γιατί ό Κύριος τον βοηθάει, τον βοηθούσε σε κάθε του βήμα. Μα από δω κ' έμπρός ό Διάβολος θα βαλθή να κλονισή την πίστη του. Η μια καταστροφή πάνω στην άλλη θα τον εξουθενώσουν, τα παιδιά του θα σκοτωθούν, θα δολοφονηθούν, ή περιουσία του θα χαθή σε μια παγκόσμια δυστυχία. Μονάχο θα τον άφισή ή γυναίκα του με το κορμί του σκεπασμένο με πληγές και θα φύγη βλαστημώντας τον Πλάστη της. Ο Ιώβ θα επικαλεστή το Θεό και θα παρουσιαστούν οί παρηγορητές: ένας δρώμιος κληρικός, ένας κομμουνιστής ψευτοφιλόσοφος κ' ένας φτηνός ψυχίατρος. Κι ό Ιώβ θα τους διώξη όλους. Παραδίνεται στη θέληση του Θεού.

Έδώ ακριβώς είναι ή αξία του Ιώβ του Μακλές. Όταν ό Διάβολος νικημένος κι ό Θεός θριαμβευτής θα προσπαθήσουν για μια τελευταία φορά να τον κάνουν να διακηρύξη την πίστη του, ό Ιώβ θα τους παραμερίση. Δεν βλαστημάει, δεν άγανακτεί μα και δεν περιμένει ανταμοιβή, δεν δέχεται σαν τον Ιώβ της Βίβλου την ανταμοιβή για τα τόσα του δεινά.

Κάτι γυναίκες ξεριζωμένες, δυστυχισμένες είχαν πάει κοντά του στη δυστυχία του, είχαν άλφει με λάδι τις πληγές του, τον έδιδαν τη δύναμη της αγάπης. (→ 63)

ΓΙΟΡΤΕΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Κι ὁ Ἰῶβ μετὴ τὴ γυναῖκα του ποὺ μετανοιωμένη ξαναγύρισε κοντά του θὰ ξαναρχίσῃ τὸ φοβερὸ πείραμα τῆς ζωῆς, τὸ ἐξάισιο πείραμα τῆς ἀγάπης.

Αὐτὴ ἡ πίστις στὴ ζωὴ καὶ στὴν ἀγάπη εἶναι τὸ πάθος ποὺ δονεῖ τὸν Ἰῶβ τοῦ Μακλῆς καὶ κάνει τὸν θεατὴ νὰ παραβλέπῃ καὶ τὴν ἀπλοϊκὴ εἰσαγωγή τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Διαβόλου καὶ τὴ χρησιμοποίησιν ἑνὸς τόσο γνωστοῦ καὶ προφανοῦς θέματος γιὰ τὴν ἀπόδειξη τῆς πίστεως του.

Ὅπως τὸ πάθος ὑπάρχει καὶ στὸν Κάρολο Κούν, κι ἀνεξάρτητα ἀπ' τὸ βαθμὸ καὶ τὶς ἀδυναμίες του μᾶς κάνει κάθε τόσο νὰ νιώθουμε τὴ δημιουργικὴ του παρουσία, μᾶς δίνει μιὰ παράσταση σὰν τοῦ Ἰῶβ, ὅπου ὅλα, ἡθοιοὶ — Κ. Μπάκας - Ἰῶβ, Τασία Πανταζοπούλου - γυναῖκα του, Δ. Χατζημάρκος - Θεός, Κ. Λαζάνης - Διάβολος, Ι. Μαρίνος - φωνὴ τοῦ Κυρίου τῆς Βίβλου — διάκοσμος — κοστούμια καὶ σκηνικὰ Γ. Στεφανέλλη, μουσικὴ Χατζηδάκη, μετάφραση Ν. Γκάτσου, ἐμπυχωμένα ἀπ' αὐτὸ τὸ πάθος μᾶς χαρίζουν στιγμὲς γνήσιας συγκίνησης.

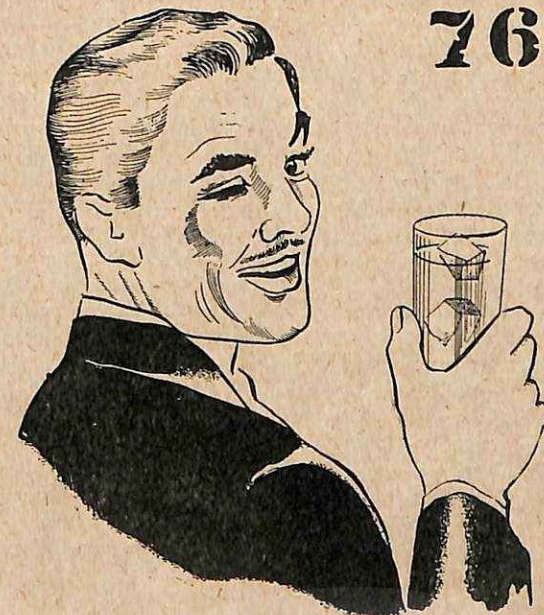
Ὁ Κάρολος Κούν ξεφεύγοντας ἀπ' τὸν ἀγαπημένο του συμβολισμό, καὶ τὴ δημιουργία τῆς τόσο ὑποβλητικῆς κ' ἐξυπηρετικῆς γιὰ πολλοὺς συγγραφεῖς συγκινητικῆς ὁμίλης, πλησίασε τὸ κείμενο τοῦ Μακλῆς, μετὴ τρόπο ρεαλιστικὸ κ' ἔτσι κατάφερε νὰ φέρῃ κοντὰ μᾶς τὴ βιβλικὴ ἱστορία. Καὶ γιὰ μιὰ ἱστορία τόσο γεμάτη ἀπὸ σύμβολα, ὁ τρόπος αὐτὸς ἦταν, ὅπως ἀποδείχτηκε, ὁ πιὸ ἐνδειγμένος, γιὰτὶ σύμβολα καὶ μῆνυμα ἐξυπηρετοῦνται ὑποβλητικὰ ἀπὸ τὸν ρεαλισμό. Κι αὐτὸ φαίνεται καθαρὰ στὴν ἀδυναμία ποὺ παρουσιάζουν οἱ στιγμὲς ὅπου ὁ συμβιβασμός, καὶ μάλιστα ὁ σχηματοποιημένος καὶ ἡβλημένος, ξεπερνώντας τὴ θέληση τοῦ σκηνοθέτη κάνει τὴν εἰσβολὴ του - ὅπως στὴν ἐμφάνιση τῆς κοπέλλας καὶ τῶν νέων ποὺ φέρνουν τὸ κακὸ μαντάτο.

Μὰ ὁ ρεαλισμὸς τοῦ Κούν στὸν Ἰῶβ εἶναι πλαστικός, λυρικός στὴ λιτότητά του (ἀκόμη καὶ με κάποιες ὑπερβολὲς τοῦ κ. Λαζάνη) καὶ ταιριάζει ἀπόλυτα μετὰ τὴν οὐσία τοῦ Ἰῶβ καὶ τὴν ἐρμηνεία τοῦ κ. Μπάκα καὶ τῆς κ. Τασίας Πανταζοπούλου. Μετὰ τοὺς δυὸ αὐτοὺς ἡθοιοὺς, ὁ Κάρολος Κούν δημιουργεῖ ἕνα ἀλησμόνητο ζευγάρι μιᾶς ἀσυνήθιστης ὁμορφιάς, ἕνα ζευγάρι ποὺ τὸ

ΑΡΜΟΞ

Walker's

761

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία...
Εἶναι τὸ καλλίτερο!
Οὐίσκυ Walker's 761

ΓΕΝΙΚΗ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ ΔΑΜΛΑ Ο.Ε.
ΝΙΚΗΤΑ 5 ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ ΤΗΛ. 474179

παίξιμό του ἔχει τὶς ρίζες του στὴν καλύτερη παράδοση καὶ συνάμα εἶναι ἀναμφισβήτητο σύγχρονο μετὰ τὴν γεμάτη συγκρατημένο πάθος ἡρεμία του. Προσέξτε τοὺς στὴν τελικὴ σκηνή. Ἀμίλητοι κάθονται στὸ πά-

τώμα μπρὸς σὲ δυὸ τρία μῆλα. Πόσο εὐγλωττα μιλοῦν οἱ κινήσεις τους γι' αὐτὴ τὴν ἐγκαρτερημένη ἀποδοχὴ τῆς ζωῆς, γιὰ τὴν πίστιν τους στὴ δύναμη τῆς ἀγάπης.

—ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

Τὸ 1959 εἶχε τὴν... χιουμοριστικὴ ἀποκάλυψή του: τὸν Μέντη Μπουσταντζόγλου, ποὺ ἡ φήμη του πέρασε τὰ ἑλληνικὰ σύνορα. Ἡ γελοιογραφία αὐτὴ τοῦ Μπόστ. ἀναδημοσιεύεται ἀπὸ τὸ περιοδικὸ «Κρίκος» ποὺ διαβάζεται ἀπὸ ὅλο τὸν ἀπόδημο ἑλληνισμό.

ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΗΜΕΡΑ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

ΣΤΗΝ Ελλάδα μπορούμε, γι' αυτά τα τελευταία δέκα χρόνια, να μιλήσουμε για κάποια μουσική πρόοδο. Ανάμεσα στους βιοπαλαιστές μουσικούς που πλήθυναν πολύ, υπάρχουν και άνθρωποι που σπούδασαν έξω, που έχουν προσπαθήσει να ολοκληρώσουν την τεχνική τους και την αισθητική τους παιδεία. Και πρώτα πρώτα ή παλιά γεγινά: Καλομοίρης, Πετρίδης, Βάρβογλης, Ευαγγελάτος, Πονηρίδης, Παλλάντιος - για να θυμηθούμε μερικά ονόματα στην τύχη. Και πάντως θα πρέπει ν' αναφέρουμε πρώτο το μεγαλύτερο γεγονός της δεκαετίας αυτής: τον θάνατο και την θριαμβική ανάσταση του Νίκου Σκαλκώτα. Μετά τον Κωνσταντίνο Καβάφη, ή νεώτερη Ελλάδα είχε αποκτήσει έναν ακόμη μέγιστο. Δεν πρόκειται εδώ ν' ασχοληθούμε μ' αυτήν την κολοσιαιά δημιουργία μετοδενικών διαστάσεων και πνοής. Γιατί παράλληλα με το φαινόμενο Σκαλκώτα, φαινόμενο δυσερμηνευτο όπως κ' ή ίδια ή μεγαλοφυΐα, είχαμε και το φαινόμενο μιας πρώτης ελληνικής «επαναστάσεως» στη μουσική. Η υπόθεση έμεινε βέβαια δίχως καμιά σοβαρότερη συνέπεια, όμως έστω και έτσι έχει κάποιο ενδιαφέρον «ιστορικό».

Εκείνα τ' ανήσυχα χρόνια μετά τον συμμοριτοπόλεμο άρχισε να κινείται ένας αριθμός νέων συνθετών που προσπαθούσαν απεγνωσμένα να συγκροτηθούν σε μια καινούργια «γενεά», «σχολή», ή -κατά τους φαρμακόλογους- «κλίκα». Τα ονόματά τους: Μάνος Χατζηδάκης, Αργύρης Κουνάδης, Μίκης Θεοδωράκης. Η «Αχιβάδα» του πρώτου, αιριασμένο παντρολόγιο του Ντεμπυσσύ και του Προκόφιεφ με τη νεώτερη λαϊκή μουσα είχε ξεσηκώσει ένθουσιασμό όχι άδικαιολόγητο. Αυτοί οι «νέοι» με την απαραίτητη ακολουθία τους από σνόνπ και θαυμαστάς, με τα πολύ φτωχά κάποτε τεχνικά εφόδια, έβλεπαν τους παλιούς με μάτι κάπως αγέρωχο και είχαν όλη την καλή διάθεση να στραφούν έναντιον αυτών των ύστερορομαντικών και νεοβαλκανιστών όπως τους έλεγαν, πού, αν μη τι άλλο, είχαν στο ενεργητικό τους σπουδές στέρεες. Όμως, μεθυσμένοι κ' οι ίδιοι από «ελληνικότητα» ώρκιζονταν ν' ανανεώσουν την ελληνική μουσική και ν' εκμεταλλευθούν καλύτερα την ελληνική λαϊκή μουσα που είχε, λέει κάποιος, «κωπάζει». Ήταν μια εποχή όπου αυτή η

γαλαρία του «Ορφέως» υποδεχόταν τα πρώινα της Κυριακής με παγερή ψυχρότητα και μορφασμούς δυσφορίας την εκτέλεση κάθε «παλιού» ελληνικού έργου, δίχως να κάνει κανένα συμβιβασμό.

Όλα φαίνονταν την εποχή εκείνη να περιμένουν από τη μια στιγμή στην άλλη ένα σύνθημα του Χατζηδάκη ή όποιος τότε ανέκαλυπτε τον Προκόφιεφ, τις συμφωνίες του Μάλερ και τον «Βότσεκ» του Άλμπαν Μπέργκ. Παράλληλα, αυτές οι συντροφίες των νεαρών φανατικών, των πεινασμένων για «κουλούρα», ανακάλυπταν τον Μοράλη και τον Τσαρούχη, τον Λόρκα και τον Λώρενς, τον Έλύτη και τον Έγγονόπουλο. Ο Χατζηδάκης έγραφε το «Μαρσύα», τις «Έξι λαϊκές ζωγραφίες» και τον «Αμερικανική Υπηρεσία Πληροφοριών» παρυσιάζοντας στο κοινό τον Μενόττι και τον Μπέρνσταϊν και οι άκροατές του τον άκουγαν μεγαμένοι. Ο Κουνάδης είχε καθιερωθεί - άγνωστο γιατί - ως ο «έγκεφαλός» της συντροφιάς, ενώ ο Θεοδωράκης που ίσως να μην ένιωθε και τόσο άνετα σ' αυτό το χαρούμενο πανηγύρι, άφηνε τον πληθωρικότατο συναισθηματισμό του να εκδηλωθεί σε έργα όπως ο «Ορφέας και Εὐρυδίκη», ή δακρυρροούσα μουσική της ταινίας «Το ξυπόλυτο τάγμα» το «Έλεγείο και θρήνος». Και όλοι, φώναζαν υπέρ της ελληνικότητας της ελληνικής μουσικής.

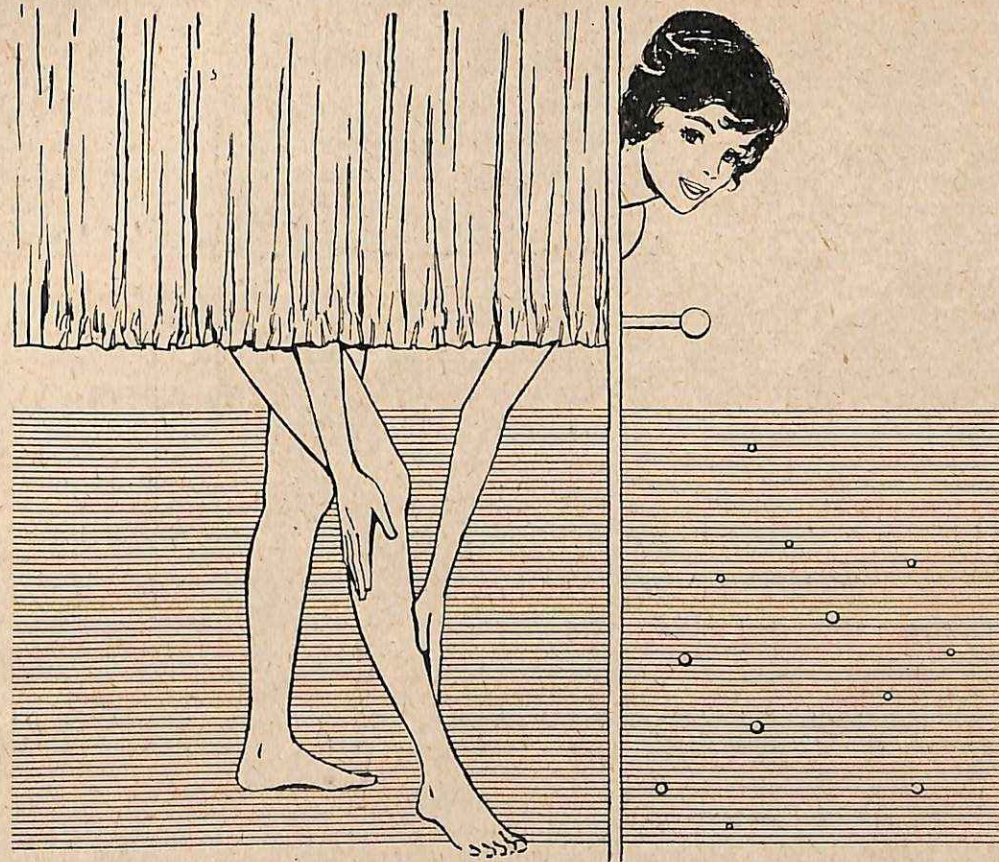
Όστόσο κανένας από όλους όσους άρχιζαν τότε μόλις ν' ανακαλύπτουν το τί σημαίνει ή έν Τέχνη διαβίωσης, δεν είχε αντιληφθεί την πλήρη χρεωκοπία όλων τους των προσπαθειών. Ούτε λίγο ούτε πολύ, είχαν αντικαταστήσει τον Ρίχαρντ Στράους, τον Μάξ Ρέγκερ, τον Φράνκ, τον Βάγκνερ, τον Σωσσόν, τον Ρίμσκυ-Κόρσακωφ και τον Γκλαζου-

νών που έδούλευαν πάνω στο ελληνικό «φολκλόρ» με τον Καλομοίρη, τον Σκαλκώτα, τον Πετρίδη, τον Ευαγγελάτο κλπ με τον Προκόφιεφ, τον Στραβίνσκυ, το χειρότερο Σοστακόβιτς, ή στις καλύτερες περιπτώσεις με τον Μπάρτοκ. Είναι κρίμα που δεν μπορεί να βρη κανείς τυπωμένες παρτιτούρες αυτών των έργων για νά σημειώση με κόκκινο μολύβι μερικά σημεία πολύ χαρακτηριστικά. (Λ.χ. στο ωραίο μπαλέτο του Θεοδωράκη «Έρωφίλη» υπάρχει άφθονος Προκόφιεφ).

Λίγο-λίγο όμως ή παρέα σκόρπισε. Ο Χατζηδάκι τράβηξε δρόμους στράμενους μ' εύκολη έπιτυχία, ο Κουνάδης πήγε στη Γερμανία να σπουδάση ήλεκτρονική μουσική. Όσο για τον Θεοδωράκη εγκαταστάθηκε όριστικά στο Παρίσι κ' εκεί εξακολουθεί να πειραματίζεται με ζέση και τόλμη. Κρίμα που τα έργα του είναι πολύ λίγο προστάσιμα εδώ. Κανείς τους δεν είχε υποψιαστεί τη χρυσή εκείνη εποχή των έγχωριων θριάμβων τους, πώς το πρόβλημα του «φολκλόρ» το είχε λύσει κατά το μεγαλύτερο δυνατό τρόπο εκείνος που προγραμματικά ήταν μεγαλοφυής: Ο Νίκος Σκαλκώτας με τους 32 ελληνικούς χορούς του. Η τέχνη του ήταν αγνή, με γύστη, αποστειρωμένη από κάθε επιρροή και όμως βαθύτατα έθνική, τέχνη που θα την θαύμαζε ένας Μουσσορσκι ή ένας Μπάρτοκ, ένας Γιανάτσεκ ή ακόμα και ένας Κάρλ Όρφφ.

Παρ' όλα ταύτα, οι τρεις αυτοί σκεδόν αυτοδίδακτοι ως τότε Δόν Κιχώτες, έκόμισαν στην ελληνική μουσική τέχνη ένα τόνο νεανικό, τόνο που έλειπε από τα αςτα από τη μουσική του τόπου. Βέβαια, πλάι τους ζεπετάχτηκαν ανασταμένα σοβαρότερα: λ.χ. ο Γιάννης Κωνσταντινίδης, συνθέτης τόσο άβρως και φίνος ώστε να συμφιλώση το λαϊκό μέλος με μιαν εκλεπτυσμένη τέχνη γαλατικής προελεύσεως, ή ο Σισιλιάνος με την θαυμάσια Συμφωνία που έξελέγε ο Μητρόπουλος και ο Γιάννης Παπαϊωάννου.

Όμως οι νέοι που μένουν εδώ δε προσφέρουν δυστυχώς πολλές έλπίδες. Παιδιά χωρίς «κουλούρα», που ένστε νίζονται άβασάνιστα τις προκαταλήψεις των δασκάλων τους, άγνωστων ή γαλλικής μουσικής, τον Μεσαίωνα, τους θησαυρούς του Ιταλικού και του γερμανικού «μπάροκ» και ρίχνονται με τα μούτρα στον τυφλοσύρτη του δωδεκαφωνισμού χωρίς να έχουν ιδέα τί σημαίνει αισθητική πειθαρχία και μορφή, με μοναδικά τους εφόδια την άρμονία του Φράνκ του Σωσσόν, του Βάγκνερ ή του Ντεμπυσσύ. Γράφουν δωδεκάφθογγες «πασσακάλιες για πιάνο» σαν να λύνουν σταυρόλεξα. Προσφέρονται ως στον τευτονικό Μινώταυρο της τρονικής μουσικής - χωρίς αυτό να σημαίνει πώς πρέπει ν' απορριφθή ή μουσική αυτή ή πώς οι δυνατότές της πρέπει ν' άγνοηθούν - με

ΜΙΑ ΝΕΑ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΙΣ

Από έπιστημονικές έρευνες έχει βεβαιωθή: βασικός συντελεστής για την νεανική φρεσκάδα και την δροσερότητα του δέρματος είναι ή περιεκτικότης του σε ύγρο. Με τα χρόνια όμως το δέρμα δεν μπορεί μόνο του να διατηρήση την ποσότητα του ύγρου που χρειάζεται - τότε άρχίζει να διψά. Πρώτη ένδειξη είναι οι μικρές ρυτίδες γύρω στα μάτια και το στόμα.

Μια αποτελεσματική προστασία

Η κρέμα NIVEA σας παρέχει την δυνατότητα να εξουδετερώσετε αυτό το μειονέκτημα. Τα ύγρο-δημιουργά συστατικά της κρέμας NIVEA δίνουν στο δέρμα να πιη και άποκαθιστούν την ισορροπία του ύγρου, ξαναδίνοντας έτσι στο δέρμα την όμορφιά του.

Δοκιμάστε και σεις!

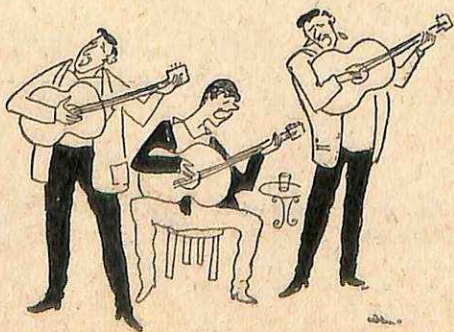
Μια άπλη και αποτελεσματική συνταγή για την όμορφιά σας: Χρησιμοποιείτε κάθε βράδυ κρέμα NIVEA για την περιποίηση του δέρματος.

Κρέμα NIVEA

Τακτική περιποίησις του δέρματος με NIVEA είναι μια άληθινή ευεργεσία για την όμορφιά του. Το διψασμένο δέρμα άπορροφά με άπληστία τα θρεπτικά και ύγρο-δημιουργά συστατικά της κρέμας NIVEA. Έτσι, τρέφεται, ξαναπαίρνει το χαμένο ύγρο του και γίνεται φρέσκο και άνηρό με ωραίο ρόδινο χρώμα.

ΠΡΟΪΟΝ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ BEIERSDORF, ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

νο και μόνο επειδη φοβούνται τις ασκήσεις της οκτάφωνης αντίστιξης.

Έτσι υπάρχει ένας κόσμος παλαιών που γράφουν χάριν ψυχαγωγίας και νέων που γράφουν χάριν πειραματισμού - όταν γράφουν. Προσπαθούν ν' ανασάνουν ενώ η μουσική στην Ελλάδα πνέει τα λείψα. Οί συναυλίες και τα ρεσιτάλ έχουν αφάνταστα λιγοστέψει και λιγοστεύουν όλο και περισσότερο από χρόνο σε χρόνο, ενώ στα Ώδεια μας δεν υπάρχουν σχεδόν παρά ιεροψάλτες που σπουδάζουν αντίστιξη ενώ και αυτοί ακόμα οί Teddu - Artists είναι ελάχιστοι...

—SAGITTARIUS

—Έχεις τα χάλια σου σήμερα Τζών, τί συμβαίνει;

Ο Τζών: Γύρισα σπίτι τα ξημερώματα, κι' εκεί που γδυνόμουν για να πέσω, η γυναίκα μου ξύπνησε και μου λέει: «Νωρίς δεν σηκώνεσαι Τζών; Για να γλυτώσω τη γκρίνια έβαλα πάλι τα ρούχα μου και ήρθα στο γραφείο».

Pageant

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΟΧΡΟΝΙΑ ΜΕ ΤΑ ΠΕΡΙΦΗΜΑ ΣΑΜΠΟΝ, ΜΠΕΙΚΟΝ ΚΑΙ ΛΟΥΚΑΝΙΚΑ «ΠΑΚΑ» ΔΑΝΙΑΣ

ΑΓΓΛΙΚΑ - ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΑ - ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ - ΓΑΛΛΙΚΑ
ΙΤΑΛΙΚΑ - ΡΩΣΙΚΑ - ΙΣΠΑΝΙΚΑ ΝΟΤ. ΑΜΕΡΙΚΗΣ
ΣΟΥΗΔΙΚΑ - ΟΛΛΑΝΔΙΚΑ - ΙΡΛΑΝΔΙΚΑ - ΝΟΡΒΗΓΙΚΑ
ΠΟΛΩΝΙΚΑ - ΤΣΕΧΙΚΑ - ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΑ - ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΙΣΛΑΝΔΙΚΑ - ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΑ - ΑΡΑΒΙΚΑ (ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΑ)
ΚΙΝΕΖΙΚΑ - ΙΝΔΟΣΤΑΝΙΚΑ - ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΜΑΛΑΙΣΙΑΚΑ - ΣΟΥΑΧΙΛΙΚΑ - ΝΕΑ ΕΒΡΑΪΚΑ κλπ., κλπ.

ΜΑΘΕΤΕ ΣΠΙΤΙ ΣΑΣ μιά από αυτές τις 34 ΓΛΩΣΣΕΣ

1/4 τής ώρας κάθε μέρα αρκεί - Σε 3 μήνες
θα μιλάτε ελεύθερα και με άψογη προφορά

Είναι εύκολωτατο να το πετύχετε χάρις στο θαύμα που λέγεται LINGUAPHONE και που έξοχως δετερώνει κάθε δυσκολία. Το LINGUAPHONE που εγκαινίασε την ήχητική διδασκαλία για τις ξένες γλώσσες, όχι μόνο φέρνει στο σπίτι σας την ίδια τή φωνή διδασκόντων κύριους καθηγητών και διημιλητών, αλλά και παρουσιάζει την ύλη με τόσο μεθοδικότητα, ώστε

ή ραγδαία πρόοδός σας να γίνεται χωρίς καμιά προσπάθεια από μερους σας. Αυτό το μεγάλο πλεονέκτημα του LINGUAPHONE όφειλεται στη μακροχρόνια συνεργασία κορυφαίων καθηγητών και γλωσσολόγων, που με τις κοινές προσπάθειες έδημιούργησαν αυτό το ασύγκριτο και μοναδικό σύστημα για την εκμάθηση των ξένων γλωσσών.

ΤΕΥΧΟΣ ΔΩΡΕΑΝ

Ζητήστε να γνωρίσετε και σετς το LINGUAPHONE στέλνοντάς μας συμπληρωμένο το κατωτέρω δελτίο, για να λάβετε δωρεάν το εικονογραφημένο Άναλυτικό Τεύχος.

Έλατε ν' ακούσετε το LINGUAPHONE χωρίς καμιά υποχρέωσή σας. Θά σάς γίνη πρόδωμα και ΠΛΗΡΗΣ ΕΠΙΔΕΙΞΙΣ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ LINGUAPHONE
Πανεπιστημίου 10 Αθήνας

Παρακαλώ στείλτε μου δωρεάν, και χωρίς υποχρέωσή μου, το Άναλυτικόν Τεύχος του LINGUAPHONE. Η γλώσσα που με ενδιαφέρει είναι ή

με σκοπό: μόρφωσι, ταξίδια, για την εργασία μου, για έφοδιο, για να μάθω ένα παιδάκι (διαγράψτε τις περιπτώσεις που δεν σάς ενδιαφέρουν).

ΟΝΟΜΑ:

Δ/ΝΣΙΣ:

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ:

Έκλογη

ΔΕΚΑ ΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εσωτερικού { Ετησία : 8ρχ. 192
Εξάμηνη : 8ρχ. 96

Εξωτερικού { Ετησία : \$ 9
£ 3. 4. 0.

(Αεροπορικές συνδρομές κατόπιν συνεννοήσεως.)

Ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ «ΕΚΛΟΓΗΣ»

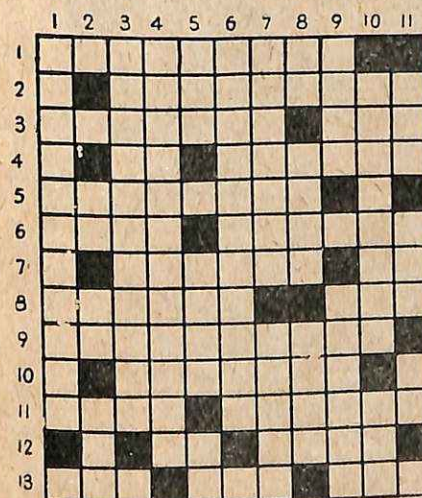
Ο Διαγωνισμός συνεχίζεται γιατί απέκτησε πολλούς και θερμούς φίλους. Μπορούν να πάρουν μέρος όσοι θέλουν, χωρίς να είναι υποχρεωμένοι να στείλουν απόκομμα της «Εκλογής», αρκεί οί απαντήσεις τους να είναι καθαρογραμμένες και ευανάγνωστες.

ΒΡΑΒΕΙΑ

Οί πρώτοι πέντε από ένα δίσκο Decca κλασσικής μουσικής από το κατάστημα «Discofile», Αμερικής 15. Οί δεύτεροι πέντε από ένα δίσκο Decca, με τέσσερα τραγούδια ελληνικά ή ξένα. Οί τρίτοι πέντε από ένα δίσκο Decca με δύο τραγούδια ελληνικά ή ξένα. Όσοι δεν θέλουν να πάρουν δίσκο μπορούν να διαλέξουν ανάμεσα σε 10 βιβλία, που θα τεθούν υπό την εκλογή τους, ανάλογα με τον βαθμό επιτυχίας τους.

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

Βαθμοί 18

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ:

- Ένας από τους μεγαλύτερους ιστορικούς της εποχής μας, που είναι σήμερα καθηγητής στο πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ.
- Παλαιά συνοικία του Πειραιώς.
- Επίθετο του Διός. Παραπόταμος του Βιστούλα, στην Πολωνία.
- Παριστάνετο με ανθρώπινη μορφή και με τον ήλιακό δίσκο στο κεφάλι του. Υποδηλώνει και την κοιλιά.
- Αρδεύει τη Βουλγαρία.
- Συνέθεσε την όπερα «Άμλετ» (αντίστρ.). Βαρύνεται με την απόδειξη της άγωγής του.
- Δεν είναι οί «ορέξεις» των έγκρατων. Αρχαίος σύνδεσμος.
- Φιλόφρων απάντησις (αντίστρ.). Σχετική με τους δούλους λατινική λέξις.
- Έλλην δικαστικός, ύπουργός της Αγορανομίας επί πρωθυπουργίας Παγκάλου.
- Θεωρεί τον έαυτό του κάθε Ούγγρος (αντίστρ.).

- Τόν κάνει ο... υποκριτής. Πόλις του νομού Κοζάνης.
- Τα αρχικά του όνόματος συγχρόνου Έλληνα πολιτικού ήγέτου. Ο βασικός φθόγγος κάθε ήχου.
- Λουτρόπολις της Γερμανίας, όπου συνήλθε γνωστό αντιπατικό συνέδριο. Λέξις πυθαγορείου ρητού. Ποταμός της Γαλλίας.

ΚΑΘΕΤΩΣ:

- Έκει όπου το πετρέλαιο ρέει άφθονο.
- Διάσημος Γερμανός φυσικός. Άρθρο. Στρατηγός του Βυζαντίου, επί Άνδρονίκου Γ' του Παλαιολόγου.
- Είδικοί ιατροί.
- Το όνομα τριών χειμάρρων της Ελλάδας, από τους όποιους όνομαστές είναι ο της έπαρχίας Έλασσόνος του νομού Λαρίσης.
- Χωριό του Άρακλείου Κρήτης. Έντομο που κατατρώγει τ' άμπέλια. Σύμβολον νίκης.
- Ποδοσφαιρική όμας γνωστή στους φίλους του ΠΡΟ-ΠΟ.
- Πόλις της Ιταλίας στον νομό Νεαπόλεως. Έχαρακτήριση από τον Σωκράτην ως το «μέγιστον αγαθόν τοίς ανθρώποις».
- Η αρχή του... χρόνου. Γνωστή μάρκα του είναι το «Μπρούκ Μπόντ». Το μικρό όνομα του τρίτου συζύγου της Ίνγκριντ Μπέργκμαν.
- Τιμηθείς με το βραβείον Νομπέλ Γάλλος Ιατρός (1850-1935) γνωστός από τις έρευνές του επί της αναφυλάξις και όροθεραπείας. Έχει δύο γωνίες όξείας και δύο άμβλείας.
- Είναι συχνά οί σόλες. Κακιά μητριά.
- Σημερινή πόλις του Ιράκ, επί της Δ. όχθης του Ευφράτου, μία των αρχαιότερων πόλεων της Μέσης Ανατολής. Το δεύτερο συνθετικό του όνόματος λίμνης της Σκωτίας. Χρησιμοποιείται και προς δήλωσιν του πιθανού.

ΣΥΓΓΡΑΦΕΥΣ ΚΑΙ ΖΩΓΡΑΦΟΣ

Βαθμοί 12

Το σχέδιο αυτό προσεφέρθη από Έλληνα ζωγράφο και θα διακοσμήση ένα ελληνικό κείμενο σε μετάφραση. Ποιός είναι ο συγγραφέας του κειμένου και ποιός ο ζωγράφος;

ΤΑ ΔΥΟ ΤΕΤΡΑΣΤΙΧΑ

Βαθμοί 8

Τα έπόμενα δύο τετράστιχα είναι παρμένα από ποίημα Έλληνα ποιητού. «Είτε με τ' ανήδονια στη ρεματαρία είτε με τα χιόνια του ντεληβοριά είτε με τη λύρα την ποιητική είτε με την πείρα και τη λογική, είτε κρασωμένος είτε νερωτός είτε κλειδωμένος είτ' άμολυτός είτε σαν παλέβω ένας με πολλούς είτε ψαχουλεύω μέσα σε τυφλούς»...

(→ 68)

Στη σελίδα 70 δημοσιεύονται οί λύσεις του Διαγωνισμού του τεύχους Δεκεμβρίου και τα όνόματα των επιτυχόντων και εκείνων που συγκέντρωσαν πάνω από το μισό της βαθμολογίας.

ΣΗΜ.—Οί λύσεις του Διαγωνισμού πρέπει να βρίσκονται στα γραφεία της «Εκλογής» το αργότερο 9 ήμέρες μετά την κυκλοφορία του τεύχους.

Ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ "ΕΚΛΟΓΗΣ"

(Συνέχεια από σ. 67)

ΣΤΟΝ Ο.Η.Ε.

Βαθμοί 2

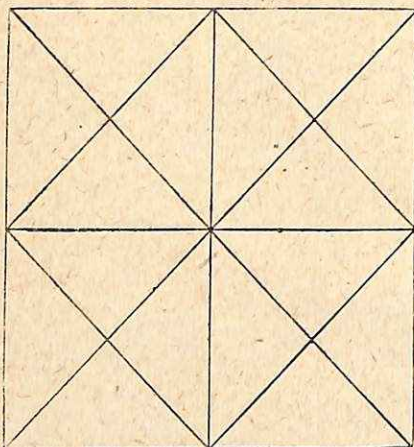
Το 1954, κατά τη διάρκεια της συνόδου της Γεν. Συνελεύσεως του Ο.Η.Ε., πέθανε στη Νέα Υόρκη ένας πολιτικός που αντιπροσώπευε τη χώρα του στον διεθνή αυτόν οργανισμό.

Ποιός είναι;

ΤΑ ΤΡΙΓΩΝΑ

Βαθμοί 12

Πόσα τρίγωνα υπάρχουν στο σχήμα αυτό, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι υπάρχουν τρίγωνα που προσεπιτίθενται;

Ο ΓΑΛΛΟΣ ΠΟΙΗΤΗΣ

Βαθμοί 4

Ποιός είναι ο Γάλλος ποιητής, που με τα πατριωτικά του ποιήματα συνεκίνησε το πρώτο ήμισυ του 19ου αιώνα τις λαϊκές μάζες και που όταν εξεδήλωσε τον φλογερό φιλελληνισμό του με τα ωραία ποιήματα «Ψαρά» και «Φανταστικό ταξίδι», με τα οποία ύμνησε τα κατορθώματα των αγωνιζομένων Ελλήνων;

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Βαθμοί 2

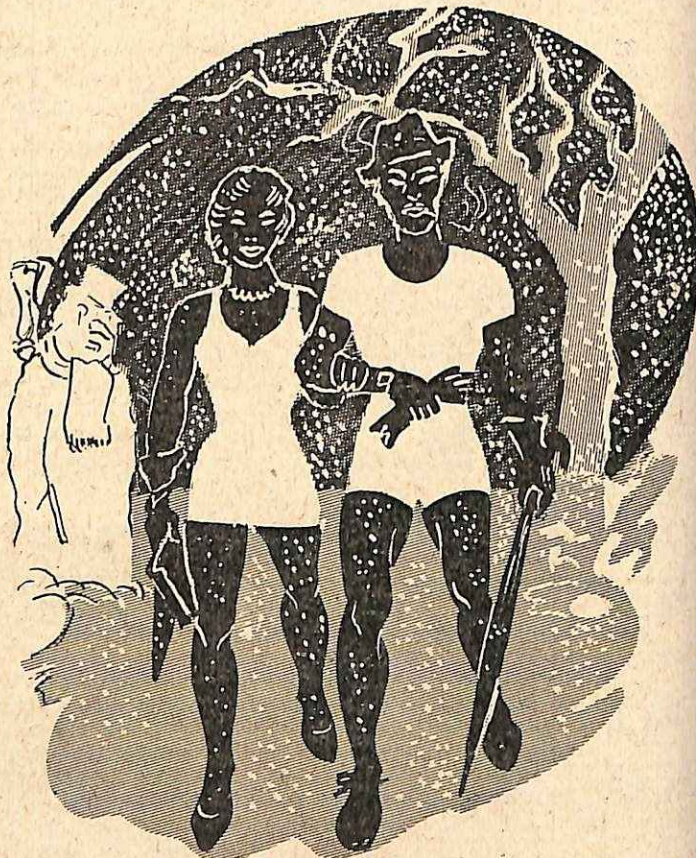
Να βρήτε τον αριθμό που το άθροισμα του ενός τρίτου του, του ενός τετάρτου του και του ενός πέμπτου του είναι 94.

(Οι λύσεις του Διαγωνισμού στο προσεχές τεύχος).

Χαρούμενος χειμώνας με

THERMOFAN

(ΘΕΡΜΟΦΑΝ)

'Ανδρικά και γυναικεία εσώρουχα

THERMOFAN

(ΘΕΡΜΟΦΑΝ)

Η μεγάλη ανακάλυψις της γαλλικής βιομηχανίας RHONY

24% πιο ζεστά από όλα τα χειμερινά εσώρουχα

ΔΕΝ ΜΑΖΕΥΟΥΝ ΠΟΤΕ

Προλαμβάνουν — εξουδετερώνουν όλες τις ρευματοαρθρικές παθήσεις

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΛΕΚΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΦΑΝΕΛΛΟΠΟΙΙΑΣ "ΑΤΩΙΣ Ο.Ε."

ΣΚΑΚΙ

Τα πασίγνωστα «τέστ», τα οποία έχουν σε αναρίθμητες εκδηλώσεις της πνευματικής ζωής, μεγάλη ανά τον κόσμο διάδοσις, έδωκαν εις τον διεθνή «μαίτρ» δρ. Όυβε, την ιδέα να εφαρμόσει τα τέστ αυτά και στο σκάκι —για παρτίδες— εκδίδων ένα χρησιμώτατο διά κάθε σκακιστήν βιβλίον υπό τον τίτλον «Δοκιμάζω τον εαυτόν μου» (ich teste mich selbst).

Περιέχει 50 «τέστ» για άρχαριους, προχωρημένους, ισχυρούς και πολύ ισχυρούς παίκτας. Η μελέτη των σάς δείχνει σε ποιά κλάσιν μπορεί να κατατάξετε τον εαυτό σας, καλυτερεύοντας συγχρόνως το παίξιμό σας.

Μία με αριθμούς βαθμολογία, σάς δίδει την δυνατότητα να ελέγχετε διαρκώς τας προόδους σας. Υπάρχουν παίκται δυνατοί στην επίθεσιν και μέτριοι στην «στρατηγική». Παίκτηι δυνατοί σε όλες τις φάσεις του παιχνιδιού, αλλά μέτριοι στα «φινάλε» και ούτω καθ' εξής. Δι' αυτούς όλους έγγραψεν το βιβλίον αυτό.

Πόσες φορές δεν ταλαντεύεται ένας παίκτης μη γνωρίζων πότε ήλθε ή κατάλληλος διά την τελικήν επίθεσιν στιγμή, ή πότε συμφέρουν οι πολλές «άλλαγές» διά την μετάβασιν του σ' ένα ευνοϊκό «φινάλε»! Η με αριθμούς βαθμολογία λύει αυτές και τόσες άλλες άπορίες σας. Οι αριθμοί δείχνουν πού εισθε δυνατός, πού μέτριος, πού πρέπει να καλλιεργήσετε το παίξιμό σας κ.ο.κ.

Ένα παράδειγμα, επιθετικού παιξίματος, από το ενδιαφέρον αυτό σύγγραμμα, δημοσιεύομεν παρακάτω. Η πρακτική εφαρμογή είναι πολύ εύκολη.

Την απεικονιζομένην στο σχεδιάγραμμα μας θέσιν θα σχηματίσετε αυτόματως στη σκακιέρα σας... αφού παίξετε τις 10 πρώτες κινήσεις, όπως αναγράφονται παρακάτω. Τότε σκεπάσετε με ένα κομμάτι χαρτί, την ενδεκάτη κίνησιν Λευκών και Μαύρων, και σκέπτεσθε τί θα παίξετε —πάντοτε στη θέσι των Λευκών— για ενδεκάτην κίνησιν.

Αφού λοιπόν εκτελέσετε την ενδεκάτην κίνησιν στη σκακιέρα, σπρώχνετε το χαρτί σας ολίγο παρακάτω —χωρίς να φαίνεται φυσικά ή 12η κίνησις των Λευκών και Μαύρων— και παραβάλετε την κίνησιν πουν κάνατε, με την 11ην κίνησιν των Λευκών στο κείμενό μας. Εάν τώρα είναι ή ίδια με την αναγραφομένην, καταχωρείτε τον αναφερόμενο βαθμό βαθμολογίας που επιτύχατε (δηλαδή τον εις το κείμενον αναγραφόμενον αριθμόν) στην παραπλευρώς στήλην στην ανάλογη σειρά του.

Εάν πάλι δεν βρήκατε την ίδια κίνησιν τότε καταχωρήστε το «Ο» για βαθμολογία, διορθώνοντας φυσικά συγχρόνως στη σκακιέρα την λανθασμένη κίνησιν που κάνατε με αντικατάστασιν εκείνης που αναφέρεται στο κείμενό μας, και ούτω καθ' εξής ως το τέλος της πατρίδας.

ΠΑΡΤΙΔΑ

Λευκά: Σέρ Τζώρτζ Τόμας

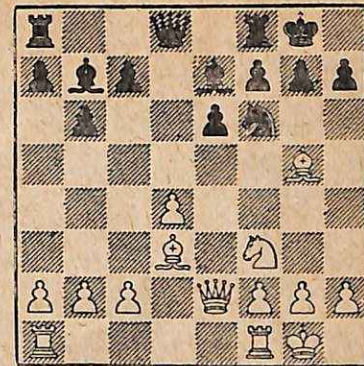
Μαύρα: Βαρέν

Τουρνουά του Σπᾶ 1925

(ΓΑΛΛΙΚΗ ΑΜΥΝΑ)

1. ε2-ε4
2. δ2-δ4
3. Ιβ1-γ3
4. Αγ1-η5
5. Ιγ3Χε4
6. Ιη1-ζ3
7. Ιε4Χζ6
8. Αζ1-δ3
9. 0-0
10. Βδ1-ε2

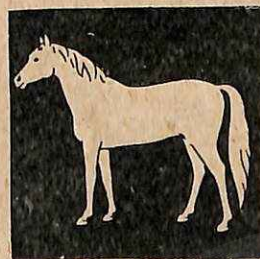
- ε2-ε6
- δ7-δ5
- Ιη8-ζ6
- δ5-ε4
- Ιβ8-δ7
- Αζ8-ε7
- Ιδ7Χζ6
- β7-β6
- Αγ8-β7
- 0-0

(ΟΡΑ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ)

ΛΕΥΚΑ	ΒΑΘΜΟΙ	ΜΑΥΡΑ	Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΣΑΣ ΔΙΑ ΤΑ ΛΕΥΚΑ	ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΙΣΑ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ
11. Πα1-δ1	3	γ7-γ6		
12. Ιζ3-ε5	4	Βδ8-γ7		
13. Βε2-ε3	7	Ιζ6-δ5		
14. Βε3-θ3	2	η7-η6		
15. Αη5-θ6	2	Πζ8-ε8		
16. Πζ1-ε1	5	Αεζ-ζ8		
17. γ2-γ4	4	Ιδ5-ζ6		
18. Αθ 6-ζ4	5	Ιζ6-δ5		
19. Ιε5×η6	10	Ιθ5×ζ4		
20. Ιη6-ε7+	8	Έγκαταλείπουν		
	50			

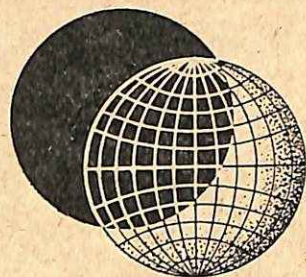
(→ 71)

Ούϊσκυ Σκωτίας
Παγκοσμίου
Προτιμήσεως

Από το 1742

WHITE HORSE
Scotch Whisky

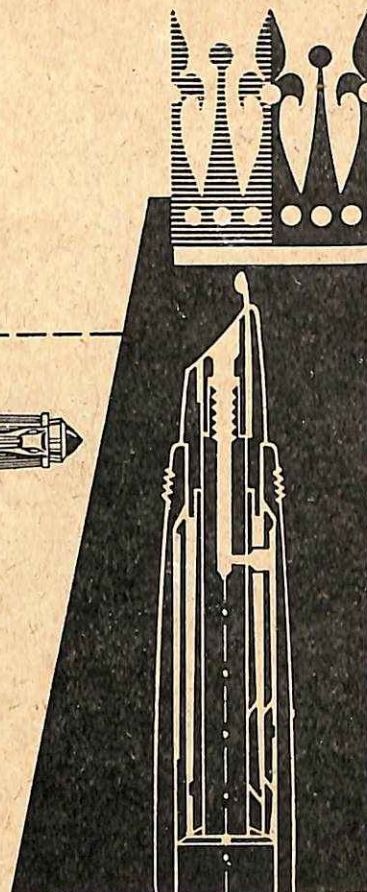
Επίστεψς
παγκοσμίως γνωστής
κατασκευής

Pelikan P1

ΜΕΝΤΩΡ

Ο PELIKAN P 1 είναι ένας στυλο-
γράφος ρυθμού της εποχής μας:
κομψός εις σχέδιον, θετικός εις
τήν κατασκευήν τού.
Τό νέον σύστημα θερμικού ρυθ-
μιστού μελάνης είναι ή επίστεψς
των προσπαθειών εξασφάλισως
της παγκοσμίως γνωστής γραφής
PELIKAN
Τόν στυλογράφον PELIKAN P 1
δύνασθε νά εϋρητε εις όλα τά
ειδικά καταστήματα.

Λύσεις (Συνέχεια από σελ. 70)

2. Τελλούριον — 'Υάρδα — 'Αδάμ. 3.
'Υλαι — Ξανθιές — ΟΟ — 'Ατελή. 4.
'Αλ (Καπόνε) — ΣΤ' — Τά — Κά-
τουλλος. 5. Μοστενίτσα — 'Αλσατία
— Μά. 6. 'Εσκιμώοι — Ναχάς — 'Ε-
άν. 7. Ε.Κ.Α. — Χορικών — 'Ορμοι.
8. Κράνη — Μάππα — 'Οσία. 9. Ράϊ-
αν — 'Οαν — 'Αμ. 10. Σάμ — Στο-
λαί — 'Ησαΐας — Εύα. 11. 'Αλας —
'Ολετήρ — Κιννάβαρι. 12. Λιγούρα
'Ιταλική — Μή — Μέ. 13. Τεκές —
'Αμορραίοι — Ξέρα. 14. Κάβα — Κι-
μονό — Χάπι. 15. (Ο) ΔΟ (Σ) —
'Αγέρας — Σέτ — 'Ιμέρα. 16. 'Αραιά
— 'Αρωματικά. 17. Ραϊντγκεν — 'Οσ-
πρια. 18. 'Ορροί — 'Ιστίον — 'Αρα-
ράτ. 19. 'Ιδε — 'Αένανος — 'Ωραία —
'Οσας. 20. ΗΤΑ — Λό — 'Υάρδα —
Κρίσις. 20. 'Ανάπαυσις — Ραφαί.

Λύσεις μικρού Σταυρολέξου

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ:

1. ΣΙΠΠΕΡΣ 2. ΠΑΤΑΡΙ 3. ΥΠΟ-
ΛΗΨΙΣ 4. ΤΡΕΧΩ 5. ΟΣΣΑ — ΔΑ-
ΤΙΣ 6. Ε.Ι.Ρ. — ΦΑ 7. ΡΑ-Ι-ΓΚΑΙΤ
8. ΠΑ — ΟΡΓΗ 9. ΠΙ — ΛΟΥΝΙΚ 10.
ΑΣΤΕΡΩ — ΤΑΛ 11. ΘΟΛΟΝ — ΜΟ-
ΝΟ 12. ΑΝ — ΣΩΛΗΝΑΣ.

ΚΑΘΕΤΩΣ:

1. ΣΦΥΡΟΔΡΕΠΑΝΑ 2. ΙΣΟΝ 3.
ΠΛΟΕΣΤΙ — ΤΛ 4. ΓΑΛΕΟΣ 5. Ε-
ΠΗ — ΕΚΠΟΡΩ 6. ΡΑΨΩΔΙΑ —
ΥΩ 7. ΣΤΙΧΑΡΙΟΝ — ΜΗ 8. ΑΣΕΤ
— ΤΡΙΤΟΝ 9. ΡΙΦ — ΓΚΑΝΑ 10.
ΠΙΑΤΣΑ — ΛΟΣ.

Από την Ελλάδα
και όλον
τον κόσμο...

...τό επίκαιρο.
υπεύθυνο.
ζωντανό
ρεπορτάζ

με τις ωραιότερες παντα
φωτογραφίες
υπάρχει κάθε εβδομάδα στις

ΕΙΚΟΝΕΣ

Παιδιά που οδηγεί ένα άλλο
Πικασσό.

Ο μουσουργός

Νικόλαος Μάντζαρης.

Ποιός είναι ο ποιητής

- 1) Ι. Γρυπάρης: «Σάτιρα».
- 2) Ι. Πολέμη: «Όση όμορφιά
ράστηκε και ζει...».
- 3) Κ. Τσάτσος: «Καλομοιριά».
- 4) Α. Σικελιανός: «Θαλερό».

Ποιό είναι το νησί

Η Λήμνος.

Λύσεις (Σταυρολέξου από σελ. 71)

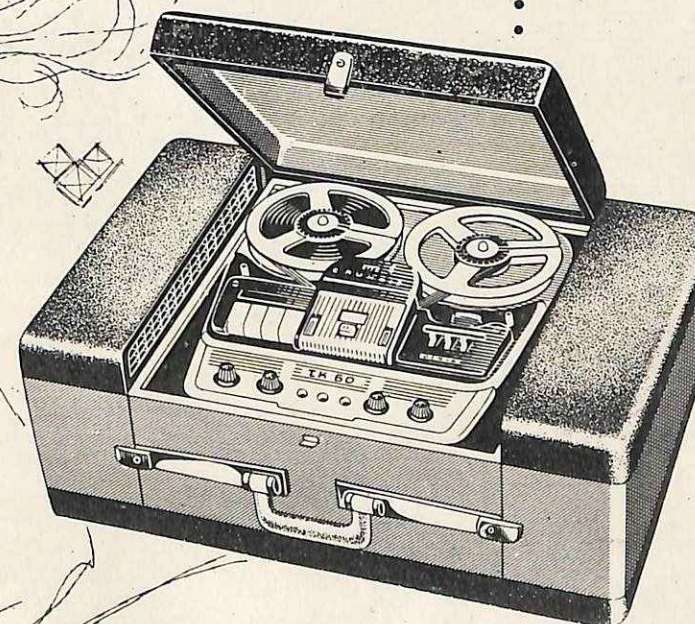
ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ:

1. ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ. — 2. ΠΙΠ-
Ο.Τ.Ε. — 3. ΟΡΑ-ΕΧΙΝΑΔΕΣ. — 4. ΧΑ-
ΚΗΣ — ΛΕΡΣ. — 5. ΑΝ-ΣΙ — ΑΣΙΑΝ
6. ΙΤΑΜΑΣ — ΓΑΝ. — 7. ΕΝΕΣΕΙΣ — ΑΛ-
8. ΦΛΟΡ — ΤΟ «ΑΝΤΙΟ». — 9.
ΤΟΥ-ΗΣ. — 10. ΡΟ-Ι-ΛΟΥ-ΑΣ — ΤΙ-
ΑΔΡΙΑΤΙΚΗΝ. — 12. ΝΑΩ — ΕΣΩΣΑ

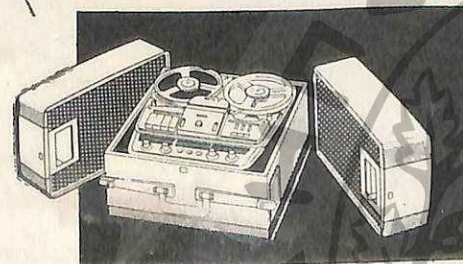
ΚΑΘΕΤΩΣ:

1. ΕΠΟΧΑΙ — ΦΑΡΟΙ. — 2. ΠΙΠ-
ΤΕΛΛΟ. — 3. ΑΠΑΣ — ΑΝΟΣΙΑ
4. ΜΙ — ΕΣΜΕΡΑΛΔΑ. — 5. ΕΖΕΚΙΑ
ΤΟ «ΡΩ». — 6. ΙΑΧΗ-ΣΕΤΟΥ-Ι. — 7. ΑΛ-
ΟΥ. — 8. ΩΝ — ΣΑΣΑ — Α.Τ.Ε. (Αλ-
Τρόπ. Έλλ.). — 9. ΝΤΑΛΙ — ΝΗ-
10. ΔΕΔΕΑΓΑΤΣ — ΚΩ. — 11. ΕΡΝΑ-
ΤΗΣ. — 12. ΕΣΣΗΝ — ΟΕΙΝΑ.

GRUNDIG STEREO

Και οι πιο άπαλοι τόνοι βρίσκουν την ιδανικήν αποτύπωσιν τους
σέ μαγνητόφωνο **GRUNDIG - STEREO TK 60** τó μόνο
ΣΤΕΡΕΟΦΩΝΙΚΗΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΜΕΤΑΔΟΣΕΩΣ

- Τό TK 60 είναι ένας ακόμη Θρίαμβος
της GRUNDIG που δά σας μαγεύση μέ
τήν καταπληκτικήν ήχητική του απόδοσι.
- Τό TK 60 είναι εύρηστο, σταθερό
και σας προσφέρει αληθινά ρεαλιστικό
ήχο, μέσα στο δωμάτιο, στο γραφείο, ή σέ
όποιανδήποτε αίδουσα.

10 ΑΚΟΜΗ ΤΥΠΟΙ ΜΑΓΝΗΤΟΦΩΝΩΝ GRUNDIG ΕΙΝΑΙ ΣΤΗΝ ΔΙΑΘΕΣΙΝ ΣΑΣ
Μπορείτε νά τούς ελέγχετε και νά τούς μελετήσετε χωρίς καμμίαν υποχρέωσιν.
ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΡΑΔΙΟΦΩΝΩΝ.

Τ Ο Σ Η Μ Α Τ Η Σ Α Ν Ω Τ Ε Ρ Ο Τ Η Τ Ο Σ
Τ Α Μ Ε Γ Α Λ Υ Τ Ε Ρ Α Ε Ρ Γ Ο Σ Τ Α Σ Ι Α Τ Η Σ Ε Υ Ρ Ω Π Η Σ

ΕΠΙΣΚΕΦΘΗΤΕ ΤΗΝ ΓΕ

μέ την **LUFTHANSA**

3 απ' ευθείας δρομ/για έ

από ΑΘΗΝΑΣ δια

ΜΟΝΑΧΟΝ - ΦΡΑΓΚΦΟΥΡΤ

ΝΤΥΣΣΕΝΤΟΡΦ - ΑΜΒΟΥΡΓ

μέ καθημερινάς ανταποκρίσεις

Γερμανικές πόλεις και πλήρως

ανταποκρίσεων προς τας 5

Η ΠΑΤΡΟΠΑΡΑΔΟΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ

ΟΡΓΑΝΩΝΕΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΕΝΑ ΚΑΙ

ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙ ΣΑΣ

LUFTHANSA